

Chulalongkorn University

Chula Digital Collections

Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)

2022

การศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขัน เปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย

แคทริยา ชูสังข์
คณะครุศาสตร์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd>

Part of the [Other Education Commons](#)

Recommended Citation

ชูสังข์, แคทริยา, "การศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย" (2022). *Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)*. 6272.
<https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/6272>

This Thesis is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD) by an authorized administrator of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

การศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเป๊ยน
ที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Study of Piano Teacher's Strategies for Preparing Students for a Piano Competition
Organized by Thai Associations

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Music Education
Department of Art, Music, and Dance Education
FACULTY OF EDUCATION
Chulalongkorn University
Academic Year 2022
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้
นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเป๊ยนโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานใน
ประเทศไทย

โดย

น.ส.แคทรียา ชูสังข์

สาขาวิชา

ดนตรีศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์ ดร.สยา ทันตะเวช

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

คณบดีคณะครุศาสตร์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(อาจารย์ ดร.ณัฐฉาติ บริบูรณ์วิริย์)

ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.สยา ทันตะเวช)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อาจารย์ ดร.สการัฐ์ สายบุญมี)

กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

แคทรียา ชูสังข์ : การศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย. (A Study of Piano Teacher's Strategies for Preparing Students for a Piano Competition Organized by Thai Associations) อ.ที่ปรึกษาหลัก : อ. ดร.สยา ทันตะเวช

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษารูปแบบและรายละเอียดของรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในปี.ศ. 2561 – 2565 และ 2) ศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพที่มีลักษณะสำคัญในการวิจัยโดยเน้นการวิเคราะห์เอกสาร (Content Analysis) และการสัมภาษณ์ (Interview) เป็นหลัก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการบรรยายและตาราง โดยเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลในเรื่องเดียวกันจากแหล่งข้อมูลที่แตกต่างกัน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ผู้วิจัยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ครูที่มีนักเรียนได้รับรางวัลชนะเลิศหรือรองชนะเลิศอันดับที่ 1 และ 2 จากรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในช่วงปี.ศ. 2561 – 2565 ตามเกณฑ์การคัดเลือกรายการแข่งขันเปียโนจำนวน 11 ท่าน กลุ่มที่ 2 นักเรียนของครูกลุ่มที่ 1 ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศหรือรองชนะเลิศอันดับที่ 1 และ 2 จากรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในช่วงปี.ศ. 2561 – 2565 ตามเกณฑ์การคัดเลือกรายการแข่งขันเปียโนจำนวน 10 คน กลุ่มที่ 3 ผู้ปกครองของบุตรหลานในกลุ่มที่ 2 จำนวน 6 ท่าน

ผลการวิจัยพบว่า 1) รายการแข่งขันเปียโนในประเทศไทยที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในปี.ศ. 2561 – 2565 มีทั้งหมด 16 รายการ โดยมีทั้งรายการแข่งขันเปียโนระดับนานาชาติ รายการแข่งขันเปียโนระดับชาติ และรายการแข่งขันเปียโนเฉพาะสังกัด ซึ่งรายการแข่งขันเปียโนแต่ละรายการจะมีรายละเอียดที่แตกต่างกันไปตามระเบียบการแข่งขันของรายการนั้น ๆ ทั้งในส่วนของช่วงอายุของผู้เข้าร่วมการแข่งขัน การกำหนดรุ่นการแข่งขัน การจัดหมวดหมู่ของการแข่งขัน รูปแบบบทเพลงที่ใช้ในการแข่งขัน การกำหนดระยะเวลาในการแข่งขัน ประเภทการแข่งขัน รวมถึงรางวัลที่ผู้เข้าแข่งขันจะได้รับ 2) กลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย สามารถแบ่งออกได้เป็น 6 ประการ ได้แก่ การวางแผนภาพรวมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโน การเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม การเตรียมความพร้อมด้านการแสดงดนตรี การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

สาขาวิชา ดนตรีศึกษา
ปีการศึกษา 2565

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6480091427 : MAJOR MUSIC EDUCATION

KEYWORD: PIANO COMPETITION, PREPERATION FOR PIANO COMPETITION

Cattareeya Choosang : A Study of Piano Teacher's Strategies for Preparing Students for a Piano Competition Organized by Thai Associations. Advisor: Dr. SAYA THUNTAWECH

The objectives of this research were 1) to study the format and details of piano competitions organized by Thai associations and 2) to study teachers' strategies for preparing students for a piano competition organized by Thai associations. The researcher used the qualitative research method which focused on content analysis and interview using the data analysis which collected data in the same topics from different sources. The key informants were determined by purposive sampling divided into three groups: 1) eleven piano teachers whose students received first prize or runner-up prizes from the piano competition organized by Thai associations according to the selection criteria during the year of 2018 to 2022 2) ten students of the group one's teachers who won the first prize or the first and second runner-up from the piano competition organized by Thai associations according to the selection criteria during the year of 2018 to 2022 3) five parents of the students in group two

The results of the research were as follows: 1) There were a total of 16 classical piano competitions organized by Thai associations from 2018 to 2022. The competitions were divided into three categories: international piano competitions, national piano competitions, and specific group piano competitions. Each program adheres to different details according to the rules and regulations of that competition, including the frequency of the competition, age of the contestants, categories in the competition, pieces used in the competition, time limits, format of the competition, and the prizes awarded. 2) The teacher's strategies for preparing students for a piano competition organized by Thai associations could be divided into 6 categories, namely planning the overview for students to participate in the piano competition; the preparation of instrumental skills; the preparation of effective practice; the preparation of music performance; the preparation of mental readiness and parents' involvement.

Field of Study: Music Education

Student's Signature

Academic Year: 2022

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความกรุณาจากอาจารย์ ดร. สยา ทันตะเวช อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักที่ให้ความรู้ ชี้แนะแนวทาง ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และเสียสละเวลาในการให้คำปรึกษา แก้ไข และปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ครบถ้วนสมบูรณ์และมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาจากคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์ ดร. ณัฐวุฒิ บริบูรณ์วิริยะ ประธาน และ อาจารย์ ดร. สภาวรุ้ง สายบุญมี คณะกรรมการสอบภายนอกที่ได้ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขข้อบกพร่องและให้คำแนะนำเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในสาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่อบรมสั่งสอนและถ่ายทอดวิชาความรู้เสมอมา

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือในการวิจัยให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ได้แก่ อาจารย์มินทรา ทันตะเวช อาจารย์เอนินท์ กวินสิทธิ์นาคร และอาจารย์ ดร. ธนาкар ลิ้มธรรม ผู้เป็นทั้งอาจารย์ และรุ่นพี่ที่เคารพของผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เสียสละเวลาและได้ให้ข้อมูลต่าง ๆ ในการทำวิจัยเป็นอย่างดี ได้แก่ อาจารย์ขวัญชนก พงศ์ไพโรจน์ ผศ. ดร. ชัญพงศ์ ทองสว่าง อาจารย์ภู กอนันตกุล อาจารย์ปัญญาวุฒิ ชูช่วย อาจารย์ยศพล คุณะวิภากร อาจารย์วันปิยะ กิตติคุณศิริ อาจารย์วสันต์ ประเสริฐลาภ อาจารย์ ดร. ธารินทร์ สุกประกร อาจารย์เสกข์ ทองสุวรรณ อาจารย์ ดร. สุวิดา เนรมิตอร่าม และอาจารย์อานันท์ จางไววิทย์ รวมถึงนักเรียนและผู้ปกครองทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณนายกำพล ชูสังข์ บิดาของผู้วิจัย และนางสาวศิรินันท์ อาขามงคล มารดาของผู้วิจัย รวมถึงครอบครัวและเพื่อนพ้องของผู้วิจัยที่คอยสนับสนุนและเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยตลอดมา และผู้วิจัยขอขอบคุณตัวเองที่อดทนและฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ มาได้โดยไม่ย่อท้อ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แคทรียา ชูสังข์

สารบัญ

	หน้า
.....	ค
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามวิจัย	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
ตอนที่ 1 ความหมายของกลยุทธ์	7
ตอนที่ 2 การแข่งขันเปียน.....	9
2.1 ความหมายและลักษณะของการแข่งขันเปียน.....	9
2.2 รายการแข่งขันเปียนในปัจจุบันที่พบในประเทศไทย	10
2.3 ประโยชน์และข้อควรคำนึงในการเข้าร่วมการแข่งขันเปียน.....	13

ตอนที่ 3 การเตรียมความพร้อมในการส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน	15
3.1 การวางแผนภาพรวมในการส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน.....	15
3.2 การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโน.....	17
3.3 การเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม.....	22
3.4 การเตรียมพร้อมด้านการแสดงดนตรี	26
3.5 การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ	28
3.6 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	30
ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันเปียโน	31
4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมในการแข่งขันเปียโน	32
ตอนที่ 5 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	34
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	37
ขั้นที่ 1 : ขั้นเตรียมการ ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
ขั้นที่ 2 : ขั้นวิเคราะห์เอกสาร	38
ขั้นที่ 3 : ขั้นการกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัย	38
ขั้นที่ 4 : ขั้นการออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	40
ขั้นที่ 5 : ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
ขั้นที่ 6 : การวิเคราะห์ข้อมูล สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และนำเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์	43
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล	45
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในปีพ.ศ. 2561 – 2565	46
1.1 ผลการวิเคราะห์ภาพรวมรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในปีพ.ศ. 2561 – 2565.....	47
1.2 ผลการวิเคราะห์ช่วงอายุของผู้เข้าร่วมการแข่งขันและรุ่นรายการแข่งขัน	49

1.3 ผลการวิเคราะห์การจัดหมวดหมู่รายการแข่งขัน	51
1.4 ผลการวิเคราะห์รูปแบบบทเพลงและการกำหนดเวลาที่ใช้ในการแข่งขัน	52
1.5 ผลการวิเคราะห์รอบการแข่งขันและรูปแบบการแข่งขัน	53
1.6 ผลการวิเคราะห์การจัดอันดับคะแนนสูงสุดและรางวัลที่ผู้เข้าร่วมการแข่งขันจะได้รับ ...	54
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์กลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขัน เปียนโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัย	56
2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	56
2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการวางแผนภาพรวมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียนโน... 59	59
2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียนโน	65
2.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม	74
2.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเตรียมความพร้อมด้านการแสดงดนตรี	79
2.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ	85
2.7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	91
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	100
สรุปผลการวิจัย	101
อภิปรายผล	112
ข้อเสนอแนะ	118
บรรณานุกรม	120
ภาคผนวก	129
ภาคผนวก ก รายนามผู้เกี่ยวข้อง	130
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน	132
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์นักเรียน	143
ภาคผนวก ง แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง	152

ภาคผนวก จ แบบประเมินผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	159
ประวัติผู้เขียน	172

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 ข้อแตกต่างระหว่างวิธีการสอนและกลยุทธ์การสอน.....	8
ตาราง 2 รายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในปีพ.ศ. 2561 – 2565.....	11
ตาราง 3 ภาพรวมรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในปีพ.ศ. 2561 – 2565	48
ตาราง 4 ช่วงอายุของผู้เข้าร่วมการแข่งขันและรุ่นรายการแข่งขัน	50
ตาราง 5 หมวดหมู่รายการแข่งขัน.....	51
ตาราง 6 รูปแบบบทเพลงและการกำหนดเวลาที่ใช้ในการแข่งขัน.....	52
ตาราง 7 รอบการแข่งขันและรูปแบบการแข่งขัน	54
ตาราง 8 การจัดอันดับคะแนนสูงสุดและรางวัลที่ผู้เข้าร่วมการแข่งขันจะได้รับ	55
ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 1	56
ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 2	57
ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 3	58

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 กลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียนโน ที่จัดขึ้นโดย หน่วยงานในประเทศไทย.....	111
---	-----

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบัน คนไทยได้ให้ความสำคัญกับการเรียนดนตรีมากขึ้น ผู้ปกครองมักสนับสนุนให้ลูกหลานเรียนดนตรีด้วยวัตถุประสงค์ที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการเรียนเพื่อให้เด็กเกิดความเพลิดเพลินและใช้เวลาว่างอย่างเป็นประโยชน์ การเรียนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งการเรียนเพื่อให้เด็กมีความสามารถพิเศษติดตัว โดยเปียโนถือเป็นหนึ่งในเครื่องดนตรีที่ได้รับความนิยมมากที่สุด โดยในปัจจุบันมีผู้ให้ความสนใจในการเรียนเปียโนคลาสสิกอย่างจริงจังเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสังเกตได้จากจำนวนโรงเรียนดนตรีทั้งในลักษณะโรงเรียนนอกระบบและสตูดิโอสอนเปียโนอิสระที่เพิ่มสูงขึ้น รวมถึงจำนวนผู้สมัครสอบในสถาบันสอบดนตรีทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติที่สูงขึ้น และความนิยมในการจัดการแข่งขันดนตรีเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนที่เพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัดอีกด้วย (Cornerstonemusic, n.d.; จิรดา สุนทรนาถ, 2553; นีออร์ เตรีตันชัย, 2565; มาริยา ปณณะกิจกร, 2556)

ในโลกของดนตรี การแข่งขันทางดนตรีถือเป็นกิจกรรมที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างสูง มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้นักดนตรีได้มีพื้นที่ในการแสดงความสามารถของตนเองต่อหน้าสาธารณชน เป็นการเสริมสร้างแรงกระตุ้นให้นักเรียนมีการพัฒนามาตรฐานความรู้ความสามารถด้านดนตรีให้ก้าวไปสู่ระดับที่สูงขึ้น และเป็นการตัดสิน ส่งเสริมและยกระดับวงการดนตรีให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น (Abeles et al., 1994; Bastien, 1988; Hallam, 1998; McCormick, 2009) นอกจากนี้ยังพบงานวิจัยที่ชี้ให้เห็นถึงประโยชน์จากการแข่งขันมากมาย ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมการแข่งขัน เช่น การเรียนรู้การวางแผนและการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนและมีแรงบันดาลใจในการฝึกซ้อม การมีโอกาสดูและได้รับประสบการณ์ในการแสดงความสามารถของตนเองต่อหน้าสาธารณชน การเสริมสร้างความมั่นใจในตนเอง การส่งเสริมให้เกิดการประเมินจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเอง การเรียนรู้วิธีรับมือกับความผิดหวังในกรณีที่ผลการแข่งขันไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง และเป็นการสะสมผลงานเพื่อนำไปใช้ต่อยอดในอนาคต เป็นต้น และด้านประโยชน์ต่อสังคมและแวดวงดนตรี เช่น การสร้างสังคมดนตรีที่กว้างขวางขึ้นจากการรวมตัวกันของนักดนตรี การสืบสานวัฒนธรรมทางดนตรี การสร้างคุณค่าให้กับสาขาวิชาดนตรี เป็นต้น (Popiolek-Walicki, 2020; Gallops, 2005; Niemensivu, 2018; Berehova & Volkov, 2019)

ในปัจจุบันพบว่ามีการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานของประเทศไทยเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากทั้งรายการแข่งขันเปียโนระดับนานาชาติ รายการแข่งขันเปียโนระดับชาติ และรายการแข่งขันเปียโนเฉพาะสังกัด โดยหน่วยงานที่จัดการแข่งขันเปียโนมีทั้งหน่วยงานภาครัฐ เช่น รายการแข่งขันทักษะดนตรี มหกรรมการศึกษาเอกชนนอกระบบ ซึ่งจัดโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานภาคเอกชนสังกัดสถาบันการศึกษา เช่น รายการ The Thailand International Piano Competition และรายการ Young Artist Music Contest ซึ่งจัดโดยวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล และหน่วยงานที่จัดโดยสถาบันการศึกษาอิสระ เช่น Sugree Charoensook International Music Competition (SIMC) และรายการ The Bangkok International Performing Arts Piano Competition (BIPAC) เป็นต้น ซึ่งรายการแข่งขันเปียโนแต่ละรายการจะมีรายละเอียดที่แตกต่างกันไปตามระเบียบการแข่งขันของรายการนั้น ๆ เช่น ช่วงอายุของผู้เข้าแข่งขัน ประเภทของรายการแข่งขัน รูปแบบบทเพลงที่ใช้ในการแข่งขัน และรอบการแข่งขัน เป็นต้น ซึ่งล้วนส่งผลให้การเตรียมความพร้อมในการลงแข่งในแต่ละรายการมีความแตกต่างกัน (Hu, 2019)

การเตรียมความพร้อมถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการแข่งขันดนตรี การเตรียมความพร้อมที่ดีจะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจและลดความวิตกกังวลในการแสดงดนตรีได้ นักเรียนจะรู้สึกกระตือรือร้น สนุกและอยากที่จะเข้าร่วมการแข่งขัน ในทางกลับกันหากนักเรียนไม่พร้อมสำหรับการแข่งขัน นักเรียนอาจกลัวการแข่งขันหรืออายุที่จะต้องขึ้นแสดงบนเวที และมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการแสดงต่อหน้าสาธารณชน โดยในการเตรียมความพร้อมนั้น นอกจากความสามารถและความพยายามของนักเรียนแล้ว ครูผู้สอนถือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียน ครูจะต้องเป็นผู้ตั้งเป้าหมายและวางแผนการสอนอย่างรัดกุมพร้อมทั้งเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ให้กับนักเรียน เช่น เตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลง เตรียมความพร้อมด้านการแสดงดนตรี เตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม และเตรียมความพร้อมด้านจิตใจเพื่อให้มั่นใจว่านักเรียนพร้อมสำหรับการแข่งขันเปียโน ซึ่งครูที่มีทักษะสอนการบรรเลงเปียโนที่ดี และมีประสบการณ์ในการส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนสูงจะสามารถถ่ายทอดความรู้ความสามารถและเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในการแข่งขันเปียโนได้ดี (Bastien, 1988; Chang, 2014; Cornerstone, 2022; Hu, 2019; Lindström et al., 2003; Michalak, 2018; Saibunmi, 2012; Satz and Satz, 2009; Uszler et al., 1995)

จากการศึกษา พบว่างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันเปียโน สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันเปียโนโดยตรงในลักษณะต่าง ๆ เช่น งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันในเชิงการบริหารจัดการการแข่งขัน งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดประเมินผล และการตัดสินใจการแข่งขัน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์และหลุมพรางในการแข่งขัน

(Berehova & Volkov, 2019; Gallops, 2005, 2012; Niemensivu, 2018; Popiolek-Walicki, 2020) เป็นต้น และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมในการแข่งขันเปียโน โดยพบว่า Saibunmi (2012) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษากระบวนการเตรียมนักเรียนเข้าแข่งขันเปียโนกรณีศึกษา การแข่งขันรุ่นเล็ก งานยามาฮา ไทยแลนด์ มิวสิค เฟสติวัล มีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นหาเทคนิคการสอนที่มีประสิทธิภาพอันนำไปสู่ความสำเร็จของนักเรียนในการแข่งขันเปียโนรุ่นเล็ก งาน Yamaha Thailand Music Festival ซึ่งเป็นการวิจัยเฉพาะในรายการแข่งขันเปียโนเฉพาะสังกัดศึกษากระบวนการเตรียมนักเรียนเข้าแข่งขันเปียโนรุ่นเล็ก งานยามาฮา ไทยแลนด์ มิวสิค เฟสติวัล เท่านั้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนในรายการอื่น ๆ ที่จัดขึ้นในประเทศไทยเพิ่มเติมเพื่อที่จะเป็นประโยชน์ต่อครูสอนเปียโนในการเตรียมความพร้อมส่งนักเรียนของตนเองเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนและเป็นแนวทางที่จะครูจะสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการสอนต่อไปในอนาคต

คำถามวิจัย

1. รูปแบบและรายละเอียดของรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย ในปีพ.ศ. 2561 – 2565 มีลักษณะอย่างไร
2. ครูมีกลยุทธ์ในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยอย่างไร
 - 2.1 ครูมีกลยุทธ์ในการวางแผนภาพรวมในการส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนอย่างไร
 - 2.2 ครูมีกลยุทธ์ในการเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโนให้นักเรียนอย่างไร
 - 2.3 ครูมีกลยุทธ์ในการเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อมให้นักเรียนอย่างไร
 - 2.4 ครูมีกลยุทธ์ในการเตรียมความพร้อมด้านการแสดงดนตรีให้นักเรียนอย่างไร
 - 2.5 ครูมีกลยุทธ์ในการเตรียมความพร้อมด้านจิตใจให้กับนักเรียนอย่างไร
 - 2.6 ครูมีกลยุทธ์ในการร่วมมือกับผู้ปกครองในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบและรายละเอียดของรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในปีพ.ศ. 2561 – 2565
2. เพื่อศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ด้านระยะเวลา ในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาระเบียบการแข่งขันเฉพาะรายการแข่งขันเปียโนในประเทศไทยที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานของประเทศไทยในช่วงปีพ.ศ. 2561 – 2565 เท่านั้น
2. ด้านเนื้อหา ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาของรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยเพื่อนำไปเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญไว้ดังนี้
 - 2.1 เป็นรายการแข่งขันเปียโนระดับนานาชาติที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานของประเทศไทยและทำการแข่งขันภายในประเทศไทย
 - 2.2 เป็นรายการแข่งขันที่มีการแข่งขันมากกว่า 1 รอบการแข่งขัน
 - 2.3 เป็นรายการแข่งขันที่มีการกำหนดช่วงอายุของผู้เข้าแข่งขันในแต่ละรุ่นการแข่งขันอย่างชัดเจน
 - 2.4 เป็นรายการแข่งขันที่มีการกำหนดรูปแบบของบทเพลงในลักษณะของบทเพลงบังคับและบทเพลงตามรายการที่เลือกเท่านั้น
3. ด้านพื้นที่ ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตด้านพื้นที่ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยจะต้องเป็นผู้ที่พำนักอยู่ในประเทศไทยในช่วงปีพ.ศ. 2561 – 2565 เท่านั้น

นิยามศัพท์

การแข่งขันเปียโน หมายถึง การแข่งขันทางดนตรีที่มีการแข่งขันกันเฉพาะในเครื่องดนตรีเปียโนเพียงเครื่องเดียวโดยไม่มีการแข่งขันระหว่างเครื่องดนตรีเปียโนกับเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ

รายการแข่งขันเปียโนในประเทศไทย หมายถึง รายการแข่งขันเปียโนที่ถูกจัดขึ้นโดยหน่วยงานของประเทศไทยและทำการแข่งขันภายในประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2561 - 2565

กลยุทธ์ในการเตรียมความพร้อม หมายถึง วิธีการและแนวทางการเตรียมความพร้อมของครูในการส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน ประกอบด้วยประเด็นดังต่อไปนี้ 1) การวางแผนภาพรวมในการส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน 2) การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโน 3) การเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม 4) การเตรียมความพร้อมด้านการแสดงดนตรี 5) การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ และ 6) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

งานวิจัยชิ้นนี้คาดว่าจะได้รับกลยุทธ์ของครูที่ประสบความสำเร็จในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยทั้งในด้านการวางแผนภาพรวมในการส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโน การเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม การเตรียมความพร้อมด้านการแสดงดนตรี การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ซึ่งเป็นสารสนเทศสำคัญที่ครูสอนเปียโนและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ในการเตรียมความพร้อมส่งนักเรียนของตนเองเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน ผู้วิจัยได้ศึกษางานเอกสารและวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเนื้อหาเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ความหมายของกลยุทธ์

ตอนที่ 2 การแข่งขันเปียโน

- 2.1 ประวัติความเป็นมาและลักษณะของการแข่งขันเปียโน
- 2.2 รายการแข่งขันเปียโนในปัจจุบันที่พบในประเทศไทย
- 2.3 ประโยชน์และข้อควรคำนึงในการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน

ตอนที่ 3 การเตรียมความพร้อมในการแข่งขันเปียโน

- 3.1 การวางแผนภาพรวมในการส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน
- 3.2 การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโน
- 3.3 การเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม
- 3.4 การเตรียมความพร้อมด้านการแสดงดนตรี
- 3.5 การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ
- 3.6 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 4.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการแข่งขันเปียโน
 - 4.1.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันในเชิงการบริหารจัดการการแข่งขัน
 - 4.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดประเมินผลและการตัดสินการแข่งขัน
 - 4.1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์และหลุมพรางในการแข่งขัน
- 4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมในการแข่งขันเปียโน

ตอนที่ 5 กรอบแนวคิดการวิจัย

ตอนที่ 1 ความหมายของกลยุทธ์

กลยุทธ์โดยทั่วไป หมายถึง การกำหนดหนทาง แผนงาน รูปแบบหรือวิธีการดำเนินกิจกรรม ที่องค์กรกำหนดขึ้นอย่างเป็นระบบโดยผ่านการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคต่าง ๆ มีลักษณะเป็นขั้นเป็นตอน มีความยืดหยุ่น สามารถพลิกแพลงได้ตามสถานการณ์ มีวิธีการ เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยส่วนใหญ่แล้ว กลยุทธ์มักถูกใช้ในเชิงธุรกิจและการบริหารงานภายในองค์กร ถือเป็นตัวกำหนดทิศทางในการดำเนินงานระยะยาว และมักใช้ในสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมที่มีการแข่งขันเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าจะได้เปรียบในการแข่งขันและเกิดผลสำเร็จในอนาคต โดยกลยุทธ์อาจหมายถึง แผน แบบแผนวิธีการ กลยุทธ์ ตำแหน่งหรือสภาพที่เหมาะสมในการดำเนินกิจกรรมบางอย่าง และทัศนคติหรือการรับรู้ในการจัดการกับอุปสรรคต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้เพื่อนำไปวางแผนให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมตามที่มุ่งหวังความสำเร็จในอนาคต (Delios and Singh, 2005; Hubbard, 2000; Pitts and Lei, 2000; Schermerhorn, 2002; เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2549 ธงชัย สันติวงษ์, 2537; สมยศ นาวิการ, 2548)

โดยการนำกลยุทธ์มาใช้ในลักษณะของการเรียนการสอนจะเรียกว่า กลยุทธ์การสอน (Teaching Strategy) ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า วิธีการสอน (Teaching Method) หมายถึง กระบวนการที่ครูใช้ในการสอนทั้งในเชิงทฤษฎีและปฏิบัติ ซึ่งหมายรวมถึงตั้งแต่การตั้งวัตถุประสงค์ในการสอน การวางแผนการสอน วิธีการสอน ตลอดจนเทคนิคที่ใช้ในการสอน (Allan and Dwight, n.d.; Stone and Morris อ้างถึงใน Issac, 2010) นอกจากนี้ Issac (2010) ได้อธิบายว่ากลยุทธ์การสอนอาจรวมไปถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ครูแสดงออกในชั้นเรียนอีกด้วย เช่น การพัฒนากลยุทธ์ในการสอนของตนเองด้วยการสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียน การเสริมแรงเมื่อนักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้อง การทบทวนความรู้เก่าที่นักเรียนเคยเรียนไปแล้วด้วยกิจกรรมอื่น ๆ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากลยุทธ์และวิธีการจะมีความหมายที่ใกล้เคียงกัน แต่กลยุทธ์มักจะใช้ในลักษณะของการวางแผนบางอย่างอย่างรอบคอบ ในขณะที่วิธีการจะใช้ในลักษณะของการทำบางสิ่งอย่างมีระเบียบ โดยข้อแตกต่างระหว่างวิธีการสอนและกลยุทธ์การสอน (Orlich et al., 2010; Albanna and Aziz, 2014) มีดังตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 ข้อแตกต่างระหว่างวิธีการสอนและกลยุทธ์การสอน

หัวข้อ	กลยุทธ์การสอน	วิธีการสอน
การตั้งเป้าหมายและวิธีการดำเนินงาน	กลยุทธ์การสอนมีเป้าหมายหลักคือ การบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้	วิธีการสอนคือกิจกรรมหรือพฤติกรรมที่ครูสร้างขึ้นอย่างเหมาะสมเพื่อดำเนินการตามกลยุทธ์ที่ตั้งไว้
ลักษณะของการดำเนินงาน	กลยุทธ์การสอนถือเป็นการวางแผนเพื่อสร้างวิธีการหรือชุดวิธีการสอนที่ครูจะใช้ในการสอนเนื้อหาสาระต่างๆ โดยอาจเป็นการสร้างกิจกรรมที่คำนึงถึงทั้งในส่วนของนักเรียนและครูสอนเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้การสอนที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์	วิธีการสอนถือเป็นเทคนิคการสอนที่ครูผู้สอนใช้ เช่น การบรรยาย การสาธิต การอภิปราย เป็นต้น
แนวทางในการดำเนินงาน	กลยุทธ์การสอนเป็นแนวทางในภาพรวม	วิธีการสอนเป็นแนวทางในภาพย่อย
องค์ประกอบในการดำเนินงาน	กลยุทธ์การสอนเป็นคำที่ครอบคลุมถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ครูทำเพื่อให้การสอนนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ ไม่ว่าจะเป็นวิธีการสอน กลวิธีการสอน เทคนิคการสอน วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ฯลฯ	วิธีการสอนเป็นเพียงองค์ประกอบหรือหน่วยพฤติกรรมที่ครูใช้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการสอน

จากตาราง 1 สามารถสรุปได้ว่า กลยุทธ์การสอน หมายถึง การวางแผนการสอนในภาพใหญ่ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยมีวิธีการสอนเป็นหนึ่งในองค์ประกอบของแผนการสอนที่สร้างขึ้นร่วมกับองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น ครูสอนเปียโนวางกลยุทธ์การสอนโดยมีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนสามารถบรรเลงเพลงหนึ่งได้ โดยใช้การสาธิตการบรรเลงของตนเองให้นักเรียนดูและให้นักเรียนปฏิบัติตาม เป็นต้น

Devlin and Samarawickrema (2010) ได้เสนอหลักการของกลยุทธ์การสอนที่มีประสิทธิภาพไว้ดังนี้ 1) การสอนและการออกแบบหลักสูตรจำเป็นต้องมุ่งเน้นไปที่การตอบสนองความต้องการในอนาคตของนักเรียน โดยไม่ละเลยความสามารถทั่วไป เช่น ทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการสื่อสาร เป็นต้น 2) ผู้สอนจะต้องสอนให้นักเรียนมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับแนวคิดพื้นฐาน (Concept) ในเรื่องต่าง ๆ และยึดถือข้อเท็จจริงแม้ว่าจะขัดกับความเชื่อเดิมของนักเรียน 3) ผู้สอนควรสอนในลักษณะทฤษฎีสู่ปฏิบัติ และมีการเชื่อมโยงเนื้อหาที่สอนให้สอดคล้องกับบริบทของนักเรียน 4) ผู้สอนควรมีการจัดกิจกรรมและรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายและให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมอยู่เสมอ 5) ครูควรสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียนแต่ละคน เพื่อให้สามารถมีปฏิสัมพันธ์ได้ 6) ครูควรกระตุ้นนักเรียนด้วยการแสดงความกระตือรือร้นในการสอน ควรส่งเสริมนักเรียนและจัดเตรียมชั้นเรียนที่น่าสนใจอยู่เสมอ 7) การออกแบบหลักสูตรควรจะต้องคำนึงถึงเป้าหมาย แนวคิด กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล 8) บทเรียนแต่ละบทจะต้องมีการวางแผนอย่างถี่ถ้วนแต่มีความยืดหยุ่นเพื่อให้สามารถปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ได้อย่างทันท่วงที 9) การประเมินผลจะต้องสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการ

ซึ่งในงานวิจัยชิ้นนี้ จะศึกษากลยุทธ์ที่ครูใช้ในการเตรียมความพร้อมเพื่อส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน โดยจะศึกษาทั้งในแง่ของการตั้งวัตถุประสงค์ การเลือกรายการแข่งขัน การคัดเลือกบทเพลง การวางแผนการสอน วิธีการสอน รูปแบบกิจกรรม รวมถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 2 การแข่งขันเปียโน

ในปัจจุบันนี้ มีผู้ให้ความสนใจในการเรียนดนตรีคลาสสิก โดยเฉพาะเปียโนอย่างจริงจังเพิ่มมากขึ้น โดยสังเกตได้จากจำนวนโรงเรียนดนตรีที่เพิ่มมากขึ้น จำนวนผู้สมัครสอบในสถาบันสอบดนตรีทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติที่สูงขึ้น และความนิยมในการจัดการแข่งขันดนตรีเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียน (นิอร เทรตันชัย, 2565; Cornerstonemusic, n.d.)

2.1 ความหมายและลักษณะของการแข่งขันเปียโน

ความหมายของการ “แข่งขัน” ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 หมายถึง การชิงเอาชนะเพื่อรางวัล หรือการขันสู้เอาชนะกัน (สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน, 2556) ในโลกของดนตรี การแข่งขันทางดนตรีถือเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญ จัดขึ้นเพื่อให้เด็กดนตรีได้มีพื้นที่ในการแสดงความสามารถของตนเองอย่างสุดฝีมือเพื่อชิงรางวัล และถือเป็นโอกาสสำหรับสังคมดนตรีในการควบคุมคุณภาพการแสดง ดัดสินการแสดงและชมเชยนักดนตรีที่สามารถแสดงดนตรีได้อย่างดีที่สุด การแข่งขันนั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อตัดสิน ส่งเสริมและยกระดับการแสดงดนตรีที่มีประสิทธิภาพ

มากที่สุด นอกจากนี้ การแข่งขันดนตรียังถือเป็นการประเมินทั้งครูและนักเรียน ในบางรายการแข่งขัน ผู้เข้าร่วมการแข่งขันจะได้รับความคิดเห็นและคำแนะนำในการพัฒนาการบรรเลงของตนเอง ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ในการแข่งขันครั้งต่อไป การแข่งขันหลายรายการจัดขึ้นเพื่อพานักดนตรีรุ่นเยาว์ก้าวไปสู่ การเริ่มต้นของอาชีพนักดนตรี เป็นการสร้างแรงกระตุ้นให้มีการพัฒนามาตรฐานความรู้ความสามารถ ด้านดนตรีให้ก้าวไปสู่ระดับนานาชาติ (Abeles et al., 1994; Bastien, 1988; Hallam, 1998; McCormick, 2009)

ในการแข่งขันเปียโน รูปแบบ ลักษณะของการแข่งขันและวิธีการตัดสินจะมีความ แตกต่างกันไปตามแต่ละรายการ รูปแบบของการแข่งขันเปียโนมีทั้งการแข่งขันเปียโนเดี่ยว และ การแข่งขันเปียโนกลุ่ม (piano ensemble) ซึ่งมักจะเป็นการแข่งขันในลักษณะของการแข่งขันเปียโน (piano duet) เช่น การแข่งขันเดี่ยวเปียโนสี่มือ (piano four hands) หรือ การแข่งขันเดี่ยวเปียโนคู่ (two pianos) เป็นต้น โดยในงานวิจัยชิ้นนี้จะศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อม ส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนเดี่ยวเท่านั้น

ในส่วนของลักษณะของการแข่งขันเปียโนในปัจจุบันส่วนใหญ่ สามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ (Cornerstone, n.d.; Londonyoungmusician, 2023, Saibunmi, 2012) คือ

1) การแข่งขันที่เน้นการสร้างความท้าทายให้กับนักเรียนสำหรับผู้ที่ต้องการแข่งขัน กับผู้อื่นอย่างจริงจัง โดยจะมีการตัดสินผู้ชนะอันดับ 1-3 และรางวัลพิเศษอื่น ๆ เพื่อมอบรางวัลอย่าง ชัดเจน อาจมีการแข่งขันหลายรอบเพื่อหาผู้ที่มีศักยภาพสูงสุด

2) การแข่งขันที่เน้นการสร้างแรงบันดาลใจและกำลังใจให้กับนักเรียน ซึ่งจะตัดสินผู้ เข้าแข่งขันแต่ละคนตามระดับฝีมือการบรรเลง เป็นการตัดสินโดยวัดจากระดับคะแนนเป็นหลัก การแข่งขันลักษณะนี้จะไม่มีการคัดผู้เข้าแข่งขันออก ผู้เข้าแข่งขันทุกคนจะได้รับใบประกาศนียบัตร หรือเหรียญรางวัลตามระดับความสามารถในการบรรเลงของตนเอง เปรียบเสมือนเป็นการแข่งขันกับ ตนเองมากกว่าการแข่งขันกับผู้อื่น

2.2 รายการแข่งขันเปียโนในปัจจุบันที่พบในประเทศไทย

จากการศึกษารายการแข่งขันเปียโนในปัจจุบัน พบว่ามีรายการแข่งขันเปียโนมากมาย ทั้งรายการต่างประเทศและรายการภายในประเทศไทย โดยในส่วนของรายการต่างประเทศ จะมีทั้ง รายการที่จัดขึ้นในลักษณะออนไลน์ตลอดทั้งรายการ ทำการแข่งขันโดยการส่งคลิปวิดีโอการแสดง เพื่อให้กรรมการตัดสินผลรางวัลในทุกรอบการแข่งขัน เช่น รายการ London Young Musician ของ ประเทศอังกฤษ รายการ International Youth Music Competitions Atlanta ของประเทศ สหรัฐอเมริกา รายการ World Open Online Music Competition ของสหภาพยุโรป เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีรายการแข่งขันเปียโนต่างประเทศที่ผู้เข้าแข่งขันจะต้องทำการแข่งขันรอบคัดเลือก

ภายในประเทศไทยก่อนและไปแข่งรอบชิงชนะเลิศที่ประเทศนั้น ๆ เช่น รายการHong Kong International Youth Performing Arts Festival (HKYPAF) ของเขตปกครองพิเศษฮ่องกง รายการ Osaka International Music Competition ของประเทศญี่ปุ่น รายการSingapore International Piano Competition (SIPC) ของประเทศสิงคโปร์ รายการYamaha Junior Piano Competition เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในงานวิจัยชิ้นนี้ จะศึกษาเฉพาะรายการแข่งขันเดี่ยวเปียโนที่มีการแข่งขันกันเฉพาะในเครื่องดนตรีเปียโนเพียงเครื่องเดียวโดยไม่มีการแข่งขันระหว่างเครื่องดนตรีเปียโนกับเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ โดยเป็นรายการที่ถูกจัดขึ้นโดยหน่วยงานของประเทศไทยและทำการแข่งขันภายในประเทศไทยในช่วงปีพ.ศ.2561-2565 เท่านั้น โดยพบว่ามีทั้งหมด 16 รายการ และสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทหลักได้แก่ รายการแข่งขันเปียโนระดับนานาชาติ รายการแข่งขันเปียโนระดับชาติ และรายการแข่งขันเปียโนเฉพาะสังกัด ดังตาราง

ตาราง 2 รายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในปีพ.ศ. 2561 – 2565

ประเภทรายการแข่งขัน	รายการแข่งขัน	หน่วยงานที่จัดการแข่งขัน
การแข่งขันเปียโนระดับนานาชาติ	The Bangkok International Performing Arts Piano Competition (BIPAC)	Cornerstone Music
	The Chopin International Piano Competition Bangkok Thailand	D & M Music Studio
	The Siam International Piano Competition	Nat Studio
	Sugree Charoensook International Music Competition (SIMC)	Sugree Charoensook Foundation
	The Thailand International Piano Competition	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล
	The Thailand Mozart International Piano Competition	D & M Music Studio

ตาราง 2 (ต่อ)

ประเภทรายการแข่งขัน	รายการแข่งขัน	หน่วยงานที่จัดการแข่งขัน
การแข่งขันเปียโน ระดับชาติ	Bangkok Christian College Music Competition (BCCMC)	โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน กรุงเทพมหานคร
	Churairat Piano Competition	Chulairat Music Company Limited
	Music Learning Fest (Trinity College London)	Trinity College London Thailand
	Steinway and Sons Youth Piano Competition	Steinway Thailand, operated by Robinson Piano Co., (Siam) Ltd.
	Valaya Alongkorn Music Competition	คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ใน พระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัด ปทุมธานี
	Young Artist Music Contest	หลักสูตรเตรียมอุดมดนตรี วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ตาราง 2 (ต่อ)

ประเภทรายการแข่งขัน	รายการแข่งขัน	หน่วยงานที่จัดการแข่งขัน
การแข่งขันเปียโนเฉพาะ สังกัด	การแข่งขันทักษะดนตรี มหกรรมการศึกษา เอกชนนอกระบบ	สำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ
	Denla Piano Competition	Denla British International School
	The MCGP Piano Competition	Center of Music Campus for General Public, College of Music, Mahidol University
	Yamaha Thailand Music Festival	บริษัท สยามดนตรียามาฮา จำกัด

2.3 ประโยชน์และข้อควรคำนึงในการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน

เมื่อกล่าวถึงการแข่งขัน ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันในเรื่องใดล้วนมีทั้งประโยชน์และข้อควรระวังด้วยกันทั้งสิ้นรวมถึงการแข่งขันทางดนตรี ซึ่งแม้ว่าจะมีประโยชน์ทั้งต่อผู้เข้าร่วมการแข่งขัน ครูผู้ฝึกสอน หรือประโยชน์ต่อแวดวงสังคมดนตรีมากเพียงใด ก็ยังมีข้อควรคำนึงที่ต้องอาศัยความเข้าใจก่อนการเข้าร่วมการแข่งขันเช่นกัน

การเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนนั้นมีประโยชน์ต่อตัวผู้เข้าร่วมการแข่งขันในหลายมิติทั้งประโยชน์ต่อตัวผู้เข้าร่วมการแข่งขันและประโยชน์ต่อสังคมและแวดวงดนตรี ไม่ว่าจะเป็นการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ การรู้จักการวางแผนและการตั้งเป้าหมายในการฝึกซ้อม โดยการแข่งขันจะกระตุ้นให้นักเรียนฝึกซ้อมมากขึ้น รู้จักที่จะวางแผนการฝึกซ้อมของตนเอง มีการกำหนดเป้าหมายในระยะสั้นและระยะยาว ทั้งนี้ยังเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนากรอบความคิดแบบพัฒนาได้ (growth mindset) ซึ่งเชื่อว่าความพยายามและการฝึกซ้อมนั้นเป็นส่วนสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ ทำให้เกิดการเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ และสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพจากการพยายามหาทางออกและพัฒนากลยุทธ์การเรียนรู้ของตนเองอยู่เสมอ (McCormick & McPherson, 2003; Shields, 2013; Waterman, 2006) โดย Evans (2016) กล่าวว่า การมีกรอบความคิดแบบพัฒนาได้สามารถเพิ่มโอกาสประสบความสำเร็จในการแสดงได้ ความพิเศษของการแข่งขันดนตรีคือการที่นักเรียนจะได้พัฒนาการแสดงของตนเองอย่างก้าวกระโดด ในทำนองเดียวกันกับครู ครูที่ส่งนักเรียน

เข้าร่วมการแข่งขันจะต้องให้ความสำคัญกับการเรียนและการแสดงของนักเรียนมากขึ้นทั้งในส่วนของเทคนิคการบรรเลง องค์ประกอบทางดนตรี และการแสดงออกขณะทำการแสดงจะต้องได้รับการวิเคราะห์อย่างรอบคอบ โดยการศึกษาของ O’Niell บ่งชี้ว่า นักเรียนที่มีประสบการณ์ในการแสดงที่ถึงแม้ว่าจะไม่ใช่การแสดงที่ดีเท่าที่ควร จะมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ทักษะทางดนตรีมากกว่านักเรียนที่ไม่มีประสบการณ์ในการแสดง (Parncutt and McPherson, 2002 อ้างถึงใน Saibunmi, 2012)

ในการเรียนดนตรี ประสบการณ์ด้านการแสดงนับว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งโดยเฉพาะการแสดงต่อหน้าสาธารณชน ซึ่งถือเป็นกิจกรรมกระตุ้นการเรียนรู้ที่สำคัญสำหรับการเรียนเปียโนและมีส่วนช่วยให้การเรียนเปียโนประสบผลสำเร็จได้เนื่องจากวิชาเปียโนถือเป็นศาสตร์การแสดงที่จะไม่สมบูรณ์หากขาดการแสดงต่อหน้าสาธารณชน ปกติแล้วกิจกรรมทางดนตรีส่วนใหญ่มักจะเป็นการสอบวัดระดับที่เป็นการเล่นให้กรรมการเพียงคนเดียวฟัง การบรรเลงในสตูดิโอคลาส (studio class) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ผลัดกันแสดงให้กันดูที่บ้านหรือสตูดิโอของครูผู้สอน หรือการแสดงคอนเสิร์ตนักเรียนปีละไม่กี่ครั้ง (นิอร เตรีตณชัย, 2565; cornerstonemusic, n.d.) อย่างไรก็ตามการแสดงในลักษณะนี้ มักจะเป็นการแสดงต่อหน้าผู้คนที่คุ้นเคยกันดี ไม่เหมือนกับการแข่งขันที่จะต้องไปแสดงต่อสาธารณะอย่างแท้จริง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เข้าร่วมการแข่งขันมีโอกาสในการแสดงศักยภาพของตนเอง นอกจากนี้ การเข้าร่วมการแข่งขันถือเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักประเมินจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเอง ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ว่าตนเองทำอะไรได้ดีและควรพัฒนาในส่วนใด ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมการแข่งขันจะได้รับความคิดเห็นและคำแนะนำในการพัฒนาทักษะการบรรเลงของตนเองจากคณะกรรมการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในพัฒนาตนเองและเป็นประโยชน์ต่อการแข่งขันครั้งต่อไป (Bastien, 1988) การแข่งขันยังถือเป็นการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับความเป็นจริงของชีวิตทั้งในเส้นทางดนตรีและนอกเส้นทางดนตรี โดยสำหรับผู้ที่มุ่งมั่นจะทำงานในสายศิลปะการอดิชั่น (audition) และการแข่งขันในเส้นทางสายอาชีพเป็นกระบวนการที่ไม่อาจปฏิเสธได้ ผู้เข้าร่วมการแข่งขันจะได้รับการเตรียมพร้อมสำหรับความท้าทายทางวิชาชีพในอนาคต โดย Storm Ziegler กล่าวว่า นักเรียนควรจะต้องเรียนรู้ตั้งแต่อายุน้อยว่าพวกเขาจะต้องต่อสู้กับผู้อื่นในรูปแบบการแข่งขันบางอย่างเพื่อที่จะก้าวหน้าในชีวิต การเรียนรู้วิธีการรับมือกับความพ่ายแพ้ของการแข่งขันและวิธีวางแผนเพื่อความสำเร็จก่อนการแข่งขันอย่างมืออาชีพถือเป็นทักษะที่ครูหรือ นักการศึกษาด้านดนตรีมีโอกาสนำมาถ่ายทอดให้กับนักเรียน (Clevenger, 2016) ในส่วนของประโยชน์ต่อสังคมและแวดวงดนตรีนั้น การแข่งขันถือเป็นการสร้างและขยายสังคมดนตรีให้กว้างขวางขึ้นจากการรวมตัวกันของนักดนตรี และบางรายการแข่งขันยังถือเป็นการสืบสานวัฒนธรรมทางดนตรี เช่น รายการแข่งขัน International Chopin Piano Competition ซึ่งการจัดการแข่งขันครั้งแรกหลังสงครามโลกนั้นถือเป็นงานเดียวในประวัติศาสตร์วงการเปียโนของประเทศโปแลนด์ที่หน่วยงานของรัฐ

ร่วมมือกับนักดนตรีและครูสอนดนตรีในการทุ่มเทจัดเตรียมการแข่งขันขึ้นอย่างยิ่งใหญ่ มีผู้คนให้ความสนใจมากมาย และเป็นโอกาสของประเทศโปแลนด์ที่จะนำเสนอประเพณีและวัฒนธรรมของประเทศ และเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับ Frederic Chopin นักประพันธ์และนักเปียโนชาวโปแลนด์ที่มีชื่อเสียงไปทั่วโลก (Popiotek-Walicki, 2020)

อย่างไรก็ตาม ในการส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนนั้นยังมีข้อควรคำนึงถึงที่ผู้สอนจำเป็นต้องให้ความสนใจ ใส่ใจ พูดยุคและหาวิธีรับมือกับนักเรียนในสิ่งต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในช่วงก่อน ระหว่างและหลังการแข่งขัน ไม่ว่าจะเป็นจุดประสงค์ของการเข้าร่วมการแข่งขัน ความประหม่าและผลกระทบทางจิตใจที่อาจเกิดขึ้นกับผู้เข้าร่วมการแข่งขันโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เข้าแข่งขันวัยเยาว์ และการยอมรับผลการตัดสิน เป็นต้น ความประหม่าสามารถทำให้การแสดงกลายเป็นประสบการณ์อันน่าสยดสยอง ความตื่นเต้นที่มากเกินไปจนจะควบคุมได้อาจทำให้ผู้เข้าแข่งขันไม่สามารถบรรเลงบทเพลงได้อย่างที่ฝึกซ้อมไว้ ซึ่งอาจทำให้ผู้เข้าร่วมการแข่งขันหลีกเลี่ยงการแสดงในที่สาธารณะและสร้างความเสียหายทางจิตใจในระยะยาวได้ (Chang, 2014)

ตอนที่ 3 การเตรียมความพร้อมในการส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าการเตรียมความพร้อมในการส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนสามารถแบ่งออกได้เป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผนภาพรวมในการส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน 2) การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโน 3) การเตรียมความพร้อมด้านการแสดงดนตรี 4) การเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม 5) การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ และ 6) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (Bastien, 1988; Chang, 2014; Cornerstone, 2022; Hu, 2019; Saibunmi, 2012; Michalak, 2018;)

3.1 การวางแผนภาพรวมในการส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน

ในกระบวนการส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนนั้น สิ่งแรกที่ครูผู้สอนจำเป็นต้องทำคือการวางแผนภาพรวมในการส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน โดยครูต้องวางแผนตั้งแต่การคัดเลือกรายการแข่งขันที่เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน ซึ่งจะต้องคำนึงถึงความน่าเชื่อถือของรายการแข่งขัน คณะกรรมการตัดสินการแข่งขัน บทเพลงที่ต้องบรรเลงในการแข่งขัน รวมถึงระยะเวลาในการฝึกซ้อมเพื่อให้พร้อมสำหรับการแข่งขันเปียโน

ในส่วนของความน่าเชื่อถือของรายการแข่งขันเปียโนนั้น สามารถพิจารณาได้จากคณะกรรมการตัดสินในรายการนั้น ๆ โดยคณะกรรมการจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในศาสตร์และศิลป์ของดนตรี มีความรู้แตกฉานในองค์ความรู้ของการบรรเลงเปียโน มีทัศนคติต่อศิลปะ

และดนตรีที่ดี มีจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความเป็นกลาง ยุติธรรม และโปร่งใส และจะต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานทั้งในด้านการแสดงเปียโนและด้านการสอนเปียโนที่มากพอสมควร (Cornerstone, 2022) ซึ่งในส่วนนี้ ครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้พิจารณา และควรที่จะเลือกส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนเฉพาะในรายการที่มีคณะกรรมการที่น่าเชื่อถือเท่านั้น นอกจากนี้ การเลือกรายการแข่งขันเปียโน ยังจำเป็นที่จะต้องพิจารณาถึงจำนวนบทเพลงที่ต้องเตรียมและฝึกซ้อมในแต่ละรายการแข่งขันด้วย โดยควรเริ่มจากรายการแข่งขันที่ไม่มีการกำหนดจำนวนบทเพลงที่มากเกินไป ก่อนแล้วจึงค่อยขยับไปแข่งขันรายการที่มีการกำหนดจำนวนบทเพลงที่มากขึ้นภายหลังจากที่มีประสบการณ์ระดับหนึ่งแล้ว อีกทั้งยังควรพิจารณาถึงระดับความใหญ่ของรายการแข่งขันแต่ละรายการด้วย หากนักเรียนไม่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนมาก่อน ผู้สอนไม่ควรที่จะให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันที่ใหญ่และใช้ระยะเวลาในการเตรียมตัวนานเกินไป ซึ่งนักเรียนอาจยังไม่มีความพร้อมด้านจิตใจที่เพียงพอ และอาจทำให้นักเรียนรู้สึกหมดกำลังใจได้หากผลการแข่งขันไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง (Hu, 2019)

ทั้งนี้ ในการวางแผนการส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนนั้น จะต้องคำนึงถึงระยะเวลาเตรียมตัวในการเข้าร่วมการแข่งขันด้วย โดยปกติแล้ว รายการแข่งขันแต่ละรายการมักจะมี การประกาศระเบียบการแข่งขันล่วงหน้าก่อนการปิดรับสมัครประมาณ 6 – 12 เดือน ขึ้นอยู่กับขนาดของรายการแข่งขัน (Bastien, 1988; Hu, 2019; Stafford, 2006 อ้างถึงใน Saibunmi, 2012; Ziegler and Ostromencki, 2023) เช่น รายการ Thailand International Piano Competition ซึ่งถือเป็นรายการแข่งขันเปียโนระดับนานาชาติที่มีขนาดใหญ่ มีการกำหนดจำนวนบทเพลงในแต่ละรอบการแข่งขันที่สูงมาก จะมีการประกาศระเบียบการแข่งขันและเปิดรับสมัครการแข่งขัน 12 เดือนก่อนการแข่งขันจริง หรือรายการ Yamaha Thailand Music Festival ซึ่งเป็นรายการแข่งขันดนตรีเฉพาะสังกัด มีการกำหนดบทเพลงในแต่ละรอบการแข่งขันที่ไม่สูงมาก จะมีการประกาศระเบียบการแข่งขันและเปิดรับสมัครการแข่งขัน 6 เดือนก่อนการแข่งขันจริง เป็นต้น ดังนั้น ผู้สอนจึงสามารถวางแผนการสอนและการฝึกซ้อมให้กับนักเรียนเพื่อให้พร้อมสำหรับการแข่งขันล่วงหน้าได้ นอกจากนี้ เมื่อผู้สอนตัดสินใจให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน ครูมีหน้าที่ที่จะต้องฝึกให้นักเรียนสามารถแสดงภายใต้ความกดดันได้ด้วย (Bastien, 1988) โดยครูควรให้เวลานักเรียนอย่างน้อยสามเดือนเพื่อเตรียมตัวและฝึกซ้อมบทเพลงต่าง ๆ สำหรับการแข่งขัน การเตรียมตัวในระยะเวลาที่กระชั้นชิดเกินไป อาจทำให้นักเรียนไม่พร้อมสำหรับการแข่งขัน และอาจทำให้นักเรียนกลัวการแข่งขันหรืออายุที่จะต้องขึ้นแสดงบนเวทีได้ ในทางกลับกัน นักเรียนที่เตรียมตัวมาเป็นอย่างดีจะมีความมั่นใจ กระตือรือร้น รู้สึกสนุก และอยากที่จะเข้าร่วมการแข่งขันมากกว่า

3.2 การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโน

การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโนในการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนนั้น รวมถึงตั้งแต่การเลือกบทเพลง (choice of repertoire) ตลอดจนกระบวนการสอนทักษะการบรรเลงเปียโนเพื่อให้พร้อมนักเรียนพร้อมสำหรับการแข่งขัน ซึ่งการแข่งขันเปียโนในปัจจุบันมีทั้งรายการที่กำหนดบทเพลงที่ใช้ในการแข่งขันทั้งในลักษณะของบทเพลงบังคับ (compulsory piece) ซึ่งเป็นบทเพลงที่ผู้เข้าร่วมการแข่งขันทุกคนจะต้องบรรเลงเหมือนกัน บทเพลงตามรายการที่เลือก ซึ่งผู้เข้าแข่งขันจะจำเป็นต้องเลือกบรรเลงจากบทเพลงที่กำหนดไว้เท่านั้น และบทเพลงอิสระ (free choice of repertoire) ซึ่งผู้เข้าแข่งขันสามารถเลือกบรรเลงได้อย่างอิสระโดยไม่มีข้อจำกัดใด สำหรับการเลือกบทเพลงในการแข่งรายการประเภทนี้ ครูผู้สอนควรเลือกบทเพลงโดยคำนึงถึงความสามารถทั้งด้านเทคนิค ด้านความเข้าใจบทเพลง และด้านการสื่อสารดนตรีของนักเรียน อีกทั้งยังควรเลือกบทเพลงโดยคำนึงถึงจุดแข็ง เอกลักษณ์ บุคลิกภาพ ความสามารถในการถ่ายทอดอารมณ์ และการแสดงให้ผู้ฟังเห็นถึงความเข้าใจทางดนตรีผ่านบทเพลงนั้น ๆ ด้วย บทเพลงที่เลือกใช้ควรจะเป็นบทเพลงที่น่าสนใจและแสดงถึงความสามารถของผู้เข้าแข่งขันได้อย่างเหมาะสมโดยไม่ยากเกินไปจนไม่สามารถควบคุมได้ ผู้สอนเลือกรายการบทเพลงให้มีความสมดุลระหว่างบทเพลงเก่าที่นักเรียนสามารถบรรเลงได้อยู่แล้วและบทเพลงใหม่ที่ไม่เคยฝึกซ้อมมาก่อนเพื่อย่นระยะเวลาการเตรียมตัวที่ยาวนานจนเกินไปและเพื่อลดความกดดันในการฝึกซ้อมลง (Hu, 2019; Michalak, 2018) นอกจากนี้ หากเป็นรายการที่สามารถเลือกบรรเลงบทเพลงได้มากกว่า 1 บทเพลง การเลือกบทเพลงที่มาจากต่างยุคสมัยกันจะทำให้ผู้บรรเลงได้แสดงความสามารถในการบรรเลงบทเพลงในหลากหลายสไตล์มากขึ้นและยังทำให้โปรแกรมการแสดงมีความน่าสนใจมากขึ้นอีกด้วย (Michalak, 2018)

การสอนทักษะการบรรเลงเปียโน จัดว่าการสอนดนตรีวิชาหนึ่งที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวทั้งด้านทักษะการบรรเลงเปียโน และเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการบรรเลงเปียโน ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรศึกษาหลักการสอนทักษะการปฏิบัติดนตรีและกระบวนการสอนทักษะการบรรเลงเปียโนเพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อัจฉริกา ไพศาลศรีสมสุข, 2559) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อนักเรียนจะเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน ผู้สอนควรจะศึกษาเกี่ยวกับหลักในการสอนทักษะการบรรเลงเปียโนเพื่อวางแผนการการสอนให้กับนักเรียนของตนเองได้อย่างครอบคลุมมากยิ่งขึ้น โดยในการเรียนการสอนทักษะการบรรเลงเปียโนนั้น นอกจากการมุ่งเน้นการสอนทักษะให้นักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างดีแล้ว ครูผู้สอนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมุ่งเน้นให้นักเรียนได้รับความรู้และการพัฒนาทั้งในด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย และด้านจิตใจด้วย เพื่อพัฒนาให้นักเรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์, 2544) โดยมารีเยเน่ อูสซ์เลอร์ (Marienne Uszler) ได้กล่าวถึงกระบวนการสอนทักษะการบรรเลงเปียโนโดยแบ่งออกเป็น 3 ด้านดังนี้ (Uszler et al., 1995)

1. ด้านทักษะ ทักษะการบรรเลงเปียโนจำเป็นที่จะต้องอาศัยทักษะการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อที่แม่นยำและทันเวลา โดยมีกระบวนการเรียนรู้ดังนี้

1.1 ขั้นการสอน ผู้สอนจะต้องสอนให้นักเรียนรู้ถึงแนวคิดด้านทักษะที่จำเป็น โดยอาจสอนโดยการอธิบายควบคู่ไปกับการสาธิตให้เห็นและฟัง ให้นักเรียนได้ดูซึมประสบการณ์เพื่อเรียนรู้และสร้างชุดความรู้ โดยนักเรียนจะสามารถจดจำความคิด ความรู้สึก และการเคลื่อนไหว จากนั้นจึงจดจำเพื่อป้องกันการหลงลืมในการปฏิบัติทักษะในครั้งถัดไป

1.2 ขั้นความคิดเชื่อมโยง ผู้สอนจะต้องสอนให้นักเรียนรู้จักนำทักษะที่เคยเรียนรู้มาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างทักษะใหม่ขึ้นโดยการฝึกฝนและผสมผสานชุดความรู้เดิมเข้าด้วยกัน ในส่วนนี้ ผู้สอนควรเสริมแรงและให้ผลของการปฏิบัติ (feedback) ควบคู่ไปด้วย ทั้งยังควรสอนให้นักเรียนรู้จักประเมินตนเองอยู่เสมอ

1.3 ขั้นการพึ่งพาตนเอง นักเรียนจะสามารถปฏิบัติทักษะได้โดยปราศจากการนึกคิดเนื่องจากนักเรียนมีความชำนาญมากพอในการเคลื่อนไหว คำแนะนำและการสนับสนุนจากครูอาจไม่จำเป็นอีกต่อไป อย่างไรก็ตาม ความสามารถในขั้นนี้อาจไม่ได้คงอยู่อย่างถาวร แต่หากนักเรียนยังคงปฏิบัติทักษะเหล่านี้ซ้ำไปซ้ำมา ความสั่นไหวและความแม่นยำในการบรรเลงก็จะยังคงอยู่

หน้าที่ที่สำคัญของผู้สอนคือผู้สอนจำเป็นที่จะต้องมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เชิงสาเหตุควบคู่ไปกับความสามารถในการนำเสนอความรู้ โดยครูควรที่จะต้องรับรู้ได้ว่าเกิดความผิดพลาดในการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างไร หรือควรที่จะเพิ่มการกระตุ้นภายนอกเพื่อให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และแก้ไขภายในตนเองได้อย่างไร (อัจฉริกา ไพศาลศรีสมสุข, 2559)

2. ด้านความรู้

2.1 ขั้นเริ่มต้น ครูผู้สอนควรจัดประสบการณ์ทางเสียงหรือประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมให้กับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้ยินและเห็นภาพสิ่งที่ตนเองกำลังเรียนรู้

2.2 ขั้นการสร้างแนวคิด นักเรียนจะเรียนรู้ชื่อเรียกต่าง ๆ จากประสบการณ์ที่ได้รับ เพื่อที่จะอธิบายความสัมพันธ์หรือกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ ซึ่งครูผู้สอนควรมีการใช้เครื่องมือหรือกลยุทธ์การสอนที่จะช่วยให้นักเรียนเชื่อมโยงและจดจำชื่อหรือนิยามต่าง ๆ เข้ากับสิ่งที่ตนกำลังเรียนรู้

2.3 ขั้นการเสริมแรง นักเรียนจะนำประสบการณ์หรือกระบวนการเรียนรู้ที่ได้รับมาปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเป็นกิจวัตรประจำวัน และพัฒนาชุดความจำและการฝึกซ้อมในรูปแบบของตนเอง ซึ่งครูควรให้การชี้แนะและจัดกิจกรรมเรียนรู้ที่ท้าทายอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้แนวคิดใหม่ ๆ และพัฒนาศักยภาพของตนเองให้สูงขึ้นอยู่เสมอ

2.4 ขั้นการเป็นเจ้าของ ในขั้นนี้ นักเรียนจะไม่จำเป็นต้องอาศัยชุดความจำหรือการฝึกซ้อมในรูปแบบของตนเองในการแสดงอีกต่อไป เนื่องจากนักเรียนรู้จักแนวคิดที่ตนสร้างขึ้นเป็นอย่างดีจนถือว่าเป็นเจ้าของแนวคิดดังกล่าวแล้ว ครูผู้สอนอาจไม่จำเป็นต้องให้ความช่วยเหลืออีกต่อไป

หน้าที่ที่สำคัญของครูผู้สอนในการสอนด้านความรู้ คือ ผู้สอนจะต้องกระตุ้นนักเรียนให้สามารถรู้ถึงวิธีการเรียนรู้ให้ได้ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้แบบพึ่งพาตนเองได้ (Uszler et al., 1995; อัจฉริกา ไพศาลศรีสมสุข, 2559)

3. ด้านทัศนคติ

การมีทัศนคติที่ดีจะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น โดยทัศนคติถือเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ผู้สอนควรให้ความสำคัญและส่งเสริมให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนดนตรีเพื่อให้นักเรียนมีความสุขและรักในสิ่งที่เรียน ทัศนคติอาจเกิดขึ้นอย่างช้า ๆ จากประสบการณ์ของตัวนักเรียน ซึ่งผู้สอนสามารถเสริมสร้างทัศนคติที่ดีในการเรียนเปียโนได้โดยการสร้างแรงจูงใจในการเรียน สร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ และเป็นต้นแบบที่ดีให้กับนักเรียน (อัจฉริกา ไพศาลศรีสมสุข, 2559)

นอกจากนี้ ในกระบวนการสอนทักษะการบรรเลงเปียโนเพื่อให้นักเรียนพร้อมสำหรับการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนนั้น ครูผู้สอนควรให้นักเรียนศึกษาตัวโน้ตและหาคีย์ (fingerings) ที่เหมาะสมสำหรับการบรรเลงในตอนนั้น ๆ ก่อน ซึ่งในบางครั้งนิ้วที่ถูกเขียนไว้บนโน้ตเพลงอาจไม่เหมาะสมสำหรับนักเรียนบางคนด้วยขนาดมือหรือความถนัดเฉพาะบุคคล การหาคีย์ที่เหมาะสมกับตนเอง และบรรเลงด้วยนิ้วที่เหมาะสมจะช่วยให้สามารถบรรเลงโน้ตต่าง ๆ ได้อย่างลื่นไหลมากขึ้น (Berger, 2009 อ้างถึงใน Saibunmi, 2012; Chang, 2007; Zhukov, 2009) อีกทั้งทักษะด้านการอ่านโน้ตยังถือเป็นทักษะที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง หากนักเรียนมีความสามารถในการอ่านโน้ตที่ดี จะทำให้นักเรียนสามารถฝึกบทเพลงได้ด้วยตนเองจากการอ่านโน้ต เป็นการประหยัดเวลาในการฝึกซ้อมบทเพลงใหม่ ๆ และช่วยให้การเรียนการสอนเคลื่อนไปได้ไวเนื่องจากครูผู้สอนจะสามารถมอบหมายงานให้นักเรียนฝึกซ้อมบทเพลงต่าง ๆ ล่วงหน้าด้วยตนเองได้โดยไม่ต้องสอนอ่านทีละตัวและสามารถที่จะเก็บรายละเอียดต่าง ๆ ของบทเพลงได้เป็นอย่างดี (อดิพร ศงสภาค, 2554; Trinity Exams Thailand, n.d.) โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสำรวจในเรื่อง การสำรวจปัญหาการอ่านโน้ตในนักเรียนเปียโนระดับชั้นต้น ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการอ่านโน้ตของนักเรียนเปียโนระดับชั้นต้นโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($M = 2.34$, $SD = 0.14$) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าปัญหาการอ่านโน้ตของนักเรียนเปียโนระดับชั้นต้นจะอยู่ในระดับน้อย การให้ความสำคัญและการฝึกให้นักเรียนมีทักษะการอ่านโน้ตที่ดีตั้งแต่ในระดับชั้นต้นถือเป็นสิ่งจำเป็น โดยการมีพื้นฐานการอ่านโน้ตที่ดีจะช่วยให้นักเรียนมีทักษะการอ่านโน้ตที่สอดคล้องกับระดับความยากของบทเพลง มีความสามารถในการอ่านและบรรเลงโน้ตที่มีความซับซ้อนมากขึ้นได้เป็นอย่างดีเมื่อเรียนในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ McPherson (1994) พบว่าไม่มี

ความสัมพันธ์โดยตรงระหว่างทักษะการอ่านโน้ตและการบรรเลงดนตรีของนักเรียนในระดับชั้นต้น แต่จะมีความสัมพันธ์กันเมื่อระดับความสามารถของนักเรียนเพิ่มขึ้น นักเรียนจึงควรได้รับการฝึกให้มีทักษะการอ่านโน้ตที่ดีตั้งแต่แรก (แคทรียา ชูสังข์ และ สยา ทันตะเวช, 2565)

อีกทั้งผู้สอนยังควรให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพของมือและนิ้วในการเล่นเปียโนอยู่เสมอด้วย โดย Stafford (2006 อ้างถึงใน Saibunmi, 2012) ได้กล่าวว่า การฝึกซ้อมการไล่บันไดเสียง (scales) และ อาร์เพจจิโอ (arpeggios) เป็นหนึ่งในวิธีที่ช่วยเพิ่มความแข็งแรงของมือและนิ้วได้ง่ายที่สุด หากนักเรียนสามารถไล่บันไดเสียงในความเร็ว จังหวะ หรือ ลักษณะเสียง (articulations) ในรูปแบบต่าง ๆ ได้ดี นักเรียนจะไม่พบปัญหาในการใช้มือและนิ้วบรรเลงบทเพลงต่าง ๆ เนื่องจากบันไดเสียงเปรียบเสมือนโครงกระดูกของดนตรี บทเพลงส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยบันไดเสียงหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของบันไดเสียงอยู่ในบางท่อนของบทเพลง โดย William Mason (อ้างถึงใน Cooke, 1913) กล่าวว่า การฝึกการไล่บันไดเสียงเป็นสิ่งที่ต้องฝึกฝนทุกวัน หากไม่ได้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง นักเปียโนจะไม่สามารถบรรเลงเปียโนได้อย่างคล่องแคล่ว ขาดความประณีต และความสม่ำเสมอของน้ำหนักเสียง

ในกระบวนการสอนการบรรเลงเปียโน ผู้สอนควรสนับสนุนให้นักเรียนเริ่มฝึกที่ละมือก่อนจนกระทั่งนักเรียนคุ้นเคยกับมือแต่ละข้างอย่างดีแล้วจึงค่อยฝึกเล่นพร้อมกันทั้งสองมือโดยอาจค่อย ๆ ฝึกไปที่ละ 1 หรือ 2 ห้อง (bar) และเมื่อนักเรียนพบปัญหาในการบรรเลงท่อนใดท่อนหนึ่ง ผู้สอนควรแนะนำให้นักเรียนท่อนนั้น ๆ ออกเป็นส่วนย่อย เพราะการฝึกส่วนที่ยาวเกินไปจะใช้เวลาในการเรียนรู้ที่นานกว่า อีกทั้งเมื่อเกิดข้อผิดพลาดขึ้น ครูควรสนับสนุนให้นักเรียนฝึกเฉพาะส่วนหรือวลีที่มีปัญหามากกว่าการเริ่มต้นบรรเลงใหม่ตั้งแต่ต้น (Berger, 2009 อ้างถึงใน Saibunmi, 2012; Satz and Satz, 2009) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (อ้างถึงใน ทิศนา แคมณี, 2558) ซึ่งได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติไว้ว่า การพัฒนาทักษะปฏิบัติส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยการพัฒนาทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก ผู้สอนควรฝึกฝนให้นักเรียนสามารถปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ได้ก่อนจึงเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่จะสามารถช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จได้ดีและรวดเร็วขึ้น ประกอบไปด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำเป็นขั้นที่ผู้สอนจะต้องให้นักเรียนได้เห็นทักษะหรือการกระทำในภาพรวม โดยสาธิตให้นักเรียนดูตั้งแต่ต้นจนจบและควรจะทำในลักษณะที่เป็นธรรมชาติ ไม่ช้าหรือเร็วเกินกว่าปกติ นอกจากนี้ครูผู้สอนควรให้คำแนะนำแก่นักเรียนในการสังเกตและชี้แนะจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสังเกต 2) ขั้นสาธิตและให้นักเรียนปฏิบัติทักษะย่อย เมื่อนักเรียนได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้ว ครูผู้สอนควรแบ่งทักษะดังกล่าวออกเป็นทักษะย่อย ๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้นักเรียนสังเกตและทำตามไปที่ละส่วนอย่างช้า ๆ 3) ขั้นให้นักเรียนปฏิบัติทักษะย่อย เป็นขั้นที่ให้นักเรียนปฏิบัติทักษะย่อยโดยปราศจากการสาธิตของผู้สอน หากติดขัด ครูผู้สอนควรให้คำชี้แนะ

และช่วยแก้ไขจนกว่านักเรียนจะทำได้ เมื่อนักเรียนทำได้แล้วจึงเริ่มสาธิตส่วนย่อยอื่น ๆ ต่อไป และให้นักเรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน 4) ขั้นให้เทคนิควิธีการ เมื่อนักเรียนปฏิบัติได้แล้ว ครูผู้สอนอาจแนะนำเทคนิคที่ช่วยให้นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ดีขึ้น เช่น ทำได้สวยงามมากขึ้น หรือทำได้รวดเร็วขึ้น 5) ขั้นให้นักเรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ เมื่อนักเรียนสามารถปฏิบัติทักษะแต่ละส่วนได้ดีแล้ว จึงให้นักเรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบและฝึกปฏิบัติซ้ำหลายครั้งจนกระทั่งสามารถปฏิบัติเป็นทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ

นอกจากนี้ การบรรเลงบทเพลงด้วยจังหวะที่ถูกต้องและสม่ำเสมอถือเป็นอีกหนึ่งสิ่งที่สำคัญในการแข่งขันเปียโน โดย Chuan C. Chang (2014) กล่าวว่า นักเปียโนส่วนใหญ่จะใช้เวลาฝึกซ้อมความเร็วพิเศษในการเตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน โดยมักจะฝึกซ้อมด้วยความเร็วที่ช้าลงกว่าปกติเล็กน้อยเพื่อให้สามารถบรรเลงได้อย่างถูกต้องแม่นยำและเห็นภาพของดนตรีที่ชัดเจนมากขึ้น (Bastien, 1988) นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกการควบคุมนิ้วมือเมื่อต้องบรรเลงที่ความเร็วจริงของบทเพลง และยังถือเป็นการได้ฝึกฝนและพัฒนาเทคนิคที่มีอยู่ในบทเพลงนั้น ๆ ไปด้วย นักเปียโนที่ไม่มีประสบการณ์มักจะบรรเลงด้วยความเร็วที่สูงเกินกว่าทักษะของตนซึ่งอาจเกิดจากความตื่นเต้นหรือประหม่าขณะทำการแสดง ดังนั้น ในระหว่างการฝึกซ้อม จึงจำเป็นที่จะต้องฝึกซ้อมให้เร็วกว่าความเร็วที่ตั้งใจจะบรรเลงเพื่อเอาไว้ในกรณีที่ผู้บรรเลงตื่นเต้นเพื่อให้ยังสามารถควบคุมนิ้วมือได้ด้วย โดยการฝึกซ้อมร่วมกับเมโทรโนม (Metronome) สามารถช่วยให้นักเรียนบรรเลงจังหวะได้อย่างคงที่มากขึ้น (Berger, 2009 อ้างถึงใน Saibunmi, 2012)

จากแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ในการเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโนนั้น ครูผู้สอนจะต้องเตรียมตั้งแต่การเลือกบทเพลงที่ใช้ในการแข่งขันให้เหมาะสมกับนักเรียน เมื่อเลือกบทเพลงที่เหมาะสมได้แล้วจึงเริ่มกระบวนการสอนทักษะการบรรเลงเปียโน ซึ่งนอกจากจะมุ่งเน้นการสอนทักษะให้นักเรียนสามารถปฏิบัติได้อย่างดีแล้ว ครูผู้สอนจำเป็นที่จะต้องมุ่งเน้นให้นักเรียนได้รับความรู้และการพัฒนาทั้งในด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย และด้านจิตใจด้วย ในส่วนของวิธีการสอน ผู้สอนควรฝึกฝนให้นักเรียนสามารถปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ได้ก่อนจึงเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่จะสามารถช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จได้ดีและรวดเร็วขึ้น นอกจากนี้ผู้สอนยังควรให้นักเรียนพัฒนาเทคนิคการบรรเลงเปียโนอย่างสม่ำเสมอโดยการให้นักเรียนไต่บันไดเสียงและอาร์เพจจิโอเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของมือและนิ้วอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งยังควรให้นักเรียนฝึกซ้อมร่วมกับเมโทรโนมเพื่อให้นักเรียนสามารถบรรเลงบทเพลงด้วยจังหวะที่ถูกต้องและสม่ำเสมอยิ่งขึ้น

3.3 การเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม

ในการฝึกซ้อมเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนนั้น นักเรียนจำเป็นที่จะต้องฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอทุกวันเพื่อให้พร้อมสำหรับการแข่งขัน โดยการฝึกซ้อมทุกวันอย่างเป็นประจำจะเป็นประโยชน์มากกว่าการหักโหมซ้อมวันเดียวเยอะ ๆ แต่ไม่สม่ำเสมอ (Satz and Satz, 2009) เมื่อนักเรียนมีการฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอและเป็นระบบจะทำให้นักเรียนมีความมั่นใจ สามารถควบคุมการบรรเลงของตนเองและช่วยลดความประหม่าและตื่นเวทีได้ แม้ว่าการแสดงจริงจะมีอุปสรรคบางประการที่นักดนตรีไม่สามารถควบคุมได้ก็ตาม เช่น ลักษณะอุโมงเสียงของห้องแสดง (room acoustic) หรือเสียงรบกวนจากผู้ชม เป็นต้น แต่หากนักเรียนมีการฝึกซ้อมเรียนรู้การฝึกซ้อมที่ดีแล้ว อุปสรรคดังกล่าวมาข้างต้นจะไม่ใช่ปัญหาสำหรับการแสดงดนตรีมากนัก โดยอภิชัย เลี่ยมทอง (2555) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญในการฝึกซ้อมดนตรีที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพไว้ดังนี้

1) วางเป้าหมาย วางแผนเวลา วางแผนสถานที่การซ้อมให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสมาธิของแต่ละบุคคลก่อนเริ่มทำการฝึกซ้อม ครูผู้สอนควรแนะนำให้นักดนตรีวางเป้าหมายสำหรับการฝึกซ้อม ลำดับความสำคัญของวัตถุประสงค์ เช่น ต้องการซ้อมเพื่อแก้ไขปัญหาด้านเทคนิคที่เจาะจงสำหรับการบรรเลง หรือซ้อมต้องการทบทวนเพลงหรือเทคนิคต่าง ๆ ที่ทำได้ดีแล้ว หรือซ้อมเพื่อเตรียมแสดงคอนเสิร์ต การแข่งขัน หรือสอบทักษะ เป็นต้น จากนั้นจึงควรวางแผนล่วงหน้าเกี่ยวกับช่วงเวลาและระยะเวลาในการฝึกซ้อมแต่ละวัน แต่ละสัปดาห์หรือในระยะยาวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของตน การฝึกซ้อมดนตรีให้เกิดความก้าวหน้าและมีความชำนาญมากขึ้นนั้นเป็นการฝึกฝนกล้ามเนื้อเพื่อใช้ควบคุมเทคนิคการบรรเลงเครื่องดนตรีให้เกิดความเชี่ยวชาญที่ต้องการความสม่ำเสมอในการฝึกซ้อมอย่างต่อเนื่อง นักดนตรีต้องมีระเบียบวินัยในการฝึกซ้อม เมื่อวางแผนได้แล้วควรจะต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เป้าหมายสุดท้ายคือความเข้าใจในบทเพลงอย่างละเอียด สามารถปฏิบัติบทเพลงได้โดยไม่มีกังวลเรื่องปัญหาเทคนิคการบรรเลง นักดนตรีควรตระหนักว่าประสิทธิผลของการฝึกอาจไม่ขึ้นอยู่กับระยะเวลาของการฝึกซ้อม การฝึกซ้อมอย่างมีสมาธิและมีเป้าหมายเพียง 2 ชั่วโมงต่อวัน จะให้ผลดีกว่าการฝึกซ้อม 7 หรือ 8 ชั่วโมงอย่างเลื่อนลอยไม่มีเป้าหมาย

2) ต้องรู้ตัวเสมอว่ากำลังจะฝึกซ้อมอะไร เพื่อแก้ไขสิ่งใด และรู้ว่าทำไมต้องแก้ไข เมื่อครูผู้สอนและนักเรียนวางเป้าหมาย วางแผนตารางการฝึกซ้อมแล้ว ในขณะที่นักเรียนฝึกซ้อมควรรู้ตัวเสมอว่ากำลังฝึกซ้อมเพื่อจุดประสงค์ใด เช่น ซ้อมเพื่อเพิ่มทักษะ เพื่อจดจำบทเพลง เพื่อทบทวนบทเพลงหรือเพื่อแก้ไขเทคนิคที่ยังปฏิบัติไม่ได้หรือปฏิบัติได้ยังไม่ให้ผลเป็นที่พอใจ และควรต้องตระหนักว่าเพราะเหตุใดจึงจำเป็นต้องมีการแก้ไขนั้น เป็นต้น นักดนตรีที่ดีควรค้นหาปัญหาในการบรรเลงของตนให้พบ ทราบถึงวิธีการบรรเลงที่ถูกต้อง แยกแยะและย่อยปัญหาที่มีอยู่อย่างเป็น

ขั้นตอน และเรียนรู้ขั้นตอนและวิธีแก้ไขปัญหามีอยู่อย่างเป็นระบบ เมื่อเป็นนักดนตรีที่มีประสบการณ์มากขึ้นแล้วจึงจะสามารถแยกแยะวิธีการแก้ไขปัญหการบรรเลงด้วยตนเอง

3) นำช่วงที่ยากของบทเพลงออกมาซ่อมเฉพาะจุด เมื่อมีการวางแผนจัดการการฝึกซ้อมที่ดีแล้ว ผู้สอนควรเริ่มฝึกให้นักเรียนเริ่มทำความเข้าใจบทเพลงที่ต้องฝึกหัดทั้งด้านเทคนิคการบรรเลงและอารมณ์ของบทเพลง โดยอาจเริ่มจากการมองหาช่วงที่มีความยากของบทเพลงที่จะสร้างปัญหาด้านเทคนิคในการบรรเลง อาจศึกษาจากการฟังการบันทึกเสียงบทเพลงที่จะทำการฝึกซ้อมหรือทดลอง บรรเลงบทเพลงด้วยจังหวะบรรเลงจริงที่ควรจะเป็นเพื่อให้ผู้ฝึกได้ทราบว่ามีส่วนใดของบทเพลงบ้างที่ต้องการการฝึกซ้อมเป็นพิเศษ ผู้ฝึกซ้อมควรคัดแยกช่วงของบทเพลงออกเป็นสามลักษณะอย่างคร่าวคือ ช่วงที่มีโน้ตและจังหวะที่ไม่ซับซ้อน ช่วงที่มีความยากเล็กน้อย แต่ไม่ต้องใช้เวลาในการฝึกซ้อมมากนัก และช่วงที่มีความยากด้านเทคนิคการบรรเลง มีจังหวะหรือโน้ตที่ซับซ้อนต้องใช้เวลาในการซ้อมมาก เมื่อจำแนกช่วงตอนของบทเพลงได้แล้ว ผู้ฝึกซ้อมควรนำช่วงที่มีความยากและต้องการเวลาในการฝึกซ้อมมากออกมาฝึกก่อน โดยการฝึกซ้อมควรจะซ้อมย้ำในช่วงนั้นหลายครั้งเพื่อให้กล้ามเนื้อเคยชินจนเป็นความคล่องตัวอย่างธรรมชาติ การนำช่วงที่มีความยากออกมาฝึกซ้อมนั้น ผู้ฝึกซ้อมสามารถช่วงที่มีความยากหลายช่วงมาฝึกร่วมกันในการซ้อมแต่ละครั้งได้ โดยควรฝึกซ้อมด้วยจ

ังหวะช้าก่อนแล้วจึงซ้อมด้วยจังหวะที่เร็วมากขึ้นเมื่อเริ่มคล่อง

4) แบ่งปัญหาที่พบออกเป็นปัญหาย่อย และแก้ไขทีละปัญหา ในการฝึกซ้อมแบบฝึกหัดหรือบทเพลง ผู้ฝึกซ้อมอาจพบช่วงที่ยากที่ต้องการการฝึกซ้อมหลายที่ ในแต่ละที่อาจมีปัญหาคือคล้ายคลึงหรือแตกต่างกัน ปัญหาที่ต้องการฝึกซ้อมแก้ไขอาจเป็นปัญหาอย่างใดอย่างหนึ่งหรือเป็นปัญหาหลายอย่างรวมกัน การที่ผู้ฝึกพยายามฝึกซ้อมโดยการแก้ไขปัญหาย่อยๆไปพร้อมกันอาจจะทำให้ผู้ฝึกไม่สามารถแก้ไขปัญหาย่อยๆได้ครบถ้วน ผู้ฝึกจึงควรแบ่งปัญหาที่พบให้ชัดเจนว่าช่วงที่นำออกมาฝึกซ้อมนี้จะมีปัญหาการบรรเลงด้านใดบ้าง เช่น ปัญหาด้านจังหวะ ระดับเสียง ลักษณะเสียง (articulation) เทคนิคเฉพาะของมือซ้ายหรือมือขวา เป็นต้น

5) ย้ำการฝึกซ้อมที่ถูกต้องตั้งแต่แรกโดยไม่ให้เกิดความผิดพลาด ในการฝึกซ้อมช่วงต้นอาจยังไม่ให้ผลที่ถูกต้องทันทีทันใด ผู้ฝึกควรหาปัญหาด้านเทคนิคการบรรเลงให้พบและหาวิธีการแก้ไขปัญหาย่อยๆที่มีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับผู้ฝึกแต่ละคน โดยควรซ้อมด้วยจังหวะที่ช้าก่อนเพื่อให้ได้ยินและสามารถสังเกตได้ว่าสิ่งที่กำลังบรรเลงอยู่นั้นถูกต้องทุกด้านทั้งระดับเสียง (pitch) จังหวะ (rhythm) เทคนิคการบรรเลง (technique) และการเคลื่อนไหวของร่างกายที่เป็นธรรมชาติ (body movement) นักดนตรีควรตระหนักไว้เสมอว่าร่างกายของมนุษย์เปรียบเสมือนเครื่องคอมพิวเตอร์ หากป้อนข้อมูลที่ผิดเข้าไปหลายครั้ง โอกาสที่คอมพิวเตอร์จะแสดงผลอย่างผิดพลาดจะมีสูง และต้องใช้เวลาในการแก้ไขให้ถูกต้องนานกว่าการป้อนข้อมูลที่ถูกต้องตั้งแต่ต้น

6) ฝึกซ้อมด้วยจังหวะที่เร็วโดยไม่ละเลยการฝึกซ้อมด้วยจังหวะช้า บางช่วงของบทเพลงที่นักดนตรีนำมาฝึกซ้อมนั้นมักเป็นช่วงที่มีความยากด้านการใช้สรีระร่างกายในการบรรเลง ผู้ฝึกซ้อมอาจต้องการฝึกให้เกิดความคล่องตัวในการบรรเลงโน้ตที่มีความรวดเร็ว มีการเปลี่ยนตำแหน่งของร่างกายที่ใช้บรรเลงเครื่องดนตรี ฉะนั้นการฝึกซ้อมควรมีเป้าหมายให้กล้ามเนื้อที่ใช้บรรเลงเหล่านี้เรียนรู้วิธีการเคลื่อนไหวที่ถูกต้องและแม่นยำ ผู้ฝึกซ้อมต้องเรียนรู้การฝึกซ้อมด้วยจังหวะที่ช้ากว่าการบรรเลงจริงเพื่อให้ผู้ฝึกได้มีความระมัดระวังในด้านจังหวะ ระดับเสียง และการเคลื่อนไหวของร่างกาย การฝึกซ้อมด้วยจังหวะช้านั้นควรเป็นจังหวะช้าที่ไม่ช้ามากเกินไปจนทำให้การซ้อมนั้นขาดความน่าสนใจ ขาดความไพเราะ ขาดสมาธิ และไม่ควรมีจังหวะที่เร็วเกินไปจนผู้ฝึกไม่สามารถควบคุมจังหวะ ระดับเสียง และการเคลื่อนไหวของร่างกายที่ถูกต้องได้ ในขณะที่ทำการฝึกซ้อมจังหวะช้านั้น ผู้ฝึกอาจทดลองบรรเลงด้วยจังหวะที่เร็วใกล้เคียงกับจังหวะบรรเลงจริงบ้างเป็นครั้งคราว และเมื่อผู้ฝึกเกิดความคล่องตัวในการบรรเลงมากขึ้นจนอาจบรรเลงด้วยจังหวะจริงได้อย่างมั่นคงและไม่มีปัญหาแล้ว ควรกลับมาซ้อมด้วยจังหวะช้าบ้างเป็นครั้งคราวด้วยเช่นกัน การฝึกซ้อมกับเมโทรโนมสามารถช่วยให้การฝึกซ้อมนั้นได้ผลดีขึ้นจากการควบคุมจังหวะในการฝึกซ้อม

7) ให้ความสำคัญกับคุณภาพเสียงระหว่างการฝึกซ้อม ในการบรรเลงเครื่องดนตรีหลายชนิด ผู้บรรเลงจำเป็นต้องใช้มือทั้งสองในการบรรเลง แต่ผู้ฝึกซ้อมส่วนมากมักให้ความสำคัญกับมือที่ใช้บรรเลงโน้ตมากกว่าเสมอ เช่น นักเปียโนอาจมุ่งความสนใจกับมือที่เล่นทำนองมากกว่ามือที่เล่นเสียงประสาน หรือผู้เล่นเครื่องเป่า อาจให้ความสำคัญกับนิ้วกดมากกว่าเรื่องการใช้ลมสำหรับผู้เล่นเครื่องสายประเภทเครื่องสี เช่น ไวโอลิน วิโอลา เชลโล่ และดับเบิลเบสนั้น อาจให้ความสำคัญแก่มือซ้ายมากกว่ามือขวา เพราะมือ ซ้ายเป็นมือที่ใช้กดสายซึ่งทำให้ได้ยินความถูกต้องของระดับเสียงอย่างชัดเจนแต่ในความเป็นจริง แล้ว คุณภาพของเสียง เช่น ความคมชัด อารมณ์ของบทเพลง ความสั้นยาว ดังเบาของเสียง ซึ่งเป็น หลักสำคัญของบทเพลงอยู่ที่มือขวาที่ใช้คันชักสี น้ำหนักนิ้ว หรือการใช้ลมเป่าทั้งสิ้น ดังนั้น ผู้ฝึกซ้อมควรให้ความสำคัญของคุณภาพเสียงระหว่างการฝึกซ้อมด้วยเช่นกัน เมื่อผู้ฝึกเครื่องสาย สามารถฝึกฝนจนมีความชำนาญการบรรเลงของมือซ้ายได้แล้ว ผู้ฝึกควรให้ความสำคัญสำหรับ การใช้คันชักของมือขวา นักเปียโนให้ความสำคัญกับน้ำหนักนิ้วที่กดลงบนลิ้มของเปียโน หรือ สำหรับผู้ฝึกเครื่องเป่าที่ควรให้ความสำคัญกับการใช้ลมนอกเหนือไปจากการฝึกซ้อมโน้ต เป็นต้น การให้ความสำคัญแก่การฝึกซ้อมส่วนของร่างกายที่ใช้ในการสร้างคุณภาพเสียงของเครื่องดนตรีไป พร้อมกับการฝึกอื่นๆ ด้วยนั้นจะทำให้การฝึกซ้อมนั้นได้ผลสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

8) ไม่ละเลยการฝึกซ้อมช่วงง่ายของบทเพลง บทเพลงที่ผู้ฝึกกำลังซ้อมอยู่นั้นอาจมีบางช่วงบางตอนที่ความเรียบง่ายซึ่งไม่มีปัญหาในการบรรเลงแม้ว่าจะเป็นการบรรเลงเป็นครั้งแรกในลักษณะการอ่านโน้ตทันที (sight reading) ก็ตาม ผู้ฝึกซ้อมควรให้ความสำคัญในการฝึกซ้อมช่วงง่ายของบทเพลงด้วยเช่นกันถึงแม้ว่าช่วงที่ง่ายเหล่านี้ อาจไม่มีความยุ่งยากและซับซ้อนทางโครงสร้าง

จังหวะ โน้ต หรือเทคนิคการบรรเลงมากนัก ผู้ฝึกซ้อมควรได้ฝึกซ้อมปฏิบัติไว้บ้างโดยผู้ฝึกอาจไม่จำเป็นต้องฝึกปฏิบัติซ้ำหลายครั้งเหมือนกับการฝึกซ้อมช่วงที่มีความยาก แต่อาจศึกษาด้านความสัมพันธ์ของบทเพลงช่วงง่ายนี้ในลักษณะอื่น ๆ เช่น แนวเสียงประสาน แนวการบรรเลงประกอบ (accompaniment) ว่ามีความสัมพันธ์กับทำนองอย่างไร ควรบรรเลงด้วยเนื้อเสียงแบบใด มีความสั้นยาว ดังเบาเช่นใด เป็นต้น เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจในภาพรวม และเพื่อไม่ให้ช่วงที่มีความง่ายนี้กลายเป็นสิ่งที่ไม่คุ้นเคย สร้างความไม่แน่ใจและกลายเป็นการทำลายสมาธิขณะทำการแสดงได้

9) ฝึกซ้อมโดยไม่ใช้เครื่องดนตรี เมื่อผู้ฝึกซ้อมได้ฝึกปฏิบัติได้อย่างครบถ้วนจนเกิดความชำนาญในการบรรเลงบทเพลงนั้น ๆ แล้ว ผู้ฝึกควรรหาโอกาสการฝึกซ้อมโดยไม่ต้องใช้เครื่องดนตรีด้วย ซึ่งเป็นการฝึกซ้อมด้วยจิตที่ผู้ฝึกจะต้องได้ยินโน้ตภายในใจ (inner hearing) ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่นักดนตรีทุกคนควรมี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการตีความบทเพลง (interpretation) สังเกตลักษณะ (form) มิติของเสียง (sound dimension) ทิศทางของประโยคเพลง (phrasing) โดยครูผู้สอนอาจเริ่มจากการให้นักเรียนดูโน้ตที่ตนฝึกหัดอยู่และจินตนาการให้ได้ยินเสียงตามโน้ตเพลงนั้น นอกจากนี้ยังถือเป็นการฝึกการจดจำการเคลื่อนไหวของร่างกายในการบรรเลง และเป็นการฝึกฝนการจดจำบทเพลงในกรณีที่จะต้องแสดงด้วยความจำ หากฝึกด้วยวิธีนี้แล้วยังมีจุดที่หลงลืมหรือรู้สึกไม่มั่นใจ ผู้ฝึกจะได้กลับไปฝึกซ้อมเพื่อแก้ไขจุดต่าง ๆ ให้ดี

10) ฝึกซ้อมการแสดงดนตรีก่อนการแสดงจริง ก่อนการแสดงจริงระยะหนึ่ง ผู้ฝึกซ้อมควรรหาโอกาสฝึกทำการแสดงก่อนการแสดงจริง การบรรเลงได้อย่างดีในห้องฝึกซ้อมดนตรีนั้น ไม่ใช่เป้าหมายสุดท้ายของการฝึกซ้อมและไม่ถือว่าได้เรียนรู้จากการฝึกซ้อมอย่างสมบูรณ์ถ้าผู้ฝึกซ้อมยังไม่ได้้นำออกแสดง การแสดงดนตรีต่อผู้ชมที่ไม่คุ้นเคยในสถานที่ที่นักดนตรีไม่คุ้นเคยสามารถสร้างความตื่นเวทีซึ่งเป็นความรู้สึกที่ยากต่อการควบคุมที่จะเป็นปัญหาทำให้คุณภาพของการแสดงดนตรีลดลงได้ ดังนั้น ครูผู้สอนจึงควรจัดสถานการณ์จำลองให้นักเรียนได้ทดลองเสมือนบรรเลงจริงเพื่อให้นักเรียนรู้สึกคุ้นเคยกับความรู้สึกเมื่อต้องแสดงจริง นอกจากนี้ยังจะให้นักเรียนได้ทราบถึงปัญหาการบรรเลงของตนและนำกลับไปแก้ไขในการฝึกซ้อมเพื่อให้พร้อมมากยิ่งขึ้นเมื่อต้องแสดงจริงได้อีกด้วย

ในการฝึกซ้อมเพื่อเตรียมตัวสำหรับการแข่งขันนั้น การฝึกซ้อมเสมือนแสดงจริงถือเป็นสิ่งสำคัญ โดยนักเรียนควรมีโอกาสได้ทดลองแสดงจริงต่อหน้าบุคคลอื่นนอกจากครู เช่น ครอบครัว เพื่อนฝูง หรือคนอื่น ๆ เพื่อให้เห็นจุดที่ควรปรับปรุงเพื่อให้การแสดงสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นด้วย นอกจากนี้ เปียโนที่ใช้ในรายการแข่งขันเปียโนแทบทุกรายการมักจะเป็นแกรนด์เปียโน (grand piano) ดังนั้นการได้มีโอกาสฝึกซ้อมกับแกรนด์เปียโนจะช่วยทำให้นักเรียนมีความมั่นใจมากขึ้นและลดความประหม่าเมื่อต้องบรรเลงบนเปียโนหลังใหญ่ได้ และการพานักเรียนไปยังสถานที่ที่จะทำการ

แสดงก่อนวันแสดงจริงสามารถช่วยลดอาการตื่นกลัวได้อีกด้วย (Chang, 2014; Michalak, 2018; Osborne, 2016)

นอกจากนี้ การฝึกฟังการแสดงของตนเองยังเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างยิ่ง โดยครูอาจบันทึกเสียงหรือวิดีโอการแสดงของนักเรียนที่โรงเรียนหรือให้นักเรียนบันทึกเองที่บ้านแล้วให้นักเรียนประเมินตนเองและนำมาวิเคราะห์ถึงจุดแข็งและจุดที่ต้องปรับปรุงต่อไป (Bastien, 1998)

การฝึกซ้อมอย่างเป็นประจักษ์เป็นสิ่งที่ดี อย่างไรก็ตาม นักเรียนไม่ควรหักโหมมากเกินไป ควรเว้นระยะเพื่อพักผ่อนและให้กล้ามเนื้อได้ผ่อนคลายด้วย เนื่องจากการฝึกที่มากเกินไปอาจทำให้นิ้ว มือ หรือกล้ามเนื้อบาดเจ็บได้ ระยะเวลาในการฝึกฝนส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับอายุและเป้าหมายของนักเรียน โดยครูอาจให้นักเรียนฝึกซ้อมวันละ 15 – 20 นาทีสำหรับนักเรียนที่เพิ่งเริ่มต้น และเพิ่มเวลาการฝึกซ้อมให้สูงขึ้นตามระดับของนักเรียน แต่หากเป้าหมายในการฝึกซ้อมคือการฝึกเพื่อเตรียมความพร้อมในการแข่งขัน ก็จำเป็นที่จะต้องฝึกซ้อมให้นานขึ้น (Bancroft, 2007 อ้างถึงใน Saibumi, 2012)

จากหลักการเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อมดังที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า นักเรียนจำเป็นที่จะต้องฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอทุกวันเพื่อให้พร้อมสำหรับการแข่งขัน โดยการฝึกซ้อมนั้นจะต้องเป็นการฝึกซ้อมที่ถูกวิธีและมีประสิทธิภาพ เช่น ผู้สอนจะต้องสอนให้นักเรียนรู้จักตั้งเป้าหมาย รู้ตัวเสมอว่ากำลังจะฝึกซ้อมอะไรเพื่อแก้ไขสิ่งใด รู้จักการซ้อมเฉพาะจุดและแก้ไขที่ละปัญหา ให้ความสำคัญกับคุณภาพเสียงระหว่างฝึกซ้อมอยู่เสมอ เป็นต้น อีกทั้งยังควรบันทึกเสียงหรือวิดีโอการแสดงของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนประเมินตนเองและฝึกซ้อมเพิ่มเติมในจุดที่ยังทำได้ไม่ดีพอ นอกจากนี้ผู้สอนยังควรให้โอกาสนักเรียนได้ฝึกซ้อมเสมือนแสดงจริงต่อหน้าครอบครัว เพื่อน หรือบุคคลอื่น ๆ เพื่อให้เคยชินกับการแสดงต่อหน้าสาธารณชนและลดความประหม่าเมื่อต้องขึ้นแสดงบนเวทีจริงในวันแข่งขัน

3.4 การเตรียมพร้อมด้านการแสดงดนตรี

การแสดงออกทางดนตรีถือเป็นหนึ่งในองค์ประกอบของการแสดงดนตรีที่ทั้งนักดนตรี นักเรียนดนตรี และครูสอนดนตรีต่างให้ความเห็นว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด (Karlson and Juslin, 2008; Juslin and Laukka, 2004; Lindström et al., 2003; Woody, 2000) ความสามารถในการแสดงออกทางดนตรีนัยหนึ่งคือการตีความบทเพลงในลักษณะที่ลึกซึ้งและแปลกใหม่และบรรเลงออกมาในลักษณะต่าง ๆ เฉพาะตัว เช่น อัตราความเร็ว (tempo) ความดัง-เบาของเสียง (dynamics) ลักษณะของเสียง (articulation) จังหวะเวลา (timing) หรือ น้ำเสียง (timbre) เป็นต้น ทำให้การแสดงของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันทั้งที่บรรเลงบทเพลงบทเดียวกัน (Palmer, 1997) แม้ว่าการแสดงออกทางดนตรีจะเป็นเรื่องที่สำคัญแต่จากงานวิจัยหลายฉบับพบว่าครูจำนวน

มากมักใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการสอนด้านเทคนิคมากกว่าการแสดงออกทางดนตรี อารมณ์ และ ความมีสุนทรียภาพ เนื่องจากการสอนการแสดงออกทางดนตรีนั้นเป็นเรื่องที่ค่อนข้างท้าทายและยาก ที่จะสอนผ่านคำพูดเพื่อให้นักเรียนเข้าใจ (Juslin and Persson, 2002; Persson, 1996; Rostwall and West, 2001 อ้างถึงใน Lindström et al., 2003; Sloboda, 1996; Triat, 1992) อย่างไรก็ตาม วิธีการสอนการแสดงออกทางดนตรีที่ได้รับความนิยมที่สุดมี 3 วิธี (Lindström et al., 2003; Michalak, 2020; Saibunmi, 2012; Woody, 2000) ได้แก่ 1) การสร้างต้นแบบจากครู (teacher modeling) คือ การที่นักเรียนมีโอกาสได้ยินเสียงหรือลักษณะต่าง ๆ ของบทเพลงที่ควรจะเป็นและได้ ลงมือปฏิบัติจริงผ่านการเลียนแบบครู 2) การอุปมาอุปไมย (metaphor) คืออธิบายรายละเอียด บางอย่างโดยใช้จินตภาพหรือการเปรียบเทียบเพื่อให้นักเรียนเข้าใจและเห็นภาพมากขึ้น และ 3) การ รู้สึกถึงอารมณ์ (felt emotion) คือการสอนให้นักเรียนรู้สึกถึงอารมณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในขณะบรรเลง เพื่อที่จะสื่อสารกับผู้ฟัง

โดยการบรรเลงบทเพลงจากความจำจะช่วยให้นักเรียนสามารถแสดงออกทางดนตรี และรู้สึกถึงดนตรีที่กำลังบรรเลงได้ดีกว่าการดูโน้ตเนื่องจากนักเรียนจะไม่ต้องมุ่งความสนใจไปที่โน้ต บนหน้ากระดาษ ทำให้สามารถที่จะดูมือของตนเองหรือจ้องมองในลักษณะอื่น ๆ เพื่อจุดประสงค์ใน การแสดงออกทางดนตรีได้ และสามารถที่จะสื่อสารและตอบสนองกับผู้ชมได้ดีกว่า (Hargreaves and North, 1997; Pierce, 1993; Williamon, 2004) อีกทั้งการจดจำบทเพลง (Memorization) ยังถือเป็นสิ่งที่จำเป็นที่นักเรียนต้องเตรียมพร้อมเป็นอย่างดีด้วย เนื่องจากในการแข่งขันเปียโนส่วนใหญ่ ผู้เข้าแข่งขันจะต้องบรรเลงบทเพลงทั้งหมดด้วยความจำ ดังนั้นการฝึกจำบทเพลงให้พร้อมก่อน การแข่งขันจึงเป็นเรื่องสำคัญ นักเรียนบางคนมักใช้วิธีจำบทเพลงจากการเล่นซ้ำไปซ้ำมาจนนิ้วมือ สามารถจำการเคลื่อนไหวและบรรเลงได้อย่างอัตโนมัติโดยไม่ผ่านการคิด แต่การจำในลักษณะนี้ถือเป็น ความจำที่เกิดขึ้นจากกล้ามเนื้อซึ่งไม่มีความแม่นยำเมื่อเทียบกับการจำที่เกิดขึ้นจากการคิด วิเคราะห์ และเมื่อผู้แสดงมีอาการตื่นเต้นหรือประหม่า ความจำในรูปแบบนี้จะหายไปโดยง่ายในขณะ ทำการแสดง ดังนั้น ผู้สอนควรสอนให้นักเรียนฝึกจำด้วยวิธีการจำบทเพลงจากการวิเคราะห์ องค์ประกอบทางดนตรีและรายละเอียดต่าง ๆ ของบทเพลง เช่น โครงสร้างของบทเพลง บันไดเสียง จังหวะ เสียงประสาน หรืออื่น ๆ ตั้งแต่เริ่มฝึกซ้อม ซึ่งจะสามารถช่วยให้นักเรียนจดจำบทเพลงได้ง่าย และละเอียดขึ้น นักเรียนควรเริ่มจำบทเพลงโดยแบ่งเป็นประโยคสั้น ๆ และเมื่อจำได้จึงเริ่มรวม ประโยคเหล่านั้นเป็นท่อนเพลง (section) และไม่ควรมุ่งจำโน้ตที่ละตัว การเลือกจำบทเพลงเป็นท่อน ๆ และโฟกัสที่ละท่อนขณะทำการแสดงสามารถช่วยให้นักเรียนบรรเลงต่อไปได้เมื่อบรรเลงผิดหรือลืม บางส่วนของบทเพลง (ภาวโล ต้นจันทร์พงศ์, 2555; Satz and Satz, 2009; Hughes, 1915; Matthey, 1926 อ้างถึงใน Williamon, 2004)

นอกจากนี้ การแสดงออกทางดนตรียังรวมไปถึงการแสดงทั้งหมดบนเวทีอีกด้วย การแสดงดนตรีถือเป็นปรากฏการณ์ทั้งทางการได้ยินและการมองเห็น ผู้ฟังดนตรีก็ถือเป็นผู้ชมเช่นกัน และในบางครั้งการมองเห็นอาจมีความสำคัญมากกว่าเสียงในการรับรู้การแสดงดนตรีอีกด้วย (Tsay, 2013) ในหลาย ๆ ครั้ง ผู้ฟัง ผู้ชม และคณะกรรมการมักจะตอบสนองต่อสิ่งอื่น ๆ นอกเหนือจากการบรรเลงด้วย เช่น สีหน้าท่าทางการแสดงออกบนเวที ความดึงดูดใจ ความมีเสน่ห์ หรือแม้กระทั่งเครื่องแต่งกายก็อาจส่งผลต่อการตัดสินใจได้ (Graffiths, 2008; Stanley et al., 2002) โดยผลงานส่วนจากงานวิจัยของ Urbaniak and Mitchell (2022) ชี้ให้เห็นว่าเครื่องแต่งกายเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงและมีผลต่อการตัดสินใจทางดนตรี นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ชมมักคาดหวังให้นักดนตรีแต่งกายด้วยชุดทางการมากกว่าชุดลำลองเมื่อขึ้นแสดงบนเวที โดยสำหรับนักดนตรีผู้หญิงนั้น พบว่าชุดเดรสยาวได้รับความชื่นชอบมากกว่าเดรสสั้นหรือสูทอย่างมีนัยยะสำคัญ นอกจากนี้ Satz and Satz (2009) ยังกล่าวว่าเครื่องแต่งกายที่ดีจะสามารถช่วยเพิ่มความมั่นใจให้กับผู้แสดงได้ ซึ่งหากนักเรียนมีความมั่นใจในเครื่องแต่งกายของตน ก็จะมี ความมั่นใจในการแสดงด้วย โดยเครื่องแต่งกายควรเป็นชุดที่สวมใส่สบาย ไม่ทำให้ผู้แสดงรู้สึกร้อน แขนเสื้อไม่ควรยาวจนทำให้กระทบต่อการแสดง และครูควรให้นักเรียนฝึกซ้อมด้วยชุดที่จะใส่วันแสดงจริงเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกับเสื้อผ้าของตน

จากหลักการเตรียมความพร้อมด้านการแสดงออกทางดนตรีดังที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการเตรียมความพร้อมด้านการแสดงออกทางดนตรีไม่เพียงแต่หมายถึงการฝึกการตีความบทเพลงในลักษณะที่ลึกซึ้งและแปลกใหม่และบรรเลงออกมาในลักษณะต่าง ๆ เฉพาะตัวเท่านั้น แต่รวมไปถึงการจดจำบทเพลงเพื่อให้ผู้บรรเลงมีอิสระในการแสดงออกและสื่อสารกับผู้ชมได้ดีขึ้นด้วย นอกจากนี้ยังรวมไปถึงสีหน้าท่าทางการแสดงออกบนเวทีและเครื่องแต่งกายที่ควรสวมใส่ในการแข่งขันอีกด้วย

3.5 การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ

ในการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน นอกจากการเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโนและการฝึกซ้อมแล้ว การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจให้กับนักเรียนถือเป็นอีกหนึ่งสิ่งที่ครูจะต้องให้ความสำคัญ โดยครูควรตกลงและอธิบายถึงวัตถุประสงค์หลักในการแข่งขันให้นักเรียนเข้าใจ นอกจากนี้ยังจำเป็นที่จะต้องอธิบายถึงสิ่งที่จะเกิดในระหว่างช่วงก่อนการแข่งขัน ช่วงระหว่างแข่งขัน และช่วงหลังการแข่งขันเพื่อให้นักเรียนได้เตรียมใจ ในช่วงก่อนการแข่งขัน นักเรียนจะต้องเตรียมตัวสำหรับการฝึกซ้อมที่หนักขึ้นกว่าปกติและอาจจะต้องรับมือกับแรงกดดันที่มากขึ้น ในช่วงระหว่างการแข่งขัน นักเรียนอาจทำการแสดงผิดพลาดซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถเกิดขึ้นได้และถือเป็นเรื่องที่ปกติธรรมดา ครูควรให้กำลังใจนักเรียนและอธิบายว่านักเรียนไม่จำเป็นต้องกังวลในเรื่องการคว้าชัยชนะ สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการที่นักเรียนสามารถเพลิดเพลินไปกับการแสดงของตนเองและมอบความสุขผ่าน

บทเพลงให้กับผู้ชมได้ ในช่วงหลังการแข่งขัน นักเรียนอาจพบกับความผิดหวังจากผลลัพธ์ที่ไม่เป็นไปตามที่คาดหวังอันเนื่องมาจากปัจจัยหลายประการ อย่างไรก็ตาม ผู้สอนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปลูกฝังทัศนคติที่ดีในการแข่งขันให้กับนักเรียน (Gallops, 2005)

อย่างไรก็ตาม อาการประหม่าและความเครียดจากการแสดงต่อหน้าคนหมู่มากในการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนนั้นเป็นสิ่งที่สามารถเกิดขึ้นได้ โดยความตึงเครียดถือเป็นอารมณ์ตามธรรมชาติของมนุษย์ เช่นเดียวกับความกลัว ความสุข และความเศร้า การให้นักเรียนได้สัมผัสกับประสบการณ์ความตึงเครียดในระดับหนึ่งก่อนการแสดงถือเป็นเรื่องที่ดี แต่ความตึงเครียดนั้นจะต้องอยู่ในระดับที่ควบคุมได้ เมื่อใดก็ตามที่ไม่สามารถควบคุมได้และส่งผลกระทบต่อการเล่น จะเรียกว่าการหวาดกลัวเวที (stage fright) Allen (2011) นิยามความหวาดกลัวบนเวทีว่าเป็นสภาพของผู้แสดงที่ไม่สบายใจ หวาดหวั่น หรือวิตกกังวลกับสิ่งที่อาจเกิดขึ้นระหว่างทำการแสดงดนตรี ซึ่งส่งผลกระทบต่อการเล่นออกทางอารมณ์ตามธรรมชาติและการทำงานของกล้ามเนื้อ และอาจส่งผลให้เกิดการประเมินตนเองเชิงลบจนเกินไป (Boucher, 2008; Chang, 2014; Wheatley-Brown et al., 2014) นอกจากนี้ สภาพแวดล้อม เช่น ห้องแสดง ขนาดของผู้ชม การบรรเลงแบบไม่มีโน้ตเพลง หรืออื่น ๆ นั้นสามารถมีอิทธิพลต่อระดับความเครียดและความวิตกกังวลของผู้แสดงได้ โดยนักเรียนที่คุ้นเคยกับสถานที่ที่ใช้ในการเล่นจะมีความวิตกกังวลน้อยกว่านักเรียนที่ไม่คุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมนั้น ๆ มาก่อนเลย (Boucher and Ryan, 2011; Ryan, 2005) กลวิธีในการป้องกันอาการตื่นเวทีที่มีประสิทธิภาพคือการฝึกจิตใจ ครูควรช่วยพูดคุยกับนักเรียนถึงการควบคุมความคิดเชิงลบและเปลี่ยนความคิดเหล่านั้นให้เป็นความคิดเชิงบวก ควรเน้นย้ำถึงจุดประสงค์ของการแสดง และการพานักเรียนไปฝึกฝนในสถานที่ที่ใช้แสดงหรือเยี่ยมชมสถานที่ล่วงหน้า (Chang, 2014; Osborne, 2016; Yoshie et al., 2009)

นอกจากนี้การพูดคุยกับนักเรียนถึงการยอมรับผลการตัดสินถือเป็นอีกหนึ่งประเด็นที่ควรทำ ไม่ว่าผลการตัดสินจะออกมาในรูปแบบใด ย่อมมีทั้งผู้ที่สมหวังและผิดหวัง อย่างไรก็ตาม การชนะการแข่งขันไม่สามารถการันตีความสำเร็จเสมอไป Erik T. Tawastijerna (2017) กล่าวในการให้สัมภาษณ์ถึงมุมมองต่อการชนะการแข่งขันเปียโนในเชิงว่า ดนตรีเป็นเรื่องของรสนิยม เราไม่อาจวัดงานศิลปะด้วยตัวชี้วัดใด ๆ นอกจากนี้ยังอาจต้องอาศัยโชคชานใหญ่อีกด้วย (Korhonen and Lehtonen, 2017 อ้างถึงใน Niemensivu, 2018) แม้ว่าการแข่งขันจะมีผู้แพ้มากกว่าผู้ชนะ การแข่งขันเปียโนก็ยังคงได้รับความนิยม โดย Raekallio (2012) กล่าวว่าผู้เข้าแข่งขันใช้การแข่งขันเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะของตนเอง ได้มีโอกาสแสดงในห้องแสดงที่ดี ได้ขยายเครือข่ายเพื่อน และได้เรียนรู้ชีวิตในอีกมิติหนึ่ง

จากหลักการเตรียมความพร้อมด้านจิตใจดังที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจจะทำให้นักเรียนตระหนักถึงวัตถุประสงค์หลักของการแข่งขันและ

สามารถรับมือกับผลลัพธ์ในทุกรูปแบบได้โดยนักเรียนจะมุ่งความสนใจและให้คุณค่ากับกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองไม่น้อยไปกว่าเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ (Ruben, 1918 อ้างถึงใน Gallops, 2005; Isacoff, 2015; Zuckerman, 2014)

3.6 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ในการเรียนดนตรีนั้น ผู้ปกครองสามารถช่วยให้นักเรียนมีโอกาสประสบความสำเร็จในการเรียนได้มากขึ้นโดยการร่วมมือกับครูในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็ก โดย Boone (2002) และ Suk (2014) ได้กล่าวถึงปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและครูในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็กดังนี้ (ชาลิณี สิริยัณเปล่งแสง, 2562)

1) ความเอาใจใส่ของพ่อแม่ (Parents' Attendance at Lessons) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในชั้นเรียนดนตรีโดยเฉพาะแบบกลุ่มเด็กเล็กนั้นมีความสำคัญมากเพราะพ่อแม่ต้องเข้าไปเรียนรู้ และอยู่กับเด็กในชั้นเรียนด้วย ทั้งนี้ผู้ปกครองอาจจะไม่ได้เข้าใจการเรียนรู้และเนื้อหาสาระทั้งหมดได้แต่จะได้รับแนวทางในการพัฒนาดนตรีเพื่อนำมาทบทวนให้เด็กได้เรียนรู้ในระหว่างสัปดาห์ เพื่อย่อยบทเรียนในการเรียนครั้งถัดไปได้ ส่วนการเรียนรู้ดนตรีของเด็กโตอายุ 12 ปีขึ้นไป จะมีลักษณะความเอาใจใส่ของพ่อแม่ที่แตกต่างกัน โดยพ่อแม่ส่วนใหญ่มักจะเปิดโอกาสให้เด็กได้รับผิดชอบการฝึกซ้อมด้วยตนเอง และครูจะเข้ามามีบทบาทสำคัญในการช่วยกระตุ้นให้ฝึกซ้อมมากกว่า อย่างไรก็ตามผู้ปกครองยังควรมีการถามไถ่และแสดงถึงความเอาใจใส่อยู่เสมอ

2) การติดต่อสื่อสารระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครองและครูดนตรี (Communication) ผู้ปกครองและครูผู้สอนควรมีการสื่อสารกันเพื่อให้ทราบถึงความคืบหน้าในการเรียนของเด็ก หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือปรึกษาปัญหาที่ประสบในการเรียนเพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมความสามารถของเด็ก

3) การจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เอื้ออำนวยต่อการฝึกซ้อมและทบทวนบทเรียนทางดนตรี (Providing Musical Environment for the Child) การจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เอื้ออำนวยต่อการฝึกซ้อมนั้นไม่ใช่เพียงการเตรียมเครื่องดนตรีที่มีคุณภาพเท่านั้น แต่รวมถึงการจัดสถานที่ให้มีลักษณะเงียบ ไม่มีเสียงรบกวนที่อาจทำให้เด็กเสียสมาธิในการฝึกซ้อม และควรเป็นห้องที่มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก ไม่ร้อนจนเกินไปอีกด้วย

4) การส่งเสริมของพ่อแม่ในการฝึกซ้อมดนตรีที่บ้าน (Parental Support in Home Practice) ปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมเพื่อให้เด็กเกิดพัฒนาการในการเรียนดนตรีคือแรงกระตุ้นและกำลังใจจากผู้ปกครองที่ทำให้เด็กอยากเรียนรู้ไปเรื่อย ๆ โดยผู้ปกครองควรส่งเสริมและปลุกฝังให้เด็กฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอจนกลายเป็นกิจวัตรประจำวันเนื่องจากการเรียนรู้ทางดนตรีถือ

เป็นทักษะที่ต้องอาศัยการฝึกซ้อมให้เกิดความชำนาญซึ่งถือเป็นการปูพื้นฐานทักษะและความรับผิดชอบเพื่อต่อยอดไปสู่การพัฒนาดนตรีขั้นต่อไปในอนาคต

เนื่องจากวิชาดนตรีเป็นวิชาทักษะซึ่งต้องการการฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ การเรียนรู้นดนตรีเพียง 1 หรือ 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์โดยปราศจากการฝึกซ้อมที่บ้านอาจไม่สามารถทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนดนตรีได้ ดังนั้น ผู้ปกครองจึงจำเป็นต้องเอาใจใส่และกระตุ้นให้เด็กฝึกซ้อมนอกเหนือจากชั่วโมงเรียน ซึ่งผู้ปกครองควรสนับสนุนและจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสมแก่การฝึกซ้อมดนตรีและปลูกฝังให้เด็กฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอจนกลายเป็นหนึ่งในกิจวัตรประจำวัน

นอกจากนี้ กำลังใจจากผู้ปกครองยังถือเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ผู้ปกครองควรนั่งอยู่กับเด็กหรืออยู่ใกล้ ๆ ในขณะที่เด็กฝึกซ้อมที่บ้าน และไม่ควรที่จะตำหนิเด็กหากเด็กเล่นผิดเพราะจะทำให้เด็กหมดกำลังใจในการฝึกซ้อมและอาจนำไปสู่การหมดไฟในการอยากเรียนเครื่องดนตรีชิ้นนั้น ๆ ได้ พ่อแม่ควรเอ่ยชมและให้กำลังใจอย่างสม่ำเสมอและอาจขอให้เด็กบรรเลงบทเพลงที่เพิ่งฝึกซ้อมให้ฟัง จากนั้นจึงพูดคุยถึง ชื่นชม และกระตุ้นให้เด็กฝึกฝนและเรียนรู้บทเพลงใหม่ ๆ ต่อไป (Satz and Satz, 2009; Bancroft, 2007 อ้างถึงใน Saibunmi, 2012)

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันเปียโน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมในการแข่งขันเปียโน ดังนี้

4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันเปียโน

4.1.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันในเชิงการบริหารจัดการการแข่งขัน

จากการศึกษาพบว่า มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันเปียโนในเชิงการบริหารจัดการการแข่งขันโดยเป็นการศึกษาในที่เกิดขึ้นในกลุ่มประเทศยุโรปจำนวน 2 ชิ้น ได้แก่ Aleksandra Popiolek-Walicki (2020) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสำคัญทางวัฒนธรรมของการแข่งขันเปียโนโซแปงนานาชาติครั้งที่ 4 ในแง่มุมของชีวิตคนดนตรีที่ประเทศโปแลนด์หลังการฟื้นคืนจากสงครามโลกครั้งที่ 2 และ Outi Niemensivu (2018) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารจัดการแข่งขันดนตรีภายในมหาวิทยาลัยปะนนานาชาติ กรณีศึกษา การแข่งขันเปียโนนานาชาติ Maj Lind (Music Competitions within the Internationalization of an Arts University - Case Study of International Maj Lind Piano Competition)

4.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดประเมินผลและการตัดสินการแข่งขัน

จากการศึกษาพบว่า มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดประเมินผลและการตัดสินการแข่งขัน โดยมีงานวิจัยที่มุ่งศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลด้านภาพลักษณ์ของผู้แสดงที่ส่งผลต่อการตัดสินผู้ชนะในการแข่งขันดนตรี ผลการวิจัยทุกชิ้นชี้ให้เห็นว่ากรรมการส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์ของผู้เข้าร่วมการแข่งขัน และภาพลักษณ์ที่ดีจะทำให้คะแนนโดยรวมออกมาดีเช่นกัน (Hogenboom, 2013; Mehr et al., 2018; Scannell, 2014; Tsay, 2013) และมีงานวิจัยที่มุ่งศึกษาเกี่ยวกับเกณฑ์ในการวัดประเมินผลทางดนตรีและความน่าเชื่อถือของผลการตัดสินการแข่งขันดนตรี (Manturzewska, 2011)

4.1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์และหลุมพรางในการแข่งขัน

จากการศึกษาพบว่า มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันเปียโนในเชิงประโยชน์และหลุมพรางของการเข้าร่วมการแข่งขันดนตรีเป็นจำนวนมาก โดยส่วนใหญ่เป็นการให้ความรู้กับผู้สอน ผู้ปกครองและนักเรียนถึงประโยชน์จากการเข้าร่วมการแข่งขัน เช่น การแข่งขันถือเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาทักษะของนักเรียน เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ รู้จักวางแผนและตั้งเป้าหมายในการฝึกซ้อม โดยการแข่งขันจะกระตุ้นให้นักเรียนฝึกซ้อมมากขึ้น นอกจากนี้การแข่งขันยังมีประโยชน์ต่อแวดวงสังคมดนตรีอีกด้วย เช่น การแข่งขันถือเป็นการสร้างและขยายสังคมดนตรีให้กว้างขวางขึ้นจากการรวมตัวกันของนักดนตรี อีกทั้งบางรายการแข่งขันยังถือเป็นการสืบสานวัฒนธรรมทางดนตรี เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในการเข้าร่วมการแข่งขันนั้นก็มีข้อควรคำนึงถึงเช่นกัน เช่น ความฟ่ายแพ้ที่อาจนำไปสู่ฝันร้ายของนักเรียน ผู้สอนควรจะแนะนำและพูดคุยกับนักเรียนให้เข้าใจถึงเป้าหมายหลักในการแข่งขัน หรือความอยากเอาชนะจนก่อให้เกิดทัศนคติที่ไม่ดีและการกดดันตัวเองมากเกินไป เป็นต้น (Chang, 2009; Gallops, 2005; Mitchell, 2012; Berehova and Volkov, 2019)

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมในการแข่งขันเปียโน

จากการศึกษา พบว่ามีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมในการแข่งขันเปียโนโดยตรงโดยเป็นงานวิจัยที่ศึกษาในต่างประเทศ 1 ชิ้นและศึกษาในประเทศไทยจำนวน 1 ชิ้น ในส่วนของงานวิจัยที่ศึกษาในต่างประเทศเป็นงานวิจัยที่ศึกษาในประเทศสวีเดน โดย Filip Michalak (2018) ได้ทำการศึกษาถึงแนวทางการเตรียมตัวเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าปัจจัยที่สำคัญมีดังนี้

1) การจดจำบทเพลง ผู้เข้าแข่งขันจำเป็นที่จะต้องจำบทเพลงให้ได้เป็นอย่างดีเพื่อที่เมื่อเกิดอาการประหม่าหรือตื่นเต้นจะยังสามารถบรรเลงบทเพลงต่อไปได้ ถือเป็นหนึ่งในทักษะสำคัญที่นักดนตรีควรให้ความสำคัญ การจำจะต้องเป็นการจำจากสมองมากกว่าการจดจำจากการขยี้นิ้วหรือร่างกายไปโดยอัตโนมัติ

2) การมีเทคนิคที่ดีและความถูกต้องแม่นยำในการบรรเลงบทเพลง เทคนิคพื้นฐานที่นักเรียนควรมี ได้แก่ ความสามารถในการใช้นิ้วได้อย่างอิสระ ความสามารถในการหมุนข้อมือและท่อนแขน รวมถึงการเคลื่อนไหวที่เกิดจากส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย และความสามารถในการใช้น้ำหนักจากปลายแขนและต้นแขนเป็นแหล่งพลังงานในการบรรเลงเปียโน ในส่วนของความถูกต้องแม่นยำในการบรรเลง พบว่าการบรรเลงผิดพลาดเล็กน้อยระหว่างการแสดงเป็นสิ่งที่สามารถยอมรับได้หากการบรรเลงนั้นมีการส่งพลัง และการสื่อสารกับผู้ฟังที่มากเพียงพอ

3) เสียง เสียงถือเป็นหนึ่งในส่วนที่มีความสำคัญมากในการบรรเลงเปียโน โดยนักเปียโนควรจะมีสามารถในการได้ยินเสียงที่ต้องการ จากนั้นจึงสร้างเสียงนั้นขึ้นภายในสมองและหูชั้นในก่อนที่จะควบคุมมือเพื่อบรรเลงออกมาจริง ๆ

4) การสร้างภาพและการจินตนาการ ในการบรรเลงบทเพลงหนึ่ง ผู้แสดงควรพยายามนำเสนอเรื่องราวที่ต้องการสื่อสารออกไปให้ผู้ชมได้เข้าใจ ไม่ใช่แค่การบรรเลงตามโน้ตเพียงอย่างเดียว ซึ่งการตีความบทเพลงและการจินตนาการถึงเรื่องราวจากบทเพลงเป็นวิธีการที่สามารถช่วยพัฒนาและแสดงถึงความเข้าใจดนตรีของผู้แสดงได้

5) การฝึกซ้อมจริง การฝึกแสดงจริงต่อหน้าคนอื่น ๆ นอกจากครู ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว เพื่อน หรือสาธารณชนเป็นส่วนสำคัญของการเตรียมตัวสำหรับการแข่งขัน นอกจากการได้ฝึกซ้อมเพื่อรับมือกับความตื่นเต้นและเรียนรู้ที่จะจัดการกับอาการประหม่าแล้ว ผู้แสดงยังจะได้เห็นถึงจุดที่ต้องการการฝึกซ้อมที่มากขึ้นอีกด้วย

6) การเลือกบทเพลงสำหรับการแข่งขันควรเลือกโดยคำนึงถึงพัฒนาการด้านเทคนิคการบรรเลงและ ความสามารถในการเข้าใจบทเพลง อีกทั้งยังควรเลือกบทเพลงโดยคำนึงถึงจุดแข็ง เอกลักษณ์ บุคลิกภาพ ความสามารถในการถ่ายทอดอารมณ์ และการแสดงให้ผู้ฟังเห็นถึงความเข้าใจทางดนตรีผ่านบทเพลงนั้น ๆ ด้วย นอกจากนี้จะต้องบรรเลงบทเพลงมากกว่า 1 บทเพลงในการแข่งขัน โปรแกรมเพลงที่เลือกบรรเลงควรเป็นโปรแกรมที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการบรรเลงบทเพลงในสไตล์ที่หลากหลาย

ในส่วนของงานวิจัยที่ศึกษาในบริบทประเทศไทย Saibunmi (2012) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาระบบการเตรียมนักเรียนเข้าแข่งขันเปียโน กรณีศึกษา การแข่งขันรุ่นเล็ก งานยามาฮ่าไทยแลนด์ มิวสิก เฟสติวัล มีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นหาเทคนิคการสอนที่มีประสิทธิภาพอันนำไปสู่ความสำเร็จของนักเรียนในการแข่งขันเปียโนรุ่นเล็ก งาน Yamaha Thailand Music Festival

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บทสัมภาษณ์ สัมภาษณ์ครูสอนเปียโนทั้งหมด 10 ท่านที่เคยมีนักเรียนผ่านเข้าสู่รอบชิงชนะเลิศในการแข่งขันรายการนี้อย่างน้อย 2 ปี ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ครูส่วนใหญ่เริ่มการสอนโดยให้นักเรียนฟังเพลงที่ใช้ในการแข่งขันเพื่อให้นักเรียนรู้จักและคุ้นเคยกับบทเพลง จากนั้นให้นักเรียนฝึกซ้อมด้วยตนเองจนเมื่อบรรเลงบทเพลงได้คล่อง ครูจะเพิ่มรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้บทเพลงมีความสมบูรณ์มากขึ้น จากนั้นครูจะใช้เมโทรโนมประกอบเพื่อให้นักเรียนสามารถบรรเลงได้ถูกต้องตามจังหวะ ในส่วนของการสร้างอารมณ์ในบทเพลง ครูอาจให้นักเรียนร้องโน้ตคลอไปกับการบรรเลงหรือใช้การเล่าเรื่อง รวมถึงการเปรียบเทียบความหมายของสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในบทเพลงกับสิ่งที่นักเรียนคุ้นเคยในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ครูจะบันทึกการบรรเลงของนักเรียนไว้ในรูปแบบของเสียงหรือวิดีโอเพื่อให้นักเรียนได้ประเมินตนเองหลังการบรรเลงทุกครั้ง และเมื่อนักเรียนสามารถบรรเลงได้คล่องแล้ว ครูจะให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงต่อสาธารณชนเพื่อให้นักเรียนเกิดความเคยชินต่อการแสดงบนเวทีที่มีผู้ชมจำนวนมากเพื่อลดความตื่นเต้นเมื่อต้องขึ้นแสดงจริงบนเวทีการแข่งขัน นอกจากนี้ยังพบปัจจัยอื่น ๆ อีก ดังนี้ 1) การฝึกซ้อมที่บ้าน ครูควรบอกนักเรียนถึงสิ่งที่ต้องซ้อมในแต่ละสัปดาห์อย่างละเอียดเพื่อให้การฝึกซ้อมที่บ้านเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ 2) การสื่อสารกับผู้ปกครอง ครูส่วนใหญ่มีการพูดคุยกับผู้ปกครองหลังคาบเรียนทุกครั้ง โดยชี้แจงให้ผู้ปกครองทราบถึงพัฒนาการของนักเรียนและสิ่งที่ครูต้องการให้ฝึกซ้อมต่อไป 3) คุณลักษณะของนักเรียนที่ครูเลือกเข้าแข่งขัน จะต้องเป็นนักเรียนที่สนใจในการแข่งขัน มีความตั้งใจ กระตือรือร้น และมุ่งมั่นในการแข่งขัน มีวินัยในการฝึกซ้อม 4) เครื่องแต่งกายที่ใช้ในการแข่งขัน ครูจะให้นักเรียนใส่ชุดที่ไม่คับหรือหลวมจนเกินไป 5) วันก่อนการแข่งขันและวันที่แข่งขัน ก่อนการแข่งขัน 1 วัน ครูจะให้นักเรียนฝึกซ้อมเพียงเล็กน้อยเท่านั้น และในวันแข่งขัน ครูส่วนใหญ่จะให้นักเรียนผ่อนคลาย ไม่กดดันนักเรียน และจะทำให้กำลังใจนักเรียน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตอนที่ 5 กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย สร้างขึ้นโดยการศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เหมาะสมกับงานวิจัย โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ด้าน ได้แก่ รายการแข่งขันเปียโนในประเทศไทย และการเตรียมความพร้อมในการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. รายการแข่งขันเปียโนในประเทศไทย

การวิจัยในครั้งนี้จะนำเสนอในหัวข้อกลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนในประเทศไทย ประกอบด้วยรูปแบบและรายละเอียดของแต่ละรายการดังต่อไปนี้

1.1 ภาพรวมรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2561 – 2565 ได้แก่ ชื่อรายการแข่งขัน หน่วยงานที่จัดการแข่งขัน ปีที่เริ่มจัดการแข่งขันครั้งแรก ปีที่จัดการแข่งขันครั้งล่าสุด และความถี่ในการจัดการแข่งขัน

1.2 ช่วงอายุของผู้เข้าร่วมการแข่งขันและรุ่นรายการแข่งขัน

1.3 การจัดหมวดหมู่ของรายการแข่งขัน

1.4 รูปแบบบทเพลงและการกำหนดเวลาที่ใช้ในการแข่งขัน

1.5 รอบการแข่งขันและรูปแบบการแข่งขัน

1.6 การจัดอันดับคะแนนสูงสุดและรางวัลที่ผู้เข้าร่วมการแข่งขันจะได้รับ

2. การเตรียมความพร้อมในการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน

การวิจัยในครั้งนี้จะนำเสนอรายละเอียดในด้านเนื้อหาเกี่ยวกับหลักการเตรียมความพร้อมในการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้านดังนี้

2.1 การวางแผนภาพรวม

2.2 การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโน

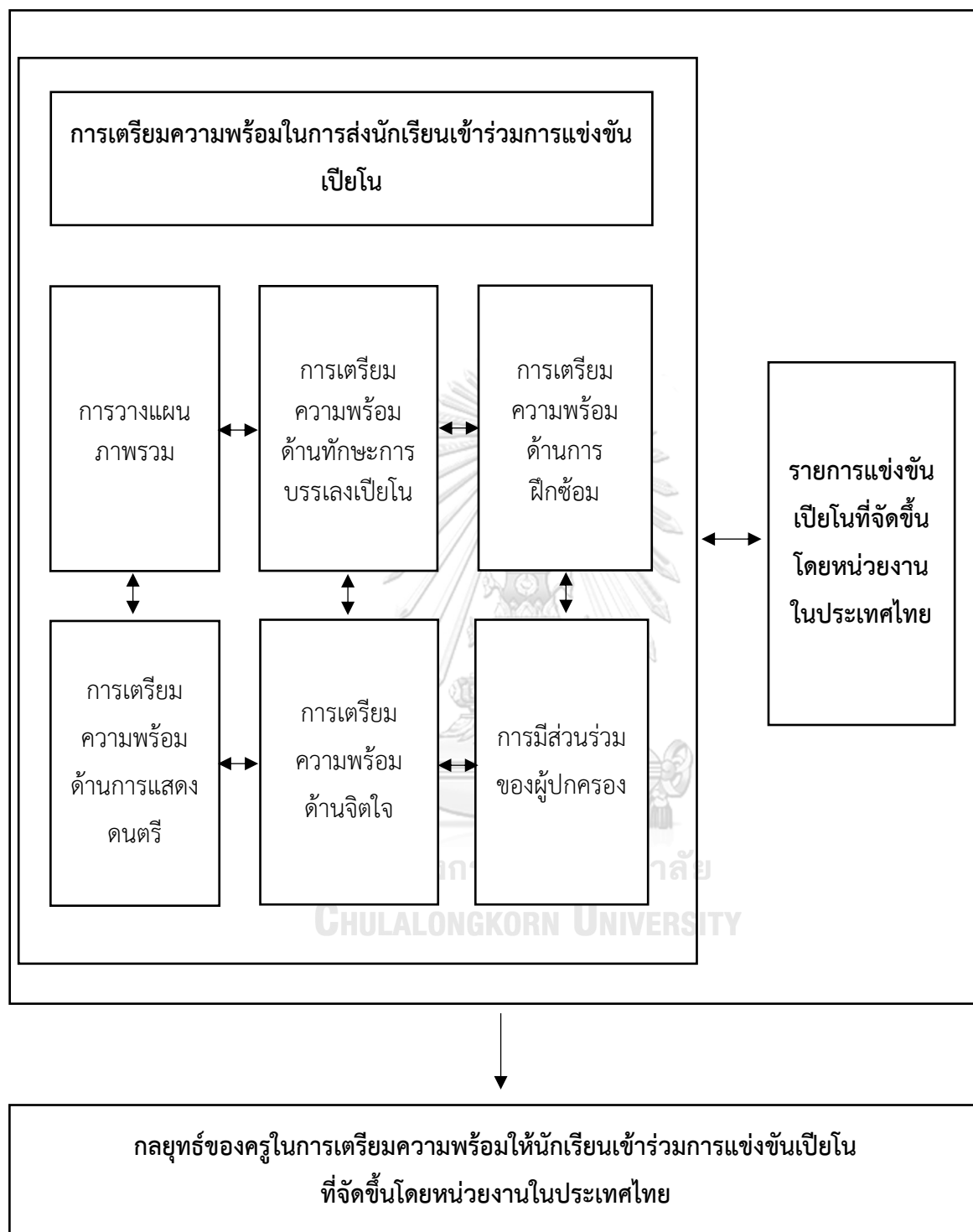
2.3 การเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม

2.4 การเตรียมความพร้อมด้านการแสดงดนตรี

2.5 การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ

2.6 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้ง 2 ด้านผู้วิจัยนำมาเป็นกลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย ดังแสดงเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปโยโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบและรายละเอียดของรายการแข่งขันเปโยโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในปีพ.ศ. 2561 – 2565 และเพื่อศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปโยโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพที่มีลักษณะสำคัญการวิจัยโดยการสัมภาษณ์ (interview) ก่อนนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) โดยใช้วิธีในการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (triangulation) โดยเป็นการรวบรวมข้อมูลในเรื่องเดียวกันจากแหล่งข้อมูลที่แตกต่างกัน (สุภางค์ จันทวานิช, 2553) ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการโดยการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ขั้นวิเคราะห์เอกสาร
3. ขั้นกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัย
4. ขั้นตอนออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล
6. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และนำเสนอเป็นวิทยานิพนธ์

ฉบับสมบูรณ์

โดยในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 : ขั้นเตรียมการ ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในหัวข้อต่อไปนี้

1.1 ความหมายของกลยุทธ์ ประกอบด้วย ความหมายของกลยุทธ์ในลักษณะทั่วไป และความหมายของกลยุทธ์ทางการสอน

1.2 การแข่งขันเปโยโน ประกอบด้วย

1.2.1 ประวัติความเป็นมาและลักษณะของการแข่งขันเปโยโน

1.2.2 รายการแข่งขันเปโยโนในปัจจุบันที่พบในประเทศไทย

1.2.3 ประโยชน์และข้อควรคำนึงในการเข้าร่วมการแข่งขันเปโยโน

1.3 การเตรียมความพร้อมในการแข่งขันเปโยโน ประกอบด้วย

- 1.3.1 การวางแผนภาพรวมในการส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน
- 1.3.2 การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโน
- 1.3.3 การเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม
- 1.3.4 การเตรียมความพร้อมด้านการแสดงดนตรี
- 1.3.5 การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ
- 1.3.6 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
- 1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย
 - 1.4.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการแข่งขันเปียโน
 - 1) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันในเชิงการบริหารจัดการการแข่งขัน
 - 2) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดประเมินผลและการตัดสินการแข่งขัน
 - 3) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์และหลุมพรางในการแข่งขัน
 - 1.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมในการแข่งขันเปียโน

ขั้นที่ 2 : ขั้นวิเคราะห์เอกสาร

ผู้วิจัยวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับรายการแข่งขันเปียโนในประเทศไทยในปัจจุบัน โดยวิเคราะห์รูปแบบและรายละเอียดในประเด็นดังต่อไปนี้

- 2.1 ภาพรวมรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในปีพ.ศ. 2561 – 2565 ได้แก่ ชื่อรายการแข่งขัน หน่วยงานที่จัดการแข่งขัน ปีที่เริ่มจัดการแข่งขันครั้งแรก ปีที่จัดการแข่งขันครั้งล่าสุด และความถี่ในการจัดการแข่งขัน
- 2.2 ช่วงอายุของผู้เข้าร่วมการแข่งขันและรุ่นรายการแข่งขัน
- 2.3 การจัดหมวดหมู่ของรายการแข่งขัน
- 2.4 รูปแบบบทเพลงและการกำหนดเวลาที่ใช้ในการแข่งขัน
- 2.5 รอบการแข่งขันและรูปแบบการแข่งขัน
- 2.6 การจัดอันดับคะแนนสูงสุดและรางวัลที่ผู้เข้าร่วมการแข่งขันจะได้รับ

ขั้นที่ 3 : ขั้นการกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัย

กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ผู้วิจัยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ครูที่มีนักเรียนได้รับรางวัลชนะเลิศหรือรองชนะเลิศอันดับที่ 1 และ 2 จากรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในช่วงปีพ.ศ. 2561 – 2565 ตามเกณฑ์

การคัดเลือกรายการแข่งขันเปียโนจำนวน 11 ท่าน โดยเกณฑ์การคัดเลือกรายการแข่งขันเปียโนที่กำหนดที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เป็นรายการแข่งขันเปียโนระดับนานาชาติที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานของประเทศไทย และทำการแข่งขันภายในประเทศไทยในช่วงปีพ.ศ. 2561 – 2565
2. เป็นรายการแข่งขันที่มีการแข่งขันมากกว่า 1 รอบการแข่งขัน
3. เป็นรายการแข่งขันที่มีการกำหนดช่วงอายุของผู้เข้าแข่งขันในแต่ละรุ่นการแข่งขันอย่างชัดเจน
4. เป็นรายการแข่งขันที่มีการกำหนดรูปแบบของบทเพลงในลักษณะของบทเพลงบังคับและบทเพลงตามรายการที่เลือกเท่านั้น

ซึ่งจากการวิเคราะห์ระเบียบการของรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย พบว่า รายการแข่งขันเปียโนที่มีลักษณะตรงตามเกณฑ์ในการกำหนดรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในช่วงปีพ.ศ. 2561 – 2565 มีทั้งสิ้น 5 รายการ ได้แก่

1. รายการ The 8th Thailand Mozart International Piano Competition ปี พ.ศ. 2561
2. รายการ The 5th Thailand Chopin International Piano Competition ปี พ.ศ. 2562
3. รายการ The 9th Thailand Mozart International Piano Competition ปี พ.ศ. 2563
4. รายการ The 6th Thailand Chopin International Piano Competition ปี พ.ศ. 2564
5. รายการ The 10th Thailand Mozart International Piano Competition ปี พ.ศ. 2565

โดยรายการแข่งขันทั้ง 5 รายการเป็นรายการแข่งขันเปียโนระดับนานาชาติที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย เป็นรายการแข่งขันที่มีการแข่งขันมากกว่า 1 แข่งขัน มีการกำหนดช่วงอายุและรุ่นการแข่งขันออกเป็น 4 รุ่น ได้แก่ รุ่น A อายุ 18 – 24 ปี รุ่น B อายุ 13 – 17 ปี รุ่น C อายุ 10 – 12 ปี และรุ่น D อายุ 7 – 9 ปี และเป็นรายการแข่งขันที่มีการกำหนดรูปแบบของบทเพลงในลักษณะของบทเพลงบังคับและบทเพลงตามรายการที่เลือก

จากการสืบค้นข้อมูลจากทางคณะกรรมการจัดการรายการแข่งขันและอินเทอร์เน็ต พบว่ามีครูจำนวน 14 ท่านที่ส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนใน 5 รายการข้างต้น โดยเมื่อผู้วิจัยได้ทำการติดต่อครูผู้สอนทั้ง 14 ท่านไปแล้วได้รับการตอบกลับจากครูผู้สอนจำนวน 11 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 78.57

กลุ่มที่ 2 นักเรียนของครูกลุ่มที่ 1 จำนวน 10 คน ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศหรือรองชนะเลิศอันดับที่ 1 และ 2 ในรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยตามเกณฑ์ข้างต้นในช่วงปีพ.ศ. 2561 – 2565

กลุ่มที่ 3 ผู้ปกครองของบุตรหลานในกลุ่มที่ 2 จำนวน 6 ท่าน ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศหรือรองชนะเลิศอันดับที่ 1 และ 2 ในรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยตามเกณฑ์ข้างต้นในช่วงปีพ.ศ. 2561 – 2565

ขั้นที่ 4 : ขั้นตอนการออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้มีเครื่องมือในการวิจัย 3 ชิ้น ได้แก่

4.1 แบบสัมภาษณ์ครู

แบบสัมภาษณ์ครูผู้เชี่ยวชาญในด้านการสอนวิชาเปียโนที่มีประสบการณ์ในการส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและแบบปลายเปิด (Open-ended) ประกอบด้วยคำถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ด้านการสอน

ตอนที่ 2 กลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย โดยแบ่งเป็น 7 ข้อดังนี้

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าแข่งขัน

2.2 การวางแผนภาพรวมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน

2.3 การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโน

2.4 การเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม

2.5 การเตรียมความพร้อมด้านการแสดงดนตรี

2.6 การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ

2.7 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

4.2 แบบสัมภาษณ์นักเรียน

แบบสัมภาษณ์นักเรียนที่เคยได้รับรางวัลชนะเลิศหรือรองชนะเลิศอันดับที่ 1 และ 2 ในรายการแข่งขันเปียโนในประเทศไทยในช่วงปีพ.ศ. 2561 – 2565 มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและแบบปลายเปิดประกอบด้วยคำถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การเรียนเปียโน

ตอนที่ 2 กลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในมุมมองของนักเรียน โดยแบ่งเป็น 7 ข้อดังนี้

- 2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าแข่งขัน
- 2.2 การวางแผนภาพรวมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน
- 2.3 การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโน
- 2.4 การเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม
- 2.5 การเตรียมความพร้อมด้านการแสดงดนตรี
- 2.6 การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ
- 2.7 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

4.3 แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองของบุตรหลานที่ได้รับรางวัลจากการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในช่วงปีพ.ศ. 2561 – 2565 มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและแบบปลายเปิด ประกอบด้วยคำถาม ได้แก่ เพศ อายุ ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน

ตอนที่ 2 กลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในมุมมองของผู้ปกครอง โดยแบ่งเป็น 7 ข้อดังนี้

- 2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าแข่งขัน
- 2.2 การวางแผนภาพรวมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน
- 2.3 การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโน
- 2.4 การเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม
- 2.5 การเตรียมความพร้อมด้านการแสดงดนตรี
- 2.6 การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ
- 2.7 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

4.4 ผู้วิจัยตรวจสอบความเหมาะสมของภาษา ความชัดเจนของคำถาม การเรียงลำดับของข้อคำถาม จากนั้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด (Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งมีเกณฑ์ที่

ใช้ในการวัดค่าดัชนี IOC โดยพิจารณาข้อคำถามที่มีค่า ≥ 0.05 และส่วนข้อคำถามที่มีค่า $IOC \leq 0.05$ จะนำไปปรับปรุงแก้ไขคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิก่อนนำไปใช้จริง

เกณฑ์ในการกำหนดผู้เชี่ยวชาญ มีดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิหรือเชี่ยวชาญด้านการสอนเปียโน
2. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไปด้านการแสดงเปียโนหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง
3. เป็นผู้มีประสบการณ์ในการสอนเปียโนไม่ต่ำกว่า 10 ปี
4. เป็นผู้มีประสบการณ์ในการส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนในรายการแข่งขันเปียโนในประเทศไทย

4.4.1 แบบสรุปวัดค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์มีเกณฑ์การประเมินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญดังนี้

ให้คะแนนเท่ากับ +1 หมายถึง แน่ใจว่าถูกต้อง สอดคล้องตรงกับเนื้อหา

ให้คะแนนเท่ากับ 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับเนื้อหา

ให้คะแนนเท่ากับ -1 หมายถึง ยังไม่ถูกต้อง ไม่สอดคล้อง ไม่ตรงกับเนื้อหา

เมื่อผู้เชี่ยวชาญประเมินลงแบบสรุปวัดค่าดัชนีความสอดคล้องแล้ว ผู้วิจัยจะนำคะแนนทั้งหมดมาหาเฉลี่ยโดยใช้สูตรการคำนวณดังนี้

$$IOC = \frac{\Sigma R}{N}$$

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

ΣR แทน ผลรวมคะแนนการตัดสินข้อคำถามของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

สรุปผล

จากการหาประสิทธิภาพ ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งแบบสัมภาษณ์นี้ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ 0.95

ขั้นที่ 5 : ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยเป็นการเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลประเภทบุคคลจากการสัมภาษณ์ในช่วงเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน พ.ศ. 2566 โดยมีกระบวนการดังต่อไปนี้

5.1 ผู้วิจัยติดต่อคณะผู้จัดรายการแข่งขันเปียโนรายการ Thailand Mozart International Piano Competition และ Thailand Chopin International Piano Competition

เพื่อสอบถามถึงรายละเอียดของผู้ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับที่ 1 – 3 ในแต่ละรุ่นรายการในปีพ.ศ. 2561 – 2565

5.2 ผู้วิจัยติดต่อประชากรตามรายชื่อที่ได้รับจากคณะกรรมการแข่งขัน โดยมีขั้นตอนดังนี้

5.2.1 ผู้วิจัยติดต่อครูผู้สอนผ่านช่องทางออนไลน์ ได้แก่ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และบัญชีทางโซเชียลมีเดีย (Social Media) เช่น เฟสบุ๊ก (Facebook) และอินสตาแกรม (Instagram) โดยกำหนดระยะเวลาในการตอบกลับจากการติดต่อครั้งแรกเป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ จากนั้นจึงติดต่อซ้ำอีกครั้งและกำหนดระยะเวลาในการตอบกลับจากการติดต่อครั้งที่ 2 เป็นระยะเวลาอีก 1 สัปดาห์ หากไม่ได้รับการติดต่อกลับในครั้งที่ 2 ผู้วิจัยทำการคัดรายชื่อออก ซึ่งรวมทั้งสิ้นแล้ว มีครูผู้สอนที่ตอบรับการให้สัมภาษณ์เป็นจำนวน 11 คนจากกลุ่มประชากร 14 คน คิดเป็นร้อยละ 78.57

5.2.2 ผู้วิจัยติดต่อนักเรียนและผู้ปกครองผ่านทางครูผู้สอน

5.3 ส่งหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย เพื่อขอความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์

5.4 เก็บข้อมูลโดยตรงจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ครูที่มีนักเรียนได้รับรางวัลจากการแข่งขันเปโยโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในช่วงปีพ.ศ. 2561 – 2565 จำนวน 11 ท่าน กลุ่มที่ 2 นักเรียนที่ได้รับรางวัลจากการแข่งขันเปโยโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยซึ่งเป็นนักเรียนของครูในกลุ่มที่ 1 ที่เคยได้รับรางวัลชนะเลิศหรือรองชนะเลิศอันดับที่ 1 และ 2 ในรายการแข่งขันเปโยโนในประเทศไทยในช่วงปีพ.ศ. 2561 – 2565 จำนวน 11 ท่าน และกลุ่มที่ 3 ผู้ปกครองของบุตรหลานที่เข้าร่วมการแข่งขันเปโยโนในประเทศไทยในช่วงปีพ.ศ. 2561 – 2565 จำนวน 6 ท่าน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผ่านช่องทางออนไลน์ด้วยระบบปฏิบัติการซูม (Zoom) เป็นหลัก

ขั้นที่ 6 : การวิเคราะห์ข้อมูล สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และนำเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

6.1 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (data triangulation) เพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลโดยเปรียบเทียบข้อมูลเรื่องเดียวกันที่มาจากผู้ให้ข้อมูลหลาย ๆ คนที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน (สุภางค์ จันทวานิช, 2553)

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลกลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียนโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยจากการสัมภาษณ์เดี่ยวโดยใช้วิธีวิเคราะห์แก่นสาระ (Creswell, 2014; รัตนะ บัวสนธ์, 2551) มีวิธีการดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาข้อมูลทั้งหมด จัดระเบียบและเตรียมข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ โดยมีการส่งสำเนาจากบันทึกการสัมภาษณ์ให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ 2 กำหนดรหัสของข้อมูล (coding) โดยจัดทำดัชนีข้อมูลล่วงหน้าก่อนการเข้าสนามวิจัยและจัดตามข้อมูลที่ปรากฏในการสัมภาษณ์ โดยกำหนดดัชนีเกี่ยวกับกลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียนโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยไว้ดังนี้

2.1 การวางแผนภาพรวมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียนโน

2.2 การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียนโน

2.3 การเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม

2.4 การเตรียมความพร้อมด้านการแสดงดนตรี

2.5 การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ

2.6 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ขั้นที่ 3 สรุปข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะการบรรยายด้วยถ้อยคำ

6.3 การสรุปและอภิปรายผลการศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียนโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องการศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษารูปแบบและรายละเอียดของรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในปีพ.ศ. 2561 – 2565 และ 2) เพื่อศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย โดยมีคำถามวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ 1) รูปแบบและรายละเอียดของรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในปีพ.ศ. 2561 – 2565 มีลักษณะอย่างไร และ 2) ครูมีกลยุทธ์ในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยอย่างไร ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอในรูปแบบความเรียงและตาราง โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับระเบียบการของรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในปีพ.ศ. 2561 – 2565 โดยแบ่งการนำเสนอเป็น 6 ประเด็นดังนี้

ตอนที่ 1.1 ผลการวิเคราะห์ภาพรวมรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในปีพ.ศ. 2561 – 2565 ได้แก่ ชื่อรายการแข่งขัน หน่วยงานที่จัดการแข่งขัน ปีที่เริ่มจัดการแข่งขันครั้งแรก ปีที่จัดการแข่งขันครั้งล่าสุด และความถี่ในการจัดการแข่งขัน

ตอนที่ 1.2 ผลการวิเคราะห์ช่วงอายุของผู้เข้าร่วมการแข่งขันและรุ่นรายการแข่งขัน

ตอนที่ 1.3 ผลการวิเคราะห์การจัดหมวดหมู่ของรายการแข่งขัน

ตอนที่ 1.4 ผลการวิเคราะห์รูปแบบบทเพลงและการกำหนดเวลาที่ใช้ในการแข่งขัน

ตอนที่ 1.5 ผลการวิเคราะห์รอบการแข่งขันและรูปแบบการแข่งขัน

ตอนที่ 1.6 ผลการวิเคราะห์การจัดอันดับคะแนนสูงสุดและรางวัลที่ผู้เข้าร่วมการแข่งขันจะได้รับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์กลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ได้ศึกษาผลจากการวิจัยด้วยวิธีการสัมภาษณ์จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key-informant Interview) ทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มครูผู้สอน กลุ่มนักเรียน และกลุ่มผู้ปกครอง เพื่อศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย โดยแบ่งการนำเสนอเป็น 7 ประเด็นดังนี้

- ตอนที่ 2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
- ตอนที่ 2.2 การวางแผนภาพรวมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน
- ตอนที่ 2.3 การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโน
- ตอนที่ 2.4 การเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม
- ตอนที่ 2.5 การเตรียมความพร้อมด้านการแสดงดนตรี
- ตอนที่ 2.6 การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ
- ตอนที่ 2.7 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในปีพ.ศ. 2561 – 2565

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ได้ศึกษาผลจากการวิจัยด้วยวิธีการศึกษาและวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับระเบียบการของรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในปีพ.ศ. 2561 – 2565 โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกเฉพาะเอกสารปฐมภูมิ (primary document) ที่มีลักษณะเป็นเอกสารสาธารณะ (public document) ของรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในปีพ.ศ. 2561 – 2565 จากนั้นคัดเลือกข้อมูลตามแนวทางของ Scott (2006) และ Mogalakwe (2006) ซึ่งมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกเอกสารที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 1) มีความถูกต้อง (authenticity) คือ เป็นเอกสารที่มาจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ มีความถูกต้อง สมบูรณ์ สอดคล้องกับบริบทของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาที่เผยแพร่ 2) มีความน่าเชื่อถือ (credibility) คือ เป็นเอกสารที่ปราศจากข้อผิดพลาดและการบิดเบือนข้อมูล 3) มีความเป็นตัวแทน (representativeness) คือ เป็นเอกสารที่สามารถแสดงรายละเอียดแทนเอกสารประเภทเดียวกันได้ รายละเอียดสามารถเป็นตัวแทนกลุ่มประชากรตัวอย่างได้ และ 4) มีความหมายชัดเจน (meaning) คือ เป็นเอกสารที่สามารถเข้าใจได้ง่าย ชัดเจน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ได้เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 16 รายการ ได้แก่

รายการลำดับที่ 1 The Bangkok International Performing Arts Piano Competition (BIPAC)

รายการลำดับที่ 2 The Chopin International Piano Competition Thailand

รายการลำดับที่ 3 The Siam International Piano Competition

รายการลำดับที่ 4 Sugree Charoensook International Music Competition (SIMC)

รายการลำดับที่ 5 The Thailand International Piano Competition

- รายการลำดับที่ 6 The Thailand Mozart International Piano Competition
- รายการลำดับที่ 7 Bangkok Christian College Music Competition (BCCMC)
- รายการลำดับที่ 8 Churairat Piano Competition
- รายการลำดับที่ 9 Music Learning Fest (Trinity College London)
- รายการลำดับที่ 10 Steinway and Sons Youth Piano Competition
- รายการลำดับที่ 11 Valaya Alongkorn Music Competition
- รายการลำดับที่ 12 Young Artist Music Contest
- รายการลำดับที่ 13 การแข่งขันทักษะดนตรี มหกรรมการศึกษาเอกชนนอกระบบ
- รายการลำดับที่ 14 Denla Piano Competition
- รายการลำดับที่ 15 The MCGP Piano Competition
- รายการลำดับที่ 16 Yamaha Thailand Music Festival

จากนั้น ผู้วิจัยได้สร้างแบบบันทึกข้อมูลรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางของ Creswell (2009) ได้แก่ การจัดระเบียบข้อมูล การเตรียมข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ การพิจารณาและถอดข้อมูลเพื่อให้เห็นภาพรวมของประเด็นต่าง ๆ และการกำหนดรหัสของข้อมูล (coding) โดยผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นในการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ ด้านภาพรวมของรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย ในปีพ.ศ. 2561 – 2565 ด้านช่วงอายุของผู้เข้าร่วมการแข่งขัน ด้านการจัดหมวดหมู่รายการแข่งขัน ด้านรูปแบบบทเพลงที่ใช้ในการแข่งขัน ด้านการกำหนดเวลาที่ใช้ในการแข่งขัน ด้านรอบการแข่งขัน และด้านรางวัลที่จะได้รับจากการแข่งขัน ทั้งนี้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถแสดงดังต่อไปนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ภาพรวมรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย
ไทยในปีพ.ศ. 2561 – 2565 ได้แก่ ชื่อรายการแข่งขัน หน่วยงานที่จัดการแข่งขัน ปีที่เริ่มจัดการแข่งขันครั้งแรก ปีที่จัดการแข่งขันครั้งล่าสุด และความถี่ในการจัดการแข่งขัน

ตาราง 3 ภาพรวมรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในปีพ.ศ. 2561 – 2565

ประเภท รายการ แข่งขัน	รายการ แข่งขัน ลำดับที่	หน่วยงานที่จัดการแข่งขัน	ปีที่ จัดปี แรก	ปีที่ จัด ล่าสุด	ครั้งที่จัด/ วางแผน จัดล่าสุด	ระยะเวลา ของการ จัดการ แข่งขัน
การแข่งขัน เปียโนระดับ นานาชาติ	1	Cornerstone Music	2564	2565	ครั้งที่ 2	จัดขึ้นทุกปี
	2	D & M Music Studio	2552	2564	ครั้งที่ 6	จัดขึ้นทุก 2 ปี
	3	Nat Studio	2552	2564	ครั้งที่ 6	จัดขึ้นทุก 3 ปี
	4	Sugree Charoensook Foundation	2564	2565	ครั้งที่ 2	จัดขึ้นทุกปี
	5	วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล	2546	2561	ครั้งที่ 5	จัดขึ้นทุก 3 ปี
	6	D & M Music Studio	2545	2565	ครั้งที่ 10	จัดขึ้นทุก 2 ปี
การแข่งขัน เปียโน ระดับชาติ	7	โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน กรุงเทพมหานคร	2564	2565	ครั้งที่ 2	จัดขึ้นทุกปี
	8	Chulairat Music Company Limited	2556	2565	ครั้งที่ 8	จัดขึ้นทุกปี
	9	Trinity College London Thailand	2557	2565	ครั้งที่ 8	จัดขึ้นทุกปี
	10	Steinway Thailand, operated by Robinson Piano Co., (Siam) Ltd.	2553	2565	ครั้งที่ 6	จัดขึ้นทุก 2 ปี
	11	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี	2560	2565	ครั้งที่ 5	จัดขึ้นทุกปี
	12	หลักสูตรเตรียมอุดมดนตรี วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล	2561	2565	ครั้งที่ 6	จัดขึ้นทุกปี
การแข่งขัน เปียโนเฉพาะ สังกัด	13	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ	2553	2565	ครั้งที่ 11	จัดขึ้นทุกปี
	14	Denla British International School	2565	2565	ครั้งที่ 1	ไม่ปรากฏข้อมูล
	15	Center of Music Campus for General Public, College of Music, Mahidol University	2557	2565	ครั้งที่ 8	จัดขึ้นทุกปี
	16	บริษัท สยามดนตรียามอำ จำกัด	2513	2566	ครั้งที่ 53	จัดขึ้นทุกปี

จากตาราง 3 จะพบว่ารายการแข่งขันเปียโนในประเทศไทยที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ตามเงื่อนไขสถานะของผู้เข้าร่วมการแข่งขัน ได้แก่ รายการแข่งขันเปียโนระดับนานาชาติ ซึ่งไม่มีการจำกัดสัญชาติของผู้เข้าร่วมการแข่งขัน จำนวน 6 รายการ รายการแข่งขันเปียโนระดับชาติ ซึ่งอาจมีการจำกัดเฉพาะผู้เข้าร่วมการแข่งขันที่ถือสัญชาติไทยหรือพำนักอยู่ในประเทศไทยจำนวน 6 รายการ และรายการแข่งขันเปียโนเฉพาะสังกัด ซึ่งมีการจำกัดเฉพาะผู้เข้าร่วมการแข่งขันที่กำลังศึกษาหรือเคยศึกษาอยู่ในสถาบันนั้น ๆ เท่านั้น จำนวน 4 รายการ โดยหน่วยงานที่จัดการแข่งขันเปียโนมีทั้งหน่วยงานภาครัฐ เช่น รายการแข่งขันทักษะดนตรี

มหาวิทยาลัยการศึกษาเอกชนนอกระบบ ซึ่งจัดโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานภาคเอกชนสังกัดสถาบันการศึกษา เช่น รายการแข่งขันลำดับที่ 5 รายการ The Thailand International Piano Competition และรายการแข่งขันลำดับที่ 12 รายการ Young Artist Music Contest ซึ่งจัดโดยวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล หน่วยงานภาคเอกชนอื่น ๆ เช่น รายการแข่งขันลำดับที่ 4 รายการ Sugree Charoensook International Music Competition (SIMC) และ รายการแข่งขันลำดับที่ 16 รายการ Yamaha Thailand Music Festival เป็นต้น ทั้งนี้ยังพบว่ารายการแข่งขันแต่ละรายการมีความถี่ในการจัดการแข่งขันที่ชัดเจน โดยส่วนมากจะมีการจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ทุก 2 ปี และ 3 ปี

1.2 ผลการวิเคราะห์ช่วงอายุของผู้เข้าร่วมการแข่งขันและรุ่นรายการแข่งขัน

ผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่ารายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยนั้นมีการกำหนดช่วงอายุของผู้เข้าร่วมการแข่งขันโดยเฉลี่ยตั้งแต่ต่ำกว่า 7 ปี จนถึง 18 ปี ซึ่งในบางรายการแข่งขันจะไม่มีกำหนดอายุของผู้เข้าร่วมการแข่งขัน เช่น รายการแข่งขันลำดับที่ 5 รายการ The Thailand International Piano Competition ที่เปิดรับสมัครผู้เข้าแข่งขันโดยไม่มีกำหนดอายุ เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่าในรายการแข่งขันแต่ละรายการจะมีการกำหนดรุ่นการแข่งขันตามช่วงอายุของผู้สมัคร โดยมีการแบ่งรุ่นการแข่งขันออกเป็น 2 – 7 รุ่นตามแต่ละรายการ ซึ่งรายการส่วนใหญ่จะแบ่งรุ่นการแข่งขันออกเป็น 4 รุ่น เช่น รายการแข่งขันลำดับที่ 7 รายการ Bangkok Christian College Music Competition (BCCMC) กำหนดช่วงอายุผู้เข้าร่วมการแข่งขันตั้งแต่ต่ำกว่า 5 ปี จนถึง 18 ปี แบ่งรุ่นการแข่งขันออกเป็น 4 รุ่น ได้แก่ รุ่น D อายุ 5 - 9 ปี รุ่น C อายุ 10 - 12 ปี รุ่น B อายุ 13 - 15 ปี รุ่น A อายุ 16 - 18 ปี เป็นต้น ทั้งนี้ ในแต่ละรายการแข่งขันจะมีการกำหนดช่วงอายุของแต่ละรุ่นการแข่งขันที่แตกต่างกัน ดังตาราง 4

ตาราง 4 ช่วงอายุของผู้เข้าร่วมการแข่งขันและรุ่นรายการแข่งขัน

รายการแข่งขันลำดับที่	ช่วงอายุ	รุ่นการแข่งขัน	รุ่นการแข่งขัน						
1	ตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป	7 รุ่น*	Kids ไม่เกิน 6 ปี	Children A ไม่เกิน 8 ปี	Children B ไม่เกิน 10 ปี	Junior A ไม่เกิน 12 ปี	Junior B ไม่เกิน 15 ปี	Youth A ไม่เกิน 18 ปี	Youth B ไม่เกิน 24 ปี
2	ต่ำกว่า 7 – 24 ปี	4 รุ่น	รุ่น D 7-9 ปี	รุ่น C 10-12 ปี	รุ่น B 13-17 ปี	รุ่น A 18-24 ปี			
3	ตั้งแต่ 7 – 16 ปี	ไม่ปรากฏข้อมูล							
4	ต่ำกว่า 6 – 25 ปี	6 รุ่น	รุ่น Hope ไม่เกิน 6 ปี	รุ่น D ไม่เกิน 9 ปี	รุ่น C ไม่เกิน 12 ปี	รุ่น B ไม่เกิน 15 ปี	รุ่น A ไม่เกิน 18 ปี	รุ่น Senior ไม่เกิน 24 ปี	
5	ไม่มีการกำหนดอายุของผู้เข้าแข่งขัน								
6	ต่ำกว่า 7 – 24 ปี	4 รุ่น	รุ่น D 7-9 ปี	รุ่น C 10-12 ปี	รุ่น B 13-17 ปี	รุ่น A 18-24 ปี			
7	ต่ำกว่า 5 – 18 ปี	4 รุ่น	รุ่น D 5-9 ปี	รุ่น C 10-12 ปี	รุ่น B 13-15 ปี	รุ่น A 16-18 ปี			
8	ต่ำกว่า 8 – 18 ปี	4 รุ่น	รุ่น A ไม่เกิน 10 ปี	รุ่น B ไม่เกิน 12 ปี	รุ่น C ไม่เกิน 15 ปี	รุ่น D ไม่เกิน 18 ปี			
9	ต่ำกว่า 10 – 18 ปี	4 รุ่น	รุ่น Junior ไม่เกิน 10 ปี	รุ่น 1 ไม่เกิน 12 ปี	รุ่น 2 ไม่เกิน 15 ปี	รุ่น 3 ไม่เกิน 18 ปี			
10	ต่ำกว่า 11 – 17 ปี	3 รุ่น	รุ่น A ไม่เกิน 11 ปี	รุ่น B 12-14 ปี	รุ่น C 15-17 ปี				
11	ต่ำกว่า 15 – ไม่จำกัดอายุ	4 รุ่น	รุ่น Junior ไม่เกิน 15 ปี	รุ่น Senior ไม่เกิน 18 ปี	รุ่น University ไม่เกิน 25 ปี	รุ่น ไม่จำกัดอายุ			
12	ต่ำกว่า 9 – 18 ปี	5 รุ่น	รุ่น Junior ไม่เกิน 9 ปี	รุ่น B 9-12 ปี	รุ่น A 12-15 ปี	รุ่น ม.ปลาย 15-18ปี	รุ่น อุดมศึกษา 18-25 ปี		
13	ต่ำกว่า 12 ปี – 13 ปีขึ้นไป	2 รุ่น	รุ่นอายุไม่เกิน 12 ปี	รุ่นอายุ 13 ปีขึ้นไป					
14	ตั้งแต่ 4 – 18 ปี	3 รุ่น	รุ่น Junior ไม่เกิน 9 ปี	รุ่น A 4-7 ปี	รุ่น B 8-12 ปี	รุ่น C 13 ปีขึ้นไป			
15	ต่ำกว่า 8 – 17 ปี	5 รุ่น	รุ่น Junior ไม่เกิน 9 ปี	รุ่น A ไม่เกิน 10 ปี	รุ่น B ไม่เกิน 12 ปี	รุ่น C ไม่เกิน 15 ปี	รุ่น D ไม่เกิน 17 ปี		
16	ต่ำกว่า 9 – 20 ปี	4 รุ่น	รุ่นอายุไม่เกิน 9 ปี	รุ่นอายุไม่เกิน 12 ปี	รุ่นอายุไม่เกิน 15 ปี	รุ่นอายุไม่เกิน 20 ปี			

หมายเหตุ : * เฉพาะการแข่งขันประเภทเพลงอิสระ (Open Category)

1.3 ผลการวิเคราะห์การจัดหมวดหมู่รายการแข่งขัน

ผลการวิเคราะห์การจัดหมวดหมู่รายการแข่งขันในรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยชี้ให้เห็นว่า นอกจากจะมีการแบ่งหมวดหมู่การแข่งขันตามอายุเป็นรุ่นการแข่งขันต่าง ๆ ดังตาราง 2 แล้ว ยังมีการแบ่งหมวดหมู่การแข่งขันตามระดับชั้นเรียนของผู้เข้าร่วมการแข่งขันประกอบด้วย เช่น รายการแข่งขันลำดับที่ 11 รายการValaya Alongkorn Music Competition รายการแข่งขันลำดับที่ 12 รายการYoung Artist Music Contest และรายการแข่งขันลำดับที่ 14 รายการDenla Piano Competition เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่ามีบางรายการแข่งขันที่แบ่งหมวดหมู่ของการแข่งขันไว้หลากหลายประเภท เช่น รายการแข่งขันลำดับที่ 1 รายการThe Bangkok International Performing Arts Piano Competition (BIPAC) มีการแบ่งหมวดหมู่ตามอายุและรุ่นการแข่งขัน ตามเวลาที่ใช้ในการแสดง ตามเพลงสอบเกรด ตามผู้ประพันธ์ หรือแม้แต่ตามแบบเรียน ให้ผู้สมัครได้เลือกลงแข่งขันได้ตามความถนัด ดังตาราง 5

ตาราง 5 หมวดหมู่รายการแข่งขัน

รายการ แข่งขันลำดับ ที่	หมวดหมู่รายการแข่งขัน						หมายเหตุ
	แบ่ง ตาม อายุ	แบ่งตาม ระดับชั้นเรียน	แบ่งตามเวลาที่ ใช้ในการแสดง	แบ่งตาม เพลงสอบ เกรด	แบ่งตาม ผู้ประพันธ์	แบ่งตาม แบบเรียน	
1	✓	-	✓	✓	✓	✓	
2	✓	-	-	-	-	-	
3	✓	-	-	-	-	-	ไม่ปรากฏข้อมูลด้าน หมวดหมู่รายการ แข่งขัน
4	✓	-	-	-	-	-	
5	-	-	-	-	-	-	
6	✓	-	-	-	-	-	
7	✓	-	-	-	-	-	
8	✓	-	-	✓	-	-	
9	✓	-	-	✓	-	-	
10	✓	-	-	-	-	-	
11	✓	✓	-	-	-	-	
12	✓	✓	-	-	-	-	
13	✓	-	-	-	-	-	
14	✓	✓	-	-	-	-	
15	✓	-	-	-	-	-	
16	✓	-	-	-	-	-	

1.4 ผลการวิเคราะห์รูปแบบบทเพลงและการกำหนดเวลาที่ใช้ในการแข่งขัน

ผลการวิเคราะห์รูปแบบบทเพลงและการกำหนดเวลาที่ใช้ในการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยชี้ให้เห็นว่า รูปแบบบทเพลงที่ใช้ในการแข่งขันเปียโนมีทั้งสิ้น 3 ประเภท ได้แก่ บทเพลงบังคับ (Compulsory piece) บทเพลงตามรายการที่เลือก และบทเพลงอิสระ โดยบทเพลงบังคับ หมายถึง บทเพลงที่ผู้เข้าร่วมการแข่งขันทุกคนจะต้องบรรเลงเหมือนกันโดยไม่มีข้อยกเว้น บทเพลงตามรายการที่เลือก หมายถึง บทเพลงที่รายการแข่งขันเป็นผู้กำหนดให้โดยผู้เข้าแข่งขันสามารถบรรเลงได้อย่างอิสระจากรายการบทเพลงที่กำหนด และบทเพลงอิสระ หมายถึง บทเพลงที่ผู้เข้าแข่งขันสามารถเลือกบรรเลงได้อย่างอิสระโดยไม่มีข้อจำกัดใด ซึ่งรายการแข่งขันส่วนใหญ่มักจะกำหนดรูปแบบบทเพลงให้ผู้เข้าแข่งขันเลือกบรรเลงบทเพลงตามรายการที่เลือก และมีบางรายการที่มีการกำหนดบทเพลงบังคับ เช่น รายการแข่งขันลำดับที่ 2 รายการ The Chopin International Piano Competition Bangkok Thailand รายการแข่งขันลำดับที่ 5 รายการ The Thailand International Piano Competition รายการแข่งขันลำดับที่ 6 รายการ The Thailand Mozart International Piano Competition และรายการแข่งขันลำดับที่ 15 รายการ The MCGP Piano Competition ทั้งนี้รายการแข่งขันส่วนใหญ่จะมีการกำหนดระยะเวลาในการแข่งขันซึ่งนับตั้งแต่ขณะเริ่มการแสดงไปจนถึงเมื่อการแสดงสิ้นสุดลงโดยจะมีการหักคะแนนหากไม่ปฏิบัติตามเวลาที่กำหนด ดังตาราง 6

ตาราง 6 รูปแบบบทเพลงและการกำหนดเวลาที่ใช้ในการแข่งขัน

รายการแข่งขัน ลำดับที่	รูปแบบเพลงที่ใช้ในการแข่งขัน		การจำกัดเวลาที่ใช้ในการแข่งขัน		หมายเหตุ
	บทเพลงบังคับ ¹	บทเพลงตามรายการที่เลือก ²	บทเพลงอิสระ ³	มี	ไม่มี
1	-	✓	✓	✓	-
2	✓	✓	-	✓	-
3	-	-	-	-	-
4	-	-	✓	✓	-
5	✓	✓	-	✓	-
6	✓	✓	-	✓	-
7	-	-	✓	✓	-
8	-	✓	-	✓	-
9	-	✓	-	✓	-
10	-	✓	-	✓	-
11	-	-	✓	✓	-
12	-	-	✓	✓	-

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการแข่งขัน ลำดับที่	รูปแบบเพลงที่ใช้ในการแข่งขัน			การจำกัดเวลาที่ใช้ในการ แข่งขัน		หมายเหตุ
	บทเพลงบังคับ ¹	บทเพลงตามรายการที่ เลือก ²	บทเพลง อิสระ ³	มี	ไม่มี	
13	-	✓	-	✓	-	
14	-	-	✓	-	✓	
15	✓	✓	-	-	✓	
16	-	✓	-	✓	-	

¹บทเพลงบังคับ หมายถึง บทเพลงที่กำหนดให้ผู้เข้าร่วมการแข่งขันทุกคนจะต้องบรรเลงเหมือนกัน

²บทเพลงตามรายการที่เลือก หมายถึง บทเพลงที่ผู้เข้าร่วมการแข่งขันสามารถเลือกบรรเลงได้อย่างอิสระโดยจะต้องเลือกจากบทเพลงที่รายการแข่งขันกำหนด

³บทเพลงอิสระ หมายถึง บทเพลงที่ผู้เข้าร่วมการแข่งขันสามารถเลือกบรรเลงได้อย่างอิสระโดยไม่มีข้อจำกัดใด

1.5 ผลการวิเคราะห์รอบการแข่งขันและรูปแบบการแข่งขัน

ผลการวิเคราะห์รอบการแข่งขันในรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยชี้ให้เห็นว่า รายการแข่งขันเปียโนมีการแบ่งรอบการแข่งขันเป็น 2 ประเภท ได้แก่ รายการแข่งขันที่มีการจัดการแข่งขันเพียงรอบเดียว และรายการแข่งขันที่มีการจัดการแข่งขันหลายรอบ ซึ่งในรายการที่มีการจัดการแข่งขันหลายรอบ อาจประกอบไปด้วยการแข่งขันรอบคัดเลือก การแข่งขันรอบรองชนะเลิศ และการแข่งขันรอบชิงชนะเลิศ ครบทั้ง 3 รอบ เช่น รายการแข่งขันลำดับที่ 5 รายการ The Thailand International Piano Competition และ รายการแข่งขันลำดับที่ 10 รายการ Steinway and Sons Youth Piano Competition เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่า รายการแข่งขันบางรายการมีการจัดการแข่งขันหลายรอบแต่ไม่ได้จัดการแข่งขันครบทั้ง 3 รอบ เช่น รายการแข่งขันลำดับที่ 4 รายการ Sugree Charoensook International Music Competition (SIMC) ที่มีการจัดการแข่งขันเพียง 2 รอบ คือ รอบคัดเลือก และรอบชิงชนะเลิศ หรือ รายการลำดับที่ 6 รายการ The Thailand Mozart International Piano Competition ที่มีการจัดการแข่งขันเฉพาะรอบคัดเลือกและรอบชิงชนะเลิศเท่านั้น เป็นต้น ทั้งนี้ยังพบว่าโดยปกติแล้วรายการแข่งขันเปียโนทุกรายการจะถูกจัดขึ้นในรูปแบบการบทเวที (On Stage) แต่ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาส่งผลให้บางรายการยังจัดการแข่งขันในรูปแบบออนไลน์เพื่อความปลอดภัยของผู้เข้าร่วมการแข่งขันอยู่ เช่น รายการแข่งขันลำดับที่ 1 รายการ The Bangkok International Performing Arts Piano Competition (BIPAC) หรือรายการแข่งขันลำดับที่ 13 รายการแข่งขันทักษะดนตรี มหกรรมการศึกษาเอกชนนอกระบบ เป็นต้น ดังตาราง 7

ตาราง 7 รอบการแข่งขันและรูปแบบการแข่งขัน

รายการแข่งขัน ลำดับที่	รอบการแข่งขัน				รูปแบบการแข่งขัน	
	รอบเดี่ยว	หลายรอบ			การแข่งขันบนเวที	การแข่งขันใน รูปแบบออนไลน์
		รอบคัดเลือก	รอบรอง ชนะเลิศ	รอบชิงชนะเลิศ		
1	✓	-	-	-	-	✓*
2	-	-	✓	✓	✓	-
3	ไม่ปรากฏข้อมูล					
4	-	✓	-	✓	✓	-
5	-	✓	✓	✓	✓	-
6	-	-	✓	✓	✓	-
7	✓	-	-	-	✓	-
8	-	✓	-	✓	✓	-
9	✓	-	-	-	✓	-
10	-	✓	✓	✓	✓	-
11	-	✓	-	✓	✓	-
12	✓	-	-	-	✓	-
13	✓	-	-	-	-	✓*
14	-	✓	-	✓	✓	-
15	✓	-	-	-	-	✓*
16	-	✓	-	✓	✓	-

* หมายถึง รายการแข่งขันที่โดยปกติจะจัดการแข่งขันในรูปแบบการแข่งขันบนเวทีแต่เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาจึงปรับเปลี่ยนการแข่งขันเป็นการแข่งขันออนไลน์

1.6 ผลการวิเคราะห์การจัดอันดับคะแนนสูงสุดและรางวัลที่ผู้เข้าร่วมการแข่งขันจะได้รับ

ผลการวิเคราะห์รางวัลที่ผู้เข้าร่วมการแข่งขันจะได้รับจากการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยชี้ให้เห็นว่า รายการแข่งขันเปียโนทุกรายการจะมีการจัดอันดับคะแนนสูงสุดของผู้เข้าแข่งขันยกเว้นรายการแข่งขันลำดับที่ 15 รายการValaya Alongkorn Music Competition โดยรายการส่วนใหญ่จะจัดอันดับผู้ชนะลำดับที่ 1 – 3 เพื่อมอบรางวัล โดยรูปแบบของรางวัลมีทั้งโล่รางวัล เงินรางวัล เหรียญรางวัลตามระเบียบการของแต่ละรายการแข่งขัน ซึ่งรายการแข่งขันทุกรายการจะมีการมอบประกาศนียบัตรให้แก่ผู้เข้าร่วมการแข่งขันทุกคนตามรางวัลที่ได้รับหรือตามลำดับคะแนนการบรรเลงของตนเอง นอกจากนี้ยังมีรายการแข่งขันบางรายการที่มีการมอบรางวัลพิเศษ เช่น รายการลำดับที่ 4 รายการSugree Charoensook International Music Competition (SIMC) ผู้ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศในแต่ละรุ่นการแข่งขันจะได้รับโอกาสในการบรรเลงร่วมกับ Thai Symphony Orchestra หรือรายการลำดับที่ 8 รายการChurairat Piano Competition ที่มีการมอบโล่รางวัลและประกาศนียบัตรให้แก่อาจารย์ผู้ฝึกสอน เป็นต้น ดังตาราง 8

ตาราง 8 การจัดอันดับคะแนนสูงสุดและรางวัลที่ผู้เข้าร่วมการแข่งขันจะได้รับ

รายการแข่งขัน ลำดับที่	การจัดอันดับคะแนนสูงสุด		รางวัล				
	มี	ไม่มี	โล่รางวัล	เหรียญรางวัล	เงินรางวัล	ประกาศนียบัตร	รางวัลอื่น ๆ
1	✓	-	✓	✓	-	✓	-
2	✓	-	-	-	✓	✓	-
3			ไม่ปรากฏข้อมูล				
4	✓	-	-	✓	✓	✓	✓
5	✓	-	-	-	✓	-	✓
6	✓	-	-	-	✓	✓	-
7	✓	-	✓	✓	-	✓	-
8	✓	-	-	-	✓	✓	✓
9	✓	-	✓	✓	-	✓	✓
10	✓	-	✓	✓	✓	✓	-
11		✓	-	-	-	✓	-
12	✓	-	-	-	✓	✓	✓
13	✓	-	-	-	✓	✓	-
14	✓	-	✓	✓	-	✓	-
15	✓	-	✓	-	✓	✓	✓
16	✓	-	-	-	✓	✓	-

จากการศึกษารายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในปีพ.ศ. 2561 – 2565 สามารถสรุปได้ว่า รายการแข่งขันเปียโนในประเทศไทยที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ตามเงื่อนไขสถานะของผู้เข้าร่วมการแข่งขันได้ 3 ประเภท ได้แก่ รายการแข่งขันเปียโนระดับนานาชาติ รายการแข่งขันเปียโนระดับชาติ และรายการแข่งขันเปียโนเฉพาะสังกัด โดยหน่วยงานที่จัดการแข่งขันเปียโนมีทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน รายการแข่งขันแต่ละรายการจะมีความถี่ในการจัดการแข่งขันที่ชัดเจนซึ่งส่วนมากจะมีการจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ทุก 2 ปี และ 3 ปี โดยจะมีการกำหนดช่วงอายุของผู้เข้าร่วมการแข่งขันโดยเฉลี่ยตั้งแต่ต่ำกว่า 7 ปี ถึง 18 ปี และในแต่ละรายการจะมีการกำหนดรุ่นการแข่งขันตามช่วงอายุของผู้สมัครโดยจะมีการแบ่งรุ่นการแข่งขันออกเป็น 2 – 7 รุ่น นอกจากนี้ยังมีบางรายการแข่งขันที่มีการจัดหมวดหมู่การแข่งขันไว้หลายประเภทเพื่อให้ผู้เข้าร่วมการแข่งขันได้เลือกลงตามความถนัด ในส่วนของรูปแบบบทเพลงที่ใช้ในการแข่งขันมีทั้งสิ้น 3 ประเภท ได้แก่ บทเพลงบังคับ บทเพลงตามรายการที่เลือก และบทเพลงอิสระ โดยรายการแข่งขันส่วนใหญ่จะมีการกำหนดระยะเวลาในการแข่งขันซึ่งนับตั้งแต่ขณะเริ่มการแสดงไปจนถึงเมื่อการแสดงสิ้นสุดลงโดยจะมีการหักคะแนนหากไม่ปฏิบัติตามเวลาที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ รายการแข่งขันเปียโนจะมีการแบ่งรอบการแข่งขันเป็น 2 ประเภท ได้แก่ รายการแข่งขันที่มีการจัดการแข่งขันเพียงรอบเดียว และรายการแข่งขันที่มีการจัดการแข่งขันหลาย โดยรายการส่วนใหญ่จะจัดอันดับผู้ชนะลำดับที่ 1 – 3 เพื่อบรรจุรางวัลตามระเบียบการของรายการแข่งขันนั้น ๆ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์กลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปโยโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัย

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการเก็บข้อมูลประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 ครูที่มีนักเรียนได้รับรางวัลจากการแข่งขันเปโยโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในช่วงปีพ.ศ. 2561 – 2565 จำนวน 11 ท่าน กลุ่มที่ 2 นักเรียนที่ได้รับรางวัลจากการแข่งขันเปโยโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยซึ่งเป็นนักเรียนของครูในกลุ่มที่ 1 ที่เคยได้รับรางวัลชนะเลิศหรือรองชนะเลิศอันดับที่ 1 และ 2 ในรายการแข่งขันเปโยโนในประเทศไทยในช่วงปีพ.ศ. 2561 – 2565 จำนวน 10 คน และกลุ่มที่ 3 ผู้ปกครองของบุตรหลานที่เข้าร่วมการแข่งขันเปโยโนในประเทศไทยในช่วงปีพ.ศ. 2561 – 2565 จำนวน 6 ท่าน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 1

ข้อ	หัวข้อ	หัวข้อย่อย	จำนวน (N = 11)	ร้อยละ
1	เพศ	ชาย	6	54.55
		หญิง	2	18.19
		อื่น ๆ และไม่ระบุ	3	27.28
2	ช่วงอายุ	20 – 25 ปี	0	0
		26 – 30 ปี	0	0
		31 – 35 ปี	6	54.55
		36 – 40 ปี	4	36.37
		41 – 45 ปี	1	9.09
		46 ปี ขึ้นไป	0	0
3	วุฒิการศึกษา	ปริญญาตรี	1	9.09
		ปริญญาโท	6	54.55
		ปริญญาเอก	3	27.28
		อื่น ๆ	1	9.09
4	ประสบการณ์ด้านการสอนเปโยโน	5 – 10 ปี	2	18.19
		10 – 15 ปี	5	45.46
		15 – 20 ปี	3	27.28
		มากกว่า 20 ปี	1	9.09

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยกลุ่มที่ 1 ครูที่มีนักเรียนได้รับรางวัลจากการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในช่วงปีพ.ศ. 2561 – 2565 ส่วนมากเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 54.55 อายุส่วนมากอยู่ระหว่าง 31 – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.55 มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 9.09 ระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 54.55 ระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 27.28 และวุฒิการศึกษาอื่น ๆ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการแสดงและการสอนเปียโน (เทียบเท่าบัณฑิตศึกษา) คิดเป็นร้อยละ 9.09 มีประสบการณ์ด้านการสอนเปียโนส่วนมากอยู่ในช่วง 10 – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.46 จากการสัมภาษณ์พบว่าครูผู้สอนทุกท่านสำเร็จการศึกษาในสาขาการแสดงเปียโนและสาขาที่เกี่ยวข้อง คิดเป็นร้อยละ 100 อีกทั้งยังมีประสบการณ์ในการส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันในช่วงปีที่กำหนดไม่ต่ำกว่า 5 คน และยังมีการส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันในปีก่อนหน้าที่กำหนดอีกเป็นจำนวนมากด้วย

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 2

ข้อ	หัวข้อ	หัวข้อย่อย	จำนวน (N = 10)	ร้อยละ
1	เพศ	ชาย	6	60
		หญิง	4	40
		อื่น ๆ และไม่ระบุ	0	0
2	ช่วงอายุ	7 – 9 ปี	3	30
		10 – 12 ปี	2	20
		13 – 17 ปี	0	0
		18 – 24 ปี	4	40
		มากกว่า 24 ปี	1	10
3	ระดับการศึกษา	ประถมศึกษาตอนต้น	3	30
		ประถมศึกษาตอนปลาย	2	20
		มัธยมศึกษาตอนต้น	0	0
		มัธยมศึกษาตอนปลาย	0	0
		อุดมศึกษา	3	30
		อื่น ๆ	2	20
4	ระยะเวลาในการเรียนเปียโน	1 – 3 ปี	1	10
		4 – 6 ปี	4	40
		7 – 9 ปี	0	0
		มากกว่า 10 ปี	5	50

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยกลุ่มที่ 2 ซึ่งเป็นนักเรียนของครูในกลุ่มที่ 1 ที่ได้รับรางวัลจากการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในช่วงปีพ.ศ. 2561 – 2565 ส่วนมากเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 60 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 40 อายุส่วนมากอยู่ระหว่าง 18 – 24 ปี ให้นให้สัมภาษณ์ คิดเป็นร้อยละ 40 กำลังศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 30 ระดับประถมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 20 ระดับอุดมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 30 และอื่น ๆ ได้แก่ จบการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแล้ว คิดเป็นร้อยละ 20 ระยะเวลาในการเรียนเปียโนมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 50 อยู่ในช่วง 4 – 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 40 และช่วง 1 – 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 10 โดยจากการสัมภาษณ์พบว่า นักเรียนบางคน (นักเรียน 2 และนักเรียน 6) มีการเรียนกับครูมากกว่า 1 คนในช่วงเวลาเดียวกัน และพบว่านักเรียนทุกคนล้วนแล้วแต่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนมาก่อน

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 3

ข้อ	หัวข้อ	หัวข้อย่อย	จำนวน (N = 6)	ร้อยละ
1	เพศ	ชาย	2	33.34
		หญิง	4	66.67
		อื่น ๆ และไม่ระบุ	0	0
2	ช่วงอายุ	31 – 35 ปี	0	0
		36 – 40 ปี	0	0
		41 – 45 ปี	3	50
		46 – 50 ปี	1	16.67
		มากกว่า 50 ปี	2	33.34
3	ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน	บิดา	2	33.34
		มารดา	4	66.67
		อื่น ๆ	0	0

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยกลุ่มที่ 3 ซึ่งเป็นผู้ปกครองของบุตรหลานในกลุ่มที่ 2 ที่ได้รับรางวัลจากการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในช่วงปีพ.ศ. 2561 – 2565 ส่วนมากเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66.67 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 33.34 อายุส่วนมากอยู่ระหว่าง 41 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 50 ระหว่าง 46 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.67 และมากกว่า 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.34 มีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยเป็นบิดา คิดเป็นร้อยละ 33.34 และมารดา คิดเป็นร้อยละ 66.67

โดยผู้ให้ข้อมูลในกลุ่มที่ 1 ครูผู้สอน (N = 11) มีการส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันในรุ่น A จำนวน 3 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 27.28 รุ่น B จำนวน 1 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 9.09 รุ่น C จำนวน 2 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 18.19 และรุ่น D จำนวน 7 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 63.64 ซึ่งครูผู้สอนบางท่าน (ครูผู้สอน 8 และครูผู้สอน 9) มีการส่งนักเรียนเข้าแข่งขันมากกว่า 1 รุ่นรายการ จึงส่งผลให้ร้อยละของความถี่สะสมไม่ลงตัว

ในส่วนของผู้ให้ข้อมูลในกลุ่มที่ 2 นักเรียน (N = 10) มีนักเรียนที่เข้าร่วมการแข่งขันในรุ่น A จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30 รุ่น B จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20 รุ่น C จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และรุ่น D จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40 โดยมีนักเรียนบางคน (นักเรียน 2 และนักเรียน 8) ที่มีประสบการณ์การแข่งขันในรายการดังกล่าวมากกว่า 1 รุ่นการแข่งขันหรือมีการเข้าร่วมการแข่งขันมากกว่า 1 ครั้ง จึงส่งผลให้ร้อยละของความถี่สะสมไม่ลงตัว

ในส่วนของผู้ให้ข้อมูลในกลุ่มที่ 3 ผู้ปกครอง (N = 6) พบว่า เป็นผู้ปกครองของบุตรหลานในรุ่น A จำนวน 1 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 20 รุ่น C จำนวน 1 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 20 และรุ่น D จำนวน 4 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 80 โดยมีผู้ปกครองบางท่าน (ผู้ปกครอง 2 และผู้ปกครอง 4) ที่บุตรหลานของตนเข้าร่วมการแข่งขันดังกล่าวมากกว่า 1 รุ่นการแข่งขันหรือมีการเข้าร่วมการแข่งขันมากกว่า 1 ครั้ง จึงส่งผลให้ร้อยละของความถี่สะสมไม่ลงตัว

สำหรับประเด็นในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่มประกอบไปด้วย 6 ประเด็นสำคัญ คือ 1) การเตรียมความพร้อมด้านการวางแผนภาพรวมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน 2) การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโน 3) การเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม 4) การเตรียมความพร้อมด้านการแสดงดนตรี 5) การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ และ 6) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการวางแผนภาพรวมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขัน

เปียโน

การแข่งขันเปียโนถือเป็นกิจกรรมทางดนตรีกิจกรรมหนึ่งที่มีความนิยมเป็นอย่างสูง ครูผู้สอนแต่ละคนจะให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนด้วยวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน โดยครูผู้สอนทุกท่าน (N = 11) จะมีการเกณฑ์การพิจารณาความพร้อมของผู้เรียนในการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน โดยการพิจารณาจากผลการเรียนที่ผ่านมา ความขยัน การมาเรียนอย่างสม่ำเสมอ การฝึกซ้อม และการพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ของนักเรียนและผู้ปกครองในการเข้าร่วมการแข่งขัน และครูผู้สอนจะมีการตั้งวัตถุประสงค์หลักในการให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนไว้ 2 ประการ ได้แก่ การให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเพื่อเป็นการสร้างเป้าหมายให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองและฝึกซ้อมอย่างเอาใจจริงเอาใจมากชิ้นในระยะเวลาที่จำกัด โดยเมื่อนักเรียนตัดสินใจเข้าร่วมการแข่งขันแล้ว จะต้อง

ยกระดับมาตรฐานการบรรเลงให้สูงขึ้นเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากพอที่จะสามารถนำไปแสดงและแข่งขันกับผู้อื่นได้ และเพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการขึ้นเวทีและแสดงต่อหน้าสาธารณชน ตามข้อมูลให้ผู้ให้ข้อมูลกล่าวดังนี้

“....ให้นักเรียนแข่งถือเป็นการสร้างเป้าหมายให้นักเรียนมีความตั้งใจในการฝึกซ้อมมากขึ้นได้ นะ แข่งเพื่อให้เพลงสมบูรณ์ขึ้น เป็นแรงผลักดันให้นักเรียนเล่นเพลงได้เป๊ะมากขึ้น และเด็กก็จะพยายามเล่นให้ดีขึ้นเพราะเค้ารู้ว่าจะต้องไปโชว์ (show) ให้คนอื่นดู เป็นโอกาสในการได้ฝึกเล่นต่อหน้าคนเยอะ ๆ ด้วย....”

ครูผู้สอน 6

“....จุดประสงค์หลัก ๆ ในการให้นักเรียนแข่งคือเพื่อให้เป็นหนึ่งในเป้าหมายให้นักเรียนมีความตั้งใจในการฝึกซ้อมมากขึ้น อีกอย่างคือให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ในการแสดงบนเวทีอื่น ๆ นอกเหนือจากการเล่นคอนเสิร์ตประจำปี ให้เค้าได้ฝึกรับมือกับความกดดันที่มากขึ้น และการแข่งยังทำให้เด็กได้ฝึกเพลงได้เยอะและเร็วขึ้นด้วย....”

ครูผู้สอน 1

“....วัตถุประสงค์คือการแข่งขันทำให้เด็กมีเป้าหมายที่ชัดเจนมากขึ้น ได้ฝึกการทำงานภายใต้กรอบระยะเวลาที่กำหนดด้วย ซึ่งเมื่อเด็กโตขึ้นไปแล้วก็จะพบเจอกับการทำงานรูปแบบนี้แน่นอน ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของบทเรียนชีวิต และอีกอย่างคือเด็กจะได้ฝึกแสดงต่อหน้าสาธารณชนด้วย....”

ครูผู้สอน 9

นอกจากนี้ครูผู้สอน 1 ครูผู้สอน 2 ครูผู้สอน 3 ครูผู้สอน 10 และครูผู้สอน 11 ยังมีวัตถุประสงค์อื่น ๆ ในการให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนด้วย เช่น เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายในวงการดนตรีให้นักเรียนได้รู้จักกับเพื่อนนักเปียโนคนอื่น ๆ ถือเป็นการเปิดประตูให้ผู้คนในวงการเปียโนรู้จัก และเพื่อสร้างพอร์ตโฟลิโอ (portfolio) สำหรับตัวนักเรียนเองในอนาคตซึ่งนักเรียนบางคนมีความต้องการที่จะเป็นนักเปียโนมืออาชีพในอนาคต เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันของผู้ปกครองทุกท่าน (N = 6) ที่ให้บุตรหลานเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนเพื่อเป็นเป้าหมายให้บุตรหลานได้ฝึกซ้อมเปียโนอย่างเอาใจจริงเอาใจมากขึ้น เพื่อให้บุตรหลานได้ฝึกความกล้าแสดงออก เพื่อเป็นการวัดระดับความสามารถของบุตรหลาน และเพื่อเป็นการสร้างพอร์ตโฟลิโอให้กับบุตรหลาน ซึ่งในส่วนนี้ ผู้ปกครองของบุตรหลานที่ต้องการจะเป็นนักเปียโนในอนาคตมักจะบุตรหลานเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนในระดับนานาชาติที่มีมาตรฐานเท่านั้น นอกจากนี้

ยังมีผู้ปกครอง 1 ผู้ปกครอง 2 และผู้ปกครอง 4 ที่ให้บุตรหลานเข้าร่วมการแข่งขันด้วยวัตถุประสงค์อื่น ๆ เช่น เพื่อให้ฝึกจัดการกับความรู้สึกตื่นเต้นและกดดันบนเวที เพื่อให้เป็นที่รู้จักของคณะกรรมการ และผู้ที่เกี่ยวข้องในแวดวงดนตรีด้วย เป็นต้น ตามข้อมูลให้ผู้ให้ข้อมูลกล่าวดังนี้

“.....การเข้าร่วมการแข่งขัน นอกจากนักเรียนจะได้พัฒนาตนเองอย่างก้าวกระโดด มีโอกาสได้แสดงบนเวทีแล้ว ยังเป็นการสร้างคอนเนคชัน (connection) กับเพื่อนร่วมวงการ และอาจเป็นการทำให้นักเรียนเป็นที่รู้จักของกรรมการ มีโอกาสได้ต่อยอดความรู้ความสามารถด้วย.....”

ครูผู้สอน 2

“.....ในปัจจุบัน โรงเรียนและมหาวิทยาลัยหลายแห่งมีการให้ทุนนักเรียนนักศึกษาที่มีผลงานทางด้านดนตรีที่เป็นที่ประจักษ์ การเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนถือเป็นหนึ่งในการสะสมผลงานที่สามารถนำไปยื่นเพื่อรับทุนการศึกษาได้ นอกจากนี้เมื่อนักเรียนตัดสินใจเข้าร่วมการแข่งขันแล้ว เด็กจะต้องตั้งใจฝึกซ้อมมากขึ้น ทำให้มีพัฒนาการที่เร็วขึ้น.....”

ครูผู้สอน 10

“.....มองว่าคณะกรรมการหรือผู้ชมที่มาดูการแข่งขันอาจเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยดนตรี หากในอนาคตน้องต้องการเรียนเปียโนอย่างเอาจริงเอาจังในมหาวิทยาลัยชื่อดัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุโรป การเป็นที่รู้จักถือเป็นการปูทางสู่เส้นทางดนตรีในอนาคต.....”

ผู้ปกครอง 1

“.....มองว่าการให้น้องแข่งสามารถกระตุ้นให้น้องมีเป้าหมายในการเล่นมากขึ้น และอยากให้น้องฝึกเผชิญหน้ากับความกดดัน จัดการกับความตื่นเต้นบนเวที จะได้คุ้นชินกับการแสดงดนตรี.....”

ผู้ปกครอง 2

“....เป้าหมายหลักตอนนี้คือให้น้องแข่งเพื่อสร้างโปรไฟล์ (profile) เพราะน้องบอกว่าโตขึ้นอยากเป็นนักเปียโน ตอนนี้เราก็จะเริ่มเลือกรายการแข่งขันว่าจะต้องเป็นรายการที่มีมาตรฐานสูงเท่านั้น เน้นเป็นรายการแข่งขันที่เป็นนานาชาติ ถ้ารายการไม่ใหญ่ หรือเล่นเพลงไม่กี่เพลง ก็จะไม่ค่อยให้ลงแข่งแล้ว นอกจากนี้ก็รู้สึกว่าการแข่งขันทำให้น้องพัฒนาทักษะการเล่นเปียโนได้ดีขึ้นมาก เหมือนเป็นการบีบบังคับว่าจะต้องพัฒนาให้เร็วขึ้นในเวลาจำกัด ซึ่งตอนนี้ น้องก็หัดเพลงได้เร็วมาก....”

ผู้ปกครอง 4

ในกระบวนการส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนนั้น สิ่งแรกที่ต้องทำคือการวางแผนภาพรวมในการส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน โดยในปัจจุบันพบว่ารายการแข่งขันเปียโนในประเทศไทยนั้นมีจำนวนเพิ่มขึ้นมาอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งมีทั้งรายการแข่งขันที่เน้นการสร้างความท้าทายให้กับนักเรียนสำหรับผู้ที่ต้องการแข่งขันกับผู้อื่นอย่างจริงจัง โดยจะมีการตัดสินผู้ชนะอันดับ 1 – 3 และรางวัลพิเศษอื่น ๆ เพื่อมอบรางวัลอย่างชัดเจน อาจมีการแข่งขันหลายรอบเพื่อหาผู้ที่มีศักยภาพสูงสุด และการแข่งขันที่เน้นการสร้างแรงบันดาลใจและกำลังใจให้กับนักเรียน ซึ่งจะตัดสินผู้เข้าแข่งขันแต่ละคนตามระดับฝีมือการบรรเลง เป็นการตัดสินโดยวัดจากระดับคะแนนเป็นหลัก การแข่งขันลักษณะนี้จะไม่มีการคัดผู้เข้าแข่งขันออก ผู้เข้าแข่งขันทุกคนจะได้รับใบประกาศนียบัตร หรือเหรียญรางวัลตามระดับความสามารถในการบรรเลงของตนเอง เปรียบเสมือนเป็นการแข่งขันกับตนเองมากกว่าการแข่งขันกับผู้อื่น อย่างไรก็ตาม ด้วยจำนวนของรายการแข่งขันที่มากขึ้น ทำให้ครูผู้สอนจำเป็นต้องคัดเลือกรายการแข่งขันอย่างรัดกุมยิ่งขึ้น โดยครูผู้สอนทุกท่านให้ความเห็นว่า การมีรายการแข่งขันให้เลือกเยอะขึ้นนับเป็นเรื่องที่ดี นักเรียนจะได้มีเวทีในการแสดงมากขึ้น ถือเป็นโอกาสอันดีของนักเรียนที่จะได้แสดงความสามารถของตนต่อหน้าสาธารณชน อย่างไรก็ตาม ครูบางท่านมีความกังวลถึงคุณภาพและมาตรฐานของรายการแข่งขันที่จัดขึ้น และกังวลถึงเป้าหมายของการเรียนเปียโนที่เปลี่ยนไป ตามข้อมูลที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวดังนี้

“.....มีความเห็นว่าการมีรายการแข่งเปียโนเยอะขึ้นนั้นเป็นเรื่องที่ดี เด็กจะได้มีพื้นที่ในการแสดงออกเยอะขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็มีความกังวลเรื่องมาตรฐานของรายการและคุณภาพของคณะกรรมการ รู้สึกว่าบุคลากรในประเทศไทยที่เชี่ยวชาญด้านเปียโนมีน้อยมากเมื่อเทียบกับอัตราของรายการแข่งขันเปียโนที่เพิ่มสูงขึ้น กลัวว่าการตัดสินจะไม่เป็นไปด้วยความถูกต้อง และอาจทำให้นักเรียนที่เข้าไปสมัครผิดหวังได้ ถือเป็นเรื่องที่ควรระวัง.....”

ครูผู้สอน 4

“.....รู้สึกว่ามีทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อดีคือ นักเรียนและคนที่สนใจในดนตรีคลาสสิกมีโอกาสมากขึ้นในการแสดงต่อหน้าคนอื่น ได้ก้าวออกจากพื้นที่ปลอดภัยของตนเอง ข้อสังเกตคือ รายการเล็กๆที่ใช้เพลงน้อยค่อนข้างมีมาก ทำให้เด็กบางคนที่มีคู่แข่งไม่ได้ฝึกเพลงเยอะเท่าที่ควร.....”

ครูผู้สอน 8

“.....รู้สึกว่ามีรายการเยอะมากเกินไป จนบางทีอาจทำให้การเรียนการสอนเปลี่ยนเป็นการล่ารางวัลมากกว่าพัฒนาความรู้ความสามารถทางด้านดนตรีของเด็ก บางทีเป็นการเพิ่มความกดดันให้เด็ก บางครั้งเป็นเรื่องของธุรกิจของผู้จัดรายการแข่งขัน ผู้ปกครองต้องการรางวัล และมองรางวัลเป็น

เป้าหมายในการเรียนดนตรี ซึ่งรู้สึกว่ามีวัตถุประสงค์ในการเรียนดนตรี เด็กบางคนหัดแต่เพลงที่เอาไว้อย่าง ไม่ได้ใส่ใจเทคนิคต่าง ๆ หรือความเข้าใจในดนตรีขั้นพื้นฐานเท่าที่ควร.....”

ครูผู้สอน 5

เมื่อจำนวนรายการแข่งขันเปียโนเพิ่มสูงขึ้น ครูผู้สอนจึงจำเป็นที่จะต้องคัดเลือกรายการแข่งขันเปียโนที่เหมาะสมกับนักเรียนของตน โดยครูผู้สอน 3 ครูผู้สอน 4 ครูผู้สอน 6 ครูผู้สอน 7 ครูผู้สอน 8 ครูผู้สอน 10 และครูผู้สอน 11 มีเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกรายการแข่งขันที่เหมาะสมกับนักเรียนของตนหลายประการ ได้แก่ การพิจารณาคัดเลือกรายการแข่งขันจากวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมการแข่งขันของทั้งนักเรียนและผู้ปกครอง เช่น นักเรียนบางคนต้องการเป็นนักเปียโนอาชีพในอนาคต ครูผู้สอนจะเลือกรายการแข่งขันที่มีการแข่งขันสูงและมีการจัดลำดับคะแนนอย่างชัดเจนเพื่อให้ทราบถึงระดับความสามารถของนักเรียนเมื่อเทียบกับระดับสากล ในขณะที่หากผู้ปกครองและนักเรียนเพียงต้องการเข้าร่วมการแข่งขันเพื่อให้มีเป้าหมายในการเรียนเพิ่มขึ้น อาจพิจารณาเป็นรายการที่เน้นการแข่งขันกับตนเองและสร้างกำลังใจเป็นหลักโดยอาจเป็นรายการที่มอบรางวัลเป็นเหรียญทอง เหรียญเงิน เหรียญทองแดงจากคะแนนที่ได้ เป็นต้น ซึ่งครูผู้สอนจะพิจารณาระดับความสามารถของนักเรียนในปัจจุบันว่ามีทักษะในการบรรเลงเปียโนอยู่ในระดับใด มีความสามารถในการบรรเลงบทเพลงที่รายการแข่งขันนั้น ๆ กำหนดได้หรือไม่ ประกอบกับการพิจารณาระยะเวลาในการเตรียมตัวเข้าแข่งขันว่าเพียงพอต่อการฝึกซ้อมหรือไม่ เนื่องจากรายการแข่งขันบางรายการมีการกำหนดจำนวนของบทเพลงที่ต้องใช้ในการเข้าร่วมการแข่งขันไว้ค่อนข้างสูง นอกจากนี้ครูผู้สอนจะพิจารณาผู้จัดรายการแข่งขันและคณะกรรมการด้วยว่ามีมาตรฐานและมีความน่าเชื่อถือหรือไม่ นอกจากนี้ ยังมีครูที่พิจารณาถึงช่วงเวลาของรายการแข่งขันนั้น ๆ ด้วย ตามข้อมูลที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวดังนี้

“.....จะพิจารณาความสามารถและศักยภาพนักเรียน และจะพยายามเลือกรายการที่ทำให้นักเรียนเอาไปต่อยอดได้ในอนาคต เช่น รายการที่มีชื่อเสียง เชื่อว่าเค้าจะได้เจอกับคอนเสิร์ตเอเจนซี (concert agency) เป็นการสร้างอาชีพให้กับนักเรียน และที่สำคัญเลยคือจะเลือกรายการจากรายชื่อของคณะกรรมการ จะดูว่ากรรมการน่าเชื่อถือหรือไม่ มีคุณสมบัติเพียงพอที่จะตัดสินหรือไม่.....”

ครูผู้สอน 3

“.....จะมีการพิจารณาในส่วนในช่วงเวลาการจัดการแข่งขันของรายการแข่งขันด้วย ว่าตรงกับช่วงเวลาใกล้สอบกลางภาคหรือปลายภาคของโรงเรียนหรือไม่ และจะพยายามไม่เลือกรายการที่

อยู่ในช่วงเวลาเดียวกัน เพราะนักเรียนอาจไม่สามารถฝึกซ้อมได้เต็มที่ อีกทั้งบางครั้งหากเป็นวันเดียวกันกับวันสอบที่โรงเรียน นักเรียนจะไม่สามารถมาสอบเพื่อมาแข่งได้.....”

ครูผู้สอน 10

ในส่วนขอระยะเวลาที่ต้องใช้ในการเตรียมตัวเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนนั้น ครูทุกท่านมีความเห็นตรงกันว่าขึ้นอยู่กับนักเรียนแต่ละคน นักเรียนบางคนขยันและมีเทคนิคการบรรเลงเปียโนที่ค่อนข้างดีอาจใช้เวลาในการเตรียมตัวเพียง 1 – 2 เดือนต่อหนึ่งรายการแข่งขัน แต่โดยปกติแล้วหากเป็นรายการเล็กจะใช้เวลาประมาณ 3 – 4 เดือน และหากเป็นรายการใหญ่ที่จำเป็นต้องบรรเลงบทเพลงมากกว่า 2 บทเพลงขึ้นไปจะใช้เวลาในการเตรียมตัวประมาณ 6 – 12 เดือน ซึ่งมีความสอดคล้องตรงกันกับความเห็นของนักเรียน จากการสอบถามถึงระยะเวลานักเรียนใช้ในการเตรียมตัวเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนพบว่า นักเรียนใช้ระยะเวลาในการเตรียมตัวเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันหนึ่งเฉลี่ยอยู่ที่ 3 – 6 เดือน โดยที่นักเรียนทุกคนฝึกซ้อมเป็นประจำทุกวัน วันละไม่ต่ำกว่า 5 ชั่วโมงและมีการจัดลำดับความสำคัญให้การซ้อมเปียโนเป็นอันดับแรก

2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโน

สำหรับการเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโนในการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนนั้น รวมถึงตั้งแต่การเลือกบทเพลง (choice of repertoire) ตลอดจนกระบวนการสอนทักษะการบรรเลงเปียโนเพื่อให้พร้อมนักเรียนพร้อมสำหรับการแข่งขัน โดยครูผู้สอนทุกท่าน (N = 11) มีแนวทางในการคัดเลือกบทเพลงให้เหมาะสมกับนักเรียนโดยจะวิเคราะห์ลักษณะและความชอบของนักเรียนและพยายามเลือกบทเพลงที่นักเรียนชอบเนื่องจากนักเรียนมักจะอยากฝึกซ้อมและมีกำลังใจในการฝึกซ้อมมากขึ้นหากเป็นเพลงที่ตนชอบ และมักจะเลือกเพลงที่เน้นจุดแข็งของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของนักเรียนทุกคน (N = 10) ว่ามักจะเลือกบทเพลงจากความชอบเป็นหลัก ทั้งนี้ครูผู้สอนจะประเมินระดับความสามารถของนักเรียนทั้งด้านเทคนิคบรรเลง ด้านความเข้าใจบทเพลง และด้านการสื่อสารดนตรีว่าอยู่ในระดับใดควบคู่ไปกับการพิจารณาระยะเวลาในการฝึกซ้อมและข้อจำกัดของรายการแข่งขันนั้น ๆ ด้วย เช่น การกำหนดระยะเวลาในการแข่งขัน ซึ่งในบางรายการแข่งขันจะมีการกำหนดเวลาที่ใช้ในการแข่งขันนับตั้งแต่ขณะเริ่มการแสดงไปจนถึงเมื่อการแสดงสิ้นสุดลงโดยจะมีการหักคะแนนหากไม่ปฏิบัติตามเวลาที่กำหนด โดยครูผู้สอน 5 และครูผู้สอน 7 นำเสนอว่า การคัดเลือกบทเพลงจำเป็นที่จะต้องพิจารณาพัฒนาการทางด้านร่างกายของนักเรียนประกอบด้วย เช่น ครูผู้สอน 7 จะวิเคราะห์ความชอบของนักเรียนเป็นหลัก เชื่อว่าหากนักเรียนได้บรรเลงบทเพลงที่ตนชอบจะทำให้เกิดความอยากซ้อมและพัฒนาได้ไว ทั้งนี้บทเพลงจะต้องเป็นบทเพลงที่สอดคล้องกับระดับความสามารถและทักษะของนักเรียน ในกรณีที่มีเวลาในการฝึกซ้อมมาก ก็จะให้บทเพลงที่ท้าทายมากยิ่งขึ้น แต่จะคัดเลือกบทเพลงที่มีความเหมาะสมกับสรีระร่างกายของนักเรียนด้วย เช่น นักเรียนบางคนมือยังเล็กมากอยู่ ไม่สามารถเล่นชิ้นคู่กว้าง ๆ ได้ ก็จะพยายามเลี่ยงเพลงที่ต้องใช้ชิ้นคู่กว้าง ๆ เช่นเดียวกับครูผู้สอน 5 ที่กล่าวว่า นอกจากความชอบของนักเรียนแล้ว จะคัดเลือกบทเพลงตามพัฒนาการของนักเรียนด้วยว่านักเรียนพร้อมที่จะเล่นเพลงที่มีชิ้นคู่กว้างหรือไม่ นอกจากนี้ ครูผู้สอน 8 และครูผู้สอน 6 ยังมองว่า หากนักเรียนสามารถบรรเลงส่วนอื่น ๆ ของบทเพลงได้ดีแต่สรีระร่างกายไม่เอื้อต่อการบรรเลงบางส่วนของบทเพลง ก็เลือกที่จะให้เล่นบทเพลงนั้น ๆ ดังความเห็นของครูผู้สอน 8 และครูผู้สอน 6 ว่า

“.....แม้ว่าพัฒนาการทางด้านร่างกายของนักเรียนอาจยังไม่พร้อมสำหรับบทเพลงบางบทเพลง เช่น บางส่วนของบทเพลงจะต้องกดชิ้นคู่ 8 แต่นักเรียนยังไม่สามารถกดได้ หากนักเรียนสามารถบรรเลงในส่วนอื่น ๆ ได้ดี จะพิจารณาบทเพลงดูว่า หากตัดโน้ตออกแล้วรับได้ ก็จะให้เล่น แต่ถ้าตัดจนคอร์ดเปลี่ยนก็จะไม่ให้เล่น และจากประสบการณ์ในการส่งนักเรียนแข่ง เชื่อว่าการตัดโน้ตคู่ 8 ออก กรรมการมักจะเข้าใจ เนื่องจากนักเรียนได้รับรางวัลชนะเลิศ.....”

ครูผู้สอน 8

“.....หากนักเรียนยังมือเล็กอยู่ ไม่สามารถกางนิ้วเพื่อเล่นคู้ 8 ได้ในบางส่วนของบทเพลง ก็
จะพิจารณาตัดโน้ตออก แต่หากเพลงนั้นมีเทคนิคการเล่นคู้ 8 เป็นหลักก็จะพิจารณาไม่ให้เล่น.....”

ครูผู้สอน 6

นอกจากนี้ ในรายการแข่งขันบางรายการ ผู้เข้าร่วมการแข่งขันจำเป็นต้องบรรเลงบทเพลงมากกว่า 1 บทเพลง ดังนั้นครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องวางแผนการจัดโปรแกรมให้มีความเหมาะสมและสมดุล โดยครูผู้สอนทุกท่านมีความเห็นตรงกันว่า การเลือกบทเพลงที่มีลักษณะแตกต่างกัน เช่น เพลงเร็วและเพลงช้า หรือเลือกบทเพลงที่มาจากต่างยุคสมัยกันจะทำให้ผู้บรรเลงได้แสดงความสามารถในการบรรเลงบทเพลงในหลากหลายสไตล์มากขึ้นและยังทำให้โปรแกรมการแสดงมีความน่าสนใจมากขึ้น ทั้งนี้จะพยายามเลือกบทเพลงที่นำเสนอจุดแข็งของนักเรียนคนนั้น ๆ ด้วย ตามข้อมูลที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวดังนี้

“.....ปกติแล้วจะเลือกบทเพลงที่มาจากต่างยุคสมัย ต่างสไตล์กันอยู่แล้ว เช่น เลือกเพลงจากยุคบาโรกเพื่อแสดงถึงความเข้าใจและความสามารถในการบรรเลงบทเพลงที่มีหลายแนวทำนอง (polyphony) เลือกเพลงจากยุคคลาสสิกเพื่อแสดงถึงเทคนิคการไล่นोट เลือกเพลงจากยุคโรแมนติกเพื่อแสดงถึงการแสดงออกทางอารมณ์ เลือกเพลงจากยุคโมเดิร์นเพื่อแสดงถึงความหิวหาของบทเพลง.....”

ครูผู้สอน 10

“.....นอกจากบทเพลงต่างยุคต่างสมัยแล้ว ก็จะเน้นเพลงที่นำเสนอจุดแข็งของนักเรียนได้ดี
นะ เวลาเรียนก็จะเน้นให้ได้เรียนบทเพลงที่มีความหลากหลาย แต่ถ้าจะต้องเอาไปแข่งก็จะเลือกที่
เหมาะสมกับความถนัดของนักเรียนเป็นหลัก เด็กบางคนมีเซ็นส์ออฟริทึม (sense of rhythm) ที่ดี ก็จะ
เน้นเพลงที่เป็นแบบริทึมมิก (rhythmic) หรือบางคนเล่นเพลงที่มีสไตล์เกรซฟูล (graceful) ได้ดี ก็จะ
เลือกแนวนี้ให้ ถ้าจะต้องเล่นหลายเพลงก็จะเน้นว่าได้นำเสนอเทคนิคให้ครบทุกด้าน เช่น อาจเลือก
เพลงที่วิ้งเยอะ ๆ โชว์ความแข็งแรงของนิ้ว ความคลีน (clean) ในการไล่สเกล (scales) ต่าง ๆ และ
อีกเพลงอาจจะเลือกที่โชว์การเล่นคอร์ด (chord) โชว์ความลึกต่าง ๆ.....”

ครูผู้สอน 1

“....นอกจากจะดูความสมดุลของโปรแกรมแล้ว ก็จะพยายามเลือกเพลงที่โซลลิก (skill) ที่เด็กถนัดที่สุด พยายามจะดึงศักยภาพของนักเรียนออกมาให้กรรมการเห็นมากที่สุด และจะเล็งจุดอ่อนของนักเรียนเวลาต้องเลือกเพลงเพื่อแข่งขัน....”

ครูผู้สอน 9

ทั้งนี้ครูผู้สอน 11 ยังมีความเห็นว่าในบางกรณีอาจเลือกบรรเลงบทเพลงตามธีม (theme) ที่ตั้งขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์ได้อีกด้วย ดังความเห็นของครูผู้สอน 11 ว่า

“.....นอกจากการเลือกเพลงที่มีสไตล์ต่างกันหรือมาจากคนละยุคกันแล้ว ในบางครั้งจะมีการเลือกเพลงตามธีมด้วย เช่น ธีมแมลง ก็จะเลือกบทเพลงที่เกี่ยวข้องกับแมลงเช่น *Butterfly Etude* ของ *Frederic Chopin* เป็นต้น หรือบางครั้งก็จะมีธีมความรัก หรือแม้กระทั่งเลือกธีมตามคีย์ของบทเพลง เป็นการนำเสนอความคิดสร้างสรรค์ด้วย.....”

ครูผู้สอน 11

ในกระบวนการสอนทักษะการบรรเลงเปียโนเพื่อให้พร้อมนักเรียนพร้อมสำหรับการแข่งขันเปียโนนั้น การฝึกฝนเทคนิคเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของมือและนิ้วถือเป็นสิ่งที่สำคัญ หากนักเรียนไม่ได้ฝึกซ้อมเทคนิคใดเลย นิ้วก็จะไม่แข็งแรง ส่งผลให้ไม่สามารถบรรเลงเปียโนได้อย่างคล่องแคล่ว ขาดความประณีตและความสม่ำเสมอของน้ำนักเสียง โดยครูผู้สอนทุกท่านจะให้นักเรียนของตนฝึกซ้อมแบบฝึกหัดและเทคนิคพื้นฐานอย่างสม่ำเสมอ โดยเทคนิคพื้นฐานที่สำคัญที่สุดที่ครูส่วนใหญ่จะให้นักเรียนฝึก ได้แก่ การไล่บันไดเสียง (scales) และอาร์เพจจิโอ (arpeggios) แบบฝึกหัดเพิ่มความแข็งแรงและความยืดหยุ่นของนิ้วต่าง ๆ เช่น Hanon หรือ Czerny เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการให้นักเรียนบางคนที่มีทักษะการบรรเลงเปียโนในระดับดีได้ฝึกบทเพลงสำหรับฝึกซ้อมที่ค่อนข้างยาก (advanced etude) ด้วย เช่น Etude ของ *Frederic Chopin* หรือ Etude ของ *Franz Liszt* เป็นต้น อีกทั้งครูผู้สอนยังมีการสร้างแบบฝึกหัดหรือนำบางส่วนของบทเพลงที่นักเรียนกำลังเรียนอยู่มาสร้างเป็นแบบฝึกหัดเพื่อฝึกซ้อมหรือแก้ไขปัญหาการบรรเลงบางประการด้วย อย่างไรก็ตาม ครูผู้สอนทุกท่านจะพิจารณาแบบฝึกหัดและเทคนิคพื้นฐานต่าง ๆ ใ้กับนักเรียนของตนเป็นรายบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของนักเรียนทุกคนว่าได้ฝึกซ้อมเทคนิคพื้นฐานและแบบฝึกหัดอย่างสม่ำเสมอแต่จะแตกต่างกันไปตามช่วงอายุและเนื้อหาที่กำลังเรียนอยู่ นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียน 1 นักเรียน 2 และนักเรียน 5 จะไม่ได้แยกการซ้อมไล่บันไดเสียงและอาร์เพจจิโอออกมาฝึกซ้อมเดี่ยว ๆ แต่จะเล่นเป็นและคิดว่าตนได้ฝึกเวลาที่ซ้อมแบบฝึกหัดหรือเพลงอยู่แล้ว ทั้งนี้ นักเรียน 3 และนักเรียน 4 มีการสร้างแบบฝึกหัดให้ตนเองฝึกซ้อมเอง ตามข้อมูลที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวดังนี้

“.....รู้สึกรู้ว่า scales เรียนตอนที่ความรู้เหมาะสมจะได้ประโยชน์มากกว่า เพราะเด็กจะได้เข้าใจระบบคีย์ต่าง ๆ ตอนช่วงแรกจะเน้นฝึกความแข็งแรงของนิ้ว ความยืดหยุ่นของนิ้ว และคิดว่าบางที scales และ arpeggios จะได้ฝึกเวลาเล่น Czerny อยู่แล้ว....”

ครูผู้สอน 4

“.....ผมซ้อม Scales กับ Arpeggios เป็นประจำครับ ซ้อมมาตลอด ตอนนี้อย่างยังซ้อมอยู่ Hanon ผมก็ซ้อมเป็นประจำ มีซ้อม Etude ของ Chopin กับ Liszt ด้วย แล้วผมก็มีทำแบบฝึกหัดให้ตัวเองซ้อมด้วยครับ เวลาอยากฝึกเทคนิคอะไรเพิ่ม ผมก็จะแต่งแบบฝึกหัดไว้ซ้อมเอง.....”

นักเรียน 3

“....ไม่ได้ซ้อม scales และ arpeggios อย่างเป็นประจำ เพราะส่วนมากจะไปเจอในเพลง และ Etude อยู่แล้ว และมีการเล่น Etude อยู่เรื่อย ๆ.....”

นักเรียน 5

“.....ปกติผมไม่ค่อยได้ซ้อม scales กับ arpeggios เลยครับ แต่ผมรู้ว่าเล่นยังไง บอกให้ผมเล่น ผมก็เล่นได้ครับ ปกติผมจะเอาเพลงที่เล่นอยู่แล้วมาแยกเป็นส่วน ๆ แล้วสร้างแบบฝึกหัดจากเพลงที่เล่นอยู่แล้วครับ แล้วก็มีการเล่น Etude ของ Chopin, Liszt, Scriabin, Rachmaninoff หรือ Debussy ด้วยครับ....”

นักเรียน 4

“.....ตอนนี้หนูซ้อม Chopin Etude อยู่ค่ะ ก่อนหน้านี้ตอนเป็นเด็กน้อย หนูก็มีซ้อม Hanon บ้าง Czerny บ้างค่ะ ส่วน Scales กับ Arpeggios หนูไม่ได้ซ้อมไล่ทุกคีย์ค่ะ จะซ้อมเฉพาะคีย์ของเพลงที่กำลังเรียนอยู่ค่ะ.....”

นักเรียน 2

“.....ผมไม่ได้ซ้อม scales กับ arpeggios ทุกคีย์ต่อกันแบบนั้นครับแต่ผมเล่นเป็นอยู่แล้ว และผมซ้อม Czerny เป็นประจำ ซึ่งมี scales และ arpeggios อยู่ในบทเพลงอยู่แล้วครับ แล้วผมก็ซ้อม Hanon เป็นประจำด้วยครับ.....”

นักเรียน 1

ในส่วนของการเรียนการสอนบทเพลง จากการวิเคราะห์วิธีการที่ครูผู้สอนทุกท่าน ยกตัวอย่างวิธีการสอนบทเพลงบทเพลงหนึ่งพบว่า ครูทุกท่าน (N = 11) มักจะให้นักเรียนหัดเพลงเอง ล่วงหน้าก่อนมาเรียน โดยหากเป็นเด็กโตหรือค่อนข้างมีทักษะที่ดีจะให้หัดมาก่อนทั้งหมด โดยจะให้คำแนะนำถึงวิธีการหัดเพลงในแต่ละท่อนหรือนิ้ว (fingerings) ที่เหมาะสม และหากเป็นเด็กเล็กจะให้ฝึกแยกมือมาก่อนหรืออาจมีช่วยหัดโน้ตบ้างในห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับวิธีการในการเริ่มหัดบทเพลง ของนักเรียน โดยนักเรียนทุกคน (N = 10) จะฝึกหัดเพลงและฝึกซ้อมโน้ตก่อนถึงชั่วโมงเรียนเสมอ ซึ่งนักเรียนแต่ละคนจะมีวิธีการหัดเพลงที่แตกต่างกัน เช่น บางคนจะเริ่มจากการฟังเพลงที่ครูมอบหมาย ให้ฝึกหัดและอ่านโน้ต (score reading) ควบคู่ไปด้วยก่อนจะเริ่มฝึก โดยส่วนมากจะฝึกรวมมือไปเลย หากบางจุดของเพลงค่อนข้างซับซ้อนจะเริ่มหัดทีละมือก่อนแต่สุดท้ายก็จะรวมมือก่อนไปเจอครูอยู่ดี ตามข้อมูลให้ผู้ให้ข้อมูลกล่าวดังนี้

“.....ผมจะหัดเพลงให้ได้ก่อนไปเจอครูเสมอ เพราะค่าเรียนแพงมาก เคยไม่ซ้อมไปแล้วต้องไป หัดโน้ตในห้อง เสียเวลามากเลย รู้สึกเสียดายเงิน เวลาเริ่มหัดผมจะเริ่มจากการฟังแล้วก็ทำสกอ รีด ดิง (score reading) ไปด้วย แล้วก็เริ่มฝึกแบบรวมมือเลย ถ้าท่อนไหนที่ยากหรือซับซ้อนหน่อยก็ จะค่อย ๆ ฝึกทีละมือก่อน.....”

นักเรียน 3

“.....ปกติจะแกะเพลงก่อนไปเรียนเสมอ รู้สึกว่าถ้าไม่ได้แกะเพลงไปก่อน ไม่รู้จะเรียนอะไร อาจารย์ก็ไม่มีอะไรจะสอนด้วยค่ะ ปกติแล้วก็จะฟังและทำสกอ รีด ดิง (score reading) ก่อน ถ้า เพลงไหนหรือท่อนไหนรวมมือได้เลยก็จะฝึกแบบรวมมือเลย แต่ถ้ามีจุดที่ไม่ได้ก็จะแยกมือก่อน แต่ สุดท้ายก็จะหาวิธีรวมมือไปให้สมบูรณ์ก่อนชั่วโมงเรียนอยู่ดี...”

นักเรียน 6

จากนั้นเมื่อนักเรียนเริ่มเล่นเพลงได้แล้ว ครูจะเริ่มสอนรายละเอียดของบทเพลง ซึ่ง สามารถแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเทคนิคการบรรเลง ความถูกต้องของโน้ตและจังหวะ คุณภาพ ของเสียงที่สร้างขึ้น ด้านการตีความบทเพลง (musical) การทำลักษณะเสียง (articulations) ให้ ถูกต้องตามยุคและสไตล์ของดนตรี การทำดัง-เบา (dynamics) การสร้างประโยคเพลง (phrasing) และด้านอารมณ์ (emotions) การใส่อารมณ์ความรู้สึกและแนวคิดต่าง ๆ ขณะบรรเลง ซึ่งในส่วนนี้ ครูผู้สอนแต่ละท่านจะมีการเรียงลำดับการสอนที่แตกต่างกันไปตามวิธีการสอนของตนเอง โดย ครูผู้สอน 6 และครูผู้สอน 7 จะสอนให้นักเรียนมีเทคนิคการบรรเลงที่ดีก่อน รู้ว่าจะต้องใช้กล้ำเนื้อ ส่วนไหนบรรเลงในท่อนใด แล้วจึงสอนการตีความบทเพลง จากนั้นจึงให้ใส่อารมณ์ร่วมในบทเพลงเป็น

ลำดับ ในขณะที่ครูผู้สอน 2 ครูผู้สอน 3 ครูผู้สอน 4 ครูผู้สอน 5 ครูผู้สอน 8 และครูผู้สอน 9 จะสอนให้นักเรียนฝึกทำทุก ๆ อย่างไปพร้อม ๆ กัน และครูผู้สอน 1 ครูผู้สอน 10 และครูผู้สอน 11 จะสอนให้นักเรียนตีความบทเพลงและมีแนวคิดที่ถูกต้องก่อนเป็นลำดับแรก และยังมีครูผู้สอนบางคนที่จะสอนนักเรียนตามปัญหาที่พบในการเรียนแต่ละครั้ง ตามข้อมูลให้ผู้ให้ข้อมูลกล่าวดังนี้

“.....ปกติแล้วจะแบ่งการสอนออกเป็น 3 ประเด็นหลัก ๆ เริ่มจากเน้นให้นักเรียนจับคีย์ให้อยู่หาโน้ตไปพร้อมกับนักเรียน ให้นักเรียนพอจับทางได้ว่าจะต้องใช้โน้ตอะไร ใช้กลัมนี้อะไรประมาณไหน ส่วนไหน พอเริ่มได้แล้วค่อยอธิบายว่าเพลงนี้อยู่ในยุคไหน ลักษณะของเสียงต้องเป็นยังไง ถ้าเป็นเด็กเล็ก ๆ บางทีก็จะเล่นให้ฟัง จะทำให้เด็กดู เวลาสอนเด็กก็จะบอกให้ชัด ๆ ไปเลยว่าต้องเว้นวรรคตรงไหนเพื่อสร้างประโยคเพลง กำหนดให้เลยว่าต้องหายใจตรงไหน บอกเลยว่าต้นประโยคให้เล่นเบา แล้วดังขึ้นแล้วท้ายประโยคเบาอีกที ตรงนี้บางทีเราให้นักเรียนร้องเพลงไปด้วยเลย บางทีก็ให้เต้นด้วย พอนักเรียนเริ่มเข้าใจแล้วจะให้ใส่อารมณ์เป็นอย่างสุดท้าย.....”

ครูผู้สอน 7

“.....ปกติแล้วถ้าเป็นเด็กที่มีทักษะที่ค่อนข้างดี จะให้หัดมาก่อนเลย นักเรียนมักจะชอบหัดมาก่อนอยู่แล้ว ส่วนเด็กที่ยังมีทักษะไม่ดีมาก ก็จะให้หัดแยกมือมาส่ง หรือถ้าเป็นเพื่อนที่คล้าย ๆ กับที่เคยเรียนไปแล้วก็จะให้ไปลองหัดมา พอเด็กเริ่มเล่นเพลงได้แล้วก็จะดูว่าโน้ตและโน้ตถูกต้องทั้งหมดไหม และให้ซ้อมกับเมโทรโนม หลังจากนั้นก็ให้เริ่มทำดั่ง-เบาโดยที่ยังไม่ต้องเล่นเร็วมาก และสุดท้ายค่อยใส่อารมณ์ตอนที่สามารถเล่นได้ใกล้เคียงกับความเร็วจริงแล้ว.....”

ครูผู้สอน 6

“.....ปกติจะให้เด็กหัดโน้ตเองทั้งหมด พยายามส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง บางครั้งให้นักเรียนคิดfingeringsเองด้วย พอโน้ตเริ่มได้แล้วก็จะให้ซ้อมกับเมโทรโนม เน้นให้ฝึกซ้ำ ๆ อย่างถูกต้อง ในขณะที่เดียวกันก็จะฝึกให้เล่นให้มีมิวสิกเคิล (musical) ทำเฟรสซิง (phrasing) ต่าง ๆ ทำดั่ง-เบาควบคู่ไปกับการเล่นให้ตรงจังหวะ และให้ใส่อารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ไปพร้อมกันเลย.....”

ครูผู้สอน 4

“.....วิธีการสอนจะเป็นการประเมินนักเรียนและสอนตามพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคน เช่น นักเรียนที่มีปัญหาเรื่องการอ่านโน้ต ก็จะเน้นให้ฝึกอ่านโน้ตเยอะ ๆ โดยจะเปลี่ยนเพลงถี่ขึ้น อาจเล่นเพลงที่ไม่ได้ยากมากเพลงละ 2 – 3 ลัปดาร์ และให้เรียนทีละหลาย ๆ เพลง แต่หากเป็นนักเรียน

ที่มีทักษะในการอ่านโน้ตค่อนข้างดี ก็จะทำให้หัดเพลงมาก่อนเลย หลังจากนั้นจะค่อย ๆ สอน โดยเรื่องเทคนิค รายละเอียด และอารมณ์นั้นจะสอนควบคู่กันไปทั้งหมด....”

ครูผู้สอน 8

“....ถ้าเป็นเด็กเล็ก ๆ บางทีเราช่วยหัดโน้ตให้ในห้องเรียน แต่หากเป็นเด็กโตจะให้หัดมาล่วงหน้าเลย รู้สึกว่าแนวคิด การตีความ และคุณภาพเสียงควรจะถูกต้องก่อน แล้วหลังจากนั้นเทคนิคจะมาเอง จะพยายามอธิบายว่าเราทำเทคนิคนี้ไปเพื่อให้ได้เสียงที่ต้องการ เมื่อนักเรียนมีเสียงในหัวแล้ว จะทำให้หัดเพลงได้เร็วขึ้นมาก เพราะเค้ารู้ว่าเสียงที่ถูกต้องควรจะเป็นอย่างไร....”

ครูผู้สอน 10

“.....ปกติถ้าเป็นเด็กที่มีทักษะการอ่านโน้ตที่ดี จะให้หัดโน้ตมาก่อนเลย หลังจากนั้นก็จะเล่าประวัติศาสตร์ของบทเพลงว่าเป็นอย่างไร อยู่ในยุคสมัยใด สไตล์ที่จะต้องเล่นเป็นแบบไหน ยุคนั้นมีคอมมอนพริกทิส (common practice) อย่างไร เป็นต้น แล้วก็แบ่งประโยคเพลง วิเคราะห์เพลงให้เด็กดู ถ้าเด็กเข้าใจหลักการตรงนี้แล้ว รายละเอียดอื่น ๆ จะตามมาเอง....”

ครูผู้สอน 11

“....จริง ๆ อยู่ที่ความไวของเด็กแต่ละคน แต่ส่วนมากถ้าเป็นเด็กแข่งก็จะให้ไปหัดเพลงมาก่อน ให้หัดโน้ต หัดจังหวะมาก่อนเลย แล้วก็เน้นให้นักเรียนตีความเพลงให้ถูกต้อง รู้ว่าเพลงนี้ต้องเล่นแบบไหน แล้วก็สอนรายละเอียดต่าง ๆ ไปพร้อม ๆ กันเลย ทั้งเรื่องเทคนิคหรืออารมณ์เพลง เพราะอยากให้เด็กได้ยืนทุกอย่าง ได้ฝึกทุกอย่างเหมือนของจริง จะได้ไม่ต้องมาแก้ทีหลังพอหัดเพลงเสร็จแล้ว....”

ครูผู้สอน 1

“....ปกติจะให้นักเรียนหัดโน้ตมาก่อนเลย ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่จะมีทักษะการอ่านโน้ตที่ดีมากอยู่แล้ว สามารถหัดเพลงด้วยตนเองได้ ถ้าเด็กอ่านโน้ตไม่ได้ มองว่าการเรียนก็จะลำบากนะครับ หลังจากหัดโน้ตได้แล้ว ครูก็จะสอนทั้งเรื่องเทคนิค การตีความ และอารมณ์เพลงไปพร้อมกันเลย แต่ถ้ามีจุดไหนที่เด็กทำไม่ได้ ก็จะย่อยให้เด็กเข้าใจง่ายขึ้น เช่น มีปัญหาเรื่องเทคนิค ก็จะดูว่าใช้ข้อมื่อยอะไปหรือเปล่าเลยทำให้เล่นไม่ถนัดและส่งผลให้อารมณ์เพลงเปลี่ยนไป เป็นต้น....”

ครูผู้สอน 9

“.....ปกติก็จะให้นักเรียนหัดโน้ตล่วงหน้ามาก่อน แต่จะมีการแนะนำนิ้ว (fingerings) ให้ว่า ตรงนี้ควรใช้นิ้วอะไร จะบอกวิธีเริ่มหัดเพลงแต่ละเพลงให้ ในส่วนของขั้นตอน จะขึ้นอยู่กับปัญหาที่นักเรียนคนนั้น ๆ มี เช่น บางคนมีปัญหาเรื่องเทคนิค ก็จะสอนเทคนิค ถ้ามีปัญหาเรื่องเทมโป (tempo) ก็จะช่วยดู หรือบางคนตีความเพลงไม่แตก ก็จะช่วยดูเรื่องสไตล์ (style) ของเพลงนั้น ๆ.....”

ครูผู้สอน 3

ในส่วนของการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนใช้ประกอบการเรียนการสอนนั้น ครูผู้สอนทุกท่าน (N = 11) มีความคิดเห็นตรงกันว่า เมโทรโนมถือเป็นเครื่องมือที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเรียน และฝึกซ้อมเปียโน เนื่องจากในการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน นักเรียนจำเป็นที่จะต้องมีความสามารถในการบรรเลงบทเพลงด้วยจังหวะที่ถูกต้องและสม่ำเสมอ โดยสามารถแบ่งหลักการใช้เมโทรโนมได้ 2 ประการ ได้แก่ การใช้เมโทรโนมเพื่อเพิ่มความเร็ว โดยเริ่มจากเปิดที่จังหวะช้าก่อนแล้วจึงปรับเมโทรโนมให้เร็วขึ้นทีละน้อย และการใช้เมโทรโนมเพื่อให้จังหวะของเพลงมีคงที่ ฝึกให้ร่างกายมีจังหวะที่มั่นคงจากภายใน (internal rhythm) กล่าวคือ เมื่อปิดเมโทรโนมแล้ว นักเรียนจะยังสามารถบรรเลงได้อย่างตรงจังหวะ

โดยครูผู้สอนทุกท่านยกเว้นครูผู้สอน 8 จะให้นักเรียนฝึกซ้อมกับเมโทรโนมในช่วงที่กำลังหัดโน้ตเพลง หรือบางช่วงของบทเพลงที่มีความซับซ้อนเท่านั้น เมื่อนักเรียนสามารถบรรเลงบทเพลงได้ด้วยความเร็วจริงแล้วจึงหยุดใช้ เนื่องจากมีความเห็นว่าการซ้อมกับเมโทรโนมในขณะที่ต้องสร้างประโยคเพลงไปด้วยจะทำให้เกิดการสับสนและไม่ได้ยินรายละเอียดต่าง ๆ ที่กำลังทำซึ่งในบางครั้งอาจทำให้ประโยคเพลงขาดจากกันได้ เช่น ครูผู้สอน 7 กล่าวว่า จะไม่ใช่เมโทรโนมในช่วงที่นักเรียนกำลังสร้างประโยคเพลง เพราะนักเรียนจะสับสนและไม่ได้ยินสิ่งที่ตนเองกำลังบรรเลง และมักจะใช้เฉพาะในบทเพลงที่ต้องการความมั่นคงของจังหวะ และมักจะไม่ใช่ในบทเพลงยุคโรแมนติก เช่นเดียวกับ ครูผู้สอน 4 ครูผู้สอน 5 ครูผู้สอน 6 ครูผู้สอน 9 และครูผู้สอน 10 ที่กล่าวว่า จะใช้เมโทรโนมในการฝึกซ้อมช่วงแรก หรือใช้ในการซ้อมซ้ำในบางจุดที่มีปัญหาเท่านั้น เมื่อนักเรียนสามารถบรรเลงในจังหวะจริง (performance tempo) ได้แล้วก็จะให้หยุดใช้ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักเรียน 2 และนักเรียน 3 ว่าตนมักจะใช้เมโทรโนมในการฝึกซ้อมเฉพาะช่วงแรกที่จังหวะเพลงยังไม่คงที่ และนักเรียน 6 จะใช้เพื่อฝึกซ้อมในบางท่อนเพื่อรักษาจังหวะเท่านั้น โดยขอยกตัวอย่างดังนี้

“.....หนูใช้เมโทรโนมในการซ้อมนะคะ แต่จะใช้แค่ช่วงต้นที่จังหวะเพลงยังไม่ลงตัว รู้สึกว่าเวลาใช้เยอะ ๆ แล้วมันรบกวนการทำเฟรสซิง (phrasing).....”

นักเรียน 2

“.....หากเป็นเพลงยุคบาโรก หรือยุคคลาสสิก ผมก็จะใช้เมโทรโนมครับ แต่ถ้าเป็นเพลงยุคโรแมนติกจะไม่ค่อยใช้ ถ้าใช้ก็จะใช้เวลาซ้อมช้ามืด ๆ เพื่อให้รับรู้ถึงทุกโน้ตที่กำลังกดเพื่อความละเอียด ๆ ครับ....”

นักเรียน 3

“.....ใช้เมโทรโนมบ้างเป็นบางท่อนของเพลงเพื่อเช็คจังหวะเฉย ๆ และใช้เพื่อรักษาจังหวะเวลาซ้อมซ้ำ ๆ ค่ะ....”

นักเรียน 6

อย่างไรก็ตาม ครูผู้สอนบางท่านมีความเห็นว่า นักเรียนยังสามารถสร้างประโยคเพลงได้ในขณะเดียวกันก็สามารถเล่นให้ตรงจังหวะไปด้วยได้ ดังความเห็นของครูผู้สอน 8 ว่า

“.....การใช้เมโทรโนมมีความจำเป็นเป็นอย่างยิ่ง เวล่านักเรียนอินกับบทเพลงก็มักจะใส่อารมณ์ไปโดยที่จังหวะของเพลงมักจะไม่คงที่ มีความเห็นว่าการซ้อมกับเมโทรโนมถือเป็นการฝึกวินัยรูปแบบหนึ่ง และต้องการให้นักเรียนสามารถทำเฟรสซิง (phrasing) ได้ในขณะที่ยังชีพเทมโป (keep tempo) ได้ในเวลาเดียวกัน ถือเป็นการฝึกสมาธิไปด้วย.....”

ครูผู้สอน 8

นอกจากนี้ ครูผู้สอนทุกท่าน (N = 11) ยังมีความคิดเห็นตรงกันว่า การฟังถือเป็นอีกหนึ่งกระบวนการเรียนการสอนทักษะเปียโนที่สำคัญ โดยครูมักจะเป็นผู้เลือกตัวอย่างการบันทึกเสียงของศิลปินที่ดีให้นักเรียนได้ฟังและดูแนวทางการบรรเลงบทเพลงต่าง ๆ ซึ่งส่วนมากจะใช้แอปพลิเคชันยูทูบ (YouTube) และสปอติฟาย (Spotify) เป็นสื่อหลักในการเรียนรู้ นอกจากนี้ครูบางคนยังมีการใช้สื่อการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น ครูผู้สอน 5 และครูผู้สอน 10 มีการใช้ Rhythmic Ruler by Kru Champ สื่อการสอนเรื่องการอ่านจังหวะสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาเรื่องการอ่านจังหวะ ครูผู้สอน 11 มีการใช้ Note Rush แอปพลิเคชันเกมเพื่อฝึกฝนทักษะการอ่านโน้ต เป็นต้น

ในส่วนของผู้ปกครอง ผู้ปกครองจะไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านการพัฒนาทักษะการบรรเลงเปียโนของบุตรหลานโดยตรงแต่จะมีส่วนเกี่ยวข้องในด้านการคัดเลือกครูสอนเปียโนหรือโรงเรียนดนตรีให้กับบุตรหลานของตน โดยผู้ปกครองทุกท่านยกเว้นผู้ปกครอง 2 จะมีแนวทางในการคัดเลือกครูหรือโรงเรียนให้กับบุตรหลานโดยพิจารณาจากช่วงวัยของบุตรหลานเป็นหลัก กล่าวคือ

เมื่อบุตรหลานยังเป็นเด็กเล็กอยู่ จะพิจารณาเลือกหลักสูตรที่สอดคล้องกับช่วงวัยของบุตรหลานหรือครูที่สามารถสอนเด็กเล็กได้เป็นหลัก และยังมีผู้ปกครองบางคน queพิจารณาคัดเลือกโรงเรียนสอนดนตรีที่ใกล้บ้านที่สุด ทั้งนี้ เมื่อบุตรหลานอายุมากขึ้นและผู้ปกครองเห็นแนวความสามารถของบุตรหลานของตน ผู้ปกครองทุกท่าน (N = 6) จะมีการเลือกครูโดยพิจารณาจากความสามารถของครูและผลงานของลูกศิษย์ของครูท่านนั้น ๆ เป็นหลัก นอกจากนี้ยังมีผู้ปกครองบางคนที่มีการพิจารณาในด้านอื่น ๆ อีก ดังความเห็นของผู้ปกครอง 1 ว่า

“.... ตอนเด็ก ๆ จะเลือกเรียนตามอายุของน้อง ก็จะเลือกเป็นสถาบันที่เค้ารับสอนเด็กเล็ก ส่วนครูคือครูคนไหนสอนเด็กเล็กได้ก็จะเลือกครูคนนั้น แต่พอน้องเรียนไปเรื่อย ๆ เค้าไปไวมาก เลยเริ่มพิจารณาหาครูเก่ง ๆ ให้ลูก ปกติจะพยายามหาครูที่จะสามารถสอนลูกเราไปได้ยาว ๆ ก่อนอื่นเลยก็จะดูว่าครูคุยกับลูกรู้เรื่องไหม ดูความใส่ใจของครู ดูเวลาที่ครูมีให้ลูกเรา พิจารณาวีธีการสอน ความสะดวกในการสอน แล้วก็เลือกครูที่มองเห็นปัญหาและสามารถตอบคำถามเราได้ว่าจะพัฒนาความสามารถของลูกเราไปได้ยังไงบ้าง....”

ผู้ปกครอง 1

2.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม

ในการเรียนดนตรีเพื่อให้ประสบความสำเร็จนั้น การฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอถือเป็นสิ่งที่จำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อจะต้องเข้าร่วมในการแข่งขัน หากนักเรียนมีการฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอและเป็นระบบ นักเรียนก็จะมีคามมั่นใจ และสามารถควบคุมการบรรเลงของตนเองได้ดี โดยจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมการแข่งขันล้วนแล้วแต่มีการซ้อมอย่างเป็นประจำทุกวัน โดยครูผู้สอนจะช่วยวางแผนการซ้อม ระบุวัตถุประสงค์ และแนะนำวิธีการซ้อมให้กับนักเรียนว่าจะต้องฝึกซ้อมในส่วนใดและอย่างไร ซึ่งนักเรียนทุกคน (N = 10) ใช้เวลาฝึกซ้อมทุกวันไม่ต่ำกว่าวันละ 3 – 4 ชั่วโมง และหากเป็นวันหยุดอาจใช้เวลาฝึกซ้อมมากกว่า 6 ชั่วโมงต่อวัน ซึ่งในระหว่างวันจะมีการหยุดพักเป็นบางช่วง โดยนักเรียนแต่ละคนจะมีวิธีการฝึกซ้อมที่แตกต่างกันไปตามคำแนะนำของครูและวิถีของตนเอง ตามข้อมูล queผู้ให้ข้อมูลกล่าวดังนี้

“.....นักเรียนส่วนใหญ่ซ้อมนะ เพราะมีการตกลงกันไว้ตั้งแต่แรกแล้วว่าหากจะแข่งจะต้องซ้อม ในช่วงแรกจะวางแผนให้แนะ เช่น จะแบ่งท่อนให้ก่อน แล้วแนะนำว่าแต่ละท่อนจะต้องซ้อมอย่างไร แล้วค่อยนำมารวมนกัน พอเริ่มฝึกซ้อมเองได้แล้ว ก็จะให้ลองทำเอง จะสอนให้มองฟอร์มเพลงให้เป็น รู้จักสังเกตแนวคอมโพสิชัน (composition)....”

ครูผู้สอน 4

“....นักเรียนส่วนใหญ่ซ้อมนะ นักเรียนที่มาเรียนจะค่อนข้างจริงจัง ถ้าไม่ให้ซ้อมก็จะไม่ให้แข่ง ปกติจะมีการแบ่งสถานะเพลงออกเป็น 4 แบบ แบบแรกคือเป็นเพลงที่พร้อมแสดงแล้ว ซ้อมนิดหน่อย เน้นรันท루 (run through) แบบที่สองคือเพลงที่เล่นได้ค่อนข้างดีแล้ว โน้ตเป๊ะแล้ว จำได้แล้ว เล่นความเร็วจริงได้แล้ว แต่ยังมีบางจุดที่ต้องแก้ ก็จะทำให้ใช้เวลาเยอะขึ้นมาหน่อย แบบที่สามคือเป็นเพลงที่โน้ตได้แล้ว จำพอได้ แต่อาจจะยังเล่นความเร็วจริงไม่ได้ แบบนี้ก็จะมีการเพิ่มแบบฝึกหัดไปให้แก้ปัญหาการเล่นบางอย่าง และแบบสุดท้ายคือเพลงที่เพิ่งหัดใหม่ อันนี้ก็จะใช้เวลาเยอะสุด จะให้นักเรียนซ้อมจากแบบสุดท้ายไปหาแบบแรก....”

ครูผู้สอน 3

“....จริง ๆ นักเรียนทั้งหมดก็จริง ๆ นะ ซ้อมบ้างไม่ซ้อมบ้าง แต่คนที่แข่งส่วนมากจะซ้อมเป็นประจำอยู่แล้ว คนที่ไม่ซ้อมเราก็บอกผู้ปกครองให้ช่วยกระตุ้น ในส่วนของรายละเอียดการฝึกซ้อมก็จะขึ้นอยู่กับบทเพลงและนักเรียนแต่ละคนด้วย แต่ปกติก็จะวางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาวให้กับนักเรียน เช่น เป้าหมายคือสามารถเล่นเพลงนี้ได้ ก็จะแบ่งแพลน (passage) ของเพลงออกมาให้ซ้อมเป็นสัปดาห์ ๆ ไป....”

ครูผู้สอน 7

“....นักเรียนที่มาเรียนทุกคนฝึกซ้อมกันอย่างเป็นประจำ เนื่องจากค่าเรียนค่อนข้างสูง เพราะฉะนั้นทั้งผู้ปกครองและเด็กนักเรียนก็จะมีวินัยมาก ๆ ถ้ามาเรียนก็จะซ้อมมาอย่างดี ครูจะให้ผู้ปกครองนั่งเรียนในห้องด้วย ให้เห็นพัฒนาการของลูก ให้รู้ว่าลูกจะต้องพัฒนาในส่วนไหน และจะมีการมาร์ก (mark) ในโน้ตเพลงให้ว่าจะต้องฝึกซ้อมอะไรและอย่างไร....”

ครูผู้สอน 9

“....นักเรียนส่วนใหญ่ซ้อมนะ โดยเฉพาะคนที่แข่ง เพราะคุยไว้ตั้งแต่แรกแล้วว่า จะตั้งมีความตั้งใจถึงจะแข่งได้ ในส่วนของรายละเอียดการฝึกซ้อม ก็จะมีบอกเด็กให้จัดการบ้านทุกครั้ง จะบอกหมดเลยว่าเซกชัน (section) นี้ของเพลงจะต้องซ้อมยังไง แต่ในเรื่องของความละเอียดจะขึ้นอยู่กับเด็กและอายุของเด็กแต่ละคนด้วย เหมือนเราบอกทุกอย่างแต่ความซิมพลิฟาย (simplify) ของอินทรีคชัน (instructions) จะต่างกันไปตามเด็กแต่ละคน....”

ครูผู้สอน 1

“...เด็กโตส่วนมากจะซ้อมนะ ส่วนเด็กเล็กอาจจะไม่ค่อยซ้อม แต่นักเรียนที่ลงแข่งส่วนมากจะซ้อมเพราะมีการคุยกันไว้ตั้งแต่แรกแล้วว่าถ้าจะแข่งต้องตั้งใจ จะมีการแนะนำวิธีการซ้อมให้ละเอียดมาก ๆ ครับ จะแบ่งออกมาเป็นหัวข้อย่อย ๆ ให้เลย และมีโฮมเวิร์กชีต (homework sheet) ให้นักเรียนทุกสัปดาห์....”

ครูผู้สอน 11

“....เรื่องก็ซ้อมนี่ 50/50 เลย บางคนก็ซ้อมบางคนก็ไม่ซ้อม แต่นักเรียนที่ลงแข่งส่วนมากจะซ้อมนะ ถ้าเด็กไม่ซ้อมก็จะบอกแม่ให้แม่ช่วยคุม เรื่องการฝึกซ้อมเองที่บ้าน ปกติจะสอน 2 เรื่องนะ เรื่องแรกคือ จะบอกภาพรวมให้เด็กเห็นก่อนว่าผลลัพธ์จะต้องออกมาเป็นอย่างไร ควรจะตีความแบบไหน และให้ลองไปซ้อมมาดู เรื่องต่อมาคือ เรื่องเทคนิค ก็จะบอกเป็นสเต็ป (step) เลย เป็นเหมือนฮาวทู (how to) ให้นักเรียนทำตาม....”

ครูผู้สอน 10

“....ผมฝึกซ้อมทุกวันเลยครับ ถ้าเป็นวันธรรมดาจะซ้อมประมาณ 4 – 5 ชั่วโมงต่อวัน ส่วนถ้าเป็นวันหยุดจะซ้อมเปียโนทั้งวันเลย คุณครูจะบอกว่าต้องซ้อมอะไรบ้าง แก่ตรงไหนเพื่อไปส่งสัปดาห์หน้าครับ ปกติผมจะเริ่มซ้อม Hanon ก่อน ต่อด้วย Czerny แล้วก็แกะเพลงใหม่ แล้วก็ซ้อมเพลงที่เล่นได้อยู่แล้วครับ....”

นักเรียน 1

“....ซ้อมทุกวันเลยครับ วันละ 4 – 6 ชั่วโมง ปกติครูจะช่วยวางแผนตารางเวลาให้ว่าควรซ้อมสัก 2 ชั่วโมงแล้วไปพักเพื่อผ่อนคลาย แล้วค่อยกลับมาซ้อมต่ออะไรแบบนี้ครับ แต่ในส่วนของการหาว่าจะเรียงลำดับยังไง ผมจะวางแผนเอง ปกติก็จะหัดโน้ตใหม่ ซ้อมโน้ตเพลงเก่า ใกล้เคียง ๆ แข่งก็จะซ้อมรันท루 (run through) ทั้งโปรแกรมประมาณ 2 รอบต่อวันเพื่อฝึก stamina และฝึกสมาธิครับ ส่วนเวลาพัก บางทีก็ไปทำอะไรที่ผ่อนคลาย บางทีก็จะไปฟังคนอื่นเล่น หรือหาอะไรอ่านเพื่อพัฒนาการเล่นของตัวเองครับ....”

นักเรียน 7

“....ซ้อมทุกวันเลยคะ วันนึงไม่ต่ำกว่า 6 ชั่วโมง ตอนเด็ก ๆ ครูจะวางแผนให้ว่าต้องซ้อมยังไง แยกประโยคเพลงแบบไหน ใช้แพทเทิร์น (pattern) ไหนในการซ้อม แต่พอเริ่มโตก็จะเริ่มรู้เอง แต่ครูก็จะมีช่วยวางแผนให้อยู่ดี เวลาซ้อมก็ซ้อมเพลงละประมาณ 1 ชั่วโมง ส่วนมากจะถึงจุดที่ยาก ๆ ของเพลงออกมาซ้อมก่อน....”

นักเรียน 2

“.....ซ้อมสม่ำเสมอ ครั้งละประมาณ 3 – 4 ชั่วโมง ครูจะไม่ได้วางแผนให้ ปกติจะวางแผนเองว่าสัปดาห์นี้จะเอาเพลงไหนไปเรียน ก็จะซ้อมเพลงนั้นเป็นพิเศษ เวลาซ้อมจะเริ่มจากการซ้อมเอทูต (etude) ซ้ำ ๆ เพื่อวอร์มนิ้วแล้วค่อยซ้อมเพลงอื่น ๆ แก่รายละเอียดต่าง ๆ ในเพลง ซ้อมเพิ่มความเร็วของเพลง บางครั้งก็จะอาจจะรันท루 (run through) เพลงหรือโปรแกรมทั้งหมดด้วย....”

นักเรียน 5

นอกจากนี้นักเรียนทุกคน (N = 10) ยังมีการบันทึกเสียงหรือวิดีโอการแสดงของตนเอง ขณะฝึกซ้อมเพื่อนำวิเคราะห์และประเมินตนเองว่าจะต้องพัฒนาในส่วนใดเพิ่มเติมอีกด้วย โดยนักเรียน 1 และนักเรียน 3 มีการส่งวิดีโอการฝึกซ้อมของตนให้ครูผู้สอนดูผ่านช่องทางออนไลน์ในระหว่างสัปดาห์ ในขณะที่นักเรียนคนอื่น ๆ จะประเมินและปรับปรุงแก้ไขด้วยตนเองก่อนไปพบครูในสัปดาห์ถัดไป ซึ่งในส่วนนี้ ผู้ปกครอง 1 และผู้ปกครอง 3 จะมีการให้ความช่วยเหลือบุตรหลานในการบันทึกเสียงหรือวิดีโอขณะฝึกซ้อมที่บ้านด้วย และผู้ปกครอง 1 ผู้ปกครอง 2 และผู้ปกครอง 3 มีการอัดคลิปวิดีโอขณะที่บุตรหลานเรียนเพื่อนำกลับมาให้บุตรหลานฝึกซ้อมตามอีกด้วย ตามข้อมูลที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวดังนี้

“.....ตอนนี้ช่วยลูกฝึกซ้อมไม่ค่อยได้แล้วเพราะตามเค้าไม่ทัน จะมีช่วยก็คือช่วยถามครูให้ และช่วยคอยอัดคลิปวิดีโอให้เค้ากลับมาไว้ดู.....”

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ผู้ปกครอง 1

“.....คุณครูอนุญาตให้เข้าไปนั่งรอในห้องได้ ปกติถ้าไม่ติดธุระอะไรจริง ๆ ก็จะเข้าไปนั่งเรียนด้วยตลอด และจะมีอัดคลิปวิดีโอตอนที่น้องเรียนไว้ให้น้องกลับมาดูด้วย.....”

ผู้ปกครอง 2

“.....แม่เข้าไปเรียนด้วยตลอด อัดคลิปเวลาเรียนไว้ด้วย เวลาครูสอนหรือให้คำแนะนำอะไร แม่ก็จะจำแล้วมาช่วยฟังเวลาน้องซ้อมว่าน้องซ้อมตามที่ครูบอกหรือเปล่า และแม่จะช่วยวางแผนการซ้อมให้น้องด้วยว่าจะต้องซ้อมอะไรบ้าง บางทีมีทำเป็นเช็กลิสต์ (checklist) ให้น้องด้วย.....”

ผู้ปกครอง 3

ในการฝึกซ้อมเพื่อเตรียมตัวสำหรับการแข่งขันนั้น การฝึกซ้อมเสมือนแสดงจริงถือเป็นอีกหนึ่งสิ่งสำคัญ โดยนักเรียนควรมีโอกาสได้ทดลองแสดงจริงต่อหน้าบุคคลอื่นนอกจากครู เช่น ครอบครัว เพื่อนฝูง หรือคนอื่น ๆ เพื่อให้เห็นจุดที่ควรปรับปรุงเพื่อให้การแสดงสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นด้วย นอกจากนี้ เปียโนที่ใช้ในรายการแข่งขันเปียโนแทบทุกรายการมักจะเป็นแกรนด์เปียโน (grand piano) ดังนั้นการได้มีโอกาสฝึกซ้อมกับแกรนด์เปียโนจะช่วยทำให้นักเรียนมีความมั่นใจมากขึ้นและลดความประหม่าเมื่อต้องบรรเลงบนเปียโนหลังใหญ่ได้ และการพานักเรียนไปยังสถานที่ที่จะทำการแสดงก่อนวันแสดงจริงสามารถช่วยลดอาการตื่นกลัวได้อีกด้วย โดยจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 3 กลุ่มพบว่า นักเรียนมีโอกาสได้ฝึกซ้อมเสมือนแสดงจริงก่อนแข่งขันเสมอ โดยครูผู้สอนทุกท่าน (N = 11) จะมีการจัดให้นักเรียนได้ฝึกซ้อมใหญ่ (run through) ในช่วงเวลาเรียนก่อนการแข่งขันจริงอย่างน้อย 1 เดือนเพื่อให้นักเรียนได้วิเคราะห์และปรับปรุงแก้ไขการแสดงของตนเองให้ดียิ่งขึ้น โดยครูผู้สอน 4 มีทัศนะว่า “การฝึกซ้อมใหญ่เป็นเคล็ดลับของการแสดงให้ประสบความสำเร็จ เป็นการสำรวจความคิดของตัวเองว่าการบรรเลงเป็นไปตามที่ตนตั้งใจหรือไม่ มีข้อดีหรือข้อควรปรับปรุงใดบ้าง เป็นการทำให้การแสดงสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น” เช่นเดียวกับครูผู้สอน 6 ที่กล่าวว่า “การจำลองสถานการณ์จริงจะช่วยให้นักเรียนได้ทราบว่าเมื่อมีความตื่นเต้น จะเกิดอะไรขึ้นบ้าง และควรแก้ไขสถานการณ์อย่างไร มีจุดใดที่ต้องฝึกซ้อมเป็นพิเศษเพื่อให้การแสดงสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น” นอกจากนี้ครูผู้สอนทุกท่าน (N = 11) ยังมีการจัดมินิคอนเสิร์ต (mini concert) หรือสตูดิโอคลาส (studio class) ให้นักเรียนได้ฝึกแสดงต่อหน้าผู้อื่นตามโอกาส และมีการบอกให้นักเรียนฝึกซ้อมเสมือนแสดงจริงที่บ้านให้เพื่อนหรือครอบครัวดูอย่างเป็นประจำ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของผู้ปกครองทุกท่าน (N = 6) ว่ามีการจัดให้เพื่อนหรือครอบครัวมานั่งฟังบุตรหลานดูอย่างเป็นประจำด้วย ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์พบว่า นักเรียนทุกคน (N = 10) ได้ฝึกซ้อมกับแกรนด์เปียโนอย่างเป็นประจำ และครูผู้สอนทุกท่านก็ใช้แกรนด์เปียโนในการสอนด้วยเช่นกันส่งผลให้นักเรียนมีความคุ้นชินกับการบรรเลงเปียโนหลังใหญ่ที่มีน้ำหนักค่อนข้างมากเมื่อต้องทำการแข่งขัน อย่างไรก็ตาม ครูผู้สอนทุกท่านมีความเห็นเหมือนกันว่า การบรรเลงด้วยเปียโนและสถานที่ที่ไม่คุ้นเคยนั้นมีผลกระทบต่อการบรรเลงของนักเรียน โดยปกติแล้ว หากรายการแข่งขันใดมีการจัดตารางให้สามารถไปลองเปียโนได้ ครูผู้สอนและผู้ปกครองทุกท่านจะให้นักเรียนไปลอง หากไม่มี ครูผู้สอนและผู้ปกครองจะมีการเปิดรูปหอแสดงให้นักเรียนดู และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการแสดงเปียโนในหอแสดงนั้นหรือเคยรับชมการแสดงเปียโน ก็จะมีการแนะนำให้นักเรียนทราบถึงลักษณะของเปียโนหลังนั้น ๆ และลักษณะโคมะเสียงของห้องแสดง โดยครูผู้สอนจะสอนให้นักเรียนรู้จักฟัง และมีความตระหนักรู้ถึงสิ่งที่ตนกำลังบรรเลงอยู่เสมอ อีกทั้งครูผู้สอนจะมีการฝึกให้นักเรียนได้บรรเลงบนเปียโนที่หลากหลายในบรรยากาศหรือห้องแสดงที่ต่างกันก่อนการแข่งขันเพื่อให้รู้จักปรับการบรรเลงของตนเข้ากับเปียโนหลังนั้น ๆ ด้วย ซึ่ง

นักเรียน 4 นักเรียน 5 และนักเรียน 6 เป็นนักเรียนและนักศึกษาดนตรีในมหาวิทยาลัยดนตรีก็จะมีโอกาสได้ฝึกซ้อมกับเปียโนที่หลากหลายอยู่แล้ว ตามข้อมูลให้ผู้ให้ข้อมูลกล่าวดังนี้

“.....วิธีการในการป้องกันปัญหาต้นเปียโน คือให้นักเรียนได้ลองเล่นเปียโนหลาย ๆ ตัว ครูจะจองห้อง จองเวลาให้นักเรียนได้เรียนกับเปียโนตัวอื่น ๆ ไม่ซ้ำจำเจ และจะสอนให้นักเรียนฝึกฟังการบรรเลงของตนเองอยู่เสมอ ซึ่งแม้ว่าเปียโนจะไม่เหมือนกัน แต่หากรู้ว่าจะต้องฟังยังไง นักเรียนก็จะสามารถแก้ไขสถานการณ์ได้....”

ครูผู้สอน 8

“.....วิธีการป้องกันคือสอนให้เด็กมีความตระหนักรู้ (awareness) ขณะเล่นอยู่เสมอ รู้จักฟังเสียงที่ตนเองเล่น และรู้จักปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ ซึ่งจะมีการฝึกให้นักเรียนได้เล่นเปียโนที่หลากหลายในช่วงเวลาและสถานที่ที่ต่างกัน....”

ครูผู้สอน 5

“.....แก้ปัญหาด้วยการให้นักเรียนฝึกเล่นเปียโนหลาย ๆ ตัวในหลาย ๆ สถานที่ที่ต่างกัน และพยายามบอกให้นักเรียนเล่นเปียโนทุกตัวให้มีเสียงที่โปรเจกต์ (projected)....”

ครูผู้สอน 7

ทั้งนี้ ครูผู้สอนทุกท่านได้ให้ความคิดเห็นตรงกันว่า การบรรเลงเปียโนที่ไม่คุ้นเคยในหอแสดงที่ไม่เคยบรรเลงหรือไม่ได้บรรเลงอยู่เป็นประจำให้ผลลัพธ์ออกมาเหมือนกับซ้อมที่บ้านอย่างครบถ้วนนั้นเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาก นักเรียนจำเป็นต้องใช้เวลาในการสั่งสมประสบการณ์เพื่อให้มีความชำนาญในการปรับตัวเข้ากับเปียโนและรู้จักแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นได้อย่างดี

2.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเตรียมความพร้อมด้านการแสดงดนตรี

การแสดงดนตรีถือเป็นหนึ่งในทักษะสำคัญในการเตรียมตัวเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน ความสามารถในการแสดงออกทางดนตรีนี้หนึ่งหมายถึงการตีความบทเพลงในลักษณะที่ลึกซึ้งและบรรเลงออกมาในลักษณะต่าง ๆ ทำให้การแสดงของแต่ละบุคคลนั้นมีความแตกต่างกันแม้ว่าจะบรรเลงบทเพลงเดียวกัน โดยจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนพบว่า ครูผู้สอนทุกท่านมีความเห็นตรงกันว่า นักเรียนควรรู้จักการแสดงออกทางดนตรี และควรมีเอกลักษณ์ของตนเองในการบรรเลงดนตรี อย่างไรก็ตาม การตีความบทเพลงเพื่อสร้างเอกลักษณ์ดังกล่าวนั้น จะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักปฏิบัติ (common practice) ที่ถูกต้องตามบทเพลงหรือยุคสมัยของบทเพลง ทั้งนี้ ครูผู้สอน 2

ครูผู้สอน 5 และครูผู้สอน 8 มีความเห็นว่านักเรียนไม่ควรขยับร่างกายมากเกินไปจนจำเป็นด้วย ตามข้อมูลที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวดังนี้

“.....เห็นด้วยว่านักเรียนควรรู้จักการแสดงออกทางดนตรี เพราะดนตรีคือการสื่อสาร และเห็นด้วยว่านักเรียนควรมีเอกลักษณ์ของตนเองในการบรรเลงดนตรี แต่ว่าเอกลักษณ์นั้นจะต้องยังอยู่ในบริบทของเพลงหรือยุคนั้น ๆ ต้องมีสไตล์ที่ถูกต้อง ต้องเข้าใจเพลง ไม่ใช่เล่นเพลงมาร์ช (march) แต่จังหวะไม่สม่ำเสมอ....”

ครูผู้สอน 7

“.....เห็นด้วยนะ เนื่องจากดนตรีคือการแสดง เราจะให้นักเรียนคิดทำเริ่มและทำจบด้วย และให้แสดงออกให้เหมาะกับคาแร็กเตอร์ของตนเองและบทเพลงที่ตนเองจะกำลังบรรเลงเพื่อสื่อสารกับคนดู ปกติแล้วจะไม่ปิดกั้นความคิดของนักเรียนเลย อยากให้นักเรียนมีเอกลักษณ์ของตนเอง แต่ทุกอย่างจะต้องยังอยู่ในบริบทของเพลงนั้น ๆ และอีกอย่างคือต้องไม่ขยับตัวเยอะเกินไปจนเสียเฟรสซิง (phrasing)....”

ครูผู้สอน 8

“.....ใช่ ควรเข้าถึงอารมณ์ของบทเพลงและแสดงออกเพื่อสื่อสารกับผู้ชมนะ แต่เคลื่อนไหวเท่าที่จำเป็น เล่นให้ดูสง่าและเป็นธรรมชาติ การเคลื่อนไหวควรจะเอื้อให้เล่นได้ง่ายขึ้น ปกติจะสอนให้นักเรียนกล้าแสดงออก ให้อยู่ที่แสดงอารมณ์ แต่ก็จะต้องตีความบทเพลงให้ขาด ยังไงก็จะต้องเล่นให้ถูกสไตล์เพลงตามสแตนดาร์ดพรากติกส์ (standard practice)....”

ครูผู้สอน 2

“....เห็นด้วยครับ ปกติจะสอนให้นักเรียนให้รู้จักการแสดงออกทางดนตรี เปิดโอกาสและสนับสนุนให้นักเรียนมีความกล้าที่จะสร้างเอกลักษณ์เป็นของตนเองตามขอบเขตและบริบทของเพลงที่ทำได้....”

ครูผู้สอน 9

“.....เห็นด้วยมาก ๆ มองว่าการมีเอกลักษณ์ก็เหมือนการที่คนเรามีบุคลิกลักษณะเฉพาะตัว ทำให้มีเสน่ห์ แต่ก็สอนด้วยว่าแต่ละคนก็มีความชอบไม่เหมือนกัน มีจริตไม่เหมือนกัน นักเรียนจะทำอะไรก็ได้แต่จะต้องอยู่ในบริบทของเพลงนั้น ๆ และอีกอย่างคือรู้จักว่าอาร์ติสติกไซส์ (artistic

sight) สำคัญมากแต่เด็กไทยไม่ค่อยมีโอกาสได้ชม ไม่ค่อยรู้ว่านักเปียโนระดับโลกเค้าทำอะไรบนเวทีได้บ้าง เด็กไทยเราเลยไม่ค่อยกล้าที่จะแสดงออก....”

ครูผู้สอน 4

“...เห็นด้วยที่นักเรียนควรมีเอกลักษณ์ของตนเองในการบรรเลงดนตรี เนื่องจากปัจจุบันมีการเล่นเพลงเดิม ๆ ซ้ำ ๆ ค่อนข้างมาก ซึ่งเราสามารถหาฟังได้ทั่วไป แต่จะมีบางคนที่มีความคิดใหม่ ๆ ในการเน้นหรือเพิ่มเล็กน้อย ให้มีลูกเล่นขึ้น ก็จะทำให้นักเรียนฟังเพลงของคนนั้น ๆ และอาจจะนำมาปรับใช้ในเพลงที่นักเรียนเล่นถ้านักเรียนชอบ โดยจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้องของทฤษฎีดนตรีครับ....”

ครูผู้สอน 6

โดยครูผู้สอนทุกท่าน = (N = 11) มีวิธีการสอนการแสดงออกทางดนตรีให้กับนักเรียนแบ่งเป็น 3 ประการ ได้แก่ การใช้วิธีการสาธิตการบรรเลงให้นักเรียนได้ยินเสียงหรือลักษณะต่าง ๆ ที่ควรจะเป็นให้นักเรียนเลียนแบบ การใช้การอุปลักษณ์เพื่อเปรียบเทียบรายละเอียดบางอย่างให้นักเรียนเข้าใจและเห็นภาพมากขึ้น และการใช้คำพูดอธิบายให้นักเรียนมีความรู้สึกร่วมในอารมณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นขณะบรรเลงเพื่อสื่อสารกับผู้ฟัง นอกจากนี้ครูผู้สอนยังมีการใช้วิธีอื่น ๆ ในการสอนให้นักเรียนแสดงออกทางดนตรีด้วย เช่น ครูผู้สอน 6 มีการเล่นเปียโนคู่ไปกับนักเรียน ให้นักเรียนเข้าถึงอารมณ์และไปตามจังหวะของครูที่เล่นประกอบไปด้วย ครูผู้สอน 7 และครูผู้สอน 10 มีการให้นักเรียนฟังตัวอย่างการบันทึกเสียงประกอบกับการเล่าประวัติศาสตร์และอธิบายทฤษฎีดนตรีไปด้วย ครูผู้สอน 2 ครูผู้สอน 4 ครูผู้สอน 5 และครูผู้สอน 9 ใช้การร้องเพลงและการเคลื่อนไหวร่างกาย เช่น การเต้น หรือการอำนวยการเพลง (conduct) ให้นักเรียนเข้าถึงอารมณ์และรู้สึกไปด้วยกัน เป็นต้น ตามข้อมูลที่ได้ให้ข้อมูลกล่าวดังนี้

“.....มีการเล่าเรื่องเปรียบเทียบ เล่นให้ฟังเป็นตัวอย่าง หรือเล่นคู่ไปด้วยกันกับนักเรียน ให้นักเรียนอื่นและไปตามจังหวะของครูที่เล่นคู่ด้วย ทำให้ง่ายต่อการแบ่งประโยคเพลงแทนการใช้คำพูด.....”

ครูผู้สอน 6

“.....ก็มิทำให้นักเรียนดูว่าต้องเล่นยังไง เสียงออกมาเป็นแบบไหน พุดยกตัวอย่างเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นภาพก็ใช้ และมีการอธิบายประวัติศาสตร์ดนตรีด้วยว่ายุคสมัยนั้นเป็นยังไง เกิดอะไรขึ้นบ้าง เพลงนี้แต่งเพื่ออะไร ต้องการสื่อสารอะไร เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนเห็นภาพชัดขึ้น ถ้าเป็น

เด็กโตหน่อยก็จะเปิดเพลงให้ฟังด้วย แล้วก็มีการอธิบายทฤษฎีดนตรีด้วย แบบคอร์สนี้ให้ความรู้ลึก ยังไง ต้องเล่นแบบไหน เพราะบางอย่างอธิบายไม่ได้ ต้องใช้ความเข้าใจจริง ๆ”

ครูผู้สอน 7

“....ก็ใช้หมดเลย ทั้งสาธิตการเล่นให้นักเรียนดูและทำตามก็ใช้ ใช้การพูดเปรียบเทียบก็ใช้ พยายามอธิบายว่าท่อนนี้กำลังสื่อถึงอะไรให้นักเรียนอินตามก็มี แล้วก็ให้นักเรียนฟังเรคคอร์ดิงส์ (recordings) ดี ๆ มีเปิดภาพให้ดู อธิบายประวัติศาสตร์ แล้วก็ใช้ทฤษฎีดนตรีอธิบายด้วย เช่นพวก เทนชัน (tension) และรีลีส (release) ที่เกิดขึ้นในเพลง.....”

ครูผู้สอน 10

“....ปกติจะการใช้การร้องเพลงเพื่อสร้างเฟรสซิง (phrasing) ให้นักเรียนเห็นว่าประโยคเพลงเริ่ม ที่ตรงไหน จบที่ตรงไหน ต้องหายใจตรงไหน ให้รู้สึกเหมือนว่าร้องเพลงโดยที่ไม่มีคำร้อง และจะมีการ สาธิตเล่นให้นักเรียนดู พูดเปรียบเทียบให้เห็นภาพก็ใช้ ให้สัมผัสถึงอารมณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในบทเพลง ก็ใช้เป็นประจำครับ....”

ครูผู้สอน 9

“....ใช้หมดเลยนะ ทั้งเปรียบเทียบให้เห็นภาพ เล่นให้ดู แต่ก็พยายามให้นักเรียนรักษา เอกลักษณ์ของตัวเองไว้ ไม่อยากให้อัปปี (copy) ทั้งหมด แล้วก็ใช้การอธิบายทฤษฎีดนตรี สอน ให้ฟังฮาร์โมนี (harmony) และเมโลดี (melody) ของเพลง ฝึกฟังเทนชัน (tension) และรีลีส (release) ที่เกิดขึ้นในเพลง มีให้ลองคิดด้วยว่าถ้านักกร้องร้องจะร้องท่อนนี้ยังไง บางทีเปรียบเทียบยาก นะเพราะเป็นเรื่องใกล้ตัว เป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลา ต้องใช้ชีวิตและมีประสบการณ์ก่อนถึงจะเข้าใจ.....”

ครูผู้สอน 3

“.....สาธิตการบรรเลงให้นักเรียนดูและเรียนแบบ เปรียบเทียบให้เห็นภาพ ให้นักเรียนสัมผัส ถึงอารมณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ใช้ทั้งหมด และมีการร้องเพลงให้ฟังด้วย ใช้ท่าทางบ้าง คอนดัค (conduct) บ้าง เด็กก็ดูอิน (in) กับเพลงมากขึ้นนะ....”

ครูผู้สอน 2

โดยการบรรเลงบทเพลงจากความจำจะช่วยให้ นักเรียนสามารถแสดงออกทางดนตรี และรู้สึกถึงดนตรีที่กำลังบรรเลงได้ดีกว่าการดูโน้ต อีกทั้งในรายการแข่งขันเปียโนหลายรายการจะมีการกำหนดให้ผู้เข้าแข่งขันบรรเลงบทเพลงทุกบทเพลงจากความจำทั้งสิ้น โดยครูผู้สอนทุกท่าน (N =

11) มีความเห็นว่านักเรียนที่ต้นสอนมักจะไม่มีปัญหาเรื่องการจำโน้ตเพลง ส่วนใหญ่นักเรียนจะสามารถจำได้เองเนื่องจากเวลาให้นักเรียนเริ่มหัดเพลงและเวลาสอนก็มักจะสอนแบบแบ่งท่อนเป็นท่อนย่อย ๆ และสอนให้นักเรียนเข้าใจองค์ประกอบต่าง ๆ ของเพลงอยู่แล้ว นักเรียนจึงมักมีภาพของโครงสร้างเพลงที่มั่นคงและไม่มีปัญหาการลืมโน้ต ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของนักเรียนทุกคน (N = 10) ว่ามักจะไม่มีปัญหาในเรื่องการจำโน้ตเพลงเนื่องจากเวลาหัดเพลงหรือเรียนเพลงหนึ่งก็จะฝึกทีละท่อนอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม ครูผู้สอน 2 และครูผู้สอน 5 มีความเห็นว่าหากเป็นเพลงที่มีความซับซ้อนมาก เช่น เพลงในยุคคลาสิค (Baroque) ที่มีหลายแนวเสียง (polyphony) ครูผู้สอนจะแนะนำให้ นักเรียนจำทีละมือให้ได้ด้วย นอกจากนี้ ครูผู้สอน 8 และครูผู้สอน 3 ยังมีทัศนะเกี่ยวกับวิธีการจำบทเพลงที่น่าสนใจไว้ดังนี้

“....จะสอนให้นักเรียนจำสามแบบนะ อย่างแรกคือจำด้วยเสียง ว่าเสียงตรงนี้จะต้องเป็นอย่างไร ตนเองกำลังเล่นโน้ตอะไรอยู่ สองคือให้จำด้วยรูปภาพ เช่น จำตำแหน่งมือว่าจะต้องวางไว้ตรงไหนบนคีย์เปียโน หรือจำตำแหน่งที่กำลังเล่นในโน้ตเพลง และสามคือให้จำด้วยทฤษฎีดนตรี แบ่งฟอร์ม แบ่งท่อน จำคอร์ด จำเป็นเบอร์....”

ครูผู้สอน 8

“....จะสอนการจำเพลงแบ่งเป็นสี่แบบ แบบแรกคือการจำด้วยกลัมนั่นเอง เหมือนนิ้วมันวิ่งไปอัตโนมัติ แบบที่สองคือเด็กบางคนจะจำด้วยเสียง เหมือนเด็กจะจำได้ว่าโน้ตต่อไปจะต้องเป็นเสียงอะไร ฮาร์โมนี (harmony) ไหนต่อ แบบที่สามคือเป็นการจำด้วยภาพ (visual memory) จำโน้ตเพลงเป็นหน้า ๆ ได้ เหมือนเค้ามีภาพโน้ตเพลงในหัว และแบบสุดท้ายคือเป็นการวิเคราะห์ (analytical) ก็จะสอนทฤษฎีต่าง ๆ ให้เค้าเห็นฟอร์ม (form) ของเพลง ถ้าเด็กจำได้ทั้งหมดนี้ ก็จะค่อนข้างปลอดภัย....”

ครูผู้สอน 3

นอกจากนี้ การแสดงออกทางดนตรียังรวมไปถึงการแสดงทั้งหมดบนเวทีตั้งแต่การก้าวขึ้นเวทีจนถึงสิ้นสุดการแสดงอีกด้วย การแสดงดนตรีถือเป็นปรากฏการณ์ทั้งด้านการได้ยินและการมองเห็น ในหลาย ๆ ครั้ง ผู้ฟัง ผู้ชม และคณะกรรมการมักจะตอบสนองต่อสิ่งอื่น ๆ นอกเหนือจากการบรรเลง เช่น สีหน้าท่าทางการแสดงออกบนเวที ความดึงดูดใจ ความมีเสน่ห์ หรือแม้กระทั่งเครื่องแต่งกายของผู้เข้าร่วมการแข่งขัน โดยจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง พบว่านอกจากการพูดให้กำลังใจเพื่อให้นักเรียนมีความมั่นใจในการแสดงดนตรีแล้ว ผู้ปกครองทุกท่าน (N = 6) จะเป็นผู้ดูแลเรื่องชุดการแสดงให้กับบุตรหลาน ซึ่งถือเป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบที่มีความสำคัญในการแสดงดนตรี และแม้ว่า

ครูผู้สอนทุกท่านยกเว้นครูผู้สอน 6 ครูผู้สอน 7 และครูผู้สอน 11 จะมีความเห็นว่าเครื่องแต่งกายไม่มีผลต่อการตัดสินของคณะกรรมการ แต่ผู้เข้าร่วมการแข่งขันก็ควรสวมใส่เสื้อผ้าที่ถูกกาลเทศะ ถือเป็น การให้เกียรติสถานที่และคณะกรรมการ อีกทั้งยังเป็นการสร้างความประทับใจแรก (first impression) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความใส่ใจและความเป็นมืออาชีพของผู้เข้าร่วมการแข่งขันอีกด้วย อย่างไรก็ตาม ครูผู้สอน 6 ครูผู้สอน 7 และครูผู้สอน 11 มีความเห็นว่าเครื่องแต่งกายอาจมีผลต่อการ ตัดสินของคณะกรรมการ โดยขอยกตัวอย่างดังนี้

“....คิดว่าชุดการแสดงส่งผลต่อทั้งการแสดงและการตัดสินนะ ความประทับใจแรก (first impression) สำคัญมาก บางทีคะแนนการเล่นเท่ากันก็อาจจะมาเหมือนกันด้วยเครื่องแต่งกายก็ได้ แต่งตัวดีก็ทำให้ดูมีความเป็นมืออาชีพ (professional)....”

ครูผู้สอน 7

“....คิดว่ามีผลนะ เพราะบางทีภาพที่เห็นก็เป็นอีกหนึ่งสิ่งที่กรรมการได้รับรู้ด้วย ควรแต่งให้ ถูกกาลเทศะ มีความเคารพเวที....”

ครูผู้สอน 11

“....รู้สึกว่ามีผลต่อการแสดงนะ ในบางครั้งอาจเป็นเรื่องทางจิตใจ เช่น ใส่ชุดนี้แล้วรู้สึกมั่นใจ ไม่แน่ใจว่ามีผลต่อการตัดสินไหม แต่ถ้าแต่งตัวดี สุภาพ ก็คิดว่าเป็นการแสดงความตั้งใจให้กรรมการ และคนดูเห็น เป็นการสร้างความประทับใจแรก (first impression) ที่ดี....”

ครูผู้สอน 8

ทั้งนี้ นักเรียนทุกคนยกเว้นนักเรียน 3 และนักเรียน 7 มีความเห็นว่า ตนจะเลือกชุดที่ชอบ ใส่แล้วดูดี สวมใส่สบายพอดีกับสรีระร่างกาย และเป็นชุดที่ใส่แล้วรู้สึกมั่นใจ ซึ่งโดยปกติแล้ว ผู้ปกครองมักจะเตรียมเครื่องแต่งกายให้และจะให้นักเรียนทดลองสวมใส่เพื่อฝึกซ้อมก่อนแสดงจริง เสมอเพื่อที่จะได้มั่นใจว่าชุดที่สวมใส่จะไม่มีส่วนใดส่งผลกระทบต่อการเล่น โดยนักเรียนผู้หญิงจะ ใส่เป็นชุดกระโปรง ในขณะที่นักเรียนผู้ชายบางคนจะสวมใส่เสื้อเชิ้ตและอาจมีการใส่สูททับอีกที นอกจากนี้ ครูผู้สอนทุกท่านยังมีการสอนลำดับการปฏิบัติตัวบนเวทีให้กับนักเรียนตั้งแต่การก้าวขึ้น เวทีไปจนถึงสิ้นสุดการแสดง โดยครูจะทำเป็นตัวอย่างให้นักเรียนปฏิบัติตามตั้งแต่การเดิน การโค้ง การปรับแก้ท่า รวมไปถึงทศนคติและการแสดงสีหน้าซึ่งจะให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติให้คุ้นเคยขณะ ฝึกซ้อมการแสดงเสมือนจริง

2.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ

ในการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน นอกเหนือจากการเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโน การฝึกซ้อมและการแสดงดนตรีแล้ว การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจให้กับนักเรียนถือเป็นอีกหนึ่งสิ่งที่ครูผู้สอนจำเป็นต้องให้ความสำคัญ การมีการเตรียมความพร้อมด้านจิตใจที่ดีจะให้นักเรียนรวมทั้งผู้ปกครองตระหนักถึงวัตถุประสงค์หลักของการแข่งขันและสามารถรับมือกับผลลัพธ์ในทุกรูปแบบได้โดยนักเรียนจะมุ่งความสนใจและให้คุณค่ากับกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองไม่น้อยไปกว่าเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ โดยจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า ครูผู้สอนทุกท่าน (N = 11) มีการพูดคุยเพื่อให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบถึงสิ่งที่อาจเกิดขึ้นในการเข้าร่วมการแข่งขัน ไม่ว่าจะเป็นการทำความเข้าใจร่วมกันกับนักเรียนและผู้ปกครองว่าในช่วงการเตรียมความพร้อมสำหรับการแข่งขันจะมีความกดดันที่สูงขึ้น นักเรียนจะต้องฝึกซ้อมมากขึ้นกว่าปกติ หรืออาจพบกับความผิดหวังจากการที่ผลการแข่งขันไม่เป็นไปตามที่คาดหวังได้ ซึ่งครูผู้สอนทุกท่านมีการพูดคุยในเรื่องดังกล่าวทั้งในช่วงตัดสินใจเข้าร่วมการแข่งขันและตลอดระยะเวลาการเตรียมตัวเข้าแข่งขันเพื่อให้นักเรียนตระหนักรู้ถึงสิ่งสำคัญในการเข้าร่วมการแข่งขันซึ่งคือการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะของตนเองให้ดีขึ้นและให้มุ่งเป้าหมายไปที่การฝึกซ้อมของตนเองมากกว่ารางวัลที่จะได้รับ และมีการบอกนักเรียนเสมอว่าจิตความชอบและรสนิยมด้านดนตรีเป็นเรื่องปัจเจก กรรมการอาจไม่ถูกใจลักษณะวิธีการแสดงของนักเรียนก็เป็นได้ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของผู้ปกครองทุกท่าน (N = 6) ว่ามีการพูดคุยกับบุตรหลานอยู่เสมอถึงสิ่งที่อาจเกิดขึ้นในการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน โดยจะบอกให้บุตรหลานเตรียมตัวฝึกซ้อมและขึ้นไปแสดงอย่างเต็มที่ที่สุดจากนั้นไม่ว่าผลลัพธ์จะออกมาในรูปแบบใดถือเป็นเรื่องรอง อย่างไรก็ตาม ผู้ปกครองบางท่านยังมีการคาดหวังผลลัพธ์จากการแข่งขันที่ค่อนข้างสูงโดยผู้ปกครอง 4 ให้ความเห็นว่า โดยปกติจะไม่ได้มีการพูดคุยกับบุตรหลานถึงเรื่องความกดดันหรือความผิดหวังจากการแข่งขันมากนัก จะบอกว่าเป้าหมายคือรางวัลชนะเลิศเพื่อให้บุตรหลานมีความตั้งใจมากขึ้น แต่หากผลลัพธ์ไม่เป็นไปตามที่คาดหวังก็จะมีอาการให้กำลังใจและบอกให้บุตรหลานทราบถึงข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นเพื่อนำไปพัฒนาต่อในอนาคต ตามข้อมูลที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวดังนี้

“....จะมีการบอกอยู่เสมอทั้งนักเรียนและผู้ปกครองว่าการแข่งแล้วไม่ได้รางวัลในบางครั้งไม่ใช่เราทำได้ไม่ดี แต่อาจเป็นเพราะมีคนที่ทำได้ดีสมบูรณ์มากกว่าเราในวันนั้น ชนะบ้าง แพ้บ้างเป็นเรื่องธรรมดา แต่ถ้านักเรียนผิดหวังแล้วไม่อยากลงแข่งอีกแล้ว ก็จะไม่บังคับ จะให้เวลาเค้า ให้โอกาสให้มีทางเลือก บางทีแค่ได้แสดงโดยไม่ต้องแข่งขันก็มีความสุขได้ อัคคลิปเปิดช่อง YouTube ของตัวเองก็ได้ แต่ในบางกรณีก็มีนะที่นักเรียนรู้สึกว่าคุณเองเล่นได้ดีแล้ว ครูก็มีความเห็นเหมือนนักเรียน แต่นักเรียนก็ไม่ได้รางวัล ก็จะสื่อสารกับนักเรียนและพยายามบอกให้นักเรียนเข้าใจว่า

จะต้องทำใจ ไม่ว่าวงการใด ๆ หรือการใช้ชีวิตต่อไปในอนาคตก็ต้องเจอเหตุการณ์แบบนี้ไม่มากนักน้อย....”

ครูผู้สอน 8

“....บอกนักเรียนและผู้ปกครองเสมอว่าให้ทำใจไว้เลยว่าอาจจะเล่นผิด แต่จะผิดอย่างไรให้สวยงาม จะบอกให้ไม่ต้องกลัวอะไร การเล่นดนตรี ไม่มีใครมานั่งจับผิด และจะบอกว่าอย่าคาดหวังรางวัล รางวัลที่แท้จริงคือการพัฒนาตนเอง เป็นรางวัลที่มาจากความอดทน อดทนที่นักเรียนให้เวลา ตั้งใจทำ และพยายามทำอย่างดีที่สุด เป็นรางวัลที่ผู้ปกครองใช้เวลาใส่ใจลูก สิ่งนี้ต่างหากคือรางวัลที่แท้จริง ไม่ใช่โลรางวัลวัตถุต่าง ๆ ต่อให้แข่งแล้วได้หรือไม่ได้รางวัล สุดท้ายครูและผู้ปกครองก็还会ภูมิใจในตัวหนูอยู่ดี ถ้าพ่อแม่คนไหนมาแบบหวังรางวัลเลย ก็จะแนะนำว่าอย่าแข่งเลย เพราะเหนื่อยแล้วยังมีฟ้า....”

ครูผู้สอน 9

“....บอกตั้งแต่แรกเลยว่าจะมีความกดดันมากขึ้น และอาจเกิดความผิดหวังได้ แต่จะบอกคำแนะนำเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ เป็นประสบการณ์ชีวิต ถ้านักเรียนเกิดความท้อแล้วไม่อยากแข่งอีกแล้วก็จะไม่บังคับ ไม่ใช่ทุกคนจะชื่นชอบการแข่งขัน และจะชวนให้ทั้งนักเรียนและผู้ปกครองคิดว่าเราเรียนดนตรีไปทำไม และจะมีการบอกว่าการที่เราจะชนะได้มันประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลายอย่าง คนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศไม่ได้แปลว่าเก่งที่สุดเสมอไป ให้รู้จักยอมรับและมีน้ำใจนักกีฬา หากนักเรียนแสดงทัศนคติที่ไม่ดีก็จะไม่ให้แข่งนะ เพราะรู้สึกว่าการเตรียมตัวดีแค่ไหนก็ไม่ได้การันตีว่าเราจะชนะ...”

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ครูผู้สอน 5

“....บอกตลอดเลย จะบอกถึงทุกความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้น และบอกว่าสิ่งที่ดีที่สุดคือการซ้อมให้ดีและแสดงให้เห็นที ในส่วนของความผิดหวัง ส่วนตัวมองว่าเป็นสิ่งที่เด็กจะต้องเรียนรู้ ถ้ารู้ว่าตัวเองเล่นดีแล้ว ซ้อมมาดีแล้ว จะเสียใจที่แพ้แต่จะไม่เสียตายอะไรเลย เด็กส่วนมากจะผิดหวังไม่นานและกลับมาฮึดสู้ต่อ ไม่ค่อยมีใครยอมแพ้ เพราะเค้าเรียนรู้ว่าหากทำเต็มที่แล้วแต่ไม่ชนะก็ไม่ใช่เป็นอะไร พยายามจะสอนให้นักเรียนแอฟฟริซิเอท (appreciate) กับสิ่งที่ตนได้ฝึกฝนมา....”

ครูผู้สอน 4

“....จะคุยกับนักเรียนและผู้ปกครองตั้งแต่ก่อนตัดสินใจแข่งเลย รู้สึกว่าการเตรียมความพร้อมด้านจิตใจสำคัญมาก ๆ อยากให้นักเรียนมีความภูมิใจในความสามารถของตัวเอง เพราะบางทีการแข่งขันมันเหมือนการเอาตัวเองไปเทียบกับคนอื่น แล้วถ้านักเรียนไม่มีความภูมิใจในตัวเอง นักเรียนก็อาจจะทำได้เพราะคอยแต่ไปผูกติดกับคนที่ชนะ จะบอกนักเรียนตลอดว่าได้ที่หนึ่งไม่ได้แปลว่าเก่งที่สุด หรือได้ที่สองก็ไม่ได้แปลว่าไม่เก่ง....”

ครูผู้สอน 1

“....บอกตลอดเลย จะบอกว่าอะไรก็เกิดขึ้นได้ในการแข่งขัน แม้ว่าจะซ้อมมาดี แสดงได้ดี ก็ไม่ได้การันตีว่าเราจะชนะ เคยมีกรณีที่ผลการแข่งขันออกมาค้านสายตานะ เราก็ต้องพยายามเลือกเวทีที่กรรมการเป็นธรรม อ่านประวัติกรรมการตั้งแต่แรกเพื่อเป็นการป้องกัน แต่หากผิดที่ตัวนักเรียนเอง เช่น เล่นผิด เล่นหลุด ก็จะทำให้กำลังใจ อนุญาตให้เสียใจ ร้องให้ได้ บอกเค้าว่าไม่เป็นไร ลองเวทีใหม่ได้ ความผิดพลาดเป็นเรื่องธรรมดา แล้วก็จะยกตัวอย่างนักเปียโนดัง ๆ ว่าเป็นเรื่องปกติที่จะเล่นผิดเพราะเราเป็นมนุษย์ เราผิดพลาดได้ แต่ต้องพยายามอย่าผิดบ่อย....”

ครูผู้สอน 10

“....จะบอกตลอดเลยว่าอย่าโฟกัสกับรางวัลมากเกินไป คนเราจะเก่งขึ้นได้ด้วยสองอย่าง หนึ่งคือจากประสบการณ์ที่สำเร็จ และสองคือประสบการณ์ที่ล้มเหลว ให้ treat การแข่งขันเป็นเป้าหมายในการพัฒนาตัวเอง และพยายามไม่โฟกัสที่รางวัล....”

ครูผู้สอน 11

“....มีการบอกนักเรียนตลอดครับ และจะบอกด้วยว่าให้ทำใจไว้เสมอ ไม่ได้ที่หนึ่งไม่ได้แปลว่าไม่เก่ง ให้มองว่าพัฒนาการคือรางวัลที่แท้จริง....”

ครูผู้สอน 2

“....จะมีบอกเค้าว่าให้ทำหน้าที่ของตัวเองให้ดีที่สุด ซ้อมให้ดีและแสดงให้เต็มที่ ส่วนเรื่องรางวัลบางทีขึ้นอยู่กับความชอบของกรรมการด้วย กรรมการอาจจะไม่ชอบสไตล์ (style) ที่เราเล่นก็ได้ ความชอบคนเราไม่เหมือนกัน....”

ผู้ปกครอง 5

“....มีบอกน้องตลอดเลย บอกตั้งแต่แรกว่าเราลงแข่งก็ไม่ได้หมายความว่าเราจะต้องได้รางวัลในทุกรายการที่ลง แ่ช้ขึ้นไปเล่นก็เก่งแล้ว แต่น้องไม่ค่อยผิดหวังค่ะเพราะน้องไม่ได้เพลย์ทิวิน (play to win) ก็จะมีบอกเค้าว่าเดี๋ยวไว้ปีหน้ากลับมาแข่งใหม่นะ....”

ผู้ปกครอง 3

“....อธิบายให้ฟังตลอดเลย ปกติจะไม่ได้กดดันเรื่องรางวัลอยู่แล้ว จะบอกเค้าว่าให้เตรียมตัวให้ดีที่สุด คุณสถิติให้ดี แต่ถ้าผลออกมาไม่เหมือนกับที่หวังไว้ก็ต้องทำใจ ไม่ว่าจะได้หรือไม่ได้รางวัลก็ต้องรู้จักยอมรับผล บอกเค้าว่าดนตรีเนี่ยมันอยู่ที่ความชอบส่วนบุคคลด้วย บางทีกรรมการอาจจะไม่ได้ชอบที่เราเล่นก็ได้ ให้ทำให้ดีที่สุดก็พอ ถ้ายอมรับผลไม่ได้ ก็หยุดแข่ง....”

ผู้ปกครอง 1

โดยนักเรียนทุกคน (N = 10) ล้วนแล้วแต่เข้าใจถึงกระบวนการของการแข่งขันเป็นอย่างดี มีความสนใจและรู้สึกดีใจเมื่อทราบว่าตนเองจะได้เข้าร่วมการแข่งขันเปียโน ส่งผลให้เมื่อผลการแข่งขันไม่เป็นไปตามที่ตนเองคาดหวังแล้ว นักเรียนจึงมีความเข้าใจและไม่ท้อถอย ทั้งนี้ นักเรียนยังมีความเห็นว่าการเข้าร่วมการแข่งขันนั้นมีประโยชน์ต่อตนเองด้วย เช่น นักเรียน 1 กล่าวว่า รู้สึกดีใจที่ได้แข่งเพราะได้ขึ้นเวทีและเล่นให้คนดูฟัง การแข่งขันทำให้มีเป้าหมายและใส่ใจกับการเรียนบทเพลงต่างๆ มากขึ้น ทำให้ตนเองได้รู้ข้อผิดพลาดและสามารถนำพัฒนาต่อในอนาคตได้ เช่นเดียวกับ นักเรียน 5 ที่กล่าวว่า ตนเองสนใจเข้าร่วมการแข่งขัน และรู้สึกว่าการแข่งขันทำให้มีเป้าหมายในการเรียนและการซ้อมเปียโนมากยิ่งขึ้น ในขณะที่นักเรียน 3 นักเรียน 5 และนักเรียน 8 กล่าวว่า นอกจากการแข่งขันจะทำให้ตนมีเป้าหมายในการฝึกซ้อมที่ชัดเจนขึ้นแล้ว ยังเป็นโอกาสที่ทำให้รู้จักกับคนในวงการได้พัฒนาความสัมพันธ์และสร้างเครือข่ายนักดนตรี อีกทั้งยังเป็นการเสริมสร้างความมั่นใจในการใช้ชีวิตอีกด้วย อย่างไรก็ตามนักเรียน 8 ยังกล่าวอีกด้วยว่า นอกจากข้อดีแล้ว การแข่งขันก็มีข้อเสียเช่นกัน โดยรู้สึกว่าการใช้เวลาส่วนใหญ่ในช่วงวัยเด็กไปกับการซ้อมเปียโน ไม่ค่อยได้ทำกิจกรรมอื่น ๆ รวมถึงการแข่งขันทำให้สูญเสียมิตรภาพของเพื่อนนักดนตรีด้วย เนื่องจากการแข่งขันเปียโนในหลาย ๆ ครั้งค่อนข้างมีความห้ำหั่นกันพอสมควร เป็นต้น ตามข้อมูลที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวดังนี้

“....ตอนรู้ว่าแข่งก็ดีใจนะครับ อยากเล่นโชว์ให้คนอื่นฟัง ได้ขึ้นเวทีและเล่นให้คนดูฟัง ทำให้มีเป้าหมายในการซ้อม โฟกัสมากขึ้นด้วยครับ แล้วก็ยังทำให้เรารู้ข้อผิดพลาดเพื่อนำไปแก้ไขด้วยครับ....”

นักเรียน 1

“....ตอนรู้ว่าจะได้แข่งก็ดีใจมากครับ อยากแข่ง สมัครงใจที่จะแข่งครับ รู้สึกว่าการแข่งทำให้เราเป็นที่รู้จักของคนในวงการ ได้สร้างคอนเนกชัน (connection) ได้รางวัลด้วยครับ บางที่ได้เป็นเงินก็จะเอาเงินนั้นไปต่อยอดกับรายการแข่งขันอื่น ๆ และการเรียนเปียโนต่อไป นอกจากนี้ก็ทำให้เห็นเป้าหมายที่ชัดเจน ช่วยให้อึดใจขึ้นด้วยครับ แล้วก็สุดท้ายคือได้เก็บพอร์ตโฟลิโอของตัวเองด้วยครับ....”

นักเรียน 8

“....สมัครงใจมากครับ อยากเอาเพลงที่ชอบไปเล่นให้คนอื่นฟัง รู้สึกว่าการแข่งทำให้เราพัฒนาขึ้นหลายด้านเลย ได้เรียนเพลงเยอะขึ้น รู้จักเพลงเยอะขึ้น เป็นการเสริมสร้างความมั่นใจในการใช้ชีวิตด้วย เวลาขึ้นไปเล่นแล้วรู้สึกว่าเราก็อะไรสำเร็จได้เหมือนกัน รู้สึกมั่นใจมากขึ้น แล้วก็ได้คอนเนกชัน (connection) และคอมมิวนิตี (community) ของคนดนตรีด้วยครับ นอกจากนี้ก็จะเห็นเรื่องเป้าหมายต่าง ๆ ทำให้อยากซ้อมมากขึ้น อยากเก่งเท่าเพื่อน ได้เรียนรู้เกี่ยวกับเปียโนแต่ละหลัง แล้วก็เสียงของหอแสดงต่าง ๆ แต่ข้อเสียก็มี คือ เอาเวลาส่วนใหญ่มาซ้อม รู้สึกว่าเพิ่งได้ใช้ชีวิตตอนโตมาแล้ว ตอนเด็กมัวแต่ซ้อมเปียโน บางทีก็เสียเพื่อนเพราะการแข่ง มันทำหั่นกันเกินไป....”

นักเรียน 3

อย่างไรก็ตาม อากาปรระหม่าและความเครียดจากการแสดงต่อหน้าคนหมู่มากในการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนนั้นเป็นสิ่งที่สามารถเกิดขึ้นได้ โดยความตึงเครียดถือเป็นอารมณ์ตามธรรมชาติของมนุษย์ เช่นเดียวกับความกลัว ความสุข และความเศร้า โดยจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนพบว่าครูผู้สอนแต่ละท่านจะมีวิธีการและคำแนะนำให้กับนักเรียนเมื่อนักเรียนประสบกับความวิตกกังวล ความเครียด หรืออาการประหม่าเมื่อต้องขึ้นแสดงที่แตกต่างกัน โดยครูผู้สอน 1 ครูผู้สอน 2 ครูผู้สอน 3 ครูผู้สอน 4 ครูผู้สอน 6 ครูผู้สอน 7 ครูผู้สอน 8 และครูผู้สอน 10 จะแนะนำให้ให้นักเรียนตั้งสมาธิ หายใจเข้าลึก ๆ นึกถึงบทเพลงที่กำลังจะขึ้นไปบรรเลง ให้มุ่งความสนใจไปที่รายละเอียดต่าง ๆ ที่จะต้องปฏิบัติและพูดให้กำลังใจให้นักเรียนเชื่อมั่นในตนเองและขึ้นไปแสดงด้วยทัศนคติที่ดีและความมั่นใจอย่างเต็มเปี่ยม นอกจากนี้ ครูผู้สอน 5 ครูผู้สอน 9 และครูผู้สอน 11 มีการแนะนำให้ให้นักเรียนนึกถึงเหตุการณ์ที่เลวร้ายที่สุดที่อาจเกิดขึ้นได้บนเวทีและมีการพูดคุยกับนักเรียนว่าแม้เหตุการณ์ดังกล่าวจะเกิดขึ้นให้มองว่าเป็นส่วนหนึ่งของประสบการณ์ชีวิตและให้ทำเต็มที่ที่สุดโดยไม่ต้องกังวลในเรื่องใดเพื่อเป็นการลดความกดดันของนักเรียน และครูผู้สอน 2 ครูผู้สอน 10 และครูผู้สอน 11 จะมีการแนะนำให้ให้นักเรียนเตรียมถุงอุ่นมือและประคบมือไว้ให้อุ่นอยู่เสมอและให้เตรียมอาหารที่ให้พลังงานสูงด้วย เช่น นม ขนมปัง กล้วย ช็อคโกแลต หรือลูกอม เป็นต้น โดยครูผู้สอน 2 มีการแนะนำให้นักเรียนเตรียมผ้าเช็ดมือด้วยเนื่องจากนักเรียนบางคนมีเหงื่อออกที่มีขณะบรรเลง

ในขณะที่ผู้ปกครองทุกท่าน (N = 6) จะใช้การพูดคุยให้กำลังใจบุตรหลานเป็นหลัก ทั้งนี้ผู้ปกครองทุกท่านยกเว้นผู้ปกครอง 3 มีความคิดเห็นว่าบุตรหลานของตนมักไม่ค่อยตื่นเต้นหรือตื่นเวทีเนื่องจากได้เข้าร่วมการแข่งขันเปียโนอย่างเป็นประจำ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักเรียน 1 นักเรียน 2 นักเรียน 3 นักเรียน 7 นักเรียน 8 นักเรียน 9 และนักเรียน 10 ที่กล่าวว่าในปัจจุบันนี้ตนมักไม่รู้สึกตื่นเต้นหรือกังวลเมื่อต้องขึ้นแสดงแล้วเนื่องจากรู้สึกงาตนเองฝึกซ้อมมาเป็นอย่างดีแล้ว โดยก่อนแสดงจะปฏิบัติตัวไปทางในที่ตนเองรู้สึกสบายใจที่สุด ยกตัวอย่างเช่น นักเรียน 9 จะพยายามพูดคุยกับผู้ปกครองให้มากขึ้นเพื่อให้รู้สึกหายตื่นเต้น ในขณะที่นักเรียน 8 จะใช้เวลาก่อนขึ้นแสดงอยู่กับตนเองเป็นหลักโดยไม่พูดคุยกับใคร เป็นต้น อย่างไรก็ตาม นักเรียน 4 นักเรียน 5 และนักเรียน 6 มีความคิดเห็นว่าตนเองรู้สึกประหม่าและตื่นเต้นทุกครั้งที่เข้าร่วมการแข่งขันทั้งก่อนแสดงและขณะทำการแสดงอยู่บนเวทีโดยมักจะพยายามตั้งใจให้ตนเองรู้สึกสงบก่อนจึงจะเริ่มบรรเลง โดยนักเรียน 5 มีความคิดเห็นว่าการจำโน้ตอย่างละเอียดจะช่วยให้รู้สึกมั่นใจขึ้นเมื่อทำการแสดงเนื่องจากรู้ว่าหากบรรเลงพลาดจะต้องกดโน้ตตัวอะไรหรือเริ่มใหม่ที่ใดในบทเพลง ตามข้อมูลให้ผู้ให้ข้อมูลกล่าวดังนี้

“....จะบอกให้นักเรียนเล่นเหมือนที่ซ้อมมา มั่นใจในตัวเองเข้าไว้เพราะเราซ้อมมาดีแล้ว เล่นให้มีความสุขที่สุดและไพเราะที่สุดในแบบที่ตนเองรู้สึกสบายใจที่ซ้อมมา....”

ครูผู้สอน 6

“....จะบอกให้ทำทุกอย่างปกติเหมือนที่เคยทำทุกวัน ไม่ต้องทำอะไรเป็นพิเศษ ถ้ามีอะไรที่ทำแล้วสบายใจก็ทำ เช่น ถ้าไหว้พระแล้วสบายใจก็ไหว้พระ ถ้าไม่ชอบทำสมาธิแต่ชอบคุยก็ให้คุย แต่จะมีบอกให้ระวังเรื่องคาเฟอีนและน้ำตาลเป็นพิเศษเนื่องจากกังวลว่าพลังงานจะล้นเกินไป....”

ครูผู้สอน 8

“....จะใช้การพูดให้กำลังใจเป็นหลัก จะบอกเค้าว่าเราเป็นมนุษย์ คนเราผิดพลาดได้ ไม่จำเป็นต้องใช้การแข่งขันเพื่อพิสูจน์ตัวเองกับครู เพราะครูภูมิใจอยู่แล้ว ต่อให้เล่นผิด ครูก็ได้ภูมิใจในตัวเค้าหน่อยลง คือจะให้ค่ากับความพยายามของนักเรียนอยู่เสมอ และจะบอกนักเรียนว่า ความผิดหวังไม่ได้เป็นตัวกำหนดความสำเร็จของเรา...”

ครูผู้สอน 1

“....เวลานักเรียนเครียดหรือกังวลก็จะบอกให้นักเรียนนึกถึงสิ่งที่แย่ที่สุดที่จะเกิดขึ้นได้และบอกว่าแม้เหตุการณ์นั้นจะเกิดขึ้น โลกก็ยังไม่แตก สิ่งเหล่านี้จะกลายเป็นประสบการณ์ให้เรา แล้วก็จะบอกว่าให้ทำเต็มที่ที่สุด ให้ขึ้นไปแชร์ (share) คนตรีให้คนอื่นฟัง....”

ครูผู้สอน 5

“....ปกติก็จะคุยให้กำลังใจ ให้เตรียมถุงอุ่นมือ เตรียมของกิน เช่น นม ขนมปัง กล้วย ช็อคโกแลต หรือลูกอม พวกอาหารที่ให้พลังงานสูง จะบอกว่าอย่าปล่อยให้ท้องหิว...”

ครูผู้สอน 11

“....ก็จะบอกให้หายใจเข้าลึก ๆ ยึดเส้นยึดสาย เตรียมถุงอุ่นมือ เตรียมผ้าเช็ดมือให้พร้อม นักเรียนบางคนเหงื่อออกเยอะ เปียโนลื่น หลัก ๆ ก็จะทำให้ทำสมาธิ....”

ครูผู้สอน 2

“....เมื่อก่อนมีตื่นเต้นบ้างครับ แต่พอแข่งบ่อยขึ้น ก็ไม่ค่อยตื่นเต้นแล้วครับ รู้สึกว่าตัวเองซ้อมมาดีแล้วด้วย รู้สึกมั่นใจครับ....”

นักเรียน 1

“....ปกติผมค่อนข้างมั่นใจครับ ไม่ค่อยกังวลเท่าไร เวลานั่งรอก็จะคิดเรื่องอะไรก็ได้ที่เกี่ยวกับเพลงที่กำลังจะเล่น จะทบทวนสิ่งที่ต้องทำ พยายามตั้งใจ ทำสมาธิ และไม่คุยกับใครครับ....”

นักเรียน 8

“....รู้สึกกังวลและตื่นเต้นตลอดเวลาทั้งก่อนแสดงและตอนแสดงอยู่ ก็จะจัดการด้วยการพยายามตั้งใจ หายใจเข้าลึก ๆ เวลาแสดงก็ใจเย็น ๆ นึกถึงเพลงให้นิ่งขึ้นก่อนแล้วค่อยเริ่มเล่น คิดว่าการซ้อมให้ชัวร์โดยเฉพาะเวลาเริ่มประโยคเพลงจะช่วยได้เยอะ เพราะถ้าตื่นเต้นมาก ๆ แล้วเล่นหลุดจะได้นึกออกกว่าจะต้องเล่นอะไรต่อ ปกติถ้ามั่นใจเรื่องโน้ตก็จะมั่นใจขึ้นเยอะเลย....”

นักเรียน 5

2.7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ในการเรียนดนตรีนั้น ผู้ปกครองถือเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการประสบความสำเร็จในการเรียนดนตรีของนักเรียนไม่น้อยไปกว่าครูผู้สอนและตัวของนักเรียนเอง โดยจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มครูผู้สอน (N = 11) กลุ่มนักเรียน (N = 10) และกลุ่มผู้ปกครอง (N = 6) ทุกท่านล้วนมีความคิดเห็นตรงกันว่าผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนบุตรหลานในการเรียนดนตรี ซึ่งครูผู้สอนทุกท่านมีความคิดเห็นตรงกันว่าการเรียนดนตรีประกอบไปด้วย 3 ส่วนสำคัญได้แก่ ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง ซึ่งผู้ปกครอง

มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างวินัยในการฝึกซ้อมให้กับบุตรหลานโดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยที่ยังต้องอาศัยการกระตุ้นและกวดขันจากผู้ปกครอง อีกทั้งกำลังใจจากผู้ปกครองยังเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนมีกำลังใจในการเรียนและการฝึกซ้อมเพิ่มขึ้นอีกด้วย ซึ่งส่วนใหญ่แล้วครูผู้สอนจะอนุญาตให้ผู้ปกครองเข้ามานั่งดูบุตรหลานเรียนเปียโนและอนุญาตให้อัดคลิปวิดีโอการเรียนการสอนไว้ได้ ทั้งยังมีการสื่อสารกับผู้ปกครองถึงพัฒนาการของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์โดยจะมีการพูดคุยถึงแผนการเรียนการสอนทั้งระยะสั้นและระยะยาวเพื่อให้ผู้ปกครองเห็นภาพและมีเป้าหมายที่ตรงกัน ทั้งนี้ครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังมีการคาดหวังให้ผู้ปกครองจัดเวลาในการมาเรียนเปียโนอย่างสม่ำเสมอ จัดตารางเวลาในการฝึกซ้อมให้กับบุตรหลานอย่างเป็นประจำ มีกลยุทธ์ในการเสริมแรงบวก พยายามเปิดใจเรียนรู้ไปกับนักเรียน สร้างความสมดุลและจัดเวลาให้นักเรียนได้มีเวลาในการพักผ่อนให้เพียงพอ มีความเข้าใจในกระบวนการเรียนการสอนเปียโนที่ต้องอาศัยเวลาในการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ซึ่งไม่สามารถเร่งรัดได้และควรจะเป็นเสมือนพื้นที่ปลอดภัยให้กับนักเรียน ไม่กดดันบุตรหลานมากเกินไป ตามข้อมูลให้ผู้ให้ข้อมูลกล่าวดังนี้

“...ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญมากครับ คิดว่าการเรียนดนตรีประกอบไปด้วย 3 ส่วนสำคัญคือ ผู้ปกครอง ครู และนักเรียน ขาดด้านใดด้านหนึ่งไปไม่ได้เลย อยากให้ผู้ปกครองจัดสรรเวลามาเรียนกระตุ้นให้เด็กฝึกซ้อมที่บ้าน ให้วางแผนด้านระยะเวลาด้วย ช่วงใกล้แข่งอย่าพยายามขาดเรียน และอยากให้สร้างความสมดุลให้นักเรียนได้พักบ้าง...”

ครูผู้สอน 5

“...ผู้ปกครองสำคัญมาก คิดว่าการเรียนดนตรีประกอบไปด้วย 3 ส่วนสำคัญคือ ผู้ปกครอง ครู และนักเรียน ขาดด้านใดด้านหนึ่งไปไม่ได้เลย คิดว่าทั้ง 3 ส่วนมีเปอเซนต์ความสำคัญเท่า ๆ กัน เลยโดยเฉพาะกับนักเรียนที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ เปียโนเป็นทักษะและกิจกรรมที่ต้องใช้ความอดทนในวัยเด็ก ซึ่งบางทีเด็กไม่ได้มีวินัยมากขนาดนั้น ผู้ปกครองจะต้องให้การสนับสนุนและช่วยเหลือ อยากให้ผู้ปกครองมีเวลาให้นักเรียน เข้ามาเรียนด้วยเพื่อช่วยกันฟัง มาอัดคลิปตอนเรียนกลับไปซ้อมที่บ้าน เวลาอยู่ที่บ้านก็อยากให้กระตุ้นให้ฝึกซ้อม จัดตารางชีวิต สร้างวินัยในการซ้อม อยากให้สร้างความสมดุลให้นักเรียนได้พักบ้าง และให้ระวังเรื่องความกดดัน อยากให้ผู้ปกครองเข้าใจว่าพัฒนาการจะมาตามธรรมชาติ บางเรื่องไม่สามารถเร่งรัดได้ ให้พยายามเปิดใจเรียนรู้ไปพร้อมกับนักเรียน...”

ครูผู้สอน 8

“...ผู้ปกครองสำคัญมาก ๆ ครับ สถาบันครอบครัวคือสถาบันแรกที่ต้องให้ความสำคัญเพราะนักเรียนเจอครูแค่เพียงสัปดาห์ละครั้ง ครั้งละเพียงหนึ่งชั่วโมงเท่านั้น หากพ่อแม่ใส่ใจ เด็กก็จะไปได้ไว

ปกติจะให้ผู้ปกครองมานั่งเรียนด้วยเลย มีการบอกการบ้านรายสัปดาห์ด้วย คือเด็กโดยเฉพาะเด็กเล็ก คุณพ่อคุณแม่ต้องช่วยสร้างวินัย พาเด็กฝึกซ้อม จะต้องใช้เวลาให้ลูก และที่สำคัญคือจะต้องเป็น กำลังใจที่ดี มานั่งดูลูกซ้อม ชื่นชมและให้กำลังใจลูก อยากให้ผู้ปกครองทำตัวเป็นผู้ปกครองมากกว่า ผู้ปกครอง ไม่ใช่คอยแต่ออกคำสั่งแต่ต้องคอยแนะนำด้วย....”

ครูผู้สอน 9

“....มองว่าผู้ปกครองมีส่วนสำคัญต่อการเรียนเปียโนมาก ๆ ทั้งเด็กเล็กเด็กโต ไม่รวมเด็กมหาวิทยาลัยที่ต้องออกไปอยู่เอง คือเด็กบางคนสามารถซ้อมเองได้ บางคนต้องมีพ่อแม่คอยกำกับ อยากให้ผู้ปกครองกระตุ้นให้ลูกซ้อม และเปิดใจพร้อมเรียนรู้ไปกับเด็ก อยากให้เข้าใจว่าทักษะ บางอย่างต้องอาศัยเวลาในการพัฒนา....”

ครูผู้สอน 7

“....ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญมากนะทั้งเด็กเล็กเด็กโต บางทีอยู่มหาวิทยาลัยแล้วแต่ก็สามารถช่วยสนับสนุน ให้กำลังใจได้ อยากให้ผู้ปกครองซัพพอร์ตเด็กเต็มที่ ไม่กดดันมากเกินไป ให้กำลังใจ และใส่ใจ...”

ครูผู้สอน 2

“....ผู้ปกครองสำคัญมากนะ เด็กจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง คิดว่าถ้าผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญในการเรียนดนตรี เด็กก็คงไม่ได้มาเรียนตั้งแต่แรกอยู่แล้ว ปกติครูจะมีบอกแผนระยะสั้นและระยะยาวให้ผู้ปกครองทราบอยู่ตลอด แล้วก็จะมีการบ้านในแต่ละสัปดาห์ ให้ผู้ปกครองทราบด้วย อยากให้ผู้ปกครองสร้างวินัยในการซ้อมให้ลูก บางทีเด็กเล็ก ๆ ยังซ้อมเองไม่ได้ ผู้ปกครองก็จำเป็นต้องช่วย ถ้าโตขึ้นมาหน่อยแล้ว ผู้ปกครองก็ช่วยเตือนให้ซ้อมแทน แล้วก็ให้กำลังใจลูก ไม่กดดันลูกจนเกินไป...”

ครูผู้สอน 1

“....ผู้ปกครองสำคัญมาก ๆ เพราะเด็กอยู่กับผู้ปกครองมากกว่าครู พ่อแม่ต้องคอยเป็นกำลังใจให้ อยู่เป็นเพื่อนเด็กเวลาเด็กซ้อม ปกติจะให้พ่อแม่เข้ามาดูระหว่างสอนเลย พอสอนเสร็จก็จะมีการคุยทุกครั้งว่าสัปดาห์นี้เรียนอะไรไปบ้าง สัปดาห์หน้าควรทำอะไรไปบ้าง มีวางแผนให้ผู้ปกครองเห็นไปพร้อม ๆ กัน แล้วก็อยากให้จัดเวลาให้ลูก สร้างวินัยให้ลูก อยากให้เข้าใจด้วยว่าเด็กไม่ได้เก่งได้ในวันเดียว ต้องเข้าใจกระบวนการเรียนเปียโน และควรมีกุหลาบในการเสริมแรงบวกให้ลูก....”

ครูผู้สอน 4

“....ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญมาก ถ้าผู้ปกครองไม่กดดันลูกจนเกินไปและสร้างวินัยที่ดีให้ลูกได้ ลูกก็จะรู้สึกสนุกและอยากที่จะซ้อม ปกติจะมีการบอกแผนระยะสั้นรายสัปดาห์แล้วก็มีบอกแผนระยะยาวด้วย พวกตารางกิจกรรมต่าง ๆ ให้เค้ารู้ว่าต้องให้ลูกซ้อมอะไรบ้าง จะมีส่งรายละเอียดให้ผู้ปกครองดูว่าสัปดาห์นี้เรียนอะไรไปบ้าง มีอธิบายครบหมดว่าต้องซ้อมตรงไหนอย่างไร และอนุญาตให้ผู้ปกครองนั่งดูตอนสอนได้ อยากให้ผู้ปกครองจัดตารางให้นักเรียนได้มาเรียนอย่างสม่ำเสมอ สร้างคอมฟอร์ตโซน (comfort zone) ให้เด็ก....”

ครูผู้สอน 11

“....ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญอย่างมาก เนื่องจากทิศทางของเด็กจะไปทางไหนอยู่ที่ผู้ปกครองจะร่วมมือด้วยหรือไม่ เช่น เด็กอยากแข่งแต่ผู้ปกครองไม่ยอมซ้อม ผลลัพธ์ที่ได้ก็จะไม่ตรงเป้า ครูเป็นแค่ส่วนหนึ่งแต่ผู้ปกครองที่อยู่กับเด็กตลอดควรจะต้องควบคุมให้เด็กมีวินัยในการซ้อม นอกจากบอกการบ้านแต่ละสัปดาห์แล้วก็จะมีการวางแผนระยะยาวให้ผู้ปกครองเห็นด้วยครับว่าเพลงนี้ควรต้องเสร็จประมาณเดือนไหน วันไหน และต้องเรียนเพลงไหนต่อแบบนี้ครับ แล้วก็อยากให้ผู้ปกครองเฝ้าคุมซ้อมให้นักเรียนและพยายามเข้าใจว่าการเรียนเปียโนไม่สามารถเก่งได้โดยไม่ซ้อม ไม่อยากให้ผู้ปกครองไปเปรียบเทียบกับนักเรียนคนอื่นด้วยครับ ทั้งเรื่องความเก่ง การซ้อม มันไม่เท่ากัน เทียบกันไม่ได้ครับ....”

ครูผู้สอน 6

“....ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญมาก ๆ เลย โดยเฉพาะเด็กเล็กถึงประมาณอายุไม่เกิน 18 ปี ปกติจะมีคุยกับผู้ปกครองถึงแผนระยะสั้นและระยะยาวตลอดเลยให้เค้ารู้ว่าสัปดาห์นี้เรียนอะไร ต้องซ้อมอะไรเพื่อเอาไปแสดงวันไหน มีสมุดจดการบ้านด้วย อยากให้ผู้ปกครองจัดสรรเวลามาเรียนอย่างสม่ำเสมอ จัดเวลาซ้อมให้นักเรียน ไม่กดดันนักเรียนเกินไป ต้องมีความเข้าใจว่าทุกอย่างใช้เวลา ไม่สามารถเลิกให้เก่งขึ้นมาได้ในวันเดียว...”

ครูผู้สอน 10

ซึ่งสอดคล้องกับผู้ปกครองทุกท่าน (N = 6) ที่มีความคิดเห็นว่าการเอาใจใส่ การส่งเสริมการมีวินัยและการกระตุ้นให้นักเรียนฝึกซ้อมอย่างเคร่งครัดตามแผนการสอนของครูผู้สอนจะช่วยให้ นักเรียนมีพัฒนาการในการเรียนเปียโนที่ดีโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่นักเรียนยังอยู่ในวัยเรียนและเมื่อนักเรียนเริ่มโตและมีความรับผิดชอบมากขึ้น ผู้ปกครองจะเริ่มลดบทบาทลงให้นักเรียนมีความ

รับผิดชอบมากขึ้น รู้จักจัดตารางการฝึกซ้อมด้วยตนเองแต่จะมีการให้กำลังใจและไถ่ถามถึงการเรียน และการฝึกซ้อมเปียโนอยู่เสมอ อีกทั้งยังมีการสนับสนุนและจัดหาทรัพยากรในการเรียนเปียโนให้กับ นักเรียนอย่างเต็มที่ตามกำลังที่มีไม่ว่าจะเป็น การสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาเครื่องดนตรีที่มี ประสิทธิภาพให้นักเรียนใช้ในการฝึกซ้อมที่บ้าน ซึ่งผู้ปกครองส่วนใหญ่จะมีการจัดหาแกรนด์เปียโนให้ นักเรียนไว้ใช้ฝึกซ้อมที่บ้าน การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเรียนเปียโน ค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมการ แข่งขันเปียโน ทั้งยังสละเวลาพานักเรียนไปเรียนเปียโนอย่างสม่ำเสมอ มีการเข้าไปนั่งรอบุตรหลาน เรียนเปียโนและพยายามเรียนรู้ไปกับนักเรียนและคอยช่วยจดการบ้านหรือบันทึกวิธีโอการเรียนของ นักเรียนอยู่เสมอ นอกจากนี้ผู้ปกครองทุกท่านยกเว้นผู้ปกครอง 6 ยังมีการช่วยเหลือนักเรียนในการ วางแผนการฝึกซ้อมเปียโนที่บ้านตามแผนการสอนของครูผู้สอนอีกด้วย โดยผู้ปกครอง 3 ผู้ปกครอง 4 และผู้ปกครอง 5 กล่าวว่าตนมีการจัดทำรายการตรวจสอบ (checklist) ว่านักเรียนจะต้องฝึกซ้อม ในส่วนใดบ้างหลังจากเรียนเปียโนเสร็จเพื่อให้นักเรียนได้นำไปฝึกซ้อมให้ครบถ้วนตามที่ครูผู้สอน แนะนำมาด้วย ซึ่งแม้ว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่จะไม่ได้มีพื้นฐานความรู้ในด้านดนตรีหรือเปียโนมากนักแต่ จะพยายามเรียนรู้ไปพร้อมกับนักเรียนอยู่เสมอ โดยผู้ปกครอง 3 แสดงความคิดเห็นว่านอกจากด้าน วินัยในการฝึกซ้อมที่ผู้ปกครองจำเป็นต้องปลูกฝังและเคี่ยวเข็ญให้นักเรียนปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอแล้ว ผู้ปกครองยังมีส่วนช่วยในการฟังรายละเอียดของบทเพลงที่นักเรียนกำลังบรรเลงได้โดยไม่จำเป็นต้อง มีความรู้ด้านดนตรีโดยอาศัยการสัมผัสจากการเข้าเรียนและการฟังบทเพลงที่บุตรหลานบรรเลงซ้ำ ๆ ซึ่งแม้ว่าจะไม่มีความรู้เรื่องโน้ตดนตรีแต่อาจพอให้คำแนะนำและบอกได้ว่าบุตรหลานบรรเลงส่วนใด ผิด ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักเรียนส่วนใหญ่ที่ยังอยู่ในวัยเรียนในระดับประถมศึกษาหรือ มัธยมศึกษา ได้แก่ นักเรียน 1 นักเรียน 2 นักเรียน 6 นักเรียน 8 นักเรียน 9 และนักเรียน 10 ที่กล่าว ว่าผู้ปกครองของตนมีการกระตุ้นให้ฝึกซ้อมเปียโนอยู่เป็นประจำและมีการให้คำแนะนำในการฝึกซ้อม ในบางครั้ง เช่น การเรียงลำดับความสำคัญในการฝึกซ้อมหรือการบอกกล่าวให้ซ้อมช้าลงหากนักเรียน ีบริร้อนเกินไป เป็นต้น ทั้งนี้ผู้ปกครองจะคอยนั่งให้กำลังใจอยู่ใกล้ ๆ ในขณะที่ตนฝึกซ้อมที่บ้านอย่าง สม่ำเสมอด้วย ซึ่งนักเรียน 8 และนักเรียน 9 กล่าวว่าการศึกษาที่ผู้ปกครองคอยนั่งให้กำลังใจอยู่ใกล้ ๆ ในขณะที่ฝึกซ้อมทำให้รู้สึกว่าการฝึกซ้อมมีความสำคัญกับตนเองและช่วยให้ตนมีกำลังใจในการฝึกซ้อม มากขึ้นด้วย ในขณะที่นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา ได้แก่ นักเรียน 3 นักเรียน 4 นักเรียน 5 และนักเรียน 7 มีความคิดเห็นว่าผู้ปกครองมีการสนับสนุนและกระตุ้นให้ฝึกซ้อมอยู่เสมอในช่วงวัยเด็ก แต่เมื่อโตขึ้นแล้ว ผู้ปกครองจะไม่ค่อยมีบทบาทในการเรียนหรือฝึกซ้อมเปียโนของตนมากนักเนื่องจาก ไม่ได้อาศัยอยู่ด้วยกันแต่ผู้ปกครองยังคงให้กำลังใจอยู่เสมอ ตามข้อมูลให้ผู้ให้ข้อมูลกล่าวดังนี้

“....รู้สึกว่าการฝึกซ้อมเองมีส่วนสำคัญมาก ๆ ในการเรียนเปียโนของคุณ ไม่ใช่แค่ครูกับนักเรียน แต่ผู้ปกครองก็สำคัญไม่แพ้กัน คิดว่าทั้ง 3 คนจะต้องทำงานร่วมกัน ต้องช่วยกันประสานงานเพื่อให้

ได้ผลลัพธ์ตามที่ครูต้องการ เมื่อก่อนจะต้องกระตุ้นและบอกให้ลูกซ้อมเปียโนตลอด แต่พอเริ่มโตขึ้น มีความรับผิดชอบมากขึ้น คุณแม่ก็จะได้เข้าไปยุ่งมากแล้วแต่ก็จะมีถามตอนซ้อมว่าทำครบตามที่ครูบอกไหม จะคอยทวนให้ว่าต้องซ้อมอะไร เวลาลูกซ้อมก็จะอยู่เป็นเพื่อนตลอด ส่วนเรื่องการสนับสนุนคือสนับสนุนเต็มที่มาก ๆ ทั้งค่าใช้จ่ายในการเรียน การแข่ง การจัดหาเปียโนดี ๆ ให้ได้ใช้ มีทำห้องซ้อมเปียโนให้ มีสนับสนุนให้ไปเข้าค่ายดนตรี ซัพพอร์ต (support) ค่าด้านเวลาด้วย เข้าไปนั่งเรียนด้วยตลอด มีจดให้ว่าต้องซ้อมอะไรบ้าง...”

ผู้ปกครอง 1

“....ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญมาก ๆ ช่วงแรก ๆ จะคอยคุมซ้อมตลอด เรียกให้ซ้อมตลอด คุณแม่อยู่กับน้องตลอด แต่พอน้องเริ่มมีวินัยก็เริ่มขยับออกบ้าง ให้เค้าฝึกจัดเวลาจัดตารางซ้อมเอง คิดว่าผู้ปกครองช่วยได้ทั้งในเรื่องวินัยในการซ้อมแต่ละวัน และเรื่องรายละเอียดเพลงด้วย คือไม่จำเป็นต้องมีความรู้ด้านดนตรีก็ช่วยได้ ถ้าช่วยมาตั้งแต่แรก ใส่ใจตั้งแต่เริ่ม ลูกเล่นเพลงนี้มา 4 – 5 เดือน มันจะซึมซับไปเรื่อย ๆ แล้วก็จะพอจำเพลงได้ ถ้าเค้าเล่นตรงไหนแฉลบไปก็จะพอบอกได้นะ คุณแม่มีทำเช็กลิสต์ (checklist) ให้น้องด้วย ช่วยวางแผนการซ้อมว่าต้องซ้อมอะไรบ้าง จะได้ซ้อมได้ครบ ส่วนเรื่องการสนับสนุน คุณแม่เต็มที่ทั้งจัดหาแกรนด์เปียโน ทำห้องให้ซ้อม พาไปเรียน พาไปแข่ง ให้เต็มที่มาก ๆ ในเรื่องดนตรี พยายามสนับสนุนความฝันน้องตามกำลัง....”

ผู้ปกครอง 3

“....รู้สึกว่าคุณผู้ปกครองสำคัญมาก ส่วนตัวมองว่าเด็กจะเก่งไม่เก่ง ดีไม่ดี มาจาก 3 ส่วน คือ ตัวเด็กเอง ธรรมชาติเค้าต้องชอบก่อน แล้วเราก็ต้องหาครูที่เหมาะสมกับลูกเรา เข้ากันได้ และสุดท้ายคือผู้ปกครอง จะต้องเข้มงวด ใส่ใจ และศึกษาไปพร้อม ๆ กับลูก ปกติคือผมเข้าไปเรียนกับลูกด้วยเลย จะมีช่วยวางแผนว่าช่วงนี้แข่งรายการนี้ เพลงที่ต้องซ้อมระหว่างนี้มีอะไรบ้าง จะทำเป็นเช็กลิสต์ (checklist) ให้ว่าจะต้องซ้อมอะไรบ้าง จะกำหนดกรอบคร่าว ๆ ให้แต่เรื่องรายละเอียดการซ้อมก็จะให้เค้าจัดการเอง ส่วนเรื่องสนับสนุน ผมสนับสนุนเต็มที่ตามกำลังที่มีเลย ทั้งหากิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับดนตรีให้ เช่น หากค่าย หากกิจกรรมให้ไปเข้าร่วม สนับสนุนค่าเรียน ค่าแข่ง เครื่องดนตรีก็ด้วย เปลี่ยนมา 4 เครื่อง ใช้มาตั้งแต่เปียโนไฟฟ้า มาเป็นเปียโนอัพไรท์ และแกรนด์เปียโน....”

ผู้ปกครอง 4

“....ตอนเด็ก ๆ แม่จะกระตุ้นให้ซ้อมตลอดค่ะ แต่ตอนนี้รู้หน้าที่ตัวเองแล้ว ก็จะไปซ้อมเอง แม่ไม่ต้องเรียก แต่แม่จะคอยย้ำสิ่งที่ครูพูด และแม่จะช่วยเรียงลำดับความสำคัญด้วยค่ะว่าต้องซ้อม

อะไรก่อน เวลาซ้อมแม่ก็จะอยู่ด้วยตลอด บางทีคุณแม่ไปธุระ ก็จะซ้อมเองแล้วก็จะไลฟ์ (live) ให้แม่ดู ปกติคุณแม่ให้กำลังใจตลอด ทั้งๆ ว่า ให้กำลังใจ มีครบเลยคะ....”

นักเรียน 2

“....ตอนเด็ก ๆ แม่บอกให้ซ้อมตลอดคะ แต่ตอนนี้มีวินัยแล้ว รู้ว่าต้องซ้อม แม่ก็จะช่วยวางแผน จดในสมุดให้ไปฝึกเองว่าซ้อมอะไรไปแล้วบ้างตามที่ครูบอกมาคะ เวลาซ้อมแม่ก็จะอยู่ด้วยตลอดเลย บางครั้งก็จะมีบอกว่าให้ซ้อมซ้ำนิดนึง ให้ซ้อมกับเมโทรโนมบ้าง แต่ส่วนมากก็จะนั่งเฉย ๆ แล้วก็คอยให้กำลังใจหนู...”

นักเรียน 9

“....ตอนเด็ก ๆ มีบอกให้ไปซ้อมเปียโนตลอด แต่ปัจจุบันไม่กระตุ้นแล้ว ตอนนี้รู้หน้าที่แล้วครับ มีวินัยแล้ว พ่อก็จะช่วยเรียงลำดับความสำคัญให้ เช่น ซ้อมอันนี้ก่อน อันนี้สำคัญกว่า ปกติเวลาซ้อมคุณพ่อก็จะอยู่ใกล้ ๆ ผมรู้สึกดีใจ รู้สึกว่ามีคนให้ความสำคัญกับเรา เวลาซ้อมเสร็จ พ่อก็จะมีพูดให้กำลังใจบ้าง....”

นักเรียน 8

“....ตอนนี้โตแล้ว มหาลัยแล้วครับ ก็จะซ้อมเองหมดเลย เราทำหน้าที่เราดี ส่วนมากจะซ้อมคนเดียว อัดวิดีโอฟังเอง แต่ถ้าซ้อมแสดงจริงแบบรันท루 (run through) ก็จะมีเรียกผู้ปกครองมานั่งฟังด้วย รู้สึกว่าผู้ปกครองสนับสนุนทั้งเรื่องค่าใช้จ่ายและซัพพอร์ทจิตใจครับ...”

นักเรียน 4

“....เรื่องการกระตุ้นให้ซ้อมไม่มี เพราะปกติซ้อมด้วยตัวเองอยู่แล้ว เรื่องวางแผนก็วางแผนเอง แล้วก็ไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่ด้วย แต่ว่าหลังซ้อมหรือนอกเวลาซ้อม ผู้ปกครองก็จะให้กำลังใจตลอด รู้สึกว่าถ้าเครียดจากการซ้อม เวลาปรึกษาผู้ปกครองก็ทำให้มีกำลังใจมากขึ้น....”

นักเรียน 5

“....ปกติแม่ไม่ต้องบอกแล้วเพราะมีวินัยในการซ้อมแล้วก็อยากซ้อมเองอยู่แล้ว แต่ตอนเด็ก ๆ คุณพ่อก็บังคับให้ซ้อม กระตุ้นให้ซ้อมตลอด เรื่องการวางแผนการซ้อมจะวางแผนเอง แต่คุณแม่ก็จะป้อนเรื่องสุขภาพ เค้านะคอยบอกตลอดว่าให้หาเวลาพักผ่อนบ้าง ช่วงที่ซ้อมหนัก ๆ แม่ก็จะคอยบอกให้ดูแลตัวเองให้ดี....”

นักเรียน 7

ซึ่งจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่มพบว่า กลยุทธ์การเตรียมความพร้อมของครูในการให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนจะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันโดยอาจมีรายละเอียดที่แตกต่างกันไปดังนี้

1) การวางแผนภาพรวมในการส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน พบว่า ครูผู้สอนจะมีการคัดเลือกรายการให้เหมาะสมกับนักเรียนโดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของนักเรียนและผู้ปกครอง หากนักเรียนต้องการประกอบอาชีพด้านดนตรี เช่น นักเปียโนอาชีพ หรืออาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับดนตรีโดยตรง ครูผู้สอนจะคัดเลือกรายการที่มีการแข่งขันสูงและมีการจัดอันดับคะแนนอย่างชัดเจนเพื่อให้ทราบถึงระดับความสามารถของนักเรียนเมื่อเทียบกับระดับสากล ในขณะที่นักเรียนที่ต้องการเข้าร่วมการแข่งขันเพื่อสร้างเป้าหมายในการฝึกซ้อม ครูผู้สอนอาจมีการพิจารณาคัดเลือกรายการที่เน้นให้นักเรียนแข่งกับตนเองและสร้างกำลังใจเป็นหลัก

2) การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงดนตรี พบว่า หากเป็นเด็กเล็ก ครูผู้สอนจะมีการคำนึงถึงสรีระของนักเรียนประกอบการคัดเลือกบทเพลง และจะให้คำแนะนำนักเรียนในการฝึกหัดบทเพลงอย่างละเอียดโดยอาจมีการช่วยนักเรียนหัดโน้ตเพลงใหม่ในห้องเรียนหรือมอบหมายให้นักเรียนฝึกซ้อมแบบแยกมือมาก่อน

3) การเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม พบว่า หากเป็นเด็กเล็ก ครูผู้สอนจะช่วยวางแผนการซ้อม ระบุวัตถุประสงค์ และแนะนำวิธีการซ้อมให้กับนักเรียนว่าจะต้องฝึกซ้อมในส่วนใดและอย่างไรอย่างละเอียดมากกว่าในกลุ่มเด็กโต

4) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง พบว่า หากเป็นเด็กเล็ก ผู้ปกครองจะมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างวินัยในการฝึกซ้อมให้กับบุตรหลาน โดยครูผู้สอนจะมีการสื่อสารกับผู้ปกครองถึงผลการเรียนและแผนการซ้อมอย่างเป็นประจำ ในขณะที่หากเป็นเด็กโต นักเรียนจะมีความรับผิดชอบมากขึ้นและผู้ปกครองจะมีบทบาทน้อยลง นักเรียนจะรับผิดชอบการเรียนและการฝึกซ้อมด้วยตนเอง ผู้ปกครองเพียงแค่อีกกำลังใจเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม ครูผู้สอนทุกท่านยังมีความคิดเห็นตรงกันว่า การเรียนการสอนจะเป็นไปตามความสามารถและศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน ไม่สามารถใช้แผนการหรือวิธีการใดวิธีการหนึ่งในการสอนนักเรียนทุกคนได้

จากข้อมูลข้างต้นที่ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบและรายละเอียดของรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในปีพ.ศ. 2561 – 2565 พร้อมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์กลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มครูผู้สอน กลุ่มนักเรียน และกลุ่มผู้ปกครองแบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมด้านการวางแผนภาพรวมให้นักเรียนเข้า

ร่วมการแข่งขันเปียนโน 2) การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียนโน 3) การเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม 4) การเตรียมความพร้อมด้านการแสดงดนตรี 5) การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ และ 6) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ซึ่งผลของการวิจัยผู้วิจัยขอสรุปและอภิปรายในบทต่อไป

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษารูปแบบและรายละเอียดของรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในปีพ.ศ. 2561 – 2565 และ 2) ศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย โดยงานวิจัยชิ้นนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร ร่วมกับการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 3 กลุ่มจากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) แบ่งเป็น 3 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 ครูที่มีนักเรียนได้รับรางวัลชนะเลิศหรือรองชนะเลิศอันดับที่ 1 และ 2 จากรายการแข่งขันเปียโนที่มีลักษณะตรงตามเกณฑ์ในการกำหนดรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2561 – 2565 ทั้งสิ้น 5 รายการ จำนวน 11 คนจาก 14 คน คิดเป็นร้อยละ 78.57 ตามเกณฑ์การคัดเลือกรายการแข่งขันเปียโนที่กำหนด

กลุ่มที่ 2 นักเรียนของครูในกลุ่มที่ 1 ที่เคยได้รับรางวัลชนะเลิศหรือรองชนะเลิศอันดับที่ 1 และ 2 ในรายการแข่งขันเปียโนในประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2561 – 2565 จำนวน 10 คน

กลุ่มที่ 3 ผู้ปกครองของบุตรหลานในกลุ่มที่ 2 จำนวน 6 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยมีทั้งหมด 3 ชุด ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ครูผู้สอน แบบสัมภาษณ์นักเรียน และแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ซึ่งแบบสัมภาษณ์ทั้ง 3 ชุดจะครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวกับการศึกษากลยุทธ์ในการเตรียมความพร้อมของครูให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยแบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผนภาพรวมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน 2) การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโน 3) การเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม 4) การเตรียมความพร้อมด้านการแสดงดนตรี 5) การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ และ 6) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ซึ่งผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปใช้จริง ในส่วนของการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านการติดต่อ คณะผู้จัดรายการแข่งขันเปียโนรายการ Thailand Mozart International Piano Competition และ Thailand Chopin International Piano Competition เพื่อสอบถามถึงรายละเอียดของผู้ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับที่ 1 – 3 ในแต่ละรุ่นรายการในปีพ.ศ. 2561 – 2565 จากนั้นจึงติดต่อกลุ่ม

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามรายชื่อที่ได้รับจากคณะกรรมการแข่งขัน โดยผู้วิจัยติดต่อครูผู้สอนผ่านช่องทางออนไลน์ ได้แก่ ไลน์ อีเมล โทรศัพท์และบัญชีทางโซเชียลมีเดีย เช่น Facebook และ Instagram จากนั้นผู้วิจัยจึงติดต่อนักเรียนและผู้ปกครองผ่านทางครูผู้สอน โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือน พฤษภาคมและมิถุนายน พ.ศ. 2566 ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เอกสารในส่วนของเนื้อหา รูปแบบและรายละเอียดของรายการแข่งขันเปโยนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในปีพ.ศ. 2561 – 2565 แบ่งเป็น 7 ประเด็นดังนี้ 1) ภาพรวมของรายการแข่งขัน ได้แก่ ชื่อรายการแข่งขัน หน่วยงานที่จัดการแข่งขัน ปีที่เริ่มจัดการแข่งขันครั้งแรก ปีที่จัดการแข่งขันครั้งล่าสุด ความถี่ในการจัดการแข่งขัน 2) ช่วงอายุของผู้เข้าร่วมการแข่งขันและรุ่นการแข่งขัน 3) การจัดหมวดหมู่ของรายการแข่งขัน 4) รูปแบบบทเพลงที่ใช้ในการแข่งขัน 5) การกำหนดเวลาที่ใช้ในการแข่งขัน 6) รอบการแข่งขัน และ 7) รางวัลที่ผู้เข้าร่วมการแข่งขันจะได้รับ และใช้การสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 3 กลุ่มในส่วนของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ในการเตรียมความพร้อมของครูให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปโยนแบ่งเป็น 6 ประเด็น ได้แก่ 1) การวางแผนภาพรวมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปโยน 2) การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปโยน 3) การเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม 4) การเตรียมความพร้อมด้านการแสดงดนตรี 5) การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ และ 6) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แก่นสาระและนำเสนอในรูปแบบของตารางและความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปโยนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย สามารถสรุปผลการวิจัยเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 รูปแบบและรายละเอียดของการแข่งขันเปโยนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในปีพ.ศ. 2561 – 2565

1.1 ด้านภาพรวมรายการแข่งขันเปโยนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย

รายการแข่งขันเปโยนในประเทศไทยที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยที่พบในช่วงปี พ.ศ. 2561 - 2565 มีทั้งหมดจำนวน 16 รายการ สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ตามเงื่อนไขสถานะของผู้เข้าร่วมการแข่งขัน ได้แก่ รายการแข่งขันเปโยนระดับนานาชาติ ซึ่งไม่มีการจำกัดสัญชาติของผู้เข้าร่วมการแข่งขัน จำนวน 6 รายการ รายการแข่งขันเปโยนระดับชาติ ซึ่งอาจมีการจำกัดเฉพาะผู้เข้าร่วมการแข่งขันที่ถือสัญชาติไทยหรือพำนักอยู่ในประเทศไทยจำนวน 6 รายการ และรายการแข่งขันเปโยนเฉพาะสังกัด ซึ่งมีการจำกัดเฉพาะผู้เข้าร่วมการแข่งขันที่กำลังศึกษาหรือเคย

ศึกษาอยู่ในสถาบันนั้น ๆ เท่านั้น จำนวน 4 รายการ โดยหน่วยงานที่จัดการแข่งขันเปียโนมีทั้งหน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภาคเอกชน ทั้งนี้ยังพบว่ารายการแข่งขันแต่ละรายการมีความถี่ในการจัดการแข่งขันที่ชัดเจน โดยส่วนมากจะมีการจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ทุก 2 ปี และ 3 ปี

1.2 ด้านช่วงอายุของผู้เข้าร่วมการแข่งขันและรุ่นรายการแข่งขัน

รายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยนั้นมีการกำหนดช่วงอายุของผู้เข้าร่วมการแข่งขันโดยเฉลี่ยตั้งแต่ต่ำกว่า 7 ปี จนถึง 18 ปี ซึ่งในบางรายการแข่งขันจะไม่มีกีดอายุของผู้เข้าร่วมการแข่งขัน นอกจากนี้ยังพบว่าในรายการแข่งขันแต่ละรายการจะมีการกำหนดรุ่นการแข่งขันตามช่วงอายุของผู้สมัครด้วย โดยจะมีการแบ่งรุ่นการแข่งขันออกเป็น 2 – 7 รุ่น ตามระเบียบการของแต่ละรายการ ซึ่งรายการส่วนใหญ่จะแบ่งรุ่นการแข่งขันออกเป็น 4 รุ่น อย่างไรก็ตาม รายการแข่งขันแต่ละรายการจะมีการกำหนดช่วงอายุของผู้เข้าร่วมการแข่งขันและรุ่นการแข่งขันที่แตกต่างกันออกไปตามระเบียบการของรายการแข่งขัน

1.3 ด้านการจัดหมวดหมู่ของรายการแข่งขัน

ในส่วนของการจัดหมวดหมู่รายการแข่งขันในรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย พบว่ารายการแข่งขันส่วนใหญ่จะมีการจัดหมวดหมู่ของรายการแข่งขันอิงตามอายุของผู้สมัครเป็นรุ่นการแข่งขันต่าง ๆ ทั้งนี้ ในรายการแข่งขันบางรายการยังมีการแบ่งหมวดหมู่การแข่งขันตามระดับชั้นเรียนของผู้เข้าร่วมการแข่งขันประกอบด้วย โดยจะมีการกำหนดระดับชั้นเรียนควบคู่ไปกับอายุของผู้สมัคร นอกจากนี้ยังพบว่ามีการแบ่งหมวดหมู่ของการแข่งขันไว้หลากหลายเพื่อให้ผู้สมัครได้เลือกลงแข่งขันได้ตามความถนัด ไม่ว่าจะเป็นการแบ่งหมวดหมู่ตามอายุและรุ่นการแข่งขัน ตามเวลาที่ใช้ในการแสดง ตามเพลงสอบเกรด ตามผู้ประพันธ์ หรือแม้แต่ว่าตามแบบเรียน

1.4 ด้านรูปแบบบทเพลงและการกำหนดเวลาที่ใช้ในการแข่งขัน

รูปแบบบทเพลงที่ใช้ในการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยมีทั้งสิ้น 3 รูปแบบ ได้แก่ บทเพลงบังคับ (compulsory piece) บทเพลงตามรายการที่เลือก และบทเพลงอิสระ โดยบทเพลงบังคับ หมายถึง บทเพลงที่ผู้เข้าร่วมการแข่งขันทุกคนจะต้องบรรเลงเหมือนกันโดยไม่มีข้อยกเว้น บทเพลงตามรายการที่เลือก หมายถึง บทเพลงที่รายการแข่งขันเป็นผู้กำหนดให้โดยผู้เข้าแข่งขันสามารถบรรเลงได้อย่างอิสระจากรายการบทเพลงที่กำหนด และบทเพลงอิสระ หมายถึง บทเพลงที่ผู้เข้าแข่งขันสามารถเลือกบรรเลงได้อย่างอิสระโดยไม่มีข้อจำกัดใด ซึ่งรายการแข่งขันส่วนใหญ่มักจะกำหนดรูปแบบบทเพลงให้ผู้เข้าแข่งขันเลือกบรรเลงบทเพลงตาม

รายการที่เลือก อย่างไรก็ตาม บางรายการแข่งขันจะกำหนดให้ผู้เข้าร่วมการแข่งขันเลือกได้อย่างอิสระ หรืออาจมีการกำหนดบทเพลงบังคับ

1.5 ด้านรอบการแข่งขันและรูปแบบการแข่งขัน

รายการแข่งขันเปียโนในที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยมีการแบ่งรอบการแข่งขันเป็น 2 ประเภท ได้แก่ รายการแข่งขันที่มีการจัดการแข่งขันเพียงรอบเดียว และรายการแข่งขันที่มีการจัดการแข่งขันหลายรอบ ซึ่งในรายการที่มีการจัดการแข่งขันหลายรอบ อาจประกอบไปด้วยการแข่งขันรอบคัดเลือก การแข่งขันรอบรองชนะเลิศ และการแข่งขันรอบชิงชนะเลิศครบทั้ง 3 รอบ นอกจากนี้ยังมี รายการแข่งขันบางรายการที่มีการจัดการแข่งขันหลายรอบแต่ไม่ได้จัดการแข่งขันครบทั้ง 3 รอบ โดยอาจมีเพียง 2 รอบคือ รอบคัดเลือกและรอบชิงชนะเลิศเท่านั้น ทั้งนี้ยังพบว่าโดยปกติแล้วรายการแข่งขันเปียโนทุกรายการจะถูกจัดขึ้นในรูปแบบการบทเวที (on stage) แต่ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาส่งผลให้บางรายการยังจัดการแข่งขันในรูปแบบออนไลน์เพื่อความปลอดภัยของผู้เข้าร่วมการแข่งขันอยู่

1.6 ด้านการจัดอันดับคะแนนสูงสุดและรางวัลที่ผู้เข้าร่วมการแข่งขันจะได้รับ

รายการแข่งขันเปียโนส่วนใหญ่จะมีการจัดอันดับผู้ชนะเลิศลำดับที่ 1 – 3 เพื่อมอบรางวัล โดยรูปแบบของรางวัลมีทั้งโล่รางวัล เงินรางวัล เหรียญรางวัลตามระเบียบการของแต่ละรายการแข่งขัน ซึ่งรายการแข่งขันทุกรายการจะมีการมอบประกาศนียบัตรให้แก่ผู้เข้าร่วมการแข่งขันทุกคนตามรางวัลที่ได้รับหรือตามลำดับคะแนนการบรรเลงของตนเอง นอกจากนี้ยังมีรายการแข่งขันบางรายการที่มีการมอบรางวัลพิเศษ เช่น ผู้ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศในแต่ละรุ่นการแข่งขันจะได้รับโอกาสในการบรรเลงร่วมกับวงออเคสตรา (orchestra) หรือมีการมอบโล่รางวัลและประกาศนียบัตรให้แก่อาจารย์ผู้ฝึกสอน เป็นต้น

ตอนที่ 2 กลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยมีทั้งหมด 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ครูที่มีนักเรียนได้รับรางวัลจากการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในช่วงปีพ.ศ. 2561 – 2565 จำนวน 11 ท่าน ส่วนมากเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 54.55 อายุส่วนมากอยู่ระหว่าง 31 – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.55 มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 9.09 ระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 54.55 ระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 27.28 และวุฒิการศึกษาอื่น ๆ ได้แก่

ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเปียโน (เทียบเท่าบัณฑิตศึกษา) คิดเป็นร้อยละ 9.09 มีประสบการณ์ด้านการสอนเปียโนส่วนมากอยู่ในช่วง 10 – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.55 โดยครูผู้สอนทุกท่านสำเร็จการศึกษาในสาขาการแสดงเปียโนและสาขาที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งยังมีประสบการณ์ในการส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนทั้งในช่วงปีที่กำหนดและปีอื่น ๆ ไม่ต่ำกว่า 5 คน ในแต่ละปีอีกด้วย โดยครูผู้สอน (N = 11) มีการส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันในรุ่น A จำนวน 3 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 27.28 รุ่น B จำนวน 1 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 9.09 รุ่น C จำนวน 2 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 18.19 และรุ่น D จำนวน 7 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 63.64 ซึ่งครูผู้สอนบางท่าน (ครูผู้สอน 8 และครูผู้สอน 9) มีการส่งนักเรียนเข้าแข่งขันมากกว่า 1 รุ่นรายการ กลุ่มที่ 2 นักเรียนที่ได้รับรางวัลจากการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยซึ่งเป็นนักเรียนของครูในกลุ่มที่ 1 ที่เคยได้รับรางวัลชนะเลิศหรือรองชนะเลิศอันดับที่ 1 และ 2 ในรายการแข่งขันเปียโนในประเทศไทยในช่วงปีพ.ศ. 2561 – 2565 จำนวน 10 คน แบ่งเป็นนักเรียนที่เข้าร่วมการแข่งขันในรุ่น A จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30 รุ่น B จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20 รุ่น C จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และรุ่น D จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40 โดยมีนักเรียนบางคน (นักเรียน 2 และนักเรียน 8) ที่มีประสบการณ์การแข่งขันในรายการดังกล่าวมากกว่า 1 รุ่นการแข่งขันหรือมีการเข้าร่วมการแข่งขันมากกว่า 1 ครั้ง ส่วนมากเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 60 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 40 อายุส่วนมากอยู่ระหว่าง 18 – 24 ปี ณ วันให้สัมภาษณ์ คิดเป็นร้อยละ 40 กำลังศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 30 ระดับประถมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 20 ระดับอุดมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 30 และอื่น ๆ ได้แก่ จบการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแล้ว คิดเป็นร้อยละ 20 ระยะเวลาในการเรียนเปียโนมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 50 อยู่ในช่วง 4 – 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 40 และช่วง 1 – 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 10 โดยนักเรียนทุกคนล้วนแล้วแต่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนมาก่อน และกลุ่มที่ 3 ผู้ปกครองของบุตรหลานที่เข้าร่วมการแข่งขันเปียโนในประเทศไทยในช่วงปีพ.ศ. 2561 – 2565 จำนวน 6 ท่าน แบ่งเป็นผู้ปกครองของบุตรหลานในรุ่น A จำนวน 1 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 20 รุ่น C จำนวน 1 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 20 และรุ่น D จำนวน 4 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 80 โดยมีผู้ปกครองบางท่าน (ผู้ปกครอง 2 และผู้ปกครอง 4) ที่บุตรหลานของตนเข้าร่วมการแข่งขันดังกล่าวมากกว่า 1 รุ่นการแข่งขันหรือมีการเข้าร่วมการแข่งขันมากกว่า 1 ครั้งส่วนมากเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66.67 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 33.34 อายุส่วนมากอยู่ระหว่าง 41 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 50 ระหว่าง 46 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.67 และมากกว่า 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.34 มีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยเป็นบิดา คิดเป็นร้อยละ 33.34 และมารดา คิดเป็นร้อยละ 66.67

2.2 การวางแผนภาพรวมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน

ในด้านการวางแผนภาพรวมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน ครูผู้สอนและผู้ปกครองจะมีการตั้งวัตถุประสงค์ในการให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่คล้ายคลึงกันดังนี้

1. การให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเพื่อเป็นการสร้างเป้าหมายให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองและฝึกซ้อมอย่างเอาใจจริงเอาใจมากขึ้น
2. การให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการขึ้นเวที มีความกล้าแสดงออกและได้ฝึกแสดงต่อหน้าสาธารณชน
3. การให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเพื่อสร้างเครือข่ายในวงการดนตรีให้นักเรียนเป็นที่รู้จักของคณะกรรมการหรือเพื่อนนักเปียโนคนอื่น ๆ เป็นการสร้างเครือข่ายให้นักเรียนมีสังคมที่กว้างขวางขึ้น
4. การให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเพื่อสร้างพอร์ตโฟลิโอสำหรับตัวนักเรียนในอนาคต

โดยในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนนั้น ครูผู้สอนจะมีการพิจารณาจากวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ร่วมกับนักเรียนและผู้ปกครองเพื่อประกอบการคัดเลือกรายการแข่งขันให้เหมาะสมกับนักเรียนของตน เช่น นักเรียนบางคนต้องการเป็นนักเปียโนอาชีพในอนาคต ครูผู้สอนจะเลือกรายการแข่งขันที่มีการแข่งขันสูงและมีการจัดอันดับคะแนนอย่างชัดเจนเพื่อให้ทราบถึงระดับความสามารถของนักเรียนเมื่อเทียบกับระดับสากล ในขณะที่หากผู้ปกครองและนักเรียนเพียงต้องการเข้าร่วมการแข่งขันเพื่อให้มีเป้าหมายในการเรียนเพิ่มขึ้นอาจพิจารณาเป็นรายการที่เน้นการแข่งขันกับตนเองและสร้างกำลังใจเป็นหลักโดยอาจเป็นรายการที่มอบรางวัลเป็นเหรียญทอง เหรียญเงิน เหรียญทองแดงจากคะแนนที่ได้ เป็นต้น ซึ่งครูผู้สอนจะพิจารณาระดับความสามารถของนักเรียนในปัจจุบันว่ามีทักษะในการบรรเลงเปียโนอยู่ในระดับใด มีความสามารถในการบรรเลงบทเพลงที่รายการแข่งขันนั้น ๆ กำหนดได้หรือไม่ ประกอบกับการพิจารณาระยะเวลาในการเตรียมตัวเข้าแข่งขันว่าเพียงพอต่อการฝึกซ้อมหรือไม่ด้วย เนื่องจากรายการแข่งขันบางรายการมีการกำหนดรายการบทเพลงที่จะต้องใช้ในการเข้าร่วมการแข่งขันค่อนข้างสูง นอกจากนี้ครูผู้สอนจะพิจารณาผู้จัดรายการแข่งขันและคณะกรรมการด้วยว่ามีมาตรฐานและมีความน่าเชื่อถือหรือไม่อีกด้วย

ในส่วนของระยะเวลาที่ต้องใช้ในการเตรียมตัวเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนนั้น ครูทุกท่านมีความเห็นตรงกันว่าขึ้นอยู่กับนักเรียนแต่ละคน นักเรียนบางคนขยันและมีเทคนิคการบรรเลงเปียโนที่ค่อนข้างดีอาจใช้เวลาในการเตรียมตัวเพียง 1 – 2 เดือนต่อหนึ่งรายการแข่งขัน แต่โดยปกติแล้วหากเป็นรายการเล็กจะใช้เวลาประมาณ 3 – 4 เดือน และหากเป็นรายการใหญ่ที่จำเป็นต้องบรรเลงบทเพลงมากกว่า 2 บทเพลงขึ้นไปจะใช้เวลาในการเตรียมตัวประมาณ 6 – 12 เดือน ซึ่งมีความสอดคล้องตรงกันกับความเห็นของนักเรียน จากการสอบถามถึงระยะเวลาที่นักเรียนใช้ในการเตรียมตัวเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนพบว่า นักเรียนใช้ระยะเวลาในการเตรียมตัวเพื่อเข้าร่วมการแข่งขัน

แข่งขันหนึ่งเฉลี่ยอยู่ที่ 3 – 6 เดือน โดยที่นักเรียนทุกคนฝึกซ้อมเป็นประจำทุกวัน วันละไม่ต่ำกว่า 5 ชั่วโมงและมีการจัดลำดับความสำคัญให้การซ้อมเปียโนเป็นอันดับแรก

2.3 การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโน

สำหรับการเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโนในการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนนั้นจะแบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่

1. การคัดเลือกบทเพลง (choice of repertoire) ครูผู้สอนจะมีแนวทางในการคัดเลือกบทเพลงให้เหมาะสมกับนักเรียนโดยจะวิเคราะห์ลักษณะและความชอบของนักเรียนและพยายามเลือกบทเพลงที่นักเรียนชอบเป็นหลัก ทั้งนี้ครูผู้สอนจะประเมินระดับความสามารถของนักเรียนทั้งด้านเทคนิคบรรเลง ด้านความเข้าใจบทเพลง และด้านการสื่อสารดนตรีว่าอยู่ในระดับใด ควบคู่ไปกับการพิจารณาระยะเวลาในการฝึกซ้อมและข้อจำกัดของรายการแข่งขันนั้น ๆ ด้วย เช่น การกำหนดระยะเวลาในการแข่งขัน ซึ่งในบางรายการแข่งขันจะมีการกำหนดเวลาที่ใช้ในการแข่งขัน นับตั้งแต่ขณะเริ่มการแสดงไปจนถึงเมื่อการแสดงสิ้นสุดลงโดยจะมีการหักคะแนนหากไม่ปฏิบัติตามเวลาที่กำหนด นอกจากนี้ครูผู้สอนบางท่านยังมีความเห็นว่าการคัดเลือกบทเพลงจำเป็นที่จะต้องพิจารณาพัฒนาการทางด้านร่างกายของนักเรียนโดยเฉพาะในเด็กเล็กประกอบด้วยว่าสรีระร่างกายของนักเรียนเอื้อต่อการบรรเลงบทเพลงนั้น ๆ หรือไม่ และจะพิจารณาตามความเหมาะสมเป็นกรณีไป นอกจากนี้ ในกรณีที่ผู้เข้าร่วมแข่งขันจำเป็นต้องบรรเลงบทเพลงมากกว่า 1 บทเพลงในการแข่งขัน ครูผู้สอนจะมีการวางแผนการจัดโปรแกรมให้มีความเหมาะสมและสมดุล โดยจะคัดเลือกบทเพลงที่มีลักษณะแตกต่างกัน เช่น เพลงเร็วและเพลงช้า หรือเลือกบทเพลงที่มาจากต่างยุคสมัยกัน เพื่อให้ให้นักเรียนได้แสดงความสามารถในการบรรเลงบทเพลงในหลากหลายสไตล์มากขึ้น เป็นการทำให้โปรแกรมการแสดงมีความน่าสนใจมากขึ้นอีกด้วย ทั้งนี้ครูผู้สอนบางท่านยังมีความเห็นว่าในบางกรณีอาจเลือกบรรเลงบทเพลงตามธีม (theme) ที่ตั้งขึ้น เช่น ธีมแมลง บรรเลงบทเพลงที่เกี่ยวข้องกับแมลง หรือ ธีมความรัก บรรเลงบทเพลงที่เกี่ยวข้องกับความรักเพื่อเป็นการแสดงให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์ได้อีกด้วย

2. แบบฝึกหัดและเทคนิคพื้นฐาน ครูผู้สอนจะให้นักเรียนของตนฝึกซ้อมแบบฝึกหัดและเทคนิคพื้นฐานอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้นักเรียนพร้อมสำหรับการแข่งขัน โดยเทคนิคพื้นฐานที่สำคัญที่สุดที่ครูส่วนใหญ่จะให้นักเรียนฝึก ได้แก่ การไล่บันไดเสียง (scales) และอาร์เพจจิโอ (arpeggios) แบบฝึกหัดเพิ่มความแข็งแรงและความยืดหยุ่นของนิ้วต่าง ๆ เช่น Hanon หรือ Czerny เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีมอบหมายให้นักเรียนบางคนที่มีทักษะการบรรเลงเปียโนในระดับดีได้ฝึกบทเพลงฝึกหัดที่ค่อนข้างยาก (advanced etude) ด้วย เช่น Etude ของ Frederic Chopin หรือ Etude ของ Franz Liszt เป็นต้น อีกทั้งครูผู้สอนยังมีการสร้างแบบฝึกหัดหรือนำบางส่วนของบทเพลงที่นักเรียน

กำลังเรียนอยู่มาสร้างเป็นแบบฝึกหัดเพื่อฝึกซ้อมหรือแก้ไขปัญหาการบรรเลงบางประการด้วย อย่างไรก็ตาม ครูผู้สอนทุกท่านจะพิจารณาแบบฝึกหัดและเทคนิคพื้นฐานต่าง ๆ ให้กับนักเรียนของตนเป็นรายบุคคล

3. การเรียนการสอนบทเพลง ครูจะมอบหมายเพลงให้นักเรียนหัดมาเองล่วงหน้าก่อนมาเรียน โดยหากเป็นเด็กโตหรือค่อนข้างมีทักษะที่ดีจะให้หัดมาก่อนทั้งหมด โดยจะให้คำแนะนำถึงวิธีการหัดเพลงในแต่ละท่อนหรือนิ้ว(fingerings)ที่เหมาะสม และหากเป็นเด็กเล็กจะให้ฝึกแยกมือมาก่อนหรืออาจมีช่วยหัดโน้ตบ้างในห้องเรียน ซึ่งนักเรียนบางคนจะเริ่มหัดเพลงจากการฟังเพลงที่ครูมอบหมายให้ฝึกหัดและอ่านโน้ต(score reading) ควบคู่ไปด้วยก่อนจะเริ่มฝึก โดยส่วนมากจะฝึกรวมือไปเลย หากบางจุดของเพลงค่อนข้างซับซ้อนจะเริ่มหัดที่ละมือก่อน จากนั้นเมื่อนักเรียนเริ่มเล่นเพลงได้แล้ว ครูจะเริ่มสอนรายละเอียดของบทเพลง ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเทคนิคการบรรเลง ความถูกต้องของโน้ตและจังหวะ คุณภาพของเสียงที่สร้างขึ้น ด้านการตีความบทเพลง (musical) การทำลักษณะเสียง (Articulations) ให้ถูกต้องตามยุคและสไตล์ของดนตรี การทำดัง-เบา (dynamics) การสร้างประโยคเพลง (Phrasing) และด้านอารมณ์ (Emotions) การใส่อารมณ์ความรู้สึกและแนวคิดต่าง ๆ ขณะบรรเลง ซึ่งในส่วนนี้ ครูผู้สอนแต่ละท่านจะมีการเรียงลำดับการสอนที่แตกต่างกันไปตามวิธีการสอนของตนเอง ครูผู้สอนบางท่านจะสอนให้นักเรียนมีเทคนิคการบรรเลงที่ดีก่อน รู้ว่าจะต้องใช้กล้ำเนื้อส่วนไหนบรรเลงในท่อนใด แล้วจึงสอนการตีความบทเพลง จากนั้นจึงให้ใส่อารมณ์ร่วมในบทเพลงเป็นลำดับ ในขณะที่ครูผู้สอนบางท่านจะสอนให้นักเรียนฝึกทำทุก ๆ อย่างไปพร้อม ๆ กัน และครูผู้สอนบางท่านจะสอนให้นักเรียนตีความบทเพลงและมีแนวคิดที่ถูกต้องก่อนเป็นลำดับแรก

4. สื่อการเรียนรู้ ครูผู้สอนมีการใช้เมโทรโนมในกระบวนการเรียนการสอนเปียโนอย่างเป็นประจำ ซึ่งสามารถแบ่งหลักการใช้เมโทรโนมได้ 2 ประการ ได้แก่ 1) การใช้เมโทรโนมเพื่อเพิ่มความเร็ว โดยเริ่มจากเปิดที่จังหวะช้าก่อนแล้วจึงปรับเมโทรโนมให้เร็วขึ้นทีละน้อย และ 2) การใช้เมโทรโนมเพื่อให้จังหวะของเพลงมีคงที่ ฝึกให้ร่างกายมีจังหวะที่มั่นคงจากภายใน สามารถบรรเลงได้อย่างตรงจังหวะแม้จะปิดเมโทรโนมแล้ว โดยส่วนใหญ่แล้ว ครูผู้สอนจะให้นักเรียนฝึกซ้อมกับเมโทรโนมในช่วงที่กำลังหัดโน้ตเพลงหรือใช้ในบางช่วงของบทเพลงที่มีความซับซ้อนเท่านั้นและเมื่อนักเรียนสามารถบรรเลงบทเพลงได้ด้วยความเร็วจริงแล้วจึงจะหยุดใช้ เนื่องจากมีความเห็นว่าการซ้อมกับเมโทรโนมในขณะที่ต้องสร้างประโยคเพลงไปด้วยจะทำให้เกิดการสับสนและไม่ได้ยินรายละเอียดต่าง ๆ ที่กำลังทำซึ่งในบางครั้งอาจทำให้ประโยคเพลงขาดจากกันได้

นอกจากนี้ การฟังยังถือเป็นอีกหนึ่งกระบวนการเรียนการสอนทักษะเปียโนที่สำคัญด้วย โดยครูมักจะเป็นผู้เลือกเทปบันทึกเสียง (recordings) ที่ดีให้นักเรียนได้ฟังและดูแนวทางการบรรเลงบทเพลงต่าง ๆ ซึ่งส่วนมากจะใช้แอปพลิเคชัน YouTube และ Spotify เป็นสื่อหลักในการเรียนรู้

และยังมีการใช้สื่อการเรียนรู้อื่น ๆ ประกอบการเรียนการสอนด้วย เช่น Rhythmic Ruler by Kru Champ สื่อการสอนเรื่องการอ่านจังหวะสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาเรื่องการอ่านจังหวะ Note Rush แอปพลิเคชันเกมเพื่อฝึกฝนทักษะการอ่านโน้ต

2.4 การเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม

ในด้านการฝึกซ้อมสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. การฝึกซ้อมทั่วไป ครูผู้สอนมีการบอกให้นักเรียนที่เข้าร่วมการแข่งขันฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งนักเรียนทุกคนล้วนแล้วแต่มีการซ้อมอย่างเป็นประจำทุกวันไม่ต่ำกว่าวันละ 3 – 4 ชั่วโมง และหากเป็นวันหยุดอาจใช้เวลาฝึกซ้อมมากกว่า 6 ชั่วโมงต่อวัน ซึ่งในระหว่างวัน นักเรียนจะมีการหยุดพักเป็นบางช่วง ไม่ได้ซ้อมต่อกันเป็นระยะเวลาเกิน 2 ชั่วโมง โดยนักเรียนแต่ละคนจะมีวิธีการฝึกซ้อมที่แตกต่างกันไปตามคำแนะนำของครูและวิถีของตนเองซึ่งครูผู้สอนจะเป็นผู้ช่วยวางแผนการซ้อม ระบุวัตถุประสงค์ และแนะนำวิธีการซ้อมให้กับนักเรียนอย่างละเอียดว่าจะต้องฝึกซ้อมในส่วนใดและอย่างไรบ้างโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มนักเรียนเด็กเล็ก ครูผู้สอนจะมีการให้คำแนะนำอย่างละเอียดมากกว่าในกลุ่มเด็กโต นอกจากนี้ครูผู้สอนยังให้นักเรียนบันทึกเสียงหรือวิดีโอการแสดงของตนเองขณะฝึกซ้อมเพื่อวิเคราะห์และประเมินตนเองร่วมกับครูผู้สอนว่าถึงข้อดีและข้อสังเกตในการฝึกซ้อมด้วย

2. การฝึกซ้อมเสมือนแสดงจริง ครูผู้สอนมีการสร้างโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกซ้อมเสมือนแสดงจริงก่อนแข่งขันอยู่เสมอ โดยจะมีการมอบหมายให้นักเรียนฝึกซ้อมเสมือนแสดงจริงที่บ้านและมีการจัดให้นักเรียนได้ฝึกซ้อมใหญ่ (run through) ในชั่วโมงเรียนก่อนการแข่งขันจริงอย่างน้อย 1 เดือนเพื่อให้นักเรียนได้วิเคราะห์และปรับปรุงแก้ไขการแสดงของตนเองให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ครูผู้สอนยังมีการจัดมินิคอนเสิร์ต (mini concert) หรือสตูดิโอคลาส (studio class) ให้นักเรียนได้ฝึกแสดงต่อหน้าผู้ชมด้วยเปียโนและสถานที่ที่ไม่คุ้นเคยตามโอกาสเพื่อฝึกให้นักเรียนได้ฝึกฟังและปรับการบรรเลงของตนเข้ากับเปียโนหลังอื่น ๆ ทั้งยังมีการเปิดรูปหอแสดงที่ใช้ในการแข่งขันให้นักเรียนดูและแนะนำให้นักเรียนทราบถึงลักษณะของเปียโนและลักษณะอุโมงเสียงของห้องแสดงด้วย อย่างไรก็ตาม ความชำนาญในการปรับการบรรเลงให้เข้ากับเปียโนที่ไม่คุ้นเคยและแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ต้องใช้เวลาในการเรียนรู้และสั่งสมประสบการณ์

2.5 การเตรียมความพร้อมด้านการแสดงดนตรี

การแสดงดนตรีถือเป็นหนึ่งในทักษะสำคัญในการเตรียมตัวเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน เนื่องจากดนตรีเป็นศิลปะที่ใช้เสียงเป็นสื่อกลางในการสื่อสารและถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ให้แก่ผู้ชม การตีความบทเพลงในลักษณะที่ลึกซึ้งและบรรเลงออกมาในลักษณะต่าง ๆ จะทำ

ให้การแสดงของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันแม้ว่าจะบรรเลงบทเพลงเดียวกัน อย่างไรก็ตาม การตีความบทเพลงเพื่อสร้างเอกลักษณ์ดังกล่าวนั้นจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักปฏิบัติ (common practice) ที่ถูกต้องตามรายละเอียดของบทเพลงหรือยุคสมัยของบทเพลงนั้น ๆ ซึ่งการสอนการแสดงออกทางดนตรีสามารถแบ่งได้เป็น 3 รูปแบบหลัก ได้แก่

1. การใช้วิธีการสาธิตการบรรเลงให้นักเรียนได้ยินเสียงหรือลักษณะต่าง ๆ ที่ควรจะเป็นให้นักเรียนเลียนแบบ
2. การใช้การอุปลักษณ์เพื่อเปรียบเทียบรายละเอียดบางอย่างให้นักเรียนเข้าใจและเห็นภาพมากขึ้น
3. การใช้คำพูดอธิบายให้นักเรียนมีความรู้สึกร่วมในอารมณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นขณะบรรเลงเพื่อสื่อสารกับผู้ฟัง

นอกจากนี้ ครูผู้สอนยังมีวิธีการอื่น ๆ ในการสอนให้นักเรียนแสดงออกทางดนตรี อย่างการเล่นเปียโนคู่ไปกับนักเรียนให้นักเรียนเข้าถึงอารมณ์และไปตามจังหวะของครูที่เล่นประกอบ การให้นักเรียนฟังเทปบันทึกเสียงที่หลากหลายประกอบกับการเล่าประวัติศาสตร์และอธิบายทฤษฎีดนตรี และการใช้การร้องเพลงหรือการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างการเต้นหรือการอำนวยการเพลงขณะนักเรียนกำลังบรรเลงด้วย ทั้งนี้ ในรายการแข่งขันเปียโนหลายรายการจะมีการกำหนดให้ผู้เข้าแข่งขันบรรเลงบทเพลงทุกบทเพลงจากความจำทั้งสิ้น ซึ่งนักเรียนมักจะไม่มีปัญหาการจำโน้ตเพลงหากครูผู้สอนช่วยแบ่งท่อนเพลงและสอนเป็นท่อนย่อยให้นักเรียนเข้าใจองค์ประกอบต่าง ๆ ของบทเพลงตั้งแต่แรก และหากเป็นบทเพลงที่มีความซับซ้อนมาก การจำที่ละมือจะช่วยให้นักเรียนจำโน้ตได้อย่างแม่นยำมากยิ่งขึ้น

อีกประการหนึ่ง ครูผู้สอนยังมีการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนในส่วนขององค์ประกอบอื่น ๆ ในการแสดงดนตรีด้วย โดยครูผู้สอนจะมีการแนะนำรูปแบบของเครื่องแต่งกายที่เหมาะสมให้กับนักเรียน เนื่องจากมีความคิดเห็นว่าการแต่งตัวที่ถูกกาลเทศะถือเป็นการให้เกียรติสถานที่และคณะกรรมการ อีกทั้งยังเป็นการสร้างความประทับใจแรก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความใส่ใจและความเป็นมืออาชีพของนักเรียนอีกด้วย และครูผู้สอนยังมีการสอนลำดับการปฏิบัติตัวบนเวทีให้กับนักเรียนตั้งแต่การก้าวขึ้นเวทีไปจนถึงสิ้นสุดการแสดง ซึ่งครูจะทำเป็นตัวอย่างให้นักเรียนปฏิบัติตามตั้งแต่การเดิน การโค้ง การปรับเก้าอี้ รวมไปถึงทัศนคติและการแสดงสีหน้าซึ่งจะให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติให้คุ้นเคยขณะฝึกซ้อมการแสดงเสมือนจริงด้วย

2.6 การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ

นอกเหนือจากการเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโน การฝึกซ้อมและการแสดงดนตรีแล้ว ครูผู้สอนยังมีการเตรียมความพร้อมด้านจิตใจให้กับนักเรียนด้วย โดยครูผู้สอนจะ

พูดคุยเพื่อให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบถึงสิ่งที่อาจเกิดขึ้นในการเข้าร่วมการแข่งขัน ไม่ว่าจะเป็น การทำความเข้าใจร่วมกับนักเรียนและผู้ปกครองว่าในช่วงการเตรียมความพร้อมสำหรับการแข่งขันจะ มีความกดดันที่สูงขึ้น นักเรียนจะต้องฝึกซ้อมมากขึ้นกว่าปกติ หรืออาจพบกับความผิดหวังจากการที่ ผลการแข่งขันไม่เป็นไปตามที่คาดหวังได้ ซึ่งครูผู้สอนทุกท่านมีการพูดคุยในเรื่องดังกล่าวทั้งในช่วง ตัดสินใจเข้าร่วมการแข่งขันและตลอดระยะเวลาการเตรียมตัวเข้าแข่งขันเพื่อให้นักเรียนตระหนักรู้ถึง สิ่งสำคัญในการเข้าร่วมการแข่งขันซึ่งคือการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะของตนเองให้ดีขึ้นและให้มุ่ง เป้าหมายไปที่การฝึกซ้อมของตนเองมากกว่ารางวัลที่จะได้รับ และมีการบอกนักเรียนเสมอว่าจริงใจ ความชอบและรสนิยมด้านดนตรีเป็นเรื่องปัจเจก กรรมการอาจไม่ถูกใจลักษณะวิธีการแสดงของ นักเรียนก็เป็นได้ โดยนักเรียนทุกคนล้วนแล้วแต่เข้าใจถึงกระบวนการของการแข่งขันเป็นอย่างดี มีความสนใจและรู้สึกดีใจเมื่อทราบว่าตนเองจะได้เข้าร่วมการแข่งขันเปียโน ส่งผลให้เมื่อผลการ แข่งขันไม่เป็นไปตามที่ตนเองคาดหวังแล้ว นักเรียนจึงมีความเข้าใจและไม่ท้อถอย ทั้งยังมีความเห็นว่าการ เข้าร่วมการแข่งขันนั้นมีประโยชน์ต่อตนเองด้วย

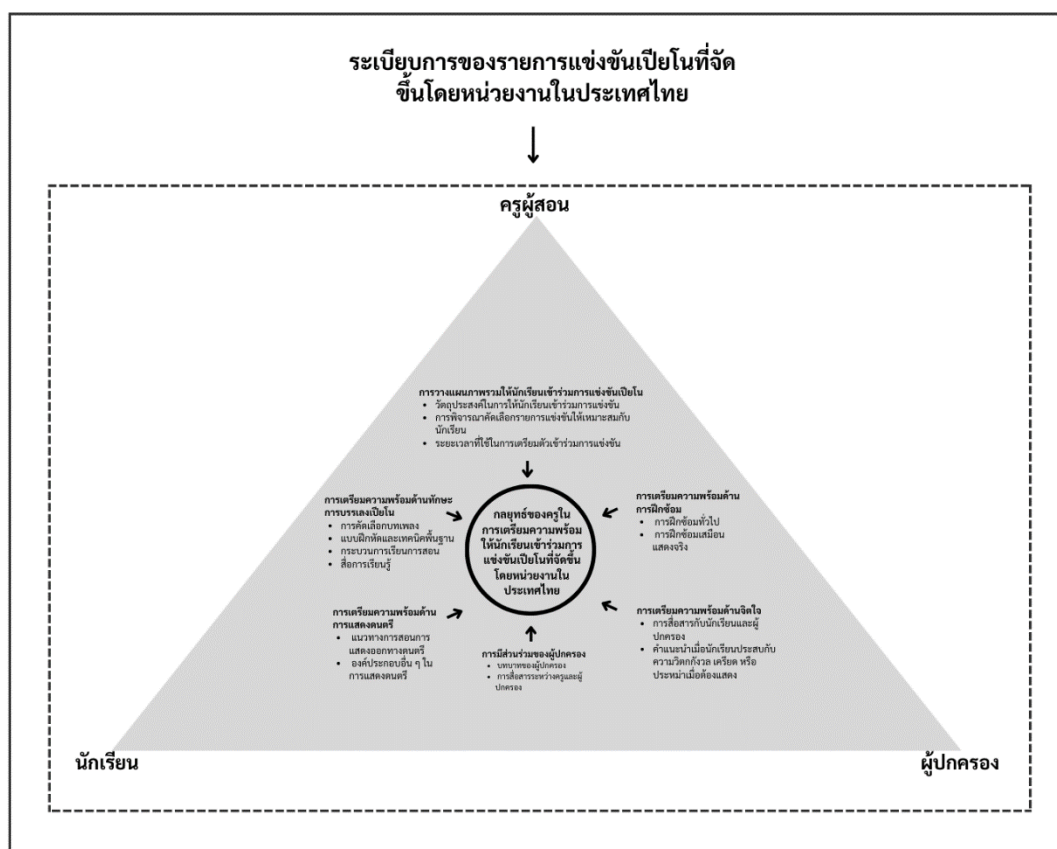
นอกจากนี้ ครูผู้สอนแต่ละท่านจะมีวิธีการและคำแนะนำให้กับนักเรียนเมื่อนักเรียน ประสบกับความวิตกกังวล ความเครียด หรืออาการประหม่าเมื่อต้องขึ้นแสดงด้วย โดยส่วนใหญ่จะ แนะนำให้นักเรียนตั้งสมาธิ หายใจเข้าลึก ๆ ให้นึกถึงบทเพลงที่กำลังจะขึ้นไปแสดง ให้มุ่งความสนใจ ไปที่รายละเอียดต่าง ๆ ที่จะต้องปฏิบัติและพูดให้กำลังใจให้นักเรียนเชื่อมั่นในตนเองและขึ้นไปแสดง ด้วยทัศนคติที่ดีและความมั่นใจอย่างเต็มเปี่ยม และยังมีวิธีการแนะนำให้นักเรียนนึกถึงเหตุการณ์ที่ เลวร้ายที่สุดที่อาจเกิดขึ้นได้บนเวทีและมีการพูดคุยกับนักเรียนว่าแม้เหตุการณ์ดังกล่าวจะเกิดขึ้นให้ มองว่าเป็นส่วนหนึ่งของประสบการณ์ชีวิตและให้ทำเต็มที่ที่สุดโดยไม่ต้องกังวลในเรื่องใดเพื่อเป็นการ ลดความกดดันของนักเรียน อีกทั้งยังมีการแนะนำให้นักเรียนเตรียมถุงอุ่นมือและเตรียมอาหารที่ให้ พลังงานสูงด้วย

2.7 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ในการเรียนดนตรีนั้น ผู้ปกครองถือเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการให้ความ ช่วยเหลือและสนับสนุนบุตรหลานในการเรียนดนตรี ซึ่งครูผู้สอนทุกท่านมีความคิดเห็นตรงกันว่า การ เรียนดนตรีประกอบไปด้วย 3 ส่วนสำคัญได้แก่ ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองมี ส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างวินัยในการฝึกซ้อมให้กับบุตรหลานโดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยที่ยังต้อง อาศัยการกระตุ้นและกวดขันจากผู้ปกครอง อีกทั้งกำลังใจจากผู้ปกครองยังเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วย ให้ นักเรียนมีกำลังใจในการเรียนและการฝึกซ้อมเพิ่มขึ้นอีกด้วย ซึ่งปกติแล้ว ครูผู้สอนจะอนุญาตให้ ผู้ปกครองเข้ามานั่งดูบุตรหลานเรียนเปียโนและอนุญาตให้อัดคลิปวิดีโอการเรียนการสอนไว้ได้ ทั้งยังมี การสื่อสารกับผู้ปกครองถึงพัฒนาการของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์โดยจะมีการพูดคุยถึงแผนการเรียน

การสอนทั้งระยะสั้นและระยะยาวเพื่อให้ผู้ปกครองเห็นภาพและมีเป้าหมายที่ตรงกัน ทั้งนี้ครูผู้สอนมีการสื่อสารกับผู้ปกครองให้จัดเวลาในการมาเรียนเปียโนอย่างสม่ำเสมอ จัดตารางเวลาในการฝึกซ้อมให้กับบุตรหลานอย่างเป็นประจำ มีกลยุทธ์ในการเสริมแรงบวก พยายามเปิดใจเรียนรู้ไปกับนักเรียน สร้างความสมดุลและจัดเวลาให้นักเรียนได้มีเวลาในการพักผ่อนให้เพียงพอ มีความเข้าใจในกระบวนการเรียนการสอนเปียโนที่ต้องอาศัยเวลาในการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ซึ่งไม่สามารถเร่งรัดได้และควรจะเป็นเสมือนพื้นที่ปลอดภัยให้กับนักเรียนและไม่กดดันบุตรหลานมากเกินไป

ทั้งนี้กลยุทธ์ต่าง ๆ ที่ครูใช้ในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันไปตามความสามารถและศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน ไม่สามารถใช้แผนการหรือวิธีการใดวิธีการหนึ่งในการสอนนักเรียนทุกคนได้ และจากผลการวิจัยสามารถสรุปเป็นอินโฟกราฟฟิก (infographic) ได้ดังนี้

ภาพ 1 กลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย

จากภาพ 1 แสดงให้เห็นว่า ครูจะต้องมีการศึกษาระเบียบการของรายการแข่งขันเปียโนแต่ละรายการอย่างละเอียดเพื่อนำมาวางกลยุทธ์ในการส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ การวางแผนภาพรวมในการส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโน การเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม การเตรียมความพร้อมด้านการแสดงดนตรี การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ทั้งนี้ การจะประสบความสำเร็จในการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน ยังจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือของทั้งครูผู้สอนนักเรียน และผู้ปกครอง

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่อง การศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย ผู้วิจัยแบ่งประเด็นในการอภิปรายเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 รูปแบบและรายละเอียดของการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในปีพ.ศ. 2561 – 2565

ประเด็นที่หนึ่ง จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านรายละเอียดของรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในปีพ.ศ. 2561 – 2565 พบว่า มีการขยายตัวของรายการแข่งขันเปียโนในประเทศไทยในปัจจุบันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงปีดังกล่าวที่สูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความนิยมในการเรียนเปียโนที่เพิ่มขึ้น โดยมีรายการแข่งขันเพิ่มมากขึ้นจากปีก่อนหน้ามากถึง 5 รายการจากทั้งหมด 16 รายการ คิดเป็นร้อยละ 31.5 โดยมีรายการแข่งขันเปียโนที่เน้นการสร้างแรงบันดาลใจและกำลังใจให้กับนักเรียนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งรายการในลักษณะนี้จะเป็นการตัดสินผู้เข้าแข่งขันแต่ละคนตามระดับฝีมือการบรรเลง เป็นการตัดสินโดยวัดจากระดับคะแนนเป็นหลัก และจะไม่มีมีการคัดผู้เข้าแข่งขันออก ผู้เข้าแข่งขันทุกคนจะได้รับใบประกาศนียบัตร หรือเหรียญรางวัลตามระดับความสามารถในการบรรเลงของตนเอง เปรียบเสมือนเป็นการแข่งขันกับตนเองมากกว่าการแข่งขันกับผู้อื่น ในขณะเดียวกัน ก็ยังมีรายการแข่งขันที่เน้นการสร้างความท้าทายสำหรับผู้ที่ต้องการแข่งขันกับผู้อื่นอย่างจริงจัง มีการตัดสินผู้ชนะอันดับ 1 - 3 และรางวัลพิเศษอื่น ๆ เพื่อมอบรางวัลอย่างชัดเจนด้วย สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของคณะผู้จัดรายการแข่งขัน (cornerstone, n.d.; londonyoungmusician, 2023, Saibunmi, 2012)

ประเด็นที่สอง จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านรูปแบบของรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในปีพ.ศ. 2561 – 2565 พบว่า รายการแข่งขันเปียโนจะมีรูปแบบและลักษณะที่แตกต่างกันไปตามระเบียบการของรายการแข่งขันแต่ละรายการทั้งหน่วยงานที่จัดการ

แข่งขัน ความถี่ในการจัดการแข่งขัน ช่วงอายุของผู้เข้าแข่งขัน รุนรายการแข่งขัน การจัดหมวดหมู่ในรายการแข่งขัน รูปแบบบทเพลงที่ใช้ในการแข่งขัน การกำหนดเวลาที่ใช้ในการแข่งขัน รอบการแข่งขัน รูปแบบการแข่งขัน รวมไปถึงรางวัลที่ผู้เข้าร่วมการแข่งขันจะได้รับ ซึ่งในส่วนนี้จะมีความเหมือนกับรายการแข่งขันเปโยโนที่จัดขึ้นในประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก

ตอนที่ 2 กลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปโยโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย

จากการศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปโยโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นเชิงบวกต่อรายการแข่งขันเปโยโนที่เพิ่มขึ้น ทั้งยังสนับสนุนให้นักเรียนได้เข้าร่วมการแข่งขันเพื่อเป็นการสร้างพื้นที่ในการแสดงดนตรีต่อหน้าสาธารณชน ได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง อีกทั้งยังมีความเห็นว่าการเข้าร่วมการแข่งขันถือเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ขยายเครือข่ายสังคมดนตรีและเป็นที่รู้จักของคนในวงการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Chang, 2009; Gallops, 2005; Mitchell, 2012 และ Berehova and Volkov, 2019 ที่กล่าวว่า การแข่งขันถือเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาทักษะของนักเรียนได้เป็นอย่างดี เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ รู้จักวางแผนและตั้งเป้าหมายในการฝึกซ้อม ซึ่งการเข้าร่วมการแข่งขันจะกระตุ้นให้นักเรียนได้ฝึกซ้อมอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ การแข่งขันยังมีประโยชน์ต่อแวดวงสังคมดนตรีโดยเป็นการสร้างและขยายสังคมดนตรีให้กว้างขวางขึ้นจากการรวมตัวกันของนักดนตรีอีกด้วย

โดยในคัดเลือกรายการแข่งขันที่เหมาะสมให้กับนักเรียนนั้น พบว่า ครูผู้สอนจะมีการพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมการแข่งขันของนักเรียน ระดับความสามารถของนักเรียน และระยะเวลาในการเตรียมตัวเข้าร่วมการแข่งขัน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ Bastien (1988) และ Hu (2019) ที่กล่าวว่า การเลือกรายการแข่งขันเปโยโน ยังจำเป็นที่จะต้องพิจารณาถึงจำนวนบทเพลงที่ต้องเตรียมและฝึกซ้อมในแต่ละรายการแข่งขันด้วย โดยควรเริ่มจากรายการแข่งขันที่ไม่มีการกำหนดจำนวนบทเพลงที่มากเกินไปก่อนแล้วจึงค่อยขยับไปแข่งในรายการที่มีการกำหนดจำนวนบทเพลงที่มากขึ้นภายหลังจากที่มีประสบการณ์ระดับหนึ่งแล้ว อีกทั้งยังควรพิจารณาถึงระดับความใหญ่ของรายการแข่งขันแต่ละรายการด้วย หากนักเรียนไม่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมการแข่งขันเปโยโนมาก่อน ผู้สอนไม่ควรที่จะให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันที่ใหญ่เกินไป และควรให้เวลานักเรียนอย่างน้อยสามเดือนในการเตรียมตัวและฝึกซ้อมบทเพลงต่าง ๆ สำหรับการแข่งขัน นอกจากนี้ ครูผู้สอนจะมีการพิจารณาผู้จัดรายการแข่งขันและคณะกรรมการด้วยว่ามีมาตรฐานและมีความน่าเชื่อถือหรือไม่อีกด้วย ซึ่งถือเป็นประเด็นสำคัญในการคัดเลือกรายการแข่งขัน โดย cornerstone (2022) ได้กล่าวว่า การคัดเลือกรายการแข่งขันถือเป็นสิ่งสำคัญ โดยควรคัดเลือกรายการแข่งขันที่คณะกรรมการตัดสินเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในศาสตร์และศิลป์ของดนตรี มีความรู้แตกฉานใน

องค์ความรู้ของการบรรเลงเปียโน มีทัศนคติต่อศิลปะและดนตรีที่ดี มีจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความเป็นกลาง ยุติธรรม และโปร่งใส และจะต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานทั้งในด้านการแสดงเปียโน และด้านการสอนเปียโนที่มากพอสมควร

ในส่วนของการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน นั้น พบว่า ครูผู้สอนจะมีการเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงดนตรีโดยเริ่มจากการคัดเลือกบทเพลงที่มีความเหมาะสมให้กับนักเรียน จากนั้นให้นักเรียนได้ลองฟังเพลง หัดเพลงด้วยตนเองและฝึกซ้อมโน้ตล่วงหน้าก่อนมาเรียนด้วยตนเองอยู่เสมอ ซึ่งนับว่าทักษะการอ่านโน้ตนั้นเป็นหนึ่งในทักษะที่สำคัญอย่างยิ่งที่ช่วยให้นักเรียนสามารถฝึกบทเพลงได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้อง (อดิพร ศงสภาค, 2554; Trinityexamsthailand, n.d.) จากนั้นเมื่อนักเรียนเริ่มเล่นเพลงได้แล้ว ครูจึงสอนทีละท่อนย่อยโดยจะมีการสอนทั้งด้านเทคนิคการบรรเลงและด้านการตีความบทเพลง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (อ้างถึงใน ทิศนา แคมณี, 2558) ซึ่งได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติไว้ว่า การพัฒนาทักษะปฏิบัติส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยการพัฒนาทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก ผู้สอนควรฝึกฝนให้นักเรียนสามารถปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ได้ก่อนจึงเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่จะสามารถช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จได้ดีและรวดเร็วขึ้น และ Uszler et al. (1995) ที่เสนอว่าการสอนทักษะการบรรเลงเปียโนควรมีการสอนถึงทักษะที่จำเป็น สอนให้นักเรียนรู้จักการเชื่อมโยงความรู้เดิมผสมผสานร่วมกับความรู้ใหม่ และควรสอนให้นักเรียนรู้จักพึ่งพาตนเองในการเรียนรู้ อีกทั้งยังพบว่าครูผู้สอนทุกคนจะมีพัฒนาศักยภาพของมือและนิ้วในการบรรเลงเปียโนด้วยการมอบหมายแบบฝึกเทคนิคต่าง ๆ ให้นักเรียนฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ และมีการแนะนำให้นักเรียนฝึกซ้อมร่วมกับเมโทรโนมอย่างเป็นประจำอีกด้วย

ในด้านการฝึกซ้อม พบว่า ครูผู้สอนจะแนะนำให้นักเรียนฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอและเป็นระบบ โดยครูผู้สอนจะมีการวางแผนเป้าหมาย วางแผนเวลาในการฝึกซ้อมให้กับนักเรียน และจะมีการแนะนำวิธีการซ้อมในแต่ละท่อนของบทเพลงอย่างละเอียดตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นหัดเพลง และมีการให้ความสำคัญกับคุณภาพเสียงระหว่างการซ้อมอย่างเป็นประจำ ทั้งนี้ ครูผู้สอนยังให้นักเรียนได้ฝึกซ้อมเสมือนแสดงจริงระยะหนึ่งก่อนนำออกแสดงเพื่อวิเคราะห์ถึงจุดแข็งและจุดที่ต้องปรับปรุงในการบรรเลงของตนเองและเป็นการฝึกให้นักเรียนได้แสดงต่อหน้าสาธารณชนเพื่อลดความประหม่าเมื่อต้องขึ้นแสดงจริงในวันแข่งขันอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับหลักการฝึกซ้อมดนตรีที่ถูกวิธีและมีประสิทธิภาพของอภิชัย เลี่ยมทอง (2555) ที่กล่าวว่าในการฝึกซ้อมควรมีการตั้งวัตถุประสงค์ของการฝึกซ้อมอยู่เสมอ รู้จักการซ้อมเฉพาะจุด แบ่งปัญหาที่พบออกเป็นปัญหาย่อยและแก้ไขทีละปัญหานั้นอย่าให้หัดโน้ตเพลงอย่างถูกต้องตั้งแต่ต้น ให้ความสำคัญกับคุณภาพเสียงที่ผลิต และควรมีการฝึกซ้อมเสมือนแสดงจริงก่อนการแสดงด้วย นอกจากนี้ ครูผู้สอนยังมีการฝึกให้นักเรียนรู้จักฟังการแสดงของตนเองโดยให้บันทึกเสียงหรือวิดีโอการฝึกซ้อมของตนเองเพื่อนำมาประเมินและวิเคราะห์ถึง

ข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับหลักการฝึกซ้อมของ Bastien (1988) ที่กล่าวว่า การฝึกฟังการแสดงของตนเองเป็นทักษะที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างยิ่ง โดยครูอาจบันทึกเสียงหรือวิดีโอการแสดงของนักเรียนที่โรงเรียนหรือให้นักเรียนบันทึกเองที่บ้านแล้วให้นักเรียนประเมินตนเองและนำมาวิเคราะห์ถึงจุดแข็งและจุดที่ต้องปรับปรุงต่อไป

ในด้านทักษะการแสดง พบว่า ครูผู้สอนมีความเห็นตรงกันว่าการแสดงออกทางดนตรีถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการแสดงดนตรี เนื่องจากดนตรีเป็นศิลปะที่ใช้เสียงเป็นสื่อกลางในการสื่อสารและถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ให้แก่ผู้ชม การตีความบทเพลงในลักษณะที่ลึกซึ้งและบรรเลงออกมาในลักษณะต่าง ๆ จะทำให้การแสดงของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันแม้ว่าจะบรรเลงบทเพลงเดียวกัน อย่างไรก็ตาม การตีความบทเพลงเพื่อสร้างเอกลักษณ์ดังกล่าวนั้นจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักปฏิบัติที่ถูกต้องตามรายละเอียดของบทเพลงหรือยุคสมัยของบทเพลงนั้น ๆ ซึ่งครูผู้สอนจะใช้หลักการสอนการแสดงออกทางดนตรีให้นักเรียน 3 แบบ ได้แก่ วิธีการสาธิตการบรรเลงให้นักเรียนได้ยินเสียงหรือลักษณะต่าง ๆ ที่ควรจะเป็นให้นักเรียนเลียนแบบ วิธีการอุปมาอุปไมยเพื่อเปรียบเทียบรายละเอียดบางอย่างในบทเพลงให้นักเรียนเข้าใจและเห็นภาพมากขึ้น และวิธีการใช้คำพูดอธิบายให้นักเรียนมีความรู้สึกร่วมในอารมณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นขณะบรรเลงเพื่อสื่อสารกับผู้ฟัง ซึ่งสอดคล้องกับวิธีการสอนการแสดงออกทางดนตรีของ Lindström et al. (2003); Michalak (2020); Saibunmi (2012); Woody (2000) ที่กล่าวถึงวิธีการสอนการแสดงออกทางดนตรีที่ได้รับความนิยมที่สุด 3 วิธี ได้แก่ 1) การสร้างต้นแบบจากครู (teacher modeling) คือ การที่นักเรียนมีโอกาสได้ยินเสียงหรือลักษณะต่าง ๆ ของบทเพลงที่ควรจะเป็นและได้ลงมือปฏิบัติจริงผ่านการเลียนแบบครู 2) การอุปมาอุปไมย (metaphor) คืออธิบายรายละเอียดบางอย่างโดยใช้จินตภาพหรือการเปรียบเทียบเพื่อให้นักเรียนเข้าใจและเห็นภาพมากขึ้น และ 3) การรู้สึกถึงอารมณ์ (felt emotion) คือการสอนให้นักเรียนรู้สึกถึงอารมณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในขณะที่บรรเลงเพื่อที่จะสื่อสารกับผู้ฟัง

ในด้านการเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ พบว่า ครูผู้สอนมีการพูดคุยกับนักเรียนและผู้ปกครองให้เข้าใจถึงสิ่งที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการเข้าร่วมการแข่งขัน ทั้งความกดดันที่อาจเพิ่มขึ้นในช่วงการเตรียมความพร้อมสำหรับการแข่งขันและความผิดหวังจากการที่ผลการแข่งขันไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ซึ่งครูผู้สอนจะมีการเน้นย้ำให้นักเรียนตระหนักถึงวัตถุประสงค์หลักของการแข่งขันและสามารถรับมือกับผลลัพธ์ในทุกรูปแบบได้ โดยจะให้นักเรียนมุ่งความสนใจและให้คุณค่ากับกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองไม่น้อยไปกว่าเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ ทั้งยังมีการบอกนักเรียนเสมอว่าสนิยมความชอบทางดนตรีเป็นเรื่องปัจเจก กรรมการอาจไม่ถูกใจลักษณะวิธีการแสดงของนักเรียนก็เป็นได้แม้ว่านักเรียนจะปฏิบัติได้ดี ซึ่งถือเป็นการปลุกฝังทัศนคติที่ดีในการแข่งขันให้กับนักเรียนตามคำกล่าวของ Gallops (2005) ว่าครูควรให้กำลังใจนักเรียนและอธิบายว่านักเรียนไม่

จำเป็นต้องกังวลในเรื่องการคว่ำชัยชนะ สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการที่นักเรียนสามารถเพลิดเพลินไปกับการแสดงของตนเองและมอบความสุขผ่านบทเพลงให้กับผู้ชมได้ ในช่วงหลังการแข่งขัน นักเรียนอาจพบกับความผิดหวังจากผลลัพธ์ที่ไม่เป็นไปตามที่คาดหวังอันเนื่องมาจากปัจจัยหลายประการ อย่างไรก็ตาม ผู้สอนจำเป็นที่จะต้องปลูกฝังทัศนคติที่ดีในการแข่งขันให้กับนักเรียน และ Raekallio (2012) ที่กล่าวว่า ผู้เข้าแข่งขันควรใช้การแข่งขันเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะของตนเอง เป็นการเปิดโอกาสให้ตนเองได้มีโอกาสแสดงในห้องแสดงที่ดี ได้ขยายเครือข่ายเพื่อน และได้เรียนรู้ชีวิตในอีกมิติหนึ่ง

ในด้านการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครอง พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าการเรียนดนตรีประกอบไปด้วย 3 ส่วนสำคัญได้แก่ ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง ซึ่งผู้ปกครองเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสร้างวินัยในการฝึกซ้อมให้กับบุตรหลานโดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยที่ยังต้องอาศัยการกระตุ้นและกวดขันจากผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ Boone (2002) และ Suk (2014) อ้างถึงใน ซาลินี สุริยันเปล่งแสง (2562) ที่กล่าวว่า ความเอาใจใส่ของพ่อแม่ถือเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็กโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กที่อายุต่ำกว่า 12 ปี ผู้ปกครองควรเรียนรู้ไปพร้อมกับเด็กแม้ว่าอาจไม่ได้เข้าใจการเรียนรู้และเนื้อหาสาระทั้งหมดได้แต่จะได้รับแนวทางในการพัฒนาดนตรีเพื่อนำมาทบทวนให้เด็กได้เรียนรู้ในระหว่างสัปดาห์เพื่อต่อยอดบทเรียนในการเรียนครั้งถัดไปได้ นอกจากนี้ กำลังใจจากผู้ปกครองนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนมีกำลังใจในการเรียนและการฝึกซ้อมเพิ่มขึ้นอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ Satz and Satz (2009) และ Bancroft (2007) ที่กล่าวว่า กำลังใจจากผู้ปกครองยังถือเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ผู้ปกครองควรนั่งอยู่กับเด็กหรืออยู่ใกล้ ๆ ในขณะที่เด็กฝึกซ้อมที่บ้าน และไม่ควรที่จะตำหนิเด็กหากเด็กเล่นผิดเพราะจะทำให้เด็กหมดกำลังใจในการฝึกซ้อมและอาจนำไปสู่การหมดไฟในการอยากเรียนเครื่องดนตรีชิ้นนั้น ๆ ได้ พ่อแม่ควรเอ่ยชมและให้กำลังใจอย่างสม่ำเสมอและอาจขอให้เด็กบรรเลงบทเพลงที่เพิ่งฝึกซ้อมให้ฟัง จากนั้นจึงพูดคุยถึง ชื่นชม และกระตุ้นให้เด็กฝึกฝนและเรียนรู้บทเพลงใหม่ ๆ ต่อไป ทั้งนี้ยังพบว่า ครูผู้สอนจะมีการสื่อสารกับผู้ปกครองให้ทราบถึงแผนการเรียนการสอนและพัฒนาการของนักเรียนในแต่ละสัปดาห์อยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ Saibunmi (2012) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาระบบการเตรียมนักเรียนเข้าแข่งขันเปียโน กรณีศึกษา การแข่งขันรุ่นเล็ก งานยามาฮา ไทยแลนด์ มิวสิค เฟสติวัล ว่าการสื่อสารกับผู้ปกครองถือเป็นสิ่งสำคัญ โดยครูจะมีการพูดคุยกับผู้ปกครองหลังคาบเรียนทุกครั้งเพื่อชี้แจงให้ผู้ปกครองทราบถึงพัฒนาการของนักเรียนและสิ่งที่ครูต้องการให้ฝึกซ้อมที่บ้าน เนื่องจากวิชาดนตรีเป็นวิชาทักษะซึ่งต้องการการฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ การเรียนรู้นดนตรีเพียง 1 หรือ 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์โดยปราศจากการฝึกซ้อมที่บ้านอาจไม่สามารถทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนดนตรีได้ ดังนั้น ผู้ปกครองจึงจำเป็นต้องเอาใจใส่และกระตุ้นให้เด็กฝึกซ้อมนอกเหนือจากชั่วโมงเรียน ซึ่งผู้ปกครองควรสนับสนุนและจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้

เหมาะสมแก่การฝึกซ้อมดนตรีและปลูกฝังให้เด็กฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอจนกลายเป็นหนึ่งในกิจวัตรประจำวัน

ประเด็นเพิ่มเติม

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย ผู้วิจัยมีประเด็นเพิ่มเติมดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง จากการเก็บข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยได้ติดต่อไปยังคณะผู้จัดการแข่งขันเปียโนในรายการ The Chopin International Piano Competition Bangkok Thailand และรายการ The Thailand Mozart International Piano Competition เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้เข้าร่วมการแข่งขันที่ได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับที่ 1 – 3 ของแต่ละรุ่นรายการในปีพ.ศ. 2561 – 2565 พบว่า คณะผู้จัดการรายการแข่งขันไม่ได้มีการเก็บฐานข้อมูลของผู้เข้าร่วมการแข่งขันไว้ โดยมีเพียงข้อมูลในส่วนชื่อและนามสกุลของผู้ที่ได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับที่ 1 – 3 ของแต่ละรุ่นรายการแข่งขันในบางปีเท่านั้น ผู้วิจัยจึงต้องสืบค้นข้อมูลด้วยตนเองผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ตทั้งจากเฟซบุ๊ก (Facebook) และอินสตราแกรม (Instagram) ของนักเรียนและจากร່อยรอยของแฟ้มสะสมผลงานของครู รวมถึงจากเครือข่ายเพื่อนนักดนตรีเพื่อให้ได้มาซึ่งชื่อและนามสกุลของผู้ที่ได้รับรางวัลจากการเข้าร่วมการแข่งขันดังกล่าวแล้วจึงทำการติดต่อครูผู้สอนไปเพื่อขอสัมภาษณ์ประกอบงานวิจัยด้วยระบบการจัดเก็บข้อมูลของผู้จัดการแข่งขันที่ไม่เป็นระบบอาจส่งผลให้ข้อมูลด้านจำนวนของครูผู้สอนและข้อมูลบางประการที่พบในงานวิจัยชิ้นนี้มีความคลาดเคลื่อนและอาจไม่ได้ครอบคลุมถึงรายละเอียดที่เกิดขึ้นจริงทั้งหมด

ประเด็นที่สอง จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า นักเรียนบางคนมีการเรียนเปียโนกับครูผู้สอนหลายท่านในช่วงเวลาเดียวกัน ทั้งยังมีบางส่วนที่มีความถนัดในการเปลี่ยนครูสอนค่อนข้างสูง กล่าวคือ นักเรียนบางคนเข้าร่วมการแข่งขันในช่วงปีพ.ศ. 2561 – 2565 ในรายการที่กำหนดและได้รับรางวัลมากกว่า 1 ครั้งโดยแต่ละครั้งมีการเรียนเปียโนกับครูผู้สอนที่ไม่ใช่ท่านเดิม จึงอาจส่งผลให้ข้อมูลด้านการเตรียมความพร้อมในการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนของนักเรียนคนนั้น ๆ มีความคลาดเคลื่อนไป อีกทั้งในกลุ่มเด็กโตที่มีอายุมากกว่า 18 ปีขึ้นไป มีการให้สัมภาษณ์ว่าผู้ปกครองของตนไม่ได้มีบทบาทในการเตรียมความพร้อมในการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนมากนักจึงไม่สะดวกให้ติดต่อไปเพื่อขอสัมภาษณ์ทำให้จำนวนของกลุ่มผู้ปกครองในงานวิจัยชิ้นนี้มีจำนวนน้อยกว่ากลุ่มครูผู้สอนและนักเรียน

ประเด็นที่สาม จากการกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญและผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง พบว่า นักเรียนที่ให้สัมภาษณ์ในงานวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนที่มีทักษะและความสามารถในการบรรเลงเปียโนอยู่ในระดับสูง

ผู้ปกครองมีการให้การสนับสนุนและให้ความสำคัญกับการเรียนเปียโนเป็นอันดับแรก อีกทั้งรายการ Thailand Mozart International Piano Competition และ รายการ Thailand Chopin International Piano Competition ที่ผู้วิจัยนำมาเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ยังเป็นรายการแข่งขันเปียโนระดับนานาชาติที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยที่มีระเบียบการแข่งขันที่เข้มข้น ทำการแข่งขันมากกว่า 1 รอบการแข่งขันและมีการกำหนดระดับของบทเพลงที่ใช้ในการแข่งขันค่อนข้างสูง ดังนั้น นักเรียนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศหรือรองชนะเลิศอันดับที่ 1 และ 2 จากทั้ง 2 รายการดังกล่าว จึงเป็นนักเรียนที่มีความเอาใจจริงเอาใจใส่ในการเรียนเปียโนในระดับที่สูงมาก มีการทุ่มเทเวลาในการเรียนและการฝึกซ้อมมากกว่า 3 – 4 ชั่วโมงต่อวัน และผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มนี้ยังมีสนับสนุนบุคลากรในการเรียนและการฝึกซ้อมเปียโนทั้งในส่วนของค่าใช้จ่ายในการเรียนที่ค่อนข้างสูง และอุปกรณ์เครื่องดนตรีที่ใช้ในการฝึกซ้อม จึงทำให้ครูผู้สอนที่สอนนักเรียนในกลุ่มนี้มักไม่พบปัญหาในเรื่องของความตั้งใจในการเรียนและการฝึกซ้อมของนักเรียน ส่งผลให้ผลการวิจัยในงานวิจัยฉบับนี้มีแนวโน้มที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการวางกลยุทธ์ให้กับกลุ่มนักเรียนที่เรียนเปียโนอย่างจริงจัง มีความสามารถและชั่วโมงในการฝึกซ้อมที่สูงที่ต้องการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่เน้นการแข่งขันกับผู้อื่นอย่างจริงจังและมีการตัดสินผู้ชนะอันดับ 1 - 3 เพื่อมอบรางวัลอย่างชัดเจนมากกว่ารายการแข่งขันเปียโนที่เน้นการสร้างแรงบันดาลใจและกำลังใจให้กับนักเรียน ทั้งนี้ ผลการวิจัยฉบับนี้เป็น การนำเสนอกลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในภาพรวม การนำไปใช้จริงอาจต้องคำนึงถึงระเบียบการของรายการแข่งขันเปียโนแต่ละรายการและลักษณะของนักเรียนแต่ละบุคคลเป็นรายกรณี เช่น หากเป็นรายการแข่งขันเปียโนที่เน้นการให้ผู้เข้าแข่งขันแข่งกับตนเองเป็นหลัก ครูผู้สอนอาจใช้กลยุทธ์ที่ความยืดหยุ่นมากขึ้น เป็นต้น

ประเด็นที่สี่ จากการศึกษา ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่าง การเรียนก่อนสอนปกติและการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน โดยพบว่า ในการเรียนการสอนปกติ ครูผู้สอนจะเน้นการพัฒนาความสามารถของนักเรียนให้สูงขึ้นโดยอาจคัดเลือกบทเพลงให้นักเรียนได้ฝึกฝนในทักษะที่ยังทำได้ไม่ดี ในขณะที่การเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน ครูผู้สอนจะเน้นการแสดงจุดแข็งในด้านต่าง ๆ ของนักเรียนเป็นหลัก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ผู้ที่สนใจเข้าร่วมการแข่งขันหรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลด้านต่าง ๆ ของรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยที่นำเสนอในงานวิจัยชิ้นนี้ไปใช้ในการ

วางแผนเข้าร่วมการแข่งขันล่วงหน้าได้โดยสามารถคาดการณ์ถึงระเบียบการต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นซ้ำในอนาคต

2. การวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการทราบถึงกลยุทธ์ของครูที่ประสบความสำเร็จในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยทั้งในด้านการวางแผนภาพรวมในการส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโน การเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม การเตรียมความพร้อมด้านการแสดงดนตรี การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ซึ่งถือเป็นสารสนเทศสำคัญที่ครูสอนเปียโนและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ในการเตรียมความพร้อมส่งนักเรียนของตนเองเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการขยายขอบเขตการวิจัยไปยังรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยให้ครบทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ รายการแข่งขันเปียโนระดับนานาชาติ รายการแข่งขันเปียโนระดับชาติ และรายการแข่งขันเปียโนเฉพาะสังกัด ทั้งยังขยายระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลและใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลเพื่อให้เข้าถึงผู้ข้อมูลในจำนวนมากขึ้นได้
2. ควรมีการปรับวิธีการนำเสนอข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบของกราฟ (graph) เพื่อให้ง่ายต่อการรับข้อมูลของผู้อ่านมากขึ้น
3. ควรมีการศึกษา วิเคราะห์ หรือเปรียบเทียบระเบียบการของรายการแข่งขันเปียโนอื่น ๆ ที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานต่างประเทศ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อนักเปียโนชาวไทยในการเตรียมความพร้อมเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนในระดับนานาชาติต่อไปในอนาคต
4. ควรมีการวิจัยถึงรายการแข่งขันดนตรีประเภทอื่น ๆ เพื่อสร้างความตระหนักรู้และความนิยมให้กับเครื่องดนตรีประเภทนั้น ๆ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2549). *การคิดเชิงกลยุทธ์ Strategic Thinking*. ชัคเชส พับลิชชิง บจก.
- แคทรียา ชูสังข์ และ สยา พันตะเวช. (มิถุนายน, 2565). *การสำรวจปัญหาการอ่านโน้ตในนักเรียนเปียโนระดับชั้นต้น* [Paper presentation]. การประชุมวิชาการระดับชาติด้านเสียงแห่งมหาวิทยาลัยศิลปากร ครั้งที่ 3, คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จุไรรัตน์มิวสิก แผนกจัดการแข่งขัน. (ม.ป.ป.). *Churairat Piano Competition*. Churairatmusic. <https://churairatmusic.com/activities/churairat-piano-competition>
- ชาลินี สุริยนเปล่งแสง. (2562). บทบาทของพ่อแม่และครูในการส่งเสริมการเรียนรู้ทางดนตรีของเด็ก. *วารสารดนตรีบ้านสมเด็จเจ้าพระยา*, 1(1), 37-48.
- ทิตนา แชนนี. (2558). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่19). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2537). *การวางแผนเชิงกลยุทธ์*. (พิมพ์ครั้งที่2). โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- นิอร เตรีตชัย. (2565). การศึกษาเนื้อหาการสอนเปียโนสำหรับนักเรียนเปียโนระดับชั้นกลาง ช่วงอายุ 8-12 ปี. *วารสารมนุษยศาสตร์วิชาการ*, 29(1), 256-273.
- ภาวไล ต้นจันทร์พงศ์. (2555). การสร้างความมั่นใจสำหรับการแสดงเดี่ยว. *วารสารดนตรีรังสิต*, 7(1), 40-47.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2551). *การวิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา*. สำนักพิมพ์คำสมย์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์. (2544). *จุดมุ่งหมายทางการศึกษากับการสอนดนตรี*. [เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์].
- วิทยาลัยดุริยางคศิลป์. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมยศ นาวิการ. (2548). *การบริหารเชิงกลยุทธ์*. (พิมพ์ครั้งที่7). สำนักพิมพ์ดอกหญ้า.
- สมาคมโรงเรียนดนตรี-ประเทศไทย. (26 มีนาคม 2565). *หลักเกณฑ์และกติกาการแข่งขันทักษะดนตรี มหกรรมศึกษาเอกชนนอกระบบ ภายใต้โครงการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนสู่วิถีใหม่ (New Normal)*. Facebook. https://drive.google.com/file/d/1gQGnZTcwaSOeJOzHD6H4Ys2vicJscVf6/view?fbclid=IwAR2Bu7cUM8qbyVCsYW5KVauqh2WS-H4R-XUvJhuvRddi8qw_OBMF_6DF4s

อัจฉริกา ไพศาลศรีสมสุข. (2554). *แนวทางการจัดการเรียนการสอนเปียโนโดยการสะท้อนคิดเพื่อพัฒนาทักษะการบรรเลงเปียโนสำหรับนักเรียนเปียโนระดับกลาง*. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR).

อดิพร ศงสภาน. (2554). *การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมการจำบทเพลงสำหรับนักเรียนเปียโนอายุ 11-12 ปี*. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR).

อภิชัย เลี่ยมทอง. (2555). *หลักสำคัญสำหรับการฝึกซ้อมดนตรีเพื่อประสิทธิภาพสูงสุด*. *วารสารดนตรีรังสิต*, 7(1), 29-39.

ภาษาอังกฤษ

Abeles, H., Hofer, C., & Klotman, R. (1994). *Foundations of music education*. (2nd Ed.). Schirmer Books.

AlBanna, J. B. & Aziz, M. (2014). *Teaching Strategies*. ResearchGate.

https://www.researchgate.net/publication/327433965_TEACHING_STRATEGIES

Allan, S. & Dwight, T. (n.d.). *Pedagogy*. In Top Hat Glossary.

<https://tophat.com/glossary/p/pedagogy/>

Allen, R. (2013). Free improvisation and performance anxiety among piano students. *Psychology of Music*, 41(1), 75–88. <https://doi.org/10.1177/0305735611415750>

Bangkok Christian College Music Competition 2022. (2022, October 30). *BCCMC 2022 ขอเชิญ นักเรียนส่งคลิปประกวดดนตรีออนไลน์ระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา*. Facebook.

<https://www.facebook.com/BCCMusicCompetition/>

Bastien, J. W. (1988). *How to teach piano successfully*. Kjos Music Company.

Berehova, O. & Volkov, S. (2019). Piano Competitions in the Socio-Cultural Realities of Globalization. *Journal of History Culture and Art Research*, 8(4), 329-346.

[doi:http://dx.doi.org/10.7596/taksad.v8i4.2325](http://dx.doi.org/10.7596/taksad.v8i4.2325)

Boone, B. J. W. (2002). *Family-school connections: A study of parent involvement in Ohio's Partnership schools*. [Doctoral dissertation]. The Ohio state university.

Boucher, H. (2008). *The occurrence of music performance anxiety in early childhood*. ProQuest Dissertations and Theses.

- Boucher, H., & Ryan, C. A. (2011). Performance Stress and the Very Young Musician. *Journal of Research in Music Education*, 58(4), 329–345.
<https://doi.org/10.1177/0022429410386965>
- Charoensook, S. (n.d.). *The 2nd Sugree Charoensook International Music Competition 2022. SIMC*.
<https://drive.google.com/file/d/1f0oMmlYNInj2EubLM2qdsQgB4keDpGFM/view?fbclid=IwAR0M9G1P1fjgKrqPJNNULFx7UQyBYVbn2H6Lwu5CZFDIsxOHRKKSRTYA6rU>
- Chang, C. C. (2007). *Fundamentals of Piano Practice*. Booksurge.
- Chang, C. C. (2014). *Fundamentals of Piano Practice*. (3rd Ed.). <https://fundamentals-of-piano-practice.readthedocs.io/index.html#>
- Clevenger, R. J. (2016, October). *The Role of Competition Within a Music Program. Productions Show Choir Products and News*.
<https://www.productionsmag.com/article/role-competition-within-music-program/>
- Cooke, J. F. (1913). *Mastering the scales and arpeggios*. Theodore Presser Company.
- Cornerstone Music. (n.d.). *The 2nd Bangkok International Performing Arts Piano Competition (BIPAC) 2022*. <https://www.cornerstonemusic.co.th/the-2nd-bangkok-international-performing-arts-piano-competition-bipac-2022/>
- Creswell, J. W. (2009). *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. (3rd Ed.). Sage Publications, Inc.
- Delios, A. and Singh, K. (2005). *Mastering Business in Asia: Strategy for Success in Asia*. John Wiley & Sons.
- Denla British International School. (n.d.). *Denla Piano Competition 2022*. DBS.
<https://www.dbsbangkok.ac.th/denla-piano-competition/>

- Devlin, M. & Samarawickrema, G. (2010). The criteria of effective teaching in a changing higher education context. *Higher Education Research & Development*, 29(2), 111-124. <http://dx.doi.org/10.1080/07294360903244398>
- D&M Music Studio. (n.d.). *The 6th Chopin 2021 International Piano Competition Bangkok Thailand*.
<https://www.dmmusic.org/competition/2021/The6thChopinInternationalPianoCompetition2021.pdf>
- D&M Music Studio. (n.d.). *The Thailand 10th Mozart International Piano Competition 2022*. <https://www.dmmusic.org/competition/2022/20221022.pdf>
- Evans, P. (2016). Motivation In McPherson, G. E. (Ed.), *The Child as Musician: A Handbook of Musical Development* (pp. 325-339). Oxford University Press.
- Gallops, W. (2005). Developing a healthy paradigm for performers and teachers. *Journal of Music Teacher Education*, 15(1), 15-22.
- Graffiths, N. K. (2008). The effects of concert dress and physical appearance on perceptions of female solo performers. *Musicae Scientiae*, 12(2), 273-290.
- Hallam, S. (1998). *Instrumental Teaching: A practical guide to better teaching and learning*. Heinemann Education Press.
- Hargreaves, D. J. & North, A. C. (1997). *The social psychology of music*. Oxford University Press.
- Hu, C. Y. (2019, January 31). *Preparing for Competitions Part 1: how to choose the right competitions and prepare for them?* [Video]. Youtube.
https://www.youtube.com/watch?v=cVM9_1kBUBM
- Hubbard, G. (2000). *Strategic Management: Thinking, Analysis and Action*. Prentice Hall.
- Hughes, E. (1915). Musical memory in piano playing and piano study. *The Musical Quarterly*, 1(4), 592-603.
- Isacoff, S. (2015, August 11). *Are Classical Music Competitions Good for the Kids Who Play in Them?*. The Wallstreet Journal. <http://www.wsj.com/articles/are-classical-music-competitions-good-for-the-kids-who-play-in-them-1439331043>
- Issac, J. C. (2010). *Methods and Strategies of Teaching: An Overview*. Pondicherry University Press.

- Juslin, P. N. & Persson, R. S. (2002). *Emotional communication*. In R. Parncutt & G. E. McPherson (Eds.), *The science and psychology of music performance. Creative strategies for teaching and learning* (pp. 219-236). Oxford University Press.
- Karlsson, J., & Juslin, P. N. (2008). Musical expression: an observational study of instrumental teaching. *Psychology of Music*, 36(3), 309–334.
<https://doi.org/10.1177/0305735607086040>
- Kokrabue. (2016, February 1). *The IV Thailand International Piano Competition 2015*. ISSUU. https://issuu.com/kokrabue/docs/tipc_booklet_2015
- Lindström, E., Juslin, P. N., Bresin, R., & Williamon, A. (2003). “Expressivity comes from within your soul”: A questionnaire study of music students' perspectives on expressivity. *Research Studies in Music Education*, 20(1), 23-47.
<https://doi.org/10.1177/1321103X030200010201>
- London Young Musician. (2023). *London Young Musician Piano Competition*.
<https://www.londonyoungmusician.com/>
- McCormick, J., & McPherson, G. (2003). The Role of Self-Efficacy in a Musical Performance Examination: An Exploratory Structural Equation Analysis. *Psychology of Music*, 31(1), 37–51. <https://doi.org/10.1177/0305735603031001322>
- McCormick, L. (2009). Higher, Faster, Louder: Representations of the International Music Competition, *Cultural Sociology*, 3(1), 5-30.
<http://dx.doi.org/10.1177/1749975508100669>
- MCGP Piano Competition. (2022, September 1). *การแข่งขันเปียโนภายใน MCGP Piano Competition ครั้งที่ 8*. Facebook.
https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=4346764548782089&id=401088263349757
- Michalak, F. (2018). *Piano Competitions: The preparation and purpose*. [Master's Thesis].
<https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1246658/FULLTEXT01.pdf>
- Mogalakwe, M. (2006). The use of documentary research methods in social research. *African sociological review*. 10(1). 221-230.

- Nat Studio. (n.d.). *The Siam International Piano Competition*. <https://www.nat-studio.com/siam-international-piano-competitio>
- Niemensivu, O. (2018). *Music Competitions within the Internationalization of an Arts University – Case Study of International Maj Lind Piano Competition*. [Master's Thesis]. University of the Arts Helsinki.
- Osborne, M. S. 2016. "Building Performance Confidence." In *The Child as Musician: A Handbook of Musical Development*, edited by G. E. McPherson, 422–440. Oxford University Press.
<https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780198744443.003.0023>
- Orlich, D. C., Harder, R. J., Callahan, R. C., Trevisan, M. S., & Brown, A. H. (2010). *Teaching Strategies: A Guide to Effective Instruction*. (9th Ed.). Wadsworth Cengage Learning.
- Patrik N. Juslin & Petri Laukka (2004) Expression, Perception, and Induction of Musical Emotions: A Review and a Questionnaire Study of Everyday Listening. *Journal of New Music Research*, 33(3), 217-238, DOI: 10.1080/0929821042000317813
- Persson, R. S. (1996a). Brilliant performers as teachers: a case study of commonsense teaching in a conservatoire setting. *International Journal of Music Education*, 28, 1-15.
- Persson, R. S. (1996b). Studying with a musical maestro: A case study of commonsense teaching in artistic training. *Creativity Research Journal*, 9, 33-46.
- Pierce, G. (1993). Memorize to go beyond the note. *Music Educators Journal*, 80(1), 56-57.
- Pitts, R. A. and Lei, D. (2000). *Strategic Management: Building and Sustaining Competitive Advantage*. (2nd Ed.). South-Western College Publishing.
- Popiołek-Walicki, A. (2020). Cultural Importance of the 4th International Chopin Piano Competition in the Light of Polish Music Life Reviving after the WW II. *Edukacja Muzyczna* 15(1), 326-345.
- Raekallio, M. (2012, June 12). *Music competitions - why?*. *Finnish Music Quarterly*.
<https://fmq.fi/articles/music-competitions-why>

- Ryan, C. (2005). Experience of musical performance anxiety in elementary school children. *International Journal of Stress Management*, 12(4),331-342. <https://doi.org/10.1037/1072-5245.12.4.331>
- Saibunmi, S. (2012). *A strategy of instruction for the student piano competition case study: the roon lek (9-12 years old) category of the Yamaha Thailand Music Festival*. [Master's Thesis].
https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_DOI=10.14457/MU.the.2012.124
- Satz, P. S. & Satz, B. (2009). *Practicing sucks, but it doesn't have to!: Surviving music lessons*. Rowman & Littlefield Publishers.
- Schermerhorn, J. R. (2002). *Management*. (7th Ed.). John Wiley & Sons.
- Scott, J. (2006). *Documentary research*. Sage.
- Shields, D. L. (2013). *A More Productive Way to Think about Opponents*. *Harvard Business Review*. <https://hbr.org/2013/02/a-more-productive-way-to-think-about-opponents?autoconiplete=true>
- Sloboda, J. A. (1996). The acquisition of musical performance expertise: Deconstructing the "talent" account of individual differences in musical expressivity. In K. A. Ericsson (Ed.), *The road to excellence* (pp. 107-126). Erlbaum.
- Stanley M., Brooker R., Gilbert R. (2002). Examiner perceptions of using criteria in music performance assessment. *Research Studies in Music Education*, 18, 46–56.
- Steinway Gallery Bangkok. (n.d.). *The Steinway Youth Piano Competition Thailand 2022*. Steinwaythailand. <http://thailand-steinwaycompetition.com/rule.html>
- Suk, S. (2014). *Parental Involvement in their Children's Instrumental Music Learning*. [Master's Thesis]. Schulich School of Music McGill.
- Tait, M. (1992). Teaching strategies and styles. In R. Colwell (Ed.), *Handbook of research on music teaching and learning* (pp. 525-534). Schirmer Books.
- Trinity College London. (n.d.). *การสอบทักษะเสริม*. Trinityexamthailand.
<http://www.trinityexamsthailand.com/supportingtests>
- Trinity Exams Thailand. (n.d.). *เทศกาลดนตรีเพื่อการเรียนรู้ Music Learning Fest 7 Bangkok 2020*. <https://www.trinityexamsthailand.com/mlf2020>

- Tsay, C.-J. (2013). Sight over sound in the judgment of music performance. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 110(36), 14580-14585.
<https://doi.org/doi:10.1073/pnas.1221454110>
- Urbaniak, O., & Mitchell, H. F. (2022). How to dress to impress: The effect of concert dress type on perceptions of female classical pianists. *Psychology of Music*, 50(2), 422–438. <https://doi.org/10.1177/03057356211001120>
- Uszler, M., Gordon, S., & Mach, E. (1995). *The well-tempered keyboard teacher*. Schirmer Books.
- Valaya Alongkorn Music Competition. (n.d.). *Valaya Alongkorn Music Competition Rules & Regulations Handbook*. Facebook.
https://drive.google.com/file/d/1asYHgAVRW8qC-MwBRhP6ntlXzB6JTXGA/view?fbclid=IwAR08mp2dNafZ4kW9CKTwxy_NTbSzVcAe8JpKMXPYaxqSuDEikhB6KI5xFYU
- Waterman, F. (2006). *On Piano Teaching and Performing*. Faber Music.
- Wheatley-Brown, M., Comeau, G., & Russell, D. (2014). The role and management of tension in pedagogical approaches to piano technique. *Arts Biomechanics*, 2(1), 2-16.
- Williamon, A. (2004). *Musical Excellence: Strategies and Techniques to Enhance Performance*. Oxford University Press.
- Woody, R. H. (2000). Learning Expressivity in Music Performance: An Exploratory Study. *Research Studies in Music Education*, 14(1), 14-23.
- Yamaha Thailand. (n.d.). *ระเบียบการประกวด Yamaha Thailand Music Festival 2023*.
<https://drive.google.com/drive/folders/160yW35Qnvq0TItO9xxhcBMBpjQPc4c7U>
- Yoshie, M., Kudo, K., Murakoshi, T., & Ohtsuki, T. (2009). Music performance anxiety in skilled pianists: effects of social-evaluative performance situation on subjective, autonomic, and electromyographic reactions. *Experimental brain research*, 199(2), 117–126. <https://doi.org/10.1007/s00221-009-1979-y>
- Young Artist Music Contest. (2022). *ระเบียบการประกวด*. Mahidol Music.
<https://www.music.mahidol.ac.th/th/event/young-artist-music-contest/>
- Zhukov, K. (2009). Effective practicing: A research perspective. *Australian Journal of Music Education* 1, 3-12.

Ziegler, J. & Ostromencki, N. (2023). *The Teaching Studio. Piano Education*.

<https://www.pianoeducation.org/pnotstud.html>

Zuckerman, B. (2014). *The Top 10 Reasons Why Music Competitions Aren't Worth Your Time*. <http://musicschoolcentral.com/10-reasons-music-competitions-may-worth-time>

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เกี่ยวข้อง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เกี่ยวข้อง

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

อาจารย์มินทรา ทันตะเวช	อาจารย์สอนเปียโนอิสระ
อาจารย์เอนินท์ กวินสิทธิ์นากร	อาจารย์สอนเปียโนอิสระ
อาจารย์ ดร. ธนาการ ลิ้มธรรม	อาจารย์สอนเปียโนอิสระ

รายนามผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

อาจารย์ขวัญชนก พงศ์ไพโรจน์	อาจารย์สอนเปียโนผู้ก่อตั้งโรงเรียนดนตรีบ้านปลูกรัก
ผศ. ดร. ชัยพงษ์ ทองสว่าง	อาจารย์ประจำ สำนักวิชาดุริยางคศาสตร์ ณ สถาบันดนตรีกัลยาณีวัฒนา
อาจารย์ภู กอนันต์กุล	อาจารย์สอนเปียโนอิสระ
อาจารย์ปัญญาภูมิ ชูช่วย	อาจารย์สอนเปียโนอิสระ
อาจารย์ศพล คุณะวิภากร	อาจารย์สอนเปียโนอิสระ
อาจารย์วันปิยะ กิตติคุณศิริ	อาจารย์สอนเปียโนอิสระ
อาจารย์วศิน ประเสริฐลาภ	อาจารย์พิเศษ ณ สถาบันดนตรีกัลยาณีวัฒนา และอาจารย์สอนเปียโนอิสระ
อาจารย์ ดร.ธารินทร์ สุภประกร	อาจารย์ประจำภาคดนตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อาจารย์พิเศษ โรงเรียนหอวัง ที่ปรึกษาด้านวิชาการเปียโน สถาบัน Kawai Music School และอาจารย์ สอนเปียโนอิสระ
อาจารย์เสกข์ ทองสุวรรณ	อาจารย์สอนเปียโนอิสระ
อาจารย์ ดร.สุวิดา เนรมิตอร่าม	อาจารย์พิเศษ ณ วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัย รังสิต และอาจารย์สอนเปียโนอิสระ
อาจารย์อานันท์ จางไวทย์	อาจารย์สอนเปียโนอิสระ

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน

เรื่อง การศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัด
ขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน

เรื่อง การศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดย หน่วยงานในประเทศไทย

คำชี้แจงในการตอบแบบสัมภาษณ์

แบบบันทึกการสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารายละเอียด เนื้อหา วิธีการเตรียมพร้อมของครูให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสรุปเป็นการนำเสนอกลยุทธ์ของครูในการเตรียมพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย โดยข้อมูลจากการให้สัมภาษณ์ฉบับนี้ใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อสถานภาพในการปฏิบัติงานต่อท่านแต่อย่างใด ผู้วิจัยขอความกรุณาคุณจารย์ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านตอบคำถามในแบบบันทึกการสัมภาษณ์ฉบับนี้ให้ครบทุกคำถามเพื่อความสมบูรณ์ในการวิเคราะห์ผลการวิจัยต่อไป

และสุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอแสดงความขอบคุณคุณจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่ได้สละเวลาในการให้สัมภาษณ์ครั้งนี้

แบบบันทึกการสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 กลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้การสัมภาษณ์

คำชี้แจง 1. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง [] หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดเพื่อแสดงข้อมูล ที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

2. ข้อมูลบางหัวข้อ ท่านสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

1. เพศ 1. [] ชาย 2. [] หญิง 3. [] อื่น ๆ

2. อายุ 1. [] 20 – 25 ปี 2. [] 26 – 30 ปี
3. [] 31 – 35 ปี 4. [] 36 – 40 ปี
5. [] 41 – 45 ปี 6. [] 46 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. [] ปริญญาตรี
วิชาเอก คณะ
มหาวิทยาลัย.....
ประเทศ.....
2. [] ปริญญาโท
วิชาเอก คณะ
มหาวิทยาลัย
ประเทศ
3. [] ปริญญาเอก
วิชาเอก คณะ
มหาวิทยาลัย.....
ประเทศ.....

4. ประสบการณ์ด้านการสอนเปียนโน

1. [] 5 – 10 ปี
2. [] 10 – 15 ปี
3. [] 15 – 20 ปี
4. [] มากกว่า 20 ปี

5. ตำแหน่งหน้าที่งานในปัจจุบัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. [] อาจารย์ภาควิชาเปียโนประจำ

คณะ

มหาวิทยาลัย

2. [] อาจารย์สอนพิเศษเปียโน

คณะ

มหาวิทยาลัย

3. [] ครูสอนเปียโนอิสระ

ตำแหน่ง

ณ

ตำแหน่ง

ณ

ตำแหน่ง

ณ

ตอนที่ 2 กลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย

คำชี้แจง

1. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง [] หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนด เพื่อแสดงข้อมูล ที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน
2. ข้อมูลบางหัวข้อ ท่านสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

กลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย แบ่งเป็น 7 หัวข้อ ได้แก่

- 2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าแข่งขัน
- 2.2 การวางแผนภาพรวมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน
- 2.3 การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโน
- 2.4 การเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม
- 2.5 การเตรียมความพร้อมด้านการแสดงดนตรี
- 2.6 การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ
- 2.7 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าแข่งขัน

1. ท่านมีนักเรียนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับที่ 1 หรือรางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 1 และ 2 ในการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยตามรายการที่แนบท้ายในปีพ.ศ. 2561-2565 จำนวน คน และในรายการอื่น ๆ นอกเหนือจากรายการที่แนบท้ายในปีพ.ศ. 2561-2565 จำนวน คน

2. นักเรียนที่ได้รับรางวัลจากการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน อยู่ในระดับช่วงอายุใด

- [] ต่ำกว่า 7 – 9 ปี จำนวน คน
- [] 10 – 12 ปี จำนวน คน
- [] 13 – 17 ปี จำนวน คน
- [] 18 – 24 ปี จำนวน คน
- [] อื่น ๆ โปรดระบุ จำนวน คน

3. ท่านมีเกณฑ์ในการพิจารณาความพร้อมและศักยภาพของนักเรียนในการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนอย่างไร เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

- [] พิจารณาจากผลการเรียนที่ผ่านมา
- [] พิจารณาจากความขยัน การมาเรียนอย่างสม่ำเสมอ

- [] พิจารณาจากชั่วโมงการฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ
- [] พิจารณาจากวัตถุประสงค์ของนักเรียน
- [] อื่น ๆ พิจารณาจาก

2.2 กลยุทธ์การวางแผนภาพรวมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน

1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อจำนวนรายการแข่งขันเปียโนที่มากขึ้นในประเทศไทย

.....

.....

2. ท่านมีการคัดเลือกรายการแข่งขันที่เหมาะสมกับนักเรียนอย่างไร พิจารณาจากอะไรบ้าง

.....

.....

3. ท่านคิดว่าระยะเวลาที่ต้องใช้ในการเตรียมตัวเข้าร่วมการแข่งขัน ควรจะมีระยะเวลาเท่าใดจึงจะเหมาะสม

.....

.....

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3 กลยุทธ์การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโน

1. ท่านมีแนวทางในการคัดเลือกบทเพลงให้เหมาะสมกับนักเรียนอย่างไร

.....

.....

2. ท่านมีการวางแผนการจัดโปรแกรมให้เหมาะสมในกรณีที่จำเป็นต้องบรรเลงบทเพลงมากกว่า 1 บทเพลงอย่างไร เช่น ประกอบไปด้วยบทเพลงที่มีลักษณะ (character) แตกต่างกันอย่างชัดเจน หรือ เป็นบทเพลงคนละยุคกัน เป็นต้น

.....

.....

3. ท่านให้นักเรียนฝึกซ้อมแบบฝึกหัดหรือเทคนิคพื้นฐานใดบ้างในการเตรียมตัวเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน

.....

.....

4. ท่านมีวิธีการวางแผนการสอนบทเพลงบทเพลงหนึ่งอย่างไร กรุณายกตัวอย่าง 1 บทเพลง และอธิบายขั้นตอนการสอนของท่าน

.....

.....

5. ท่านมีความเห็นว่าการใช้เมโทรโนมในการกระบวนการสอนมีความสำคัญต่อการเตรียมตัวเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

6. ท่านใช้สื่อการเรียนรู้ใดบ้างในการสอนเปียโน

.....

.....

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

2.4 การเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม

1. นักเรียนส่วนใหญ่ที่ท่านสอนมีการฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

2. ท่านมีวิธีแก้ปัญหาอย่างไรหากนักเรียนที่ท่านส่งเข้าร่วมการแข่งขันไม่ฝึกซ้อม

.....

.....

3. ท่านมีการวางแผนขั้นตอนให้นักเรียนฝึกซ้อมเปียโนด้วยตนเองอย่างไรบ้าง

.....

.....

4. ท่านมีการบันทึกเสียงหรือวิดีโอการแสดงเพื่อนำมาวิเคราะห์และประเมินร่วมกับนักเรียน
ก่อนการแข่งขันหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

5. ท่านให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงก่อนการแข่งขันหรือไม่ อย่างไร จำนวนกี่ครั้ง

.....

.....

6. ท่านมีการแนะนำหรือพานักเรียนไปยังสถานที่ทำการแข่งขันก่อนการแข่งขันจริงหรือไม่

.....

.....

7. ท่านมีความเห็นว่าการที่นักเรียนต้องบรรเลงด้วยเปียโนและสถานที่ที่ไม่คุ้นเคยมี
ผลกระทบต่อการบรรเลงของนักเรียนหรือไม่ หากมี ท่านมีวิธีการในการป้องกันปัญหานี้อย่างไร

.....

.....

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

2.5 การเตรียมความพร้อมด้านการแสดงดนตรี

1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ว่านักเรียนควรรู้จักการแสดงออกทางดนตรี

.....

.....

2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ว่านักเรียนควรมีเอกลักษณ์ของตนเองในการบรรเลงดนตรี และท่าน
มีวิธีการสอนหรือแนะนำนักเรียนอย่างไร

.....

.....

3. ท่านมีกลยุทธ์ในการสอนให้นักเรียนรู้จักการแสดงออกทางดนตรีอย่างไร (เช่น ท่านสาธิตการบรรเลงให้นักเรียนดูและเลียนแบบ ท่านใช้การอุปลักษณ์ ท่านให้นักเรียนสัมผัสถึงอารมณ์ที่เกิดขึ้น เป็นต้น)

.....

.....

4. ท่านมีแนวทางในการสอนให้นักเรียนจดจำบทเพลงอย่างไรเพื่อให้นักเรียนพร้อมสำหรับการแข่งขัน

.....

.....

5. ท่านมีแนวทางในการสอนให้นักเรียนแสดงออกอย่างไรเมื่อก้าวขึ้นเวทีจนถึงสิ้นสุดการแสดง

.....

.....

6. ท่านคิดว่าเครื่องแต่งกายมีผลต่อการแสดงและผลการตัดสินหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

2.6 การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ

1. ท่านมีการพูดคุยเพื่อให้นักเรียนและผู้ปกครองเข้าใจถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในการเข้าร่วมการแข่งขัน อาทิเช่น ความกดดัน หรือ ความผิดหวัง หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

2. ท่านมีคำแนะนำเมื่อนักเรียนประสบกับความวิตกกังวล เครียด หรือประหม่าเมื่อต้องขึ้นแสดงอย่างไร

.....

.....

3. หากนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันแล้วแพ้ เกิดความท้อ ท่านมีวิธีการให้กำลังใจ หรือพูดให้
นักเรียนกล้าที่จะลงสนามอีกครั้งอย่างไร

.....

.....

4. ในกรณีที่นักเรียนได้รับรางวัลชนะเลิศ ท่านมีการพูดคุยและให้คำแนะนำแก่นักเรียน
หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

2.7 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

1. ท่านมีความเห็นว่าผู้ปกครองมีส่วนสำคัญต่อการเรียนเปียโนของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

2. โดยปกติแล้วท่านมีการพูดคุยกับผู้ปกครองในเรื่องการวางแผนการฝึกซ้อมเพื่อให้นักเรียน
เข้าร่วมการแข่งขันหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

3. ท่านมีการบอกการบ้านในแต่ละสัปดาห์ให้กับผู้ปกครองทราบท้ายคาบหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

4. ท่านคาดหวังให้ผู้ปกครองทำอะไรบ้างเพื่อสนับสนุนการเรียนเปียโนของนักเรียนให้ประสบ
ผลสำเร็จ

.....

.....

5. หากท่านเห็นว่านักเรียนยังมีศักยภาพที่ไม่สมบูรณ์เพียงพอต่อการแข่งขัน แต่ผู้ปกครอง
 อยากให้นักเรียนลงแข่งขัน ท่านจะอนุญาตให้นักเรียนได้เข้าร่วมการแข่งขันหรือไม่ และมีวิธีการคุย
 กับผู้ปกครองอย่างไร

.....

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

รายชื่อรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย

1. รายการ The 8th Thailand Mozart International Piano Competition ปีพ.ศ. 2561
2. รายการ The 5th Thailand Chopin International Piano Competition ปีพ.ศ. 2562
3. รายการ The 9th Thailand Mozart International Piano Competition ปีพ.ศ. 2563
4. รายการ The 6th Thailand Chopin International Piano Competition ปีพ.ศ. 2564
5. รายการ The 10th Thailand Mozart International Piano Competition ปีพ.ศ. 2565

ภาคผนวก ค

แบบสัมภาษณ์นักเรียน

เรื่อง การศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปิโนที่จัด
ขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์นักเรียน

เรื่อง การศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปโยโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย

คำชี้แจงในการตอบแบบสัมภาษณ์

แบบบันทึกการสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารายละเอียด เนื้อหา วิธีการเตรียมพร้อมของครูให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปโยโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในมุมมองของนักเรียน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสรุปเป็นการนำเสนอกลยุทธ์ของครูในการเตรียมพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปโยโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย โดยข้อมูลจากการให้สัมภาษณ์ฉบับนี้ใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด ผู้วิจัยขอแสดงความขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ได้สละเวลาในการให้สัมภาษณ์ครั้งนี้

แบบบันทึกการสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 กลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปโยโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในมุมมองของนักเรียน

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้การสัมภาษณ์

คำชี้แจง

1. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง [] หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดเพื่อแสดงข้อมูลที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน
2. ข้อมูลบางหัวข้อ ท่านสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

1. เพศ 1. [] ชาย 2. [] หญิง 3. [] อื่น ๆ

2. อายุ ปี

3. ระดับการศึกษา

1. [] ประถมศึกษาตอนต้น
โรงเรียน
2. [] ประถมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียน
3. [] มัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียน
4. [] มัธยมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียน
5. [] อุดมศึกษา
มหาวิทยาลัย
6. 3. [] อื่น ๆ
โปรดระบุ

4. ระยะเวลาในการเรียนเปียโน

1. [] 1 – 3 ปี
2. [] 4 – 6 ปี
3. [] 7 – 9 ปี
4. [] มากกว่า 10 ปี

5. ท่านเรียนเปียโนกับคุณครูท่านเดิมมาตลอดหรือไม่

1. ☐ ใช่

2. ☐ ไม่ใช่ หากไม่ใช่ ท่านเรียนกับคุณครูท่านนี้มาเป็นระยะเวลานานเท่าใด
โปรดระบุ

6. ประสบการณ์ในการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน

1. ท่านได้รับรางวัลจากการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย
(ตามรายการที่แนบท้าย) ในช่วงปีพ.ศ. 2561 – 2565 จำนวน รายการ

2. ท่านเคยได้รับรางวัลชนะเลิศ รองชนะเลิศอันดับที่ 1 และ 2 ในรายการแข่งขัน
เปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในช่วงปีพ.ศ. 2561 – 2565 (ตามรายการที่แนบท้าย)
จำนวน รางวัล ในรายการ

**ตอนที่ 2 กลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดย
หน่วยงานในประเทศไทยในมุมมองของนักเรียน**

คำชี้แจง 1. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดเพื่อ
แสดงข้อมูล ที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

2. ข้อมูลบางหัวข้อ ท่านสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

กลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานใน
ประเทศไทยในมุมมองของนักเรียน แบ่งเป็น 6 หัวข้อ ได้แก่

- 2.1 การวางแผนภาพรวมในการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน
- 2.2 การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโน
- 2.3 การเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม
- 2.4 การเตรียมความพร้อมด้านการแสดงดนตรี
- 2.5 การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ
- 2.6 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

2.1 การวางแผนภาพรวมในการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน

1. โดยปกติแล้ว ท่านใช้เวลาในการเตรียมตัวเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนรายการหนึ่งนานเท่าใด

.....

.....

2. นอกเหนือจากการเรียนและการแข่งขันเปียโน ท่านมีกิจกรรมอื่น ๆ ที่จะต้องทำด้วยหรือไม่ และท่านมีวิธีการบริหารเวลาและความเครียดอย่างไรบ้าง

.....

.....

2.2 กลยุทธ์การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโน

1. โดยปกติแล้ว ใครเป็นผู้คัดเลือกบทเพลงที่จะใช้ในการแข่งขัน

.....

.....

2. ท่านได้ฝึกซ้อมการไล่บันไดเสียงและอาร์เพจจิโออย่างเป็นประจำหรือไม่

.....

.....

3. ท่านได้ฝึกแบบฝึกหัดเทคนิคอื่น ๆ (เช่น Hanon Czerny หรือ Etude ต่าง ๆ) หรือไม่อย่างไร

.....

.....

4. ท่านฝึกซ้อมกับเมโทรโนมอย่างเป็นประจำหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

5. ท่านมีวิธีการในการเริ่มหัดบทเพลงบทเพลงหนึ่งอย่างไรบ้าง (เช่น เริ่มจากการฟังเพลงเพื่อให้คุ้นเคยกับบทเพลงก่อน เริ่มจากการอ่านโน้ตและฝึกซ้อมที่ละมือ หรือเริ่มจากการฝึกสองมือไปพร้อม ๆ กัน เป็นต้น)

.....

.....

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

2.3 การเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม

1. ท่านฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอทุกวันหรือไม่ ครั้งละกี่นาที

.....

.....

2. ครูผู้สอนของท่านได้วางแผนการซ้อมให้ท่านหรือไม่ และท่านได้ปฏิบัติตามแผนการซ้อมอย่างครบถ้วนหรือไม่

.....

.....

3. ในการฝึกซ้อมแต่ละครั้ง ท่านฝึกซ้อมอะไรบ้าง

.....

.....

4. ท่านได้บันทึกเสียงหรือวิดีโอการแสดงของตนเองขณะซ้อมเพื่อนำมาประเมินและวิเคราะห์ร่วมกับครูของท่านบ้างหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

5. เปียโนของท่านเป็นเปียโนแบบใด (เปียโนไฟฟ้า อีพไรท์เปียโน หรือแกรนด์เปียโน) และตั้งอยู่ส่วนใดของบ้าน

.....

.....

6. ท่านได้ฝึกซ้อมเสมือนแสดงจริงก่อนการแข่งขันหรือไม่ อย่างไร ก็คือ

.....

.....

7. โดยปกติแล้ว ท่านได้ไปยังสถานที่แข่งขันก่อนการแข่งขันจริงหรือไม่

.....

.....

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

2.4 การเตรียมความพร้อมด้านการแสดงดนตรี

1. ครูของท่านมีการสอนให้ท่านเข้าถึงอารมณ์ทางดนตรีและแสดงออกมาอย่างไรบ้าง (เช่น ครูสาธิตการบรรเลงให้ท่านดูและเลียนแบบ ครูใช้การอุปลักษณให้ท่านเห็นภาพ ครูอธิบายความรู้สึกให้ท่านสัมผัสถึงอารมณ์ที่เกิดขึ้น เป็นต้น)

2. ท่านมีวิธีจดจำบทเพลงบทเพลงหนึ่งอย่างไร (เช่น จำโน้ตทีละตัวอย่างละเอียด จำเป็นประโยคเพลงหรือท่อนเพลง หรือจำจากการเล่นซ้ำไปซ้ำมาจนนี้สามารถจดจำการเคลื่อนไหวและเล่นได้อย่างอัตโนมัติโดยไม่ผ่านการคิด เป็นต้น)

3. ท่านมีวิธีปฏิบัติและแสดงออกบนเวทีตั้งแต่ท่านก้าวขึ้นเวทีจนถึงการสิ้นสุดการแสดงอย่างไรบ้าง (เช่น การเดิน สีหน้า ท่าทาง และอิริยาบถต่าง ๆ เป็นต้น) โปรดอธิบาย

4. ชุดที่ท่านสวมใส่ในการแข่งขันมีลักษณะเป็นอย่างไร ส่งผลกระทบต่อการบรรเลงหรือไม่อย่างไร

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

2.5 การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ

1. ท่านรู้สึกอย่างไรเมื่อทราบว่าตนเองจะต้องเข้าร่วมการแข่งขัน และท่านสมัครใจเข้าร่วมการแข่งขันหรือไม่

.....

.....

2. ท่านคิดว่าการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนมีประโยชน์ต่อตัวท่านหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

3. ท่านเคยรู้สึกวิตกกังวล เครียด หรือประหม่าเมื่อต้องขึ้นแสดงหรือไม่ และท่านมีวิธีแก้ปัญหาอย่างไรบ้าง

.....

.....

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

2.6 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

1. ผู้ปกครองของท่านมีการบอกหรือกระตุ้นให้ท่านฝึกซ้อมเปียโนที่บ้านหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

2. ท่านและผู้ปกครองของท่านมีการวางแผนการฝึกซ้อมเปียโนร่วมกันหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

3. ผู้ปกครองของท่านนั่งอยู่ใกล้ ๆ ในขณะที่ท่านฝึกซ้อมหรือไม่ และมีการให้คำแนะนำหรือให้กำลังใจหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

รายชื่อรายการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย

1. รายการ The 8th Thailand Mozart International Piano Competition ปีพ.ศ. 2561
2. รายการ The 5th Thailand Chopin International Piano Competition ปีพ.ศ. 2562
3. รายการ The 9th Thailand Mozart International Piano Competition ปีพ.ศ. 2563
4. รายการ The 6th Thailand Chopin International Piano Competition ปีพ.ศ. 2564
5. รายการ The 10th Thailand Mozart International Piano Competition ปีพ.ศ. 2565

ภาคผนวก ง

แบบสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ

เรื่อง การศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัด
ขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

เรื่อง การศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย

คำชี้แจงในการตอบแบบสัมภาษณ์

แบบบันทึกการสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารายละเอียด เนื้อหา วิธีการเตรียมพร้อมของครูให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในมุมมองของผู้ปกครอง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสรุปเป็นการนำเสนอกลยุทธ์ของครูในการเตรียมพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย โดยข้อมูลจากการให้สัมภาษณ์ฉบับนี้ใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด ผู้วิจัยขอแสดงความขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ได้สละเวลาในการให้สัมภาษณ์ครั้งนี้

แบบบันทึกการสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการเตรียมความพร้อมนักเรียนสำหรับการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้การสัมภาษณ์

คำชี้แจง

1. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง [] หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดเพื่อแสดงข้อมูลที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน
2. ข้อมูลบางหัวข้อ ท่านสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

1. เพศ 1. [] ชาย 2. [] หญิง 3. [] อื่น ๆ

2. อายุ ปี

3. ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน

1. [] บิดา
2. [] มารดา
3. [] อื่น ๆ โปรดระบุ

ตอนที่ 2 กลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปโยโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในมุมมองของนักเรียน

คำชี้แจง

1. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง [] หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดเพื่อแสดงข้อมูลที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน
2. ข้อมูลบางหัวข้อ ท่านสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปโยโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยในมุมมองของนักเรียน แบ่งเป็น 6 หัวข้อ ได้แก่

- 2.1 การวางแผนภาพรวมในการเข้าร่วมการแข่งขันเปโยโน
- 2.2 การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปโยโน
- 2.3 การเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม
- 2.4 การเตรียมความพร้อมด้านการแสดงดนตรี
- 2.5 การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ
- 2.6 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

2.1 การวางแผนภาพรวมในการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน

1. วัตถุประสงค์หลักของท่านในการให้บุตรหลานของท่านเข้าร่วมการแข่งขันมีอะไรบ้าง

.....

.....

2. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนให้บุตรหลานของท่านเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนร่วมกับครูผู้สอนหรือไม่ อย่างไรบ้าง (เช่น หารายการแข่งขันมาเสนอครูผู้สอน ปรัชญาหรือถึงประโยชน์ในการเข้าร่วมการแข่งขัน เป็นต้น)

.....

.....

3. นอกเหนือจากการเรียนและการแข่งขันเปียโน ท่านให้บุตรหลานของท่านเข้าร่วมกิจกรรมอื่น ๆ มากน้อยเพียงใด

.....

.....

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

2.2 การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโน

1. ท่านมีแนวทางในการเลือกครูสอนเปียโนหรือโรงเรียนดนตรีให้กับบุตรหลานของท่านอย่างไร

.....

.....

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

2.3 การเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม

1. ท่านมีวิธีการกระตุ้นให้บุตรหลานของท่านฝึกซ้อมที่บ้านอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

2. ท่านให้ความช่วยเหลือบุตรหลานของท่านในการฝึกซ้อมที่บ้านหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

3. ท่านได้ให้ความช่วยเหลือในการบันทึกเสียงหรือวิดีโอการแสดงของบุตรหลานของท่าน ขณะฝึกซ้อมที่บ้านเพื่อให้ผู้สอนประเมินหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

4. ท่านให้บุตรหลานของท่านฝึกซ้อมเสมือนแสดงจริงที่บ้านก่อนการแข่งขันหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

5. โดยปกติแล้ว ท่านมีการเปิดรูปบรรยากาศหรือพาบุตรหลานไปยังสถานที่แข่งขันก่อนการแข่งขันจริงหรือมีวิธีการอื่น ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เข้าแข่งขันมีความสบายใจและความมั่นใจเพิ่มมากขึ้นหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

2.4 การเตรียมความพร้อมด้านการแสดงดนตรี

1. ท่านมีส่วนในการเสริมสร้างความมั่นใจให้บุตรหลานของท่านในแสดงเปียโนอย่างไร

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางในการเลือกชุดแสดงให้บุตรหลานของท่านอย่างไร

.....

.....

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

2.5 การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ

1. ท่านมีการพูดคุยกับบุตรหลานของท่านถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในการเข้าร่วมการแข่งขัน อาทิ เช่น ความกดดัน หรือ ความผิดหวังหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

2. ท่านมีวิธีพูดคุยอย่างไรเมื่อบุตรหลานของท่านประสบกับความวิตกกังวล เครียด หรือ ประหม่าเมื่อต้องขึ้นแสดง

.....

.....

3. หากบุตรหลานของท่านเข้าร่วมการแข่งขันแล้วแพ้ เกิดความท้อ ท่านมีวิธีการให้กำลังใจ หรือพูดให้นักเรียนกล้าที่จะลงสนามอีกครั้งอย่างไร

.....

.....

4. ในกรณีที่บุตรหลานของท่านได้รับรางวัลชนะเลิศ ท่านมีการพูดคุยกับบุตรหลานของท่านหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

2.6 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

1. ท่านมีความเห็นว่าผู้ปกครองมีส่วนสำคัญต่อการเรียนเปียโนของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

2. โดยปกติแล้ว ครูผู้สอนได้พูดคุยกับท่านในเรื่องการวางแผนการฝึกซ้อมของบุตรหลานของท่านในแต่ละสัปดาห์หรือไม่ และท่านมีส่วนสนับสนุนอย่างไรบ้าง

.....

.....

3. ท่านมีการวางแผนการฝึกซ้อมเปียโนร่วมกับบุตรหลานของท่านหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

4. ท่านให้การสนับสนุนและจัดหาทรัพยากรในการเรียนเปียโนให้กับบุตรหลานของท่านอย่างไรบ้าง

.....

.....

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

ภาคผนวก จ

แบบประเมินผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปิโนที่จัด
ขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบประเมินผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรื่อง การศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดย หน่วยงานในประเทศไทย สำหรับครูผู้สอน

คำชี้แจง: แบบประเมินความเที่ยงตรง (IOC) ของเครื่องมือการวิจัยเรื่อง การศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยสำหรับครูผู้สอน เพื่อประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อคำถาม มีความเหมาะสมในการนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะทำให้การประเมินความเที่ยงตรงในตอนต้นที่ 1 และตอนที่ 2 โดยได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความเที่ยงตรงไว้ดังต่อไปนี้

+1 = เห็นด้วย แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสม

0 = ไม่แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสมหรือไม่

-1 = ไม่เห็นด้วย แน่ใจว่าคำถามไม่มีความเหมาะสม

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องหรือถูกต้องเพียงใด

ข้อที่	ข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้การสัมภาษณ์					
1	เพศ				
2	อายุ				
3	วุฒิการศึกษา				
4	ประสบการณ์ด้านการสอนเปียโน				
5	ตำแหน่งหน้าที่งานในปัจจุบัน				
ตอนที่ 2 กลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย					
2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าแข่งขัน					
1	ท่านมีนักเรียนที่ได้รับรางวัลชนะเลิศอันดับที่ 1 หรือรางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 1 และ 2 ในการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทย (ตามรายการที่แนบ				

ข้อที่	ข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
		+1	0	-1	
	ท้าย) ในปีพ.ศ. 2561-2565 จำนวนกี่คน				
2	นักเรียนที่ได้รับรางวัลจากการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนอยู่ในระดับช่วงอายุใด				
3	ท่านมีเกณฑ์ในการพิจารณาความพร้อมและศักยภาพของนักเรียนในการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนอย่างไร				
2.2 กลยุทธ์การวางแผนภาพรวมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน					
1	ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อจำนวนรายการแข่งขันเปียโนที่มากขึ้นในประเทศไทย				
2	ท่านมีการคัดเลือกรายการแข่งขันที่เหมาะสมกับนักเรียนอย่างไร พิจารณาจากด้านใดบ้าง				
3	ท่านคิดว่าระยะเวลาที่ต้องใช้ในการเตรียมตัวเข้าร่วมการแข่งขัน ควรจะใช้ระยะเวลาเท่าใดจึงจะเหมาะสม				
2.3 กลยุทธ์การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโน					
1	ท่านมีแนวทางในการคัดเลือกบทเพลงให้เหมาะสมกับนักเรียนอย่างไร				
2	ท่านมีการวางแผนการจัดโปรแกรมในกรณีที่เป็นจะต้องบรรเลงบทเพลงมากกว่า 1 บทเพลงอย่างไร				
3	ท่านมีความคิดเห็นว่าการไล่บันไดเสียงและอาร์เพจจิโอมีความสำคัญต่อการเตรียมตัวเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนหรือไม่ อย่างไร				
4	ท่านให้นักเรียนฝึกซ้อมแบบฝึกหัดหรือเทคนิคพื้นฐานใดบ้างในการเตรียมตัวเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน				
5	ท่านมีวิธีการวางแผนการสอนบทเพลงบทเพลง				

ข้อที่	ข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
		+1	0	-1	
	หนึ่งอย่างไร กรุณายกตัวอย่าง 1 บทเพลงและอธิบายขั้นตอนการสอนของท่าน				
6	ท่านมีความเห็นว่าการใช้เมโทรโนมในการกระบวนการสอนมีความสำคัญต่อการเตรียมตัวเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนหรือไม่ อย่างไร				
7	ท่านใช้สื่อการเรียนรู้ใดบ้างในการสอนเปียโน				
2.4 การเตรียมความพร้อมด้านการแสดงดนตรี					
1	ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ว่านักเรียนควรรู้จักการแสดงออกทางดนตรีและควรมีเอกลักษณ์ของตนเองในการบรรเลงดนตรี				
2	ท่านมีกลยุทธ์ในการสอนให้นักเรียนรู้จักการแสดงออกทางดนตรีอย่างไร				
3	ท่านมีแนวทางในการสอนให้นักเรียนจดจำบทเพลงอย่างไรเพื่อให้นักเรียนพร้อมสำหรับการแข่งขัน				
4	ท่านมีแนวทางในการสอนให้นักเรียนแสดงออกอย่างไรเมื่อก้าวขึ้นเวทีจนถึงสิ้นสุดการแสดง				
5	ท่านคิดว่าเครื่องแต่งกายมีผลต่อการแสดงและผลการตัดสินหรือไม่ อย่างไร				
2.5 การเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม					
1	นักเรียนส่วนใหญ่ที่ท่านสอนมีการฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอทุกวันหรือไม่ อย่างไร				
2	ท่านมีวิธีแก้ปัญหาอย่างไรหากนักเรียนที่ท่านส่งเข้าร่วมการแข่งขันไม่ยอมฝึกซ้อม				
3	ท่านมีกลยุทธ์ในการสอนให้นักเรียนฝึกซ้อมอย่างเปียโนด้วยตนเองอย่างไรบ้าง				
4	ท่านมีการบันทึกเสียงหรือวิดีโอการแสดงเพื่อ				

ข้อที่	ข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
		+1	0	-1	
	นำมาวิเคราะห์และประเมินร่วมกับนักเรียน ก่อนการแข่งขันหรือไม่ อย่างไร				
5	ท่านมีการให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงก่อนการ แข่งขันหรือไม่ ก็ครั้ง				
6	ท่านมีการแนะนำหรือพานักเรียนไปยังสถานที่ ทำการแข่งขันหรือไม่				
7	ท่านมีความเห็นว่าการที่นักเรียนต้องบรรเลง ด้วยเปียโนและสถานที่ที่ไม่คุ้นเคยมีผลกระทบ ต่อการบรรเลงของนักเรียนหรือไม่ หากมี ท่าน มีวิธีการในการป้องกันปัญหานี้อย่างไร				
2.6 การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ					
1	ท่านมีการพูดคุยเพื่อให้นักเรียนและผู้ปกครอง เข้าใจถึงสิ่งที่อาจเกิดขึ้นในการเข้าร่วมการ แข่งขัน อาทิเช่น ความกดดัน หรือ ความ ผิดหวัง หรือไม่ อย่างไร				
2	ท่านมีคำแนะนำเมื่อนักเรียนประสบกับความ วิตกกังวล เครียด หรือประหม่าเมื่อต้องขึ้น แสดงอย่างไร				
3	หากนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันแล้วแพ้ เกิด ความท้อ ท่านมีวิธีการให้กำลังใจ หรือพูดให้ นักเรียนกล้าที่จะลงสนามอีกครั้งอย่างไร				
2.7 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง					
1	ท่านมีความเห็นว่าผู้ปกครองมีส่วนสำคัญต่อ การเรียนเปียโนของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร				
2	โดยปกติแล้วท่านมีการพูดคุยกับผู้ปกครองใน เรื่องการวางแผนการฝึกซ้อมเพื่อให้นักเรียนเข้า ร่วมการแข่งขันหรือไม่ อย่างไร				

ข้อที่	ข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
		+1	0	-1	
3	ท่านมีการบอกการบ้านในแต่ละสัปดาห์ให้กับ ผู้ปกครองทราบท้ายคาบหรือไม่ อย่างไร				
4	ท่านคาดหวังให้ผู้ปกครองทำอะไรบ้างเพื่อ สนับสนุนการเรียนเปียโนของนักเรียนให้ ประสบความสำเร็จ				
5	หากท่านเห็นว่านักเรียนยังมีศักยภาพที่ไม่ สมบูรณ์เพียงพอต่อการแข่งขัน แต่ผู้ปกครอง อยากให้นักเรียนลงแข่งขัน ท่านจะอนุญาตให้ นักเรียนได้เข้าร่วมการแข่งขันหรือไม่ หรือมี วิธีการคุยกับผู้ปกครองอย่างไร				

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ลงชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ลงวันที่ตรวจ

แบบประเมินผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรื่อง การศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัด
ขึ้นโดย หน่วยงานในประเทศไทย สำหรับนักเรียน

คำชี้แจง: แบบประเมินความเที่ยงตรง (IOC) ของเครื่องมือการวิจัยเรื่อง การศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยสำหรับนักเรียน เพื่อประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อคำถาม มีความเหมาะสมในการนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะทำให้การประเมินความเที่ยงตรงในตอนต้นที่ 1 และตอนที่ 2 โดยได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความเที่ยงตรงไว้ดังต่อไปนี้

+1 = เห็นด้วย แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสม

0 = ไม่แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสมหรือไม่

-1 = ไม่เห็นด้วย แน่ใจว่าคำถามไม่มีความเหมาะสม

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านว่าข้อความมีความสอดคล้องหรือถูกต้องเพียงใด

ข้อที่	ข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์					
1	เพศ				
2	อายุ				
3	ระดับการศึกษา				
4	ระยะเวลาในการเรียนเปียโน				
5	ประสบการณ์ในการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน				
ตอนที่ 2 กลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนในประเทศไทยในมุมมองของนักเรียน					
2.1 กลยุทธ์การวางแผนภาพรวมในการเข้าร่วมการแข่งขันเปียโน					
1	โดยปกติแล้ว ท่านใช้เวลาในการเตรียมตัวเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนรายการหนึ่งนานเท่าใด				
2.2 กลยุทธ์การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปียโน					
1	โดยปกติแล้ว ใครเป็นผู้คัดเลือกบทเพลงที่จะใช้ในการแข่งขัน				

ข้อที่	ข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
		+1	0	-1	
2	ท่านได้ฝึกซ้อมการไล่บันไดเสียงและอาร์เพจจิโอบริเวณเป็นประจำหรือไม่				
3	ท่านได้ฝึกแบบฝึกหัดเทคนิคอื่น ๆ (เช่น Hanon Czerny หรือ Etude ต่าง ๆ) หรือไม่ อย่างไร				
4	ท่านฝึกซ้อมกับเมโทรโนมเป็นประจำหรือไม่ อย่างไร				
5	ท่านมีวิธีการในการเริ่มหัดบทเพลงบทเพลงหนึ่งอย่างไรบ้าง (เช่น เริ่มจากการฟังเพลง เพื่อให้คุ้นเคยกับบทเพลงก่อน เริ่มจากการอ่านโน้ตและฝึกซ้อมทีละมือ หรือเริ่มจากการฝึกสองมือไปพร้อม ๆ กัน เป็นต้น)				
2.3 การเตรียมความพร้อมด้านการแสดงดนตรี					
1	ครูของท่านมีการสอนให้ท่านเข้าถึงอารมณ์ทางดนตรีและแสดงออกมาอย่างไรบ้าง (เช่น ครูสาธิตการบรรเลงให้ท่านดูและเลียนแบบ ครูใช้การอุปมาอุปไมยให้ท่านเห็นภาพ ครูอธิบายความรู้สึกให้ท่านสัมผัสถึงอารมณ์ที่เกิดขึ้น เป็นต้น)				
2	ท่านมีวิธีจดจำบทเพลงบทเพลงหนึ่งอย่างไร (เช่น จำโน้ตทีละตัวอย่างละเอียด จำเป็นประโยคเพลงหรือท่อนเพลง หรือจำจากการเล่นซ้ำไปซ้ำมาจนนี้สามารถจดจำการเคลื่อนไหวและเล่นได้โดยอัตโนมัติโดยไม่ผ่านการคิด เป็นต้น)				
3	ท่านมีวิธีปฏิบัติและแสดงออกบนเวทีตั้งแต่ท่านก้าวขึ้นเวทีจนถึงการสิ้นสุดการแสดงอย่างไร				

ข้อที่	ข้อความคำถามในแบบสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
		+1	0	-1	
	บ้าง (เช่น การเดิน สีน้ ทำทาง และอิริยาบถต่าง ๆ เป็นต้น) โปรดอธิบาย				
4	ชุดที่ท่านสวมใส่ในการแข่งขันมีลักษณะเป็นอย่างไร ส่งผลกระทบต่อการบรรเลงหรือไม่อย่างไร				
2.4 การเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม					
1	ท่านฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอทุกวันหรือไม่ ครั้งละกี่นาที่				
2	ท่านได้ตั้งเป้าหมายในการฝึกซ้อมแต่ละครั้งหรือไม่				
3	ในการฝึกซ้อมแต่ละครั้ง ท่านฝึกซ้อมอะไรบ้าง				
4	ท่านได้บันทึกเสียงหรือวิดีโอการแสดงของตนเองขณะซ้อมเพื่อนำมาประเมินและวิเคราะห์ร่วมกับครูของท่านบ้างหรือไม่ อย่างไร				
5	ท่านได้ฝึกซ้อมเสมือนแสดงจริงก่อนการแข่งขันหรือไม่ อย่างไร ก็ครั้ง				
6	โดยปกติแล้ว ท่านได้ไปยังสถานที่แข่งขันก่อนการแข่งขันจริงหรือไม่				
2.5 การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ					
1	ท่านชอบที่จะเข้าร่วมการแข่งขันหรือไม่ และรู้สึกอย่างไรเมื่อทราบว่าตนเองจะต้องเข้าร่วมการแข่งขัน				
2	ท่านคิดว่าการเข้าร่วมการแข่งขันเป็โนมีประโยชน์ต่อตัวท่านหรือไม่ อย่างไร				
3	ท่านเคยรู้สึกวิตกกังวล เครียด หรือประหม่าเมื่อต้องขึ้นแสดงหรือไม่ และท่านมีวิธีแก้ปัญหาอย่างไรบ้าง				

ข้อที่	ข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
		+1	0	-1	
2.6 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง					
1	ผู้ปกครองของท่านมีการบอกหรือกระตุ้นให้ท่านฝึกซ้อมเปียโนที่บ้านหรือไม่ อย่างไร				
2	ผู้ปกครองของท่านนั่งอยู่ใกล้ ๆ ในขณะที่ท่านฝึกซ้อมหรือไม่ และมีการให้คำแนะนำหรือให้กำลังใจหรือไม่ อย่างไร				
3	เปียโนของท่านเป็นเปียโนแบบใด (เปียโนไฟฟ้า อ้าฟไรท์เปียโน หรือแกรนด์เปียโน) และตั้งอยู่ส่วนใดของบ้าน				

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

.....
(.....)
ลงชื่อผู้เชี่ยวชาญ

.....
ลงวันที่ตรวจ

แบบประเมินผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรื่อง การศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปียโนที่จัดขึ้นโดย หน่วยงานในประเทศไทย สำหรับผู้ปกครอง

คำชี้แจง: แบบประเมินความเที่ยงตรง (IOC) ของเครื่องมือการวิจัยเรื่อง การศึกษากลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปยโนที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานในประเทศไทยสำหรับผู้ปกครอง เพื่อประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อคำถาม มีความเหมาะสมในการนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะทำให้การประเมินความเที่ยงตรงในตอนที่ 1 และตอนที่ 2 โดยได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความเที่ยงตรงไว้ดังต่อไปนี้

+1 = เห็นด้วย แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสม

0 = ไม่แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสมหรือไม่

-1 = ไม่เห็นด้วย แน่ใจว่าคำถามไม่มีความเหมาะสม

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องหรือถูกต้องเพียงใด

ข้อที่	ข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์					
1	เพศ				
2	อายุ				
3	ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน				
ตอนที่ 2 กลยุทธ์ของครูในการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันเปยโนในประเทศไทยในมุมมองของผู้ปกครอง					
2.1 การวางแผนภาพรวมในการเข้าร่วมการแข่งขันเปยโน					
1	ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนให้บุตรหลานของท่านเข้าร่วมการแข่งขันเปยโนร่วมกับครูผู้สอนหรือไม่ อย่างไรบ้าง (เช่น ทหารายการแข่งขันมาเสนอครูผู้สอน ปรีกษาหาหรือถึงประโยชน์ในการเข้าร่วมการแข่งขัน เป็นต้น)				
2	วัตถุประสงค์หลักของท่านในการให้บุตรหลานของท่านเข้าร่วมการแข่งขันมีอะไรบ้าง				
2.2 การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการบรรเลงเปยโน					
1	ท่านมีแนวทางในการเลือกครูสอนเปยโนหรือ				

ข้อที่	ข้อความคำถามในแบบสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
		+1	0	-1	
	โรงเรียนดนตรีให้กับบุตรหลานของท่านอย่างไร				
2.3 การเตรียมความพร้อมด้านการแสดงดนตรี					
1	ท่านมีส่วนในการเสริมสร้างความมั่นใจให้บุตรหลานของท่านในแสดงเปียโนอย่างไร				
2	ท่านมีแนวทางในการเลือกชุดแสดงให้บุตรหลานของท่านอย่างไร				
2.4 การเตรียมความพร้อมด้านการฝึกซ้อม					
1	ท่านได้บอกให้บุตรหลานของท่านฝึกซ้อมที่บ้านอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำหรือไม่ อย่างไร				
2	ท่านให้ความช่วยเหลือบุตรหลานของท่านในการฝึกซ้อมที่บ้านหรือไม่ อย่างไร				
3	ท่านได้ให้ความช่วยเหลือในการบันทึกเสียงหรือวิดีโอการแสดงของบุตรหลานของท่านขณะฝึกซ้อมที่บ้านเพื่อให้ผู้สอนประเมินหรือไม่ อย่างไร				
4	ท่านให้บุตรหลานของท่านฝึกซ้อมเสมือนแสดงจริงที่บ้านก่อนการแข่งขันหรือไม่ อย่างไร				
5	โดยปกติแล้ว ท่านมีการเปิดรูปบรรยากาศหรือพาบุตรหลานไปยังสถานที่แข่งขันก่อนการแข่งขันจริงหรือไม่				
2.5 การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ					
1	ท่านมีการพูดคุยกับบุตรหลานของท่านถึงสิ่งที่อาจเกิดขึ้นในการเข้าร่วมการแข่งขัน อาทิ เช่น ความกดดัน หรือ ความผิดหวังหรือไม่ อย่างไร				
2	ท่านมีวิธีพูดคุยอย่างไรเมื่อบุตรหลานของท่านประสบกับความวิตกกังวล เครียด หรือประหม่าเมื่อต้องขึ้นแสดง				

ข้อที่	ข้อความคำถามในแบบสัมภาษณ์	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
		+1	0	-1	
3	หากบุตรหลานของท่านเข้าร่วมการแข่งขันแล้ว แพ้ เกิดความท้อ ท่านมีวิธีการให้กำลังใจ หรือ พูดให้นักเรียนกล้าที่จะลงสนามอีกครั้งอย่างไร				
2.6 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง					
1	ท่านมีความเห็นว่าผู้ปกครองมีส่วนสำคัญต่อ การเรียนเปียโนของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร				
2	โดยปกติแล้ว ครูผู้สอนได้พูดคุยกับท่านในเรื่อง การวางแผนการฝึกซ้อมของบุตรหลานของท่าน ในแต่ละสัปดาห์หรือไม่ และท่านมีส่วน สนับสนุนอย่างไรบ้าง				
3	ท่านให้การสนับสนุนและจัดหาทรัพยากรใน การเรียนเปียโนให้กับบุตรหลานของท่าน อย่างไรบ้าง				

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

(.....)

ลงชื่อผู้เชี่ยวชาญ

.....
ลงวันที่ตรวจ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	แคทรียา ชูสังข์
วัน เดือน ปี เกิด	2 สิงหาคม 2541
วุฒิการศึกษา	ระดับปริญญาตรี ดุริยางคศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยดุริยาง ศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล
ที่อยู่ปัจจุบัน	88/8 เพชรเกษม 69 แยก 3 แขวงหลักสอง เขตบางแค กทม. 10160

